

MELHUS
KOMMUNE

Budsjett 2023

Økonomi og handlingsplan
2023-2026

Vedtatt 13.12.2022

k-sak 108/2022

Innholdsfortegnelse

1	Forord	5
2	Forslag til vedtak i kommunestyret	8
2.1	Økonomiske vedtak.....	8
2.2	Verbalvedtak.....	17
3	Utfordringsbildet - status og utviklingstrekk	19
3.1	Melhus kommunes visjon	19
3.2	Nasjonale føringer og satsninger.....	19
3.3	Lokale trekk og vurderinger	20
3.4	Kommunen som organisasjon	25
3.5	Kommunens overordnede mål	28
4	Økonomi	29
4.1	Innledning	29
4.2	Driftsbudsjett 2023 og økonomiplan 2024-2026	31
4.3	Investeringer.....	32
4.4	Finansielle måltall.....	34
5	Overordnede inntekter og utgifter	38
5.1	Rammetilskudd og skatt.....	38
5.2	Eiendomsskatt	39
5.3	Konsesjonskraft	39
5.4	Lønn og pensjon	40
5.5	Aksjeutbytte.....	40
5.6	Renter og avdrag	40
5.7	Kalkulatoriske utgifter og inntekter.....	42
5.8	Andre inntekter og utgifter	43
6	Sentraladministrasjonen	44
6.1	Området omfatter	44
6.2	Ansvarsområde.....	44
6.3	Mål for sektoren	45
6.4	Budsjettall	46
7	Oppvekst og kultur	48
7.1	Om sektoren	48
7.2	Barnehage.....	48
7.3	Grunnskole.....	50
7.4	Kultur og fritid	53
7.5	Mål for sektoren.....	55
7.6	Budsjettall.....	59

7.7	Gebyrer	61
8	Helse og velferd	62
8.1	Om sektoren	62
8.2	Kommnehelse.....	64
8.3	Pleie og omsorg	65
8.4	Velferdstjenester	67
8.5	Mål for sektoren	68
8.6	Budsjettall	71
8.7	Gebyrer	73
9	Plan og utvikling	74
9.1	Om sektoren	74
9.2	Plan.....	74
9.3	Arealforvaltning.....	77
9.4	Bygg og eiendom	79
9.5	Teknisk drift	83
9.6	Mål for sektoren	86
9.7	Budsjettall	90
9.8	Selvkostbudsjett	91
9.9	Gebyrer	92
10	Virksomheter utenom kommunen.....	93
10.1	Gauldal brann og redning	94
10.2	Kirkelig fellesråd	94
10.3	Andre områder	94
11	Investeringer, finansiering, gjeldsutvikling og rentekostnader	95
11.1	Investering og finansiering.....	95
11.2	Investeringslån - låneopptak og gjeldsutvikling.....	102
11.3	Startlån - låneopptak og gjeldsutvikling	103
12	Disposisjonsfond – tiltak og utvikling	104
13	Oversikt over nye tiltak.....	105
13.1	Prioriterte driftstiltak i økonomiplanperioden	105
13.2	Vedtatte investeringstiltak i økonomiplanperioden.....	120
14	Bevilgningsoversikter og vesentlige forpliktelser	133
14.1	Bevilgningsoversikt drift.....	133
14.2	Bevilgningsoversikt investering	136
14.3	Økonomisk oversikt etter art – drift.....	137
14.4	Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser	138
15	Utvalgte KOSTRA tall	139

1 Forord

Ordførers forord

Dette var det siste budsjettet for denne kommunestyreperioden. Vi har vedtatt et budsjett som er fullstappet med gode tjenester for våre innbyggere. Dette er et resultat av de vedtak som er gjort i år og i de foregående år.

Vi omsetter for 1,5 mrd. Vi har 1700 årsverk som gir tjenester 24 timer i døgnet 7 dg i uken.

Det er mye som har skjedd i Melhus siste året. Vi har bygd og åpnet ny Gimse barneskole, vi har åpnet to nye idrettshaller, to kunstgressbaner, finansiert en tråkkemaskin og et klubbhus og gitt støtte til skytterlag, korps, skiavdelinger og kulturformål.

Vi er en god og trygg kommune å vokse opp i – bo i, leve i og bli gammel i.

Vi har feiret Frivillighetensår 2022, og har invitert inn alle lag og organisasjoner inn i politiske møter. Over 60 lag takket ja- for et mangfold og engasjement.

Fremover skal vi investere og skal bygge både skole og opplæringsareal på Gåsbakken, ny barnehage på Flå og fritidsklubb/ utvidelse av skoleareal på Lundamo U.

Vi styrker skole med 9 millioner neste år og innfører gratis skolemat på ungdomsskolene, og følger opp strategiene som er lagt innen både Veivalg helse og omsorg, skoleutredningen, Miljøpakken, oppvekststrategi og koordinert kulturarbeid.

Vi er offensive og får mye til for pengene vi har. Vi øker ikke eiendomsskatten og prøver å holde avgiftene lave.

Vi drifter Melhus sikkert og fornuftig, vi legger til rette for vekst i alle tettsteder, for kulturskole og idrett, gode oppvekstmiljø. Vi ligger over kravet på pedagoger i barnehagen og vi styrker både kapasitet på plan og på vegingeniør siden – slik at vi bedre skal få enda flere prosjekt igjennom Miljøpakken i flere tettsteder i kommunen.

Vi styrker helse med 17 millioner kroner årlig og følger opptrappingen vedtatt i Veivalg. Dette må følges opp videre hvert eneste år. Vi setter av midler til velferdsteknologi som multidoser hjemmetjenesten, pasientvarslingsanlegg Horg og Buen, leasing avtaler, styrking av medisinbudsjett og bilpark. Økningen i budsjettet for hjemmetjenesten er i sin helhet et resultat av Veivalg-prosjektet. Dette går stort sett til styrking av Hølonda bofellesskap og en liten del til styrkingen av hjemmetjenesten generelt.

Melhus er kåret i nasjonal pris for vårt arbeid «leve hele livet». Det er ikke for at er i mål- men fordi vi har satt ting i system, sett helhet og lagt strategier for hvordan vi skal møte morgendagens utfordringer sammen med ansatte og tillitsvalgte.

Jeg vil takke alle ansatte som har stått på i en meget krevende tid. Tross pandemi og smittesituasjon, og høyt fravær i perioder – har vi gitt gode tjenester 24 t i døgnet og samtidig drevet med utvikling og innovasjon. Det har vært en spesiell og krevende kommunestyreperiode.

Jeg vil benytte anledningen for en takk til alle ansatte i kommunen, som har sett muligheter og løsninger for nye arbeidsformer, som jobber tverrfaglig og kreativt. Det jobbes godt og løsningsorientert i hele organisasjonen og jeg vil takke for et konstruktivt og godt samarbeid med rådmannen, samarbeidspartier og kommunestyret.

Vi er her alle for det samme målet- og det er gjøre Melhus til en god og attraktiv kommune å jobbe i, etablere næring og bo i.

Jorid Oliv Jagtøyen, Ordfører

Rådmannens forord

Rådmannen legger med dette frem sitt forslag til budsjett 2023 /økonomi- og handlingsplan 2023 – 2026 (ØHP). Vi har gjennomført prosessen på samme måte som foregående år, med involvering og styringsprosesser i tråd med vårt årshjul for helhetlig resultatstyring. Vi har hatt en bred involvering fra enhetene og de respektive kommunalsjefer nå forut for fremlegging av budsjett for politisk behandling, dette sikrer større eierforhold til budsjettet, felles utfordringer og nødvendige omstillings- og endringstiltak.

Økonomi- og handlingsplanen (ØHP) er en sentral del av kommunens overordnede, helhetlige resultatstyring. Den omfatter hele kommunens virksomhet, og gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden. Det første året i økonomi- og handlingsplanen legger rammene for årsbudsjettet der bevilgningene er bindende, mens de resterende årene gir rammer for å planlegge de kommende budsjettårene i planperioden. Planen er knyttet sammen med kommuneplanen som er kommunens langsiktige samfunns- og arealstrategi.

I fjor på denne tiden uttrykte jeg lettelse over at det så ut til at koronapandemien gikk mot en slutt. Selv om regjeringen avvirket de nasjonale tiltakene i februar 2022, fikk vi i Melhus det største smittetrykket fra november 2021 til april 2022 med påfølgende utfordringer i forhold til bemanning og fravær, og flere arbeidsmiljø melder tilbake om slitasje blant ansatte etter dette. Pandemien ble erstattet av en ny krise da Russland invaderte Ukraina 24. februar, og utløste det som trolig er den største humanitære krisen i Europa etter 2. verdenskrig, i tillegg til at vi nå står i en ny sikkerhetspolitisk situasjon. Millioner av ukrainere har flyktet fra landet sitt, og norske kommuner ble anmodet om å ta imot et mye større antall flyktninger enn forutsatt på kort varsel. Melhus kommune ble anmodet om å ta imot 140 flyktninger, og i tillegg ble det etablert et asylmottak for enslige mindreårige på Tambartun. Våre enheter med flyktingetjenesten som koordinator har god erfaring med bosettings- og integreringsarbeid, og har så langt utvidet kapasiteten til å imøtekomme behovet. For vår del ser vi at tilgjengelige boliger etter hvert blir flaskehalsen. Når vi i tillegg også ser at vi har hatt flere hendelser knyttet til vær og nedbør, har det vist at vi er en robust kommune med svært kompetente ledere og medarbeidere som på veldig god vis har håndtert både uforutsette og krevende utfordringer. Jeg er stolt over å være rådmann i en så handlekraftig og omstillingsdyktig organisasjon – en stor takk til alle medarbeidere for arbeidet som gjøres hver dag for våre innbyggere!

Også her i Melhus kommune står vi overfor flere komplekse samfunnsutfordringer som vil kreve mye av oss fremover, spesielt med tanke på den demografiske utviklingen med økende antall eldre og et voksende utenforskap. Her blir det spesielt viktig å følge opp kommunestyrets vedtak i saker om veivalg innen helse- og velferd og strategisk plan for tverrfaglig samarbeid og forebyggende arbeid barn og unge, og dette vil kreve en dreining og prioritering av ressurser fremover. I tillegg viser siste års kriser behovet for å arbeide aktivt med samfunnssikkerhet og beredskap, dette vil vi følge opp også i årene fremover.

Vi preges selvfølgelig også av den urolige situasjonen både i norsk økonomi og i verdensøkonomien, med høy og økende prisvekst, urolighet i aksjemarkedene, rentepolitikk og usikre energimarkeder. Det er knyttet usikkerhet til kommunenes inntekter fremover, og i regjeringens forslag til statsbudsjett signaliseres det at det vil bli strammere i årene som kommer.

Selv om arbeidet med budsjett 2023/ØHP 2023 – 2026 har vært krevende, har vi i all hovedsak videreført innværende års drifts- og aktivitetsnivå og samtidig innarbeidet mange av de nasjonale føringene og satsingene i forslag til budsjett, som gratis kjernetid i SFO for førsteklassingene og for barn med særskilte behov 5.-7. trinn, redusert makspris i barnehage, økt basistilskudd fastleger og økt ramme til barnevernreformen. Som følge av demografiendringer er helse- og velferdområdets ramme økt med 17 millioner i 2023 sammenlignet med regulert budsjett for 2022 og i tillegg er oppvekst og kultur tilført 9 millioner for å ivareta en gledelig økning i antall barnehagebarn.

På investeringssiden foreslås å gjennomføre investeringer for 371 millioner i 2023, inklusive investeringer på selvkostområdet og til Melhus kirkelig fellesråd, samlet sum for hele planperioden er 971 millioner. De største prosjektene er ny Flå barnehage, kjøp av kommunale boliger, driftssentral, læringsareal Gåsbakken skole, gang- og sykkelbru over Gaula, veganlegg Gimsøya og infrastruktur Sjøberg. Det er flere tiltak som er foreslått skjøvet på frem i tid, sett i lys av store økninger i rente- og avdragsutgifter som følge av Norges Banks rentehevinger og ny rentebane. Deler av disse utgiftene belastes selvkostområdet og vil merkes for våre innbyggere gjennom økte kommunale avgifter. I 2023 skal vi starte arbeidet med å planlegge nye omsorgsboliger/mestringsboliger, og det blir avgjørende for realiseringen av våre planer for å møte de demografiske utfordringene at regjeringens forslag om å fjerne tilskudd til omsorgsboliger reverseres.

Vi arbeider fortsatt målrettet med å legge til rette for vekst og utvikling i Melhus kommune; å gjøre Melhus attraktiv og den foretrukne kommunen å bo og leve et godt liv i. Dette gjør vi gjennom å opprettholde gode velferdstjenester, legge til rette for et godt aktivitets- og kulturtilbud i samarbeid med lag, foreninger og lokalsamfunn, tilrettelegge for

nye boliger og næringsarealer gjennom arbeid med områdeplaner, fagplaner, reguleringsplaner, forutsigbar byggesaksbehandling, næringsarbeid og infrastrukturutbygging. Vi har fortsatt vekst i folketall, og dette gir oss et godt utgangspunkt når vi fremover må se på nye måter å løse samfunnsoppdraget på som ivaretar både økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Dette må følges opp gjennom det pågående arbeidet med ny samfunnsplan for Melhus kommune – der kommunestyret skal fastsette visjonen og hovedmålene for den ønskede utviklingen av Melhus-samfunnet i et lengre perspektiv.

Forbedring, forenkling, omstilling og fornying legges fortsatt til grunn for arbeidet – og den digitale satsingen gjennom «Smartere Melhus» videreføres i kommende budsjett og økonomiplanperiode. Skal vi fremover løse utfordringene med demografi og rekruttering, må vi fortsette arbeidet med å ta i bruk digitale verktøy samtidig som vi også ser på organisering og nye måter å løse oppgavene på i dialog med våre innbyggere, frivilligheten og næringslivet. Helseplattformen ligger inne i budsjettforslaget, sak til endelig behandling av utløsning av opsjon kommer i desember 2022, samt en videreføring av satsingen på velferdsteknologi.

Selv om vi er en kommune med en forholdsvis robust økonomi, opplever vi større usikkerhet nå til den økonomiske utviklingen og et handlingsrom som stadig blir mindre. Som for foregående år må frie inntekter i større grad enn tidligere finansiere økte pensjonskostnader, renter og avdrag. I fremlagte forslag til budsjett/ØHP er budsjettert netto driftsresultat lavere enn det finansielle måltallet i hele perioden, bl.a. som en følge av stor økning i finansielle utgifter. Dette er en utvikling som ikke er ønskelig over tid. Det må i kommende budsjettarbeid bli en prioritert oppgave å se på hva vi kan gjøre med utgiftsnivået, hvordan vi gjennom omstilling, effektivisering og prioritering skal kunne møte utfordringene og ha økonomisk bærekraft også i fremtiden - samtidig som vi ivaretar vår attraktivitet som arbeidsgiver i et marked preget av mangel på fagpersonell på flere områder.

Behovet for langsiktig tenkning i det videre økonomi- og planarbeidet for å sikre forutsigbarhet, stabilitet og handlingsrom har ikke blitt mindre. Med de store utfordringene vi står overfor, med demografi, utenforskap, rekruttering, gjeldsgrad og kommuneøkonomi, blir det viktigere enn noen gang at vi gjør dette arbeidet sammen. Målet står fortsatt; vi skal jobbe aktivt for å levere gode velferdstjenester til og sammen med våre innbyggere, og legge til rette for videreutvikling av gode lokalsamfunn og fremtidsrettede tjenester i en kommune i vekst og utvikling.

Katrine Lereggen

rådmann

2 Forslag til vedtak i kommunestyret

Budsjettet for 2023 og økonomi- og handlingsplan for 2023-2026 ble vedtatt av kommunestyret den 13.12.2022, k-sak 108/22022.

2.1 Økonomiske vedtak

Vedtak:

Kommunestyret vedtar følgende punkter (punkt 1-14):

1. Budsjett for 2023 og økonomiplan for 2023-2026 med de forutsetninger som presentert i vedlegg 1 (Melhus kommunes budsjett 2022 og økonomiplan 2023-2026).
2. Skattevedtak: I medhold av eiendomsskattelova § 2 utskrives eiendomsskatt på alle eiendommer i Melhus kommune i 2023, jf. eiendomsskattelova § 3a. Eiendomsskatt utskrives med:
 - a) Promillesats 1,0 for boligeiendommer, fritidseiendommer og boligdelen av landbrukseiendommer etter at det er fratrukket et bunnfradrag på 170.000 kroner
 - b) Promillesats 3,8 for næringseiendom

Kommunestyret vedtar fritak for eiendomsskatt for følgende eiendommer, jf. vedlagt oversikt:

- Helt fritak jf. §7a i eiendomsskattelova (Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten)
- Delvis fritak jf. §7a i eiendomsskattelova (Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten)
- Helt fritak jf. §7b i eiendomsskattelova (Bygning som har historisk verdi)
- Delvis fritak jf. §7b i eiendomsskattelova (Bygning som har historisk verdi)

3. Inntekts- og formuesskatt for 2023 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
4. Bevilgningsoversikt drift, etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd, som det fremgår i tabell 1.

Tabell 1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	ØHP 2024	ØHP 2025	ØHP 2026
Rammetilskudd	-567 051	-565 735	-612 903	-619 397	-617 298	-617 308
Inntekts- og formuesskatt	-485 471	-509 999	-501 046	-501 046	-501 046	-501 046
Eiendomsskatt	-22 674	-22 189	-23 174	-23 174	-23 174	-23 174
Andre generelle driftsinntekter	-48 162	-24 898	-41 538	-41 727	-41 409	-41 140
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 123 358	-1 122 821	-1 178 661	-1 185 344	-1 182 927	-1 182 668
Sum bevilgninger drift, netto	1 002 860	1 042 102	1 082 531	1 074 151	1 064 367	1 059 858
Avskrivinger	89 086	0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 091 946	1 042 102	1 082 531	1 074 151	1 064 367	1 059 858

Tabell 1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	ØHP 2024	ØHP 2025	ØHP 2026
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-31 412	-80 719	-96 130	-111 193	-118 560	-122 810
Renteinntekter	-6 620	-9 762	-19 905	-20 122	-19 505	-20 716
Utbytter	-28 021	-27 879	-27 879	-26 687	-26 687	-26 687
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-11 952	0	-7 011	-7 235	-7 467	-7 467
Renteutgifter	31 996	39 673	67 670	75 173	70 379	72 893
Avdrag på lån	80 945	82 525	83 417	89 039	93 285	97 696
NETTO FINANSUTGIFTER	66 348	84 557	96 292	110 168	110 005	115 719
Motpost avskrivninger	-89 086	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-54 150	3 838	162	-1 025	-8 555	-7 091
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering	2 987	9 275	10 111	10 245	25 445	6 445
Avsetninger til bundne fond	11 644	502	604	4 000	7 249	5 980
Bruk av bundne fond	-12 989	-8 127	-10 633	-5 440	-1 664	-1 410
Avsetninger til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083
Bruk av disposisjonsfond	-20 678	-22 999	-16 336	-15 208	-30 009	-11 009
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-				
SUM DISPONERINGERELLE R DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	54 150	-3 838	-162	1 025	8 555	7 091
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

5. Bevilgningsoversikt drift, etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd, som det fremgår i tabell 2.

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sentral administrasjonen						
Brutto ramme	56 435	59 523	62 437	62 012	62 761	62 012
Avsetninger til bundne fond	578	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-764	-1 036	-1036	-1036	-1036	-1036
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-1 118	-1 140	-2213	-1851	-1851	-1851
Andre generelle driftsinntekter	-2 688	-931	-750	-750	-750	-750
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	60 427	62 630	66 436	65 649	66 398	65 649
Oppvekst og kultur						
Brutto ramme	397 628	400 395	424 697	423 647	422 558	422 558
Avsetninger til bundne fond	792	-342	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-624	-812	-184	-184	-184	-184
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-10 994	-7 676	-2 131	-2 131	-2 131	-2 131
Andre generelle driftsinntekter	-12 137	-2 214	-5 042	-5 042	-5 042	-5 042
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	420 591	411 439	432 054	431 004	429 915	429 915
Helse og velferd						
Brutto ramme	382 564	393 160	410 175	416 182	416 199	416 215
Avsetninger til bundne fond	2 868	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-2 539	-2 792	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-409	-2 293	-543	-543	-543	-543
Andre generelle driftsinntekter	-27 317	-18 241	-31 668	-31 668	-31 668	-31 668

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	409 961	416 486	442 386	448 393	448 410	448 426
<i>Plan og utvikling</i>						
Brutto ramme	82 780	93 970	95 266	95 635	96 203	96 203
Avsetninger til bundne fond	6 352	400	499	3 895	7 144	5 875
Bruk av bundne fond	-7 817	-3 381	-9 307	-4 114	-338	-84
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-7 859	-3 265	-3 484	-3 084	-2 685	-2 685
Andre generelle driftsinntekter	-702	-439	-824	-824	-824	-824
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	92 806	100 655	108 382	99 762	92 906	93 921
<i>Virksomheter utenom kommunen</i>						
Brutto ramme	29 605	30 919	34 265	35 427	36 148	36 148
Avsetninger til bundne fond	0	0				
Bruk av bundne fond	0	0				
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0				
Bruk av disposisjonsfond	0	0				
Andre generelle driftsinntekter	0	0				
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	29 605	30 919	34 265	35 427	36 148	36 148
<i>Overordnede inntekter og utgifter</i>						
Brutto ramme	57 417	26 125	3 881	-9 698	-27 800	-13 773
Avsetninger til bundne fond	1 048	102	106	106	106	106
Bruk av bundne fond	-1 244	-106	-106	-106	-106	-106
Avsetninger til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bruk av disposisjonsfond	-293	-8 282	-7 966	-7 600	-22 800	-3 800
Andre generelle driftsinntekter	-4 750	-3 072	-3 253	-3 442	-3 124	-2 855
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	62 460	37 479	-992	-6 084	-9 410	-14 201
Sum brutto bevilgning	1 006 429	1 004 092	1 030 721	1 023 205	1 006 069	1 019 363
Avsetninger til bundne fond	11 638	160	605	4 001	7 250	5 981
Bruk av bundne fond	-12 988	-8 127	-10 633	-5 440	-1 664	-1 410
Avsetninger til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083
Bruk av disposisjonsfond	-20 673	-22 656	-16 337	-15 209	-30 010	-11 010
Andre generelle driftsinntekter	-47 594	-24 897	-41 537	-41 726	-41 408	-41 139
Sum bevilgning netto	1 002 860	1 042 101	1 082 531	1 074 151	1 064 367	1 059 858

6. Økonomisk oversikt etter budsjett og regnskapsforskriften §5-6, som det fremgår i tabell 3.

Tabell 3 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	ØHP 2024	ØHP 2025	ØHP 2026
Rammetilskudd	-567 051	-565 735	-612 903	-619 397	-617 298	-617 308
Inntekts- og formuesskatt	-485 471	-509 999	-501 046	-501 046	-501 046	-501 046
Eiendomsskatt	-22 674	-22 189	-23 174	-23 174	-23 174	-23 174
Andre skatteinntekter	-544	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-47 618	-24 858	-41 538	-41 727	-41 409	-41 140
Overføringer og tilskudd fra andre	-223 579	-104 715	-120 218	-120 218	-120 218	-120 218
Brukerbetalinger	-57 163	-53 182	-53 495	-53 495	-53 495	-53 495
Salgs- og leieinntekter	-135 355	-137 247	-154 561	-169 009	-178 758	-183 308
SUM DRIFTSINTEKTER	-1 539 455	-1 417 925	-1 506 935	-1 528 066	-1 535 398	-1 539 689
Lønnsutgifter	787 642	754 244	832 430	831 276	831 495	831 142
Sosiale utgifter	193 753	200 666	209 450	209 401	209 415	209 365

Tabell 3 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	ØHP 2024	ØHP 2025	ØHP 2026
Kjøp av varer og tjenester	326 021	307 185	299 997	306 469	305 480	305 924
Overføringer og tilskudd til andre	111 541	75 111	68 927	69 726	70 447	70 447
Avskrivninger	89 086	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 508 043	1 337 206	1 410 804	1 416 872	1 416 837	1 416 878
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-31 412	-80 719	-96 131	-111 194	-118 561	-122 811
Renteinntekter	-6 620	-9 762	-19 905	-20 122	-19 505	-20 716
Utbytter	-28 021	-27 879	-27 879	-26 687	-26 687	-26 687
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-11952	0	-7 011	-7 235	-7 467	-7 467
Renteutgifter	31 996	39 673	67 670	75 173	70 379	72 893
Avdrag på lån	80 945	82 525	83 417	89 039	93 285	97 696
NETTO FINANSUTGIFTER	66 348	84 557	96 292	110 168	110 005	115 719
Motpost avskrivninger	-89 086	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-54 150	3 838	161	-1 026	-8 556	-7 092
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	2 987	9 275	10 111	10 245	25 445	6 445
Avsetninger til bundne fond	11 644	502	604	4 000	7 249	5 980
Bruk av bundne fond	-12 989	-8 127	-10 633	-5 440	-1 664	-1 410
Avsetninger til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083
Bruk av disposisjonsfond	-20 678	-22 999	-16 336	-15 208	-30 009	-11 009
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	10 111	10 245	25 445	6 445
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	54 150	-3 838	-161	1 026	8 556	7 092
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

7. Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd, som det fremgår i tabell 4.

Tabell 4 Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	ØHP 2024	ØHP 2025	ØHP 2026
Investeringer i varige driftsmidler	335 041	302 819	374 999	216 903	253 188	116 913
Tilskudd til andres investeringer	1 567	545	-	-		
Investeringer i aksjer og andeler i selskapet	2 694	2 851	2 645	2 645	2 645	2 645
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	1 600	1 186	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	340 902	307 401	377 644	219 548	255 833	119 558
Kompensasjon for merverdigavgift	-53 208	-45 559	-35 953	-28 288	-31 138	-2 763
Tilskudd fra andre	-23 107	-11 620	-19 400	-18 000	-106 500	-
Salg av varige driftsmidler	-3 493	-2 420	-	-	-	-
Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Bruk av lån	-259 224	-230 850	-308 914	-163 015	-92 750	-110 350
Sum investeringsinntekter	-339 032	-290 449	-364 267	-209 303	-230 388	-113 113
Videreutlån	59 200	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Bruk av lån til videreutlån	-59 200	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Avdrag på lån til videreutlån	11 329	9 510	11 428	12 794	14 050	15 206
Mottatte avdrag på videreutlån	-20 410	-8 010	-11 428	-12 794	-14 050	-15 206
Netto utgifter videreutlån	-9 081	1 500	-	-	-	-
Overføring fra drift	-2 987	-9 276	-10 111	-10 245	-25 445	-6 445
Avsetninger til bundne investeringsfond	8 954	-	-	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond		-	-266	-	-	-
avsetninger til ubundet investeringsfond	1 244	430	-	-	-	-
Bruk av ubundet investeringsfond	-	-9 605	-3 000	-	-	-

Tabell 4 Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	ØHP 2024	ØHP 2025	ØHP 2026
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	7 211	-18 452	-13 376	-10 245	-25 445	-6 445
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-	0	0	0	0	0

8. Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 andre ledd, som det fremgår i vedlegg 1 (Budsjett 2023 økonomi og handlingsplan 2023-2026), kapittel 11, herunder tabell 11.4 (Spesifikasjon av prosjekter eksklusiv selvkost og kirkelig fellesråd), tabell 11.5 (Spesifikasjon av prosjekter kirkelig fellesråd), tabell 11.6 (Spesifikasjon av prosjekter selvkost vann) og tabell 11.7 (Spesifikasjon av prosjekter selvkost avløp).

I tillegg til de prosjektene som fremgår av tabell 11.4 i vedlegg 1 (Budsjett 2023 økonomi og handlingsplan 2023-2026), vedtas følgende prosjekt/investering:

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter	Budsjett 2023	2024	2025	2026
XXX	Økte arenakrav Melhushallen nord	0	1 185	1 185	-	-	-
Xxx(*)	Gåsbakken skole – ny gymsal inkl. garderober	0	-	-	-	-	-
xxx	Lundamo ungdomsskole fritidsklubb	0	5 000	5 000	5 000	-	-

(*) Jf. verbalvedtak 5: Gåsbakken skole- ny gymsal og garderober og 046; Gåsbakken skole- tilpasning av lokaler til læreplaner sees i sammenheng. Innleid arkitekt utarbeider forslag til begge løsningene for avsatt sum i 2023. Viser også til KST vedtak 54/22; «Skoleutbyggingsprosjekt Gåsbakken legges inn som tiltak i ØHP for perioden 23-26, og vurderes i sammenheng med kommunens øvrige behov i perioden». Legges frem for politisk behandling våren 2023.

9. Kostnadsrammer for investeringsprosjekt i planperioden 2023 -2026 som dert fremgår i tabell 5:

Tabell 5 Kostnadsrammer for investeringsprosjekt i planperioden 2023 -2026. Beløp i hele tall.

Prosjektnavn	Bevilgning av kostnadsrammer
1230 - Ny ERP løsning	1 980 000
XXXX - Ny UPS batteribackup datarom (TEKST mangler)	375 000
XXXX - It-støttet sakssystem	1 237 500
2474 - Diverse investeringer Bygg og Eiendom 2023	5 125 000
2481 - Uforutsette investeringer tilknyttet HMS/miljørettet helsevern 2023	937 500
XXXX - Kinoprojektor	1 250 000
XXXX - Lundamo Ungdomsskole-fritidsklubb	10 000 000
XXXX - Eid svømmehall oppgradering	5 500 000
XXXX - Gåsbakken skole - tilpasning av lokaler til læreplaner	29 375 000

Tabell 5 Kostnadsrammer for investeringsprosjekt i planperioden 2023 -2026. Beløp i hele tall.	
Prosjektnavn	Bevilgning av kostnadsrammer
XXXX - Melhus torg alt 3	18 700 000
6711 - Snarvei Gimse skole - Gruva, miljøpakken	1 500 000
6827 - Sanering og ny Bru nr 016 - Fremo bru	5 000 000
6833 - Erosjonssikring Stor-Trondsveg/Kroken	2 625 000
6840 - Maskinpark Teknisk drift 2023	1 625 000
6842 - Gangbru over Gaula	138 375 000
6858 - Veganlegg, Gimsøya	48 325 000
6859 - Hovedplan veg alt 2	-
XXXX - Etablering av rekkverk	625 000
XXXX - GSV Vollmarka, miljøpakken, bygging.	8 125 000
XXXX - GSV Vollmarka, miljøpakken, prosjektering.	1 250 000
XXXX - Skolebakken bru, Ler	8 500 000
XXXX - Skolebakken Ler, miljøpakken	3 750 000
XXXX - Økte arenakrav Melhushallen nord	1 187 500
Investeringer finansiert av kommunekassen	295 367 500
6063 - Vannledninger Gimsvegen - øst	6 000 000
6069 - Utvidelse vannbehandling Benna	500 000
6074 - Sanering Åkervegen, vann	400 000
6075 - Saneringsplan Leirtake, Lundamo, vannforsyning - forprosjekt	300 000
6076 - Vannledning Ler sentrum, byggefase	8 000 000
6077 - Rønningstrøa høydebasseng, byggefase	12 000 000
6204 - Varmbo boligfelt - avløp	5 000 000
6289 - Avløpsanlegg Gimsøya	6 000 000
6293 - Omlegging av deler av avløpsledninger langs Brekktrøa	400 000
6307 - Utvidelse ledningsnett avløpsanering	200 000
6308 - Sanering Åkervegen, Gimse, avløp	400 000
6309 - Sanering Leirtaket, Lundamo, avløp - forprosjekt	500 000
6310 - Ler avløpspumpestasjon	3 500 000
6312 - Avløpsanlegg Ler sentrum, byggefase	12 000 000
Investeringer - selvkost, vann og avløp	55 200 000

10. Gebyrer, avgifter, kontingenter og egenbetalinger vedtas slik det framgår av vedlagt dokument (vedlegg 2), «Gebyrregulativ Melhus kommune». I tillegg vedtas følgende endring til gebyrregulativ 2023:

Trygghetsalarm	
Beløpsgrense	
Over 2G	kr 290 pr. mnd.

Renovasjon	
Renovasjon fritidshus (servicegrad 2):	kr 1 550 eks mva.

Følgende satser gjelder for skolefritidsordningen i Melhus kommune SFO fra 1. august-31. desember 2023:

Oppholdstid	Pris	Tidsrom
1 - 2 trinn		
Mindre enn 12 timer pr. uke	Gratis	Pr. mnd.
12 timer eller mer pr. uke	Kr 1 460	Pr. mnd.
3 – 4 trinn		
Mindre enn 12 timer per uke	Kr 1 807	Pr. mnd.
12 timer eller mer pr. uke	Kr 2 919	Pr. mnd.
Kjøp av enkeltdager	Kr 258	Pr. dag

11. Kommunestyret vedtar å ta opp følgende låneopptak i 2023:
 - a) Lån til investeringer på inntil 284,95 millioner kroner (hensyntatt ubrukte lånemidler)
 - b) Lån for videreutlån til startlånsordningen på inntil 65 millioner kroner
12. Rådmannen gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår, og til å inngå de nødvendige låneavtaler for kommunens innlån og utlån. Rådmannen gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.
13. Rådmannen gis fullmakt å disponere avsatt ramme for lønnsoppgjøret og reguleringspremie i KLP i 2023. Rammen er satt av på tjeneste 9702 på rammeområde 9 og utgjør 35,4 millioner kroner.
14. Nye finansiellmåltall som følger (beskrevet i kapitel 4.4):
 - Korrigert driftsgrad 1 (nytt)
 - Korrigert driftsgrad 2 (nytt)
 - Gjeldsgrad 1 (som i dag)
 - Gjeldsgrad 2 (som i dag)
 - Buffergrad 1 (som i dag)
 - Buffergrad 2 (som i dag)

2.2 Verbalvedtak

1. Kommunestyret ber rådmannen prioritere rullering av KPA, slik at ny kan fremlegges til politisk behandling innen utgangen av 2025. Prioriteringen av KPA skal ikke påvirke behandlingstiden på de detaljreguleringsplaner som øker tilgangen på boligtomter til unge som ønsker å etablere seg i Melhus
2. Monstufleta aktivitetspark. Melhus Kommune har mottatt 5 mill fra Kulturdepartementet og 1 mill fra SMN1 til bygging av aktivitetspark i Melhus. Reguleringsplan er straks ferdig behandlet. Rådmannen bes komme tilbake med en sak og skissere en utbygging i første tertial 2023 og skissere en trinnvis utbygging.
3. Veivalg helse og omsorg er vedtatt. Frivilligheten en del av løsningen for å møte fremtidens utfordringer. Flere lag og organisasjoner bidrar med helsefremmende tiltak og aktiviteter rettet mot grupper. Dette er vesentlig og nødvendig. Eksempler på disse er bla Melhus Revmatikerforening, pensjonistforeninger og organisasjoner som LHL og Gauldal Demensforening. Bruk av kommunale bygg bør være gratis for å gjennomføre helsefremmende aktiviteter i basseng, trimrom og fellesstuer. Kommunestyret ber rådmannen legge frem en sak om dette.
4. Fylkesvegnettet skal bidra til en samlet infrastruktur som ivaretar trafiksikkerhet, fremkommelighet, miljø og balansert regional utvikling. For å oppnå god og forutsigbar framkommelighet ved FV 708, Stranda gårdstun, prioriteres denne strekningen som førsteprioritet på tiltak på FV i Melhus Kommune. Oversendes Utvalg for TM.
5. Tiltak 050; Gåsbakken skole- ny gymsal og garderobes og 046; Gåsbakken skole- tilpasning av lokaler til læreplaner sees i sammenheng. Innleid arkitekt utarbeider forslag til begge løsningene for avsatt sum i 2023. Viser også til KST vedtak 54/22; «Skoleutbyggingsprosjekt Gåsbakken legges inn som tiltak i ØHP 2023-2026.

Saken legges frem for politisk behandling våren 2023.

6. Kommunestyret ber rådmannen etablere samarbeid med Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU Midt-Norge), NTNU, med tanke på implementering av Trondheimsmodellen for oppstart i kommunens barnehager. Modellen «Liten og ny – Foreldreaktiv tilvenning i barnehagen» er basert på aksjonsforskning siden 2018 og har som mål å gi små barn en trygg tilvenning til barnehagen (<https://litenogny.com/>). Rådmannen bes legge fram en plan for videre arbeid med saken for Utvalg for helse, oppvekst og kultur innen mai 2023.
7. Kommunestyret ber rådmannen om å legge fram en sak med kostnadsberegning av akustiske tiltak i C-bygget jf. rapport fra akustikkmåling C-bygget av 19. januar 2021. Akustiske tiltak kan være å bytte gardiner, isolere rørene med egnet lydisolering. Det bes også om en vurdering og kostnadsberegning av en deling av salen sånn at to korps kan øve samtidig
8. Rådmannen bes om å legge fram en plan for hvordan vi kan øke antall lærlinger ut over det vi har i dag i Melhus kommune, og samtidig identifisere flere tjenesteområder som er aktuelle for å ta inn lærlinger. Oversendes Administrasjonsutvalget
9. KST ber rådmannen sette i gang tiltak i tråd med kommunens «Digitaliseringsstrategi Smartere Melhus 2019-2023». Strategien viser til at biblioteket i Melhus har en rolle i opplæring i bruk av digital teknologi for innbyggere i kommunen. Videre står det at kommunen skal bidra til kompetanseheving innen informasjonsteknologi av egne innbyggere. Dette skal gjøres både gjennom aktiviteter arrangert av biblioteket og i det daglige som en naturlig del av dialogen mellom kommunens ansatte og innbyggerne. Melhus FRP kan ikke se at dette har blitt gjennomført og ber rådmannen vise til en plan for hvordan kommunen skal komme i mål med strategien innen utgangen av inneværende kommunestyreperiode.

3 Utfordringsbildet - status og utviklingstrekk

3.1 Melhus kommunes visjon

Melhus kommune skal være en mangfoldig kommune der det er mulig å være modig.

3.2 Nasjonale føringer og satsninger

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 2,6 milliarder kroner (1,7 milliarder kroner er knyttet til kommunene), beregnet fra anslått nivå i revidert nasjonalbudsjett (RNB).

Endringene i de frie inntektene skal dekke kommunenes endrede utgifter til demografi, pensjon og særskilte satsingsområder. Demografiutgiftene beregnes til 3,2 milliarder kroner, hvorav 2,6 milliarder kroner må finansieres av frie inntekter. Pensjonskostnadene for 2023 anslås å reduseres med 0,1 milliarder kroner.

Pris- og lønnsveksten for 2023 (deflator) anslås til 3,7 prosent, av dette anslås lønnsveksten å utgjøre 4,2 prosent og konsumprisveksten å utgjøre 3,1 prosent i 2023.

Den kommunale skattøren for personlige skatteyttere økes med 0,2 prosentpoeng til 11,15 prosent. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre 40 prosent av de frie inntektene.

Handlingsrommet

Veksten for hele kommunesektoren (kommuner og fylker) er 5,3 milliarder kroner. Merkostnadene til demografi utgjør 2,6 milliarder kroner og satsinger er 2,8 milliarder kroner, se beskrivelse nedenfor.

Samlede inntekter	Beløp
Frie inntekter	2,6
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver	2,8
Øremerkede tilskudd	-0,6
Gebyrinntekter	0,5
Økt realvekst samlede inntekter	5,3
Redusert pensjon	0,1
Anslag økte demografiutgifter	-2,6
Gjenstående til å dekke nye oppgaver/innlemmelser/helsårseffekt	-2,8
Gjenstående	0

Aktuelle saker av betydning for Melhus kommune

I forslag til statsbudsjett er det foreslått en rekke endringer i rammetilskuddet som følge av oppgaveendringer, trekk/inntrekk og helårsvirkninger. Nedenfor beskrives de områdene hvor rådmannen har vurdert innlemmelser som følge av disse endringene.

Statlige og private skoler – endring i elevtall

Som følge av økt antall elever i statlige og private skoler reduseres rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene med henholdsvis 106,3 mill. kroner og 79,6 mill. kroner.

Melhus kommune er trukket 0,37 millioner kroner i rammetilskudd, og innarbeidet som inntrekk i sektorramma til oppvekst og kultur.

Gratis deltids plass i SFO på 1. trinn – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt å innføre 12 timers gratis SFO på første trinn fra høsten 2022. Kommunesektoren ble kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet på 640 mill. kroner. Tiltaket får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med ytterligere 795,4 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkel for grunnskole.

Melhus kommune har innarbeidet helårseffekten i budsjetttramma til oppvekst og kultur.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen – helårseffekt av endring i 2022

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen ble fra 1. august 2022 redusert til 3 050 kroner per måned, noe som tilsvarer nivået som ble lagt til grunn etter inngåelsen av barnehageforliket i 2003. Som kompensasjon ble rammetilskuddet økt med 314,9 mill. kroner. Endringen får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med 400,4 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Melhus kommune har innarbeidet dette i budsjetttramma til oppvekst og kultur. Imidlertid bidrar denne endringen til en markant økning i tilskudd til private barnehager, om lag 2,0 millioner kroner. Dette har sammenheng med at kommunen ikke har mulighet til å deflatorjustere foreldrebetaling i barnehage i 2023 (makspris 3 000 kroner), samtidig som grunnlaget for å beregne tilskuddet til private barnehager må deflatorjusteres.

Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2023

Det foreslås en ytterligere reduksjon i maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen, til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2023. Som kompensasjon økes rammetilskuddet med 329,2 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Melhus kommune har innarbeidet dette i budsjetttramma til oppvekst og kultur.

Lovfesting av at kommunene ikke skal ta hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble rammetilskuddet økt med 187 mill. kroner som kompensasjon for at det fra 1. september 2022 ikke skal tas hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp. Endringen får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med ytterligere 386,8 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Melhus kommune har innarbeidet dette i budsjetttramma til helse og velferd.

Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien

Det foreslås å innføre gratis barnehage fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, fra 1. august 2023. I dag har disse barna rett til reduksjon i foreldrebetalingen på 50 pst. Kommunene kompenseres for merkostnaden i 2023 med 20 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Rådmannens vurdering er at dette utgjør minimale endringer for Melhus kommune.

Økt basistilskudd til fastleger

Det foreslås å styrke basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2023 med 480 mill. kroner, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. For bedre å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk ressurskrevende listeinnbyggere, foreslås det å avvikle knekkpunktet og innføre et risikojustert basistilskudd. Det risikojusterte basistilskuddet fra 1. mai 2023 skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand. Helårseffekten av forslaget er 720 mill. kroner.

Dette utgjør 1,5 millioner kroner for Melhus kommune i 2023, og er foreslått innarbeidet i budsjetttramma til helse og velferd.

Endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger – anslått reduksjon i behovet for økonomisk sosialhjelp

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det vedtatt endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. Endringene forventes å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp, og rammetilskuddet reduseres derfor med 100 mill. kroner.

Melhus kommune har innarbeidet dette i budsjetttramma til helse og velferd.

Barnevernsreformen

Ansvarsendringene som følger av barnevernsreformen, jf. Prop. 73 L (2016–2017) og Innst. 354 L (2016–2017), gjelder fra 1. januar 2022 og gir økt faglig og økonomisk ansvar til kommunene. For å dekke kommunenes merkostnader som følger av det økte finansielle ansvaret, ble rammetilskuddet til kommunene økt med 1,3 mrd. kroner i 2022. Rammetilskuddet økes med ytterligere 497,8 mill. kroner i 2023.

Dette utgjør 1,4 millioner kroner for Melhus kommune, og er foreslått innarbeidet i budsjetttramma. Rådmannen foreslår at dette avsettes på en overordnet budsjetttramma for 2023 (ramme 9).

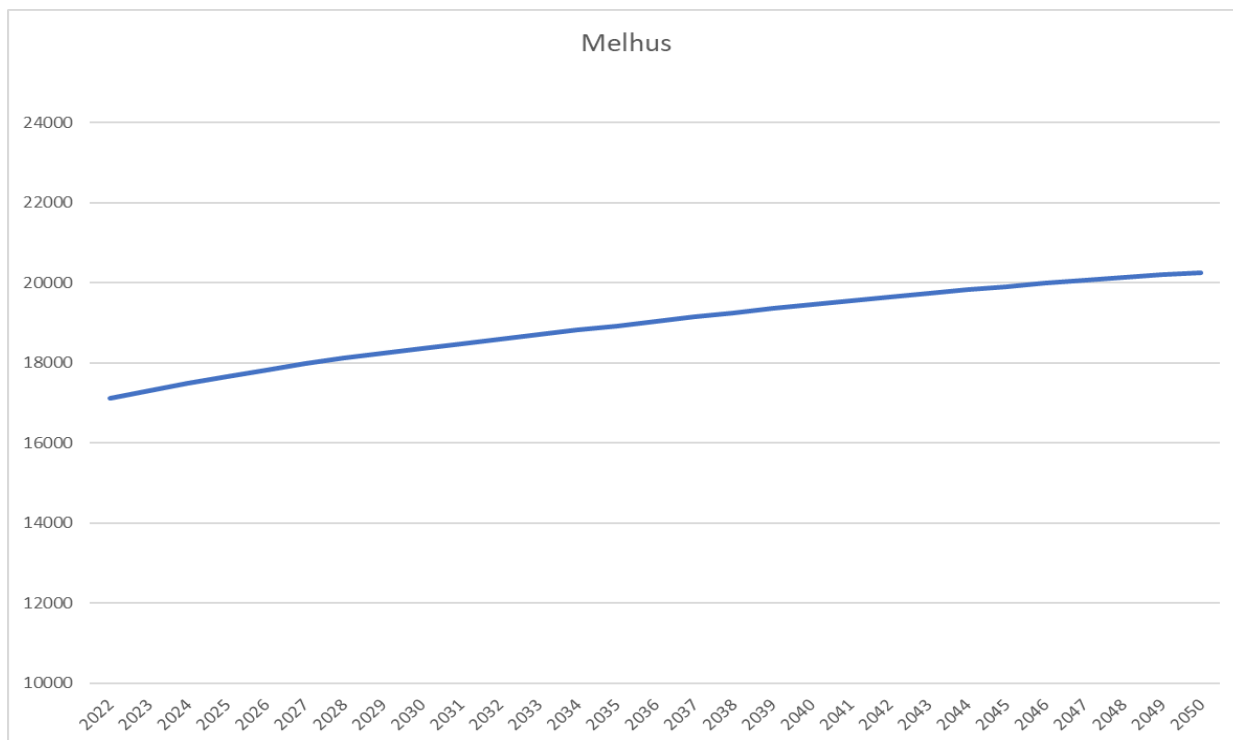
3.3 Lokale trekk og vurderinger

Befolkningsprognoser

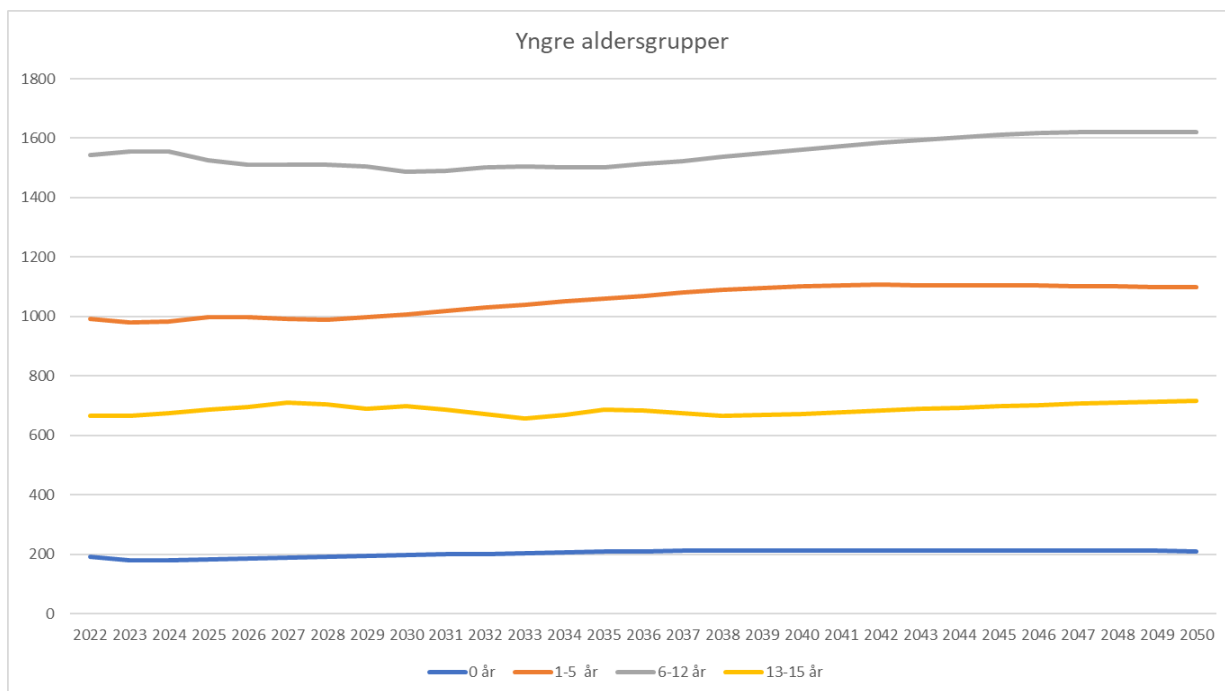
Siste kvartal viser at samlet vekst i de åtte kommunene i Trondheimsregionen var på 4 286 personer, som er en vekst på 1,4 prosent. Trondheim har hatt størst prosentvis vekst. Deretter fulgte Orkland (1,4), Malvik (1,2), Melhus (1,1), Stjørdal (0,6) og Skaun (0,4). Midtre Gauldal (-2,3) og Indre Fosen (-0,5) har hatt befolkningsnedgang.

Prognosen viser at folketallet i Melhus er forventet å vokse med 18,3 % frem mot 2050. Dette tilsvarer en økning på 3 132 innbyggere. Totalt vil det da bo om lag 20 255 mennesker i kommunen i 2050. Tallene under er basert på de nyeste prognosene for Trondheimsregionen.

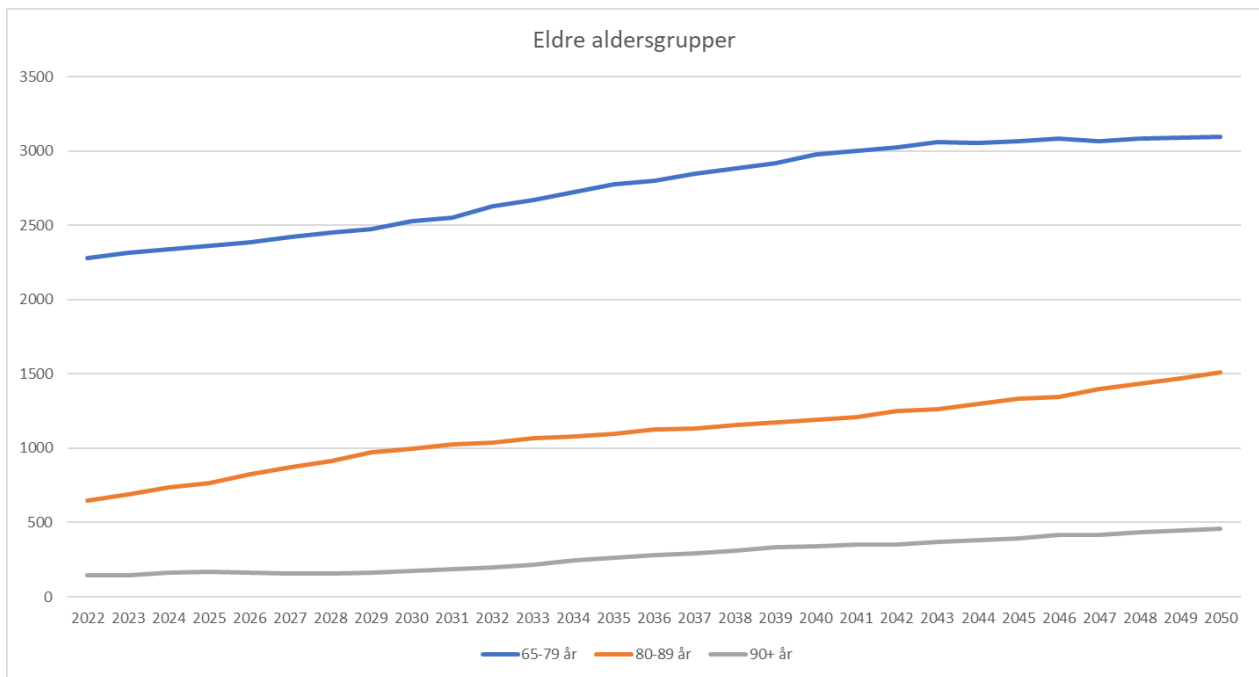
Diagrammet under viser samlet vekst for kommunen frem mot 2050

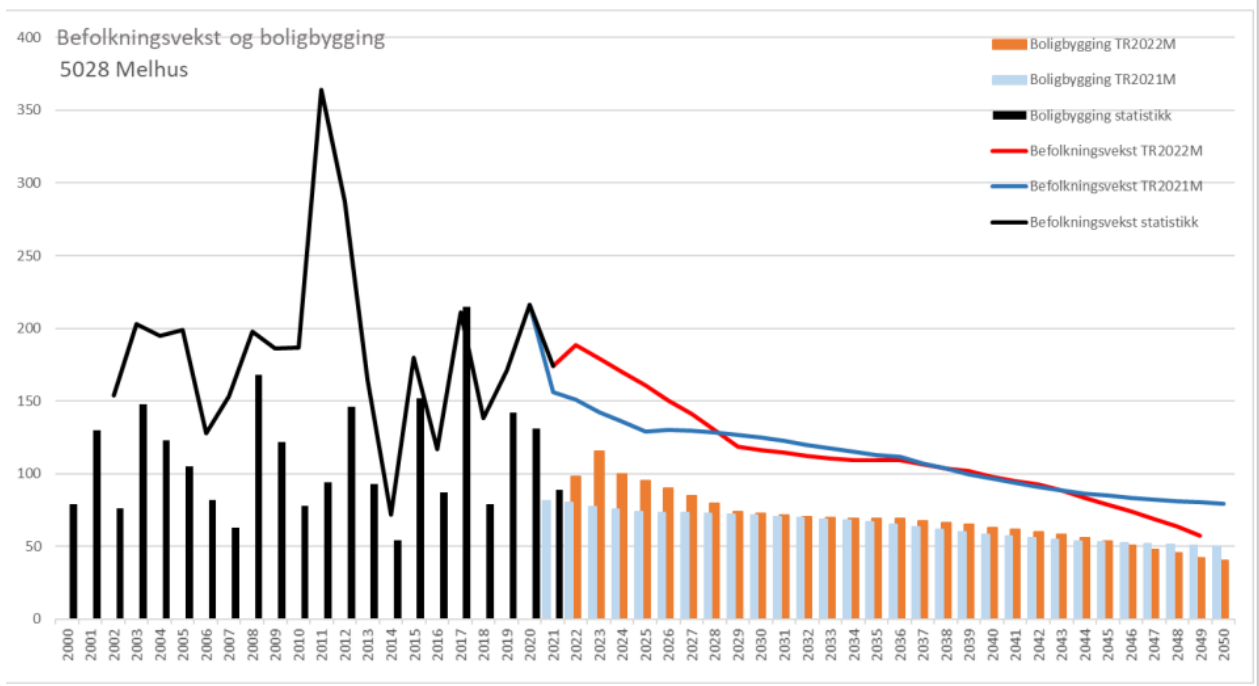
Grovt sett vil endringene være små når det gjelder de yngre aldersgruppene. Antall 0-åringene vil holde seg stabilt fremover, men det anslås at det kan komme noe vekst fra 2030. For barnetrinnet vil det være noe nedgang i antall, før det stiger litt. For ungdomstrinnet er det liten eller ingen endring.

For de eldre aldersgruppene er bildet noe annerledes. Diagrammet under gir et bilde av dette. For gruppen 65-79 år forventes det en økning på 35,8 %, gruppen 80-89 år 134,1 % og gruppen 90+ 217,6%.

Diagrammet under viser befolkningsvekst og boligbygging for kommunen i sin helhet.

Miljø - klima - energi

Nasjonale, regionale og lokale mål for miljøpolitikken ligger til grunn for kommunens arbeid med å hindre og redusere miljøproblemene. Kommunen spiller en nøkkelrolle for at vi skal nå de nasjonale miljømålene. Dette omfatter planlegging, forvaltning og tilsyn med utgangspunkt i lovverk.

Kommunens miljøarbeid omfatter arbeidsområder som skal bidra til å sikre naturgrunnlag og kulturminner. I tillegg er det en viktig oppgave å bidra til et balansert samspill mellom mennesker og natur, enten det gjelder høsting av goder fra naturen, eller natur og friluftsopplevelser.

Planprogram for "Kommunedelplan miljø og naturmangfold" ble behandlet av formannskapet 29.6.2021. Det legges opp til førstegangsbehandling av kommunedelplanen i løpet av 2022.

I år har det pågått et arbeid med å endre organiseringen av arbeid med vanmiljø som eget felt. Det innebærer at organiseringsstrukturen blir mer administrativt forankret, og at politisk ledelse blir mer overordnet. I tillegg så har

alle kommuner i Gaula og Nea-Nidelva nedbørsfelt inne en sak om finansiering av en ytterligere vannområdekoordinator for vårt arbeid med vannmiljø.

Siden førindustriell tid har utslippene av klimagasser økt dramatisk. Klimagassutslipp har ført til klimaendringer som gir økt risiko for naturfare for oss. Eksempler på dette er styrtregn, flom og jordskred.

Melhus kommune ønsker som samfunnsutvikler og planmyndighet å ta sin del av ansvaret for å løse klimaproblemene i form av utslippskutt, og samtidig sørge for et klimarobust samfunn i møte med klimaendringene.

Etter plan og bygningsloven skal kommunen gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp og miljøvennlig energiomlegging. Kommunen har også ansvar for at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene.

Plan for klima og energi ble vedtatt av kommunestyret den 20.5.2021. Planen inneholder et oppdatert kunnskapsgrunnlag, inkludert status for måloppnåelse i nåværende plan, samt et nytt handlingsprogram. Kommunen har vedtatt et mål om kutt av klimagassutslipp med 50 % innen 2030. Mål og tiltak i det nye handlingsprogrammet vil bli innarbeidet i kommunens Økonomi og handlingsplan. Det arbeides med klimabudsjett for å sikre bevissthet mellom ønskede tiltak og eventuelle konsekvenser for klimagassutslipp.

Digitalisering

Digitaliseringsstrategien ble vedtatt i juni 2019 og varer ut neste år. Det må derfor starte opp et arbeid i 2023 med revidering av strategien.

Digitalisering i Melhus skal ta utgangspunkt i brukernes behov, og gjøre flere innbyggerrettede tjenester tilgjengelige digitalt. Vi skal også utvikle egne tjenester og øke produktiviteten gjennom bruk av digitale verktøy. Digitalisering er ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for å oppnå utvikling og forbedring av kommunens tjenester.

Bakgrunnen for digitaliseringsstrategien, er at kommunen skal ha en systematisk og strukturert tilnærming til digitalisering. Innføring av nye digitaliseringstiltak kan bidra til å frigjøre tid fra å gjøre unødvendig kompliserte og tidskrevende oppgaver. Digitalisering vil derfor i mange tilfeller føre til endringer i måten vi jobber på eller hvilke verktøy som brukes. Derfor er det viktig å sette seg inn i hvilke endringer et digitaliseringstiltak vil gi, samt sikre god forankring i bruk av nye digitale verktøy.

Mange gode digitaliseringsideer blir aldri realisert fordi prosjektene blir for tidskrevende i en allerede travel arbeidshverdag. ITMidt har et eget digitaliseringsteam som er tett på drift og kan fungerer som rådgiver i prosjekter som ofte er tverrfaglig og inkluderer mange forskjellige personer og roller. Teamet skal også bidra til at digitaliseringsprosjektene gjennomføres på en effektiv måte i henhold til strategien.

Det foregår for tiden over 20 små og store digitaliseringsprosjekter i kommunen. Noen vil påvirke innbyggerne direkte, som innføring av Helseplattformen og ny saksbehandlørøsning. Andre prosjekter vil påvirke innbyggerne indirekte, som innføring av nytt ERP-system. Disse tre er alle store prosjekter som vil kreve mye av kommunen i perioden. Før vi starter opp nye prosjekter er det derfor viktig at vi undersøker om det er tid og kapasitet i organisasjonen for å gjennomføre nye prosjekt. Selv om vi på sikt vil kunne levere bedre innbyggertjenester, vil prosjektenes innføringsperiode kunne påvirke tjenestetilbudet.

Eksempler på andre aktive prosjekt er innføring av multidoser i institusjon, elektroniske dørlåser hos Bo og aktivitet, fagfornyelsen i skolen, og utskifting til digitale vannmålere.

Byvekstavtalen

Byvekstavtalen mellom staten, Trøndelag fylkeskommune og kommunene Melhus, Trondheim, Malvik, og Stjørdal ble signert 15. mars 2019. Avtalen er en videreføring og utvidelse av bymiljøavtalen som ble inngått mellom Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune og staten i september 2016. Utvidelsen gjelder Melhus, Malvik og Stjørdal. I forbindelse med sammenslåingen med Trondheim, blir også Klæbu omfattet.

Det er et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykling og gange. Byvekstavtalen er et virkemiddel for å nå dette målet. Den skal også bidra til mer effektiv arealbruk og mer attraktive by- og tettsteder.

Avtalen legger føringer for kommunens mål, planer og tiltak fremover. Flere tiltak er allerede ferdigstilt; pendlerparkering på Ler, gang og sykkelbro over E6 og økt bredde på jernbaneundergangen i Melhus sentrum. Fremtidige tiltak behandles gjennom Miljøpakkens handlingsprogram/ årsbudsjett.

Folkehelse

Kommunen er pålagt å legge fram en oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer hvert fjerde år. Kommunen skal også ha en løpende oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Oversikten skal bidra til at formålet med folkehelseloven nås:

"Å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse."

Folkehelsearbeidet i kommunen tar utgangspunkt i målene i kommuneplanens samfunnsdel:

"Melhus skal være en foregangskommune innenfor folkehelsearbeid og skal ha fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid, trivsel og livskvalitet for alle grupper av befolkningen. Dette skal gjenspeiles i kommunens planlegging, drift og tjenesteproduksjon."

For at Melhus kommune skal være en foregangskommune innen folkehelsearbeid, har arbeidet med å innrette folkehelsearbeidet i tråd med lover og forskrifter, vært prioritert. Kommunens oversiktsdokument ble vedtatt i 23.05.17, og blir nå oppdatert slik at ny kunnskap om helsetilstand og påvirkningsfaktorer kan legges til grunn for arbeidet med planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel i tråd med forskrift om oversikt over folkehelsen § 5.

I tråd med forskriften er det en målsetning at folkehelsearbeidet skal bli systematisk og kunnskapsbasert i tillegg til samordnet og standardisert. Dette er nedfelt i dokumentet «Organiseringen av Melhus kommunes folkehelsearbeid» (vedtatt av kommunestyret 06.03.18, og revidert sept. 2021). Her beskrives hovedoppgavene innen folkehelsearbeidet, og hvem som har ansvar for hva i organisasjonen. For at målsetningen om kunnskapsbasert og samordnet folkehelsearbeid skal nås, må dette arbeidet prioriteres også i årene fremover. Det samme vil gjelde arbeidet med å legge til rette for aktiv medvirkning fra befolkningen i samskapingen av egne livsvilkår og lokalsamfunn.

Den årlige Folkehelseprofilen fra Folkehelseinstituttet viser at Melhus kommune gjennom flere år har hatt utfordringer når det gjelder muskel og skjelettproblemer i befolkningen, og forebyggende tiltak vil bli vektlagt i kommunens videre arbeid. Som i landet ellers er dette sammen med psykiske helseproblemer hovedårsakene til sykefravær. Selv om det ser ut til å være noe bedring, vil det med utgangspunkt i folkehelseprofilen legges vekt på forebygging av hjerte- og karlidelser, fedme blant ungdom, samt barn og unges psykiske helse og rus. Det samme gjelder tverrfaglig arbeid for å hindre økende sosiale helseforskjeller i befolkningen, inkludert forebyggende arbeid for å redusere andelen i aldergruppen 20-66 år som trenger stønad til livsopphold. Den årlige Folkehelseprofilen vil fortsatt bli lagt fram til orientering for politiske utvalg og kommunestyre.

Internasjonalt samarbeid

Organiseringen av det internasjonale samarbeidet ble vedtatt i Kommunestyret i møte 28.10.08, sak 85/08. Det mest omfattende internasjonale samarbeidet er i dag knyttet opp mot vennskapskommunen Taveta i Taita Taveta County i Kenya, og til det nordiske barnekultursamarbeidet med Ockelbo i Sverige og Kurikka i Finland.

Vi har gjennomført et treårig samarbeid med Taveta innen primærhelsetjeneste, med finansiering fra NOREC (tidligere Fredskorpset). I perioden 2017-2020 har 12 sykepleiere/helsearbeidere deltatt i helårsutveksling innen områdene helsestasjon/skolehelsetjeneste, sykehjem/hjemmetjeneste og tjenester for psykisk funksjonshemmede, i Taveta og i Melhus. I 2022 har vi gjennomført et digitalt prosjekt med Taveta, som har som formål å evaluere status, samt å velge ut ett område innenfor helse for ny utveksling av arbeidstakere. Vi vil sammen med Taveta utarbeide søknad om ny utveksling fra høsten 2023.

Ungdomsrådet har et etablert, kontraktfestet samarbeid med Naimas barnehjem i Taveta, finansiert av Melhus kommune. De samarbeider med Venneforeningen for Naimas barnehjem, som er en privat organisasjon som støtter og drifter barnehjemmet.

Det er oppvekstsenter/skoler i Melhus som samarbeider med skoler i Taveta via brevskrivning og utveksling av bilder (dette samarbeidet har ikke vært så aktivt de to siste årene). Det gis også bidrag til barnehjemmet ved ulike innsamlingsaksjoner.

De nordiske barnekulturdagene samler hvert annet år nærmere 80 barn og unge i alderen 12-18 år. Deltakerne deltar i verksteder for drama, sang og musikk som fører til en felles forestilling. På grunn av lang planleggingstid og usikkerhet knyttet til Covid-pandemien ble det ikke gjennomført Nordiske Barnekulturdager i 2022. Det er ikke avklart når og hvor det eventuelt kan arrangeres neste gang.

3.4 Kommunen som organisasjon

Melhus kommune skal være en åpen kommune preget av kvalitet, effektivitet og nyskaping. Verdiane Dialog, Deltakelse og Delegering skal daglig komme til uttrykk i all samhandling internt og eksternt.

Melhus kommune er en kunnskapsorganisasjon hvor medarbeiderne utgjør den viktigste ressursen for å samskape og levere gode tjenester med riktig kvalitet. Kommunens arbeidsgiverstrategi gir uttrykk for de handlinger, holdninger og verdier som våre ledere og medarbeidere skal stå for og praktisere hver dag. Alle ledere og medarbeidere i Melhus kommune utgjør et "VI", og det sammen VI yter best - til det beste for kommunens innbyggere og øvrige brukere og samarbeidspartnere.

Kommunen er en kompleks kunnskapsorganisasjon med et meget stort spenn hva gjelder ansvar, oppgaver og tjenester. Dette innebærer at ledere må ha tillit til sine ansatte når det gjelder fremgangsmåter å løse oppgavene på. Derfor er det lov til å være modig og forsøke nye ting i Melhus kommune. Det er også lov å gjøre feil, og ledere skal tenke at utvikling skjer i et miljø med rom for, og med oppfordring til, medarbeiderdrevet innovasjon.

Organisering av kommunen

Melhus kommunes organisering har som utgangspunkt å

- skape klare roller og tydelig ansvar
- legge til rette for god samhandling mellom virksomhetene
- utvikle trygge ledere med delegert myndighet og myndiggjorte medarbeidere

Kommunens administrative ledelsesorganisasjon ledes av rådmann som øverste administrative leder. Rådmann har en strategisk ledergruppe (SLG) rundt seg, bestående av tre kommunalsjefer, for henholdsvis sektorene Helse og velferd, Oppvekst og kultur og Plan og utvikling, og tre stabsledere i form av IT-sjef, økonomisjef og personalsjef. Hver sektor er videre delt inn i enheter, som for de fleste enheters del igjen er delt inn i avdelinger.

Kompetanse og rekruttering

Kompetanse

Melhus kommune skal ha ledere og medarbeidere med fremtidsrettet kompetanse. Dette oppnår vi gjennom planmessig og målrettet kompetanseutvikling i tråd med kommunens arbeidsgiverstrategi, hvor læring gjennom arbeidet er sentralt.

Læring i den enkelte medarbeiders arbeidshverdag utfyller formalkompetansen. Vi skal utvikle og etablere mestringsklima der vi deler kunnskap, samarbeider, og har fokus på formålet og det unike oppdraget kommunen har. Medarbeiderne gis tillit og handlingsrom gjennom delegering av oppgaver og myndighet.

Framtidens lederskap i kommunesektoren vil møte utfordringer knyttet til organisering og nye samarbeidsrelasjoner. Lederutvikling med fokus på mestringsorientert ledelse gjennomføres for å styrke tre hoveddimensjoner i ledelse: Oppgaveorientering, endringskompetanse, og relasjonell ledelseskompetanse.

Digital kompetanse hos både ledere og medarbeidere vil også være satsningsområde framover.

Rekruttere

Rekrutteringsgrunnlaget for kommunen er et felles ansvar for alle ledere og medarbeidere. Grunnlaget for rekruttering skjer gjennom måten Melhus kommune oppfattes i hverdagen, og ikke i det øyeblikk en stilling blir utlyst. All dialog med kommunen, på alle nivåer, er med på å danne et bilde av kommunen hos den som er i kontakt med oss. Dette igjen er med på å generere et generelt omdømme, som spres gjennom samtaler, sosiale medier og andre kommunikasjons- og dialogflater.

Søkere til stillinger i Melhus kommune skal oppleve god dialog, riktig og rettidig informasjon, en trygg og profesjonell intervjusituasjon og ut fra dette sitte igjen med et godt inntrykk av kommunen uavhengig av om de får jobben eller ikke.

Inkludering og mangfold skal være synlige i rekrutteringsarbeidet gjennom å rekruttere personer med ulik bakgrunn. Melhus kommune skal rekruttere læringer for å sikre fremtidig kvalifisert arbeidskraft. Kommunen skal benytte tidsriktige rekrutteringskanaler.

I konkrete rekrutteringssituasjoner skal våre verdier synliggjøres. Dette innebærer at følgende verdier skal vektlegges i alle rekrutteringsprosesser:

Dialog: Vi skal rekruttere personer som bruker og verdsetter dialog som arbeidsverktøy, som har respekt for andre

mennesker og som har et ønske om å forstå andres synspunkter.

Deltakelse: Vi skal rekruttere aktive og ansvarlige medarbeidere som bidrar til et godt mestringsklima og godt arbeidsmiljø. Vi skal rekruttere personer som motiveres av oppgavene i seg selv og av å gjøre arbeid som er nyttig for andre, samt ser viktigheten og meningen i samfunnsoppdraget vårt. Videre skal vi rekruttere personer som har gode forutsetninger for, og er villig til å tilpasse seg til, stadig endrede krav og behov, og som ønsker å bidra til å drive organisasjonen fremover.

Delegering: Vi skal rekruttere personer som har god og relevant kompetanse med tro på egen mestring. Vi ønsker personer som tar initiativ og ønsker å utvikle seg og gjøre jobben enda bedre i samarbeid med andre.

Inkluderende arbeidsliv

Arbeidskraft er Norges viktigste ressurs. Høy sysselsetting er grunnlaget for å opprettholde et bærekraftig velferdssamfunn, samtidig som det er av stor betydning for den enkelte å være i jobb. Samtidig ser vi nå at svært lav ledighet også gir oss et annet utfordringsbilde å skulle håndtere. Det utvidede partssamarbeidet om et mer inkluderende arbeidsliv skal bidra til høy sysselsetting og mobilisering av arbeidskraft gjennom å forebygge og redusere sykefravær og frafall fra arbeidslivet. Dette fremgår av den nasjonale intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen). Melhus kommune jobber aktivt med å oppfylle intensjonen med IA-avtalen, som er å gjøre arbeidslivet mer inkluderende. Oppsummert har IA-avtalen per i dag to hovedmål:

- redusere sykefraværet
- inkludere personer som står utenfor arbeidslivet, eller står i fare for å falle utenfor

Det meste og beste IA-arbeidet foregår på den enkelte arbeidsplass. IA-aktivitetsplanen for Melhus kommune skal også følges opp av enhetenes HMS-utvalg. En annen akse i dette er samarbeidet mellom Melhus kommune og NAV Melhus, der et godt og systematisk samarbeid kan være en viktig nøkkel i å legge til rette for arbeidsutprøving, kvalifisering og bedre utnyttelse av den såkalte arbeidskraftsreserven. Ungt utenforskap er særlig viktig i et overordnet perspektiv. For å redusere sykefraværet og inkludere personer som står utenfor arbeidslivet, eller som står i fare for å falle utenfor, må det legges ned et aktivt og planmessig arbeid. Det må derfor være fokus for alle ledere og medarbeidere hele tiden. Ledere skal oppleve å ha verktøy og administrativ støtte der de opplever behov for det.

Vi skal ha en livsfasepolitikk basert på individuell tilrettelegging, som hindrer ekskludering fra arbeidslivet og forebygger utenforskap. To av våre gjennomgripende verdier, *dialog* og *deltagelse*, legger til rette for at mennesker med ulik bakgrunn og ulike tenkemåter skal kunne samarbeide effektivt og prestere maksimalt i forhold til sitt potensiale.

Melhus kommune skal være en kommune som fremmer likestilling og hindrer diskriminering. Vi tror på den skaperkraften og de positive effektene som oppstår i et mangfoldig arbeidsmiljø. Mangfoldet skal sikres gjennom bevisst og godt rekrutteringsarbeid, og gjennom oppfølging av medarbeiderundersøkelsen. Melhus kommune skal legge til rette for lærlingeplasser, praksisplasser og intern språkopplæring som et verktøy for å styrke mangfolds- og inkluderingsarbeidet.

Vi forventer at våre medarbeidere og ledere møter hverandre, og slike utfordringer, med toleranse og respekt.

Heltidskultur

Nye generasjoner arbeidstakere har ofte ønsker om full deltakelse i arbeidslivet, noe som fordrer at kommuner legger nye turnuskabaler som er tilrettelagt for heltidskultur. Det å bygge en heltidskultur handler både om å etablere turnuser basert på hele stillinger, samtidig som man må ta et oppgjør med den eksisterende organisasjonskulturen.

Det er behov for innovasjon i hvordan man organiserer tjenestene. Ser man til andre land, er det svært mange forskjellige turnusordninger som benyttes i helsesektoren. I Norge er det derimot relativt få som har prøvd alternative turnuser, og det er mangel på kunnskap knyttet til nye måter å organisere turnusen på. I Melhus kommune har vi gjennom det interkommunale utviklingsprosjektet Sammen om framtidens helsetjenester (sammen med Skaun og Midtre Gauldal) definert heltidskultur som at minst 50 prosent av de ansatte som arbeider turnus har 100 prosent stilling. Dette kan også være overførbart til andre sektorer og enheter.

Hensikten med det interkommunale prosjektet er å systematisk arbeide med fem interne forhold i kommunene innenfor helsesektoren som alle hver for seg eller samlet bidrar til at man får økt rekruttering av helsepersonell generelt, og sykepleiere spesielt, til kommunene Melhus, Midtre Gauldal og Skaun. Prosjektet omhandler også at de som allerede arbeider innenfor helsesektoren i de tre kommunene blir i stillingene sine og får tilgang til kompetanseutvikling.

Prosjektets delmål er at helse- og omsorgstjenesten i Melhus, Midtre Gauldal og Skaun kommuner skal;

- utvikle ny praksis innenfor tjenesteområde
- oppleves som attraktive arbeidsplasser
- være en spennende lærings- og utviklingsarena for ansatte, nyansatte og studenter
- oppleves som tilpasset og dimensjonert for framtidens helseutfordringer

Vi skal i prosjektet videreutvikle alt det gode arbeidet som allerede gjøres i kommunene innen helse- og omsorgstjenesten samt innenfor personal- og organisasjonsområdet og forsterke dette ved å ha særskilt fokus på følgende områder i alle tre kommuner:

- heltidskultur
- faglig utvikling
- veiledningssystem
- lønns- og arbeidsvilkårpolitikk
- kommunikasjon- og omdømmebygging

Alle de fem delprosjektene har en gjensidig avhengighet av hverandre og utgjør samlet en helhet som skal sikre oppnåelse av hovedmål.

De fem forhold det skal jobbes med i prosjektet har følgende effektmål;

- Heltidskultur – minimum 50% av ansatte som arbeider i turnus skal ha 100% stilling innen 2025
- Faglig utvikling - tilrettelagt system for videre- og etterutdanning, kortvarige kurs og læringsnettverk samt deltakelse i utviklingsprosjekter med medarbeiderdrevet innovasjon
- Veiledningssystem - tilrettelagt og fungerende veiledningssystem
- Lønns- og arbeidsvilkårpolitikk - utvikle felles konkurransedyktige pakker
- Kommunikasjon- og omdømmebygging - løpende aktivitet i prosjektperioden

Kvantitative mål er; økt tilgang på kompetent og stabil arbeidskraft samt redusert sykefravær.

Kvalitative mål er; økt medarbeidertilfredshet og god brukerevaluering.

Sykefravær

Melhus kommunes målsetting er at vi skal ha et åpent, inkluderende og trygt arbeidsmiljø der medarbeiderne opplever en meningsfull og helsefremmende arbeidssituasjon.

Lokale ledere, tillitsvalgte og verneombud skal være aktive pådrivere i helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeidet (HMS) i virksomhetene. Dette samarbeidet utøves gjennom aktive HMS-utvalg i virksomhetene. Det utarbeides HMS-årshjul i alle virksomheter, hvor forebyggende og helsefremmende tiltak skal prioriteres, og særlige arbeidsmiljøutfordringer kartlegges gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser.

Kommunens konkrete mål for sykefravær skal følges opp med analyser og tiltak. Oppfølging av sykmeldte arbeidstakere gjøres i henhold til gjeldende lover, avtaleverk og kommunens rutiner. Dialogmøter som kan bidra til å unngå sykmelding, eller få den sykmeldte tilbake i arbeid, skal prioriteres. Disse møtene skal gjennomføres med involvering fra alle interne og eksterne aktører som kan bidra til å nå målet.

Medarbeiderundersøkelse skal gjennomføres annet hvert år ved bruk av KS` 10-faktor-undersøkelse. Gjennom oppfølging av undersøkelsen identifiseres nærværsfaktorene i virksomheten, og det prioriteres innsatsfaktorer fram til neste undersøkelse.

Våre ledere skal ha en klar forståelse av sitt HMS-ansvar og legge til rette for bred medvirkning i arbeidsmiljøarbeidet. Våre medarbeidere skal ta ansvar for sin egen helse, og delta aktivt i arbeidet for et godt arbeidsmiljø og økt nærvær.

Sykefraværarbeid følges opp i linjen fra kommunalsjefene. Det skal i alle enheter være utarbeidet detaljerte tiltaksplaner både på organisatorisk og individnivå for å redusere sykefraværet. Dette har som fokus å forebygge sykefravær, blant annet gjennom planmessig satsning på et helsefremmende arbeidsmiljø. Forebygging er vårt fremste og beste middel for å senke sykefraværet - og dermed risikoen for utenforskap.

Når det gjelder oppfølging av sykefravær som har oppstått, har Melhus kommune fokus på videreføring av prinsippene i NED-satsningen gjennom innsatsteam i samarbeid med eksterne aktører. Dette innebærer at enheter med høyt sykefravær over tid skal få særskilt bistand til å håndtere dette, gjennom økt tilgang til faglige ressurser og lettere tilgjengelige verktøy.

I tiden etter at korona-pandemien brøt ut har det vært begrensninger i samhandlingen i våre forebyggende fora og

det har vært reduserte muligheter for å bruke tid på reaktivt arbeid. Vi skal nå raskest mulig normalisere aktiviteten.

3.5 Kommunens overordnede mål

Fokusområde	Overordnet mål
Samfunn	Melhus kommune skal ha et levende lokaldemokrati
	Melhus kommune skal føre en bærekraftig og langsiktig miljø-, klima- og energipolitikk
	Melhus kommune skal ha tilfredsstillende samfunnssikkerhet og beredskap
	Melhus kommune skal legge til rette for utvikling og vekst i hele kommunen
	Melhus kommune skal ha et aktivt jordvern
	Melhus kommune skal ha en aktiv næringspolitikk
	Melhus kommune skal være kjent som kulturkommune
Organisasjon	Melhus skal være en profesjonell og attraktiv arbeidsgiver
	Melhus kommune skal ha en fleksibel og endringsdyktig organisasjon med motiverte, engasjerte og modige medarbeidere
Tjenester	Melhus kommune skal være tilgjengelig og brukeroporientert
	Melhus kommune skal ha gode, tilpassede tjenester til barn/unge, voksne og eldre
	Melhus kommune skal jobbe med hverdagsmestring/livsmestring i alle tjenester
Folkehelse	Melhus kommune skal være en foregangskommune innen folkehelsearbeid
	Melhus kommune skal være blant de fremste på forebyggende arbeid
	Melhus kommune skal legge til rette for at innbyggerne aktivt deltar i samskapingen av egne livsvilkår og lokalsamfunn
Økonomi	Melhus kommune skal ha en sunn kommuneøkonomi
	Melhus kommune skal gi effektive tjenester på rett nivå

Strategikonferansen 2022/budsjettpremisser 2023

Den strategiske ledergruppen og kommunestyrets medlemmer gjennomførte den årlige strategikonferansen den 21. juni 2022. Formålet med konferansen var å:

- skape forståelse og diskusjon om det overordnede bilde av kommunens tjenester og utfordringer,
- skape diskusjon om utfordringer og retning og
- gi rådmannen signaler/oppdrag for høstens budsjettarbeid- og framlegg.

Strategikonferansen ble gjennomført gjennom orienteringer og diskusjoner i plenum.

Flere av forholdene er allerede i oppstart, og rådmannen tar med seg signalene som er gitt i sitt videre arbeid inn i denne budsjettbehandlingen.

4 Økonomi

I dette kapitlet gis en oversikt over det samlede drifts- og investeringsbudsjettet for Melhus for perioden 2023 - 2026.

4.1 Innledning

Kommunene har opplevd god inntektsvekst de senere årene, blant annet gjennom økt skatteinntekt, og god avkastning fra kommunens langsiktige finansielle investeringer. Imidlertid er det mye som tyder på at det økonomiske handlingsrommet for Melhus kommune vil være begrenset i tiden fremover. Blant annet ser vi at kommunens frie inntekter, i større grad enn tidligere, må finansiere kommunen netto finansutgifter og pensjonsutgifter.

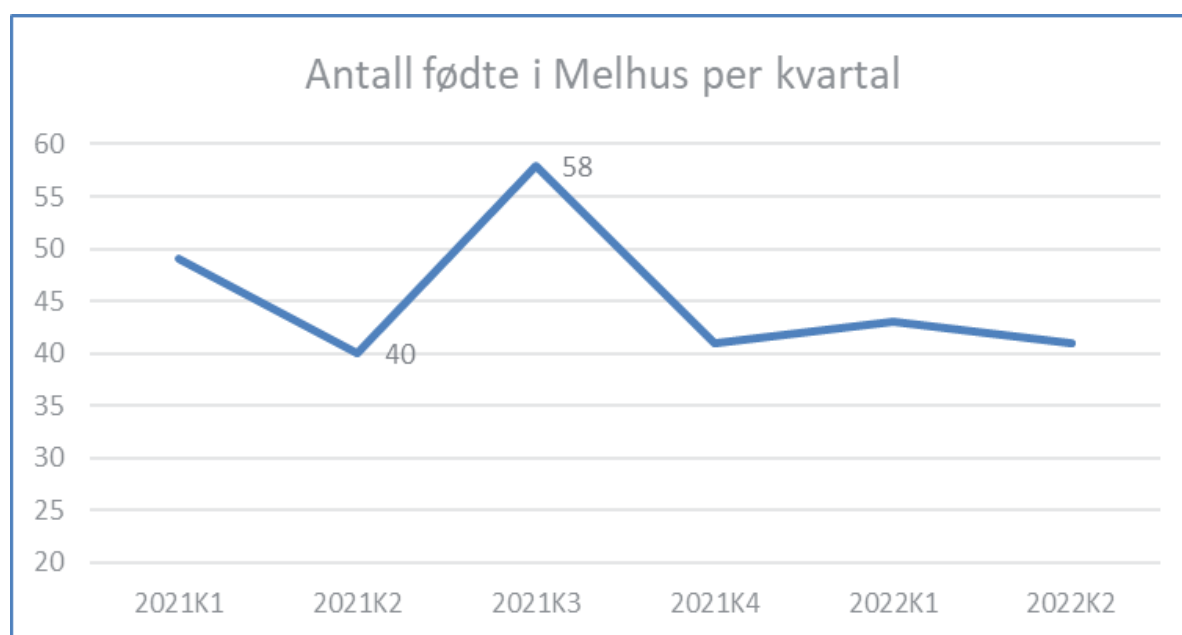
Covid-19 pandemien har hatt stor innvirkning på kommuneøkonomien i 2020, 2021 og 2022. Post-covid effekten er usikker både i forhold til de langsiktige effektene både på folkehelse og økonomi. Det har vært utfordrende å re-etablere et "riktig" dimensjonert tjenestenivå.

Melhus har skatteinntekter som utgjør om lag 78 prosent av landsgjennomsnittet. Samtidig har vi et beregnet utgiftsbehov om lag 1,3 prosent over landsgjennomsnittet, som er en nedgang fra 2,0 prosent over landsgjennomsnittet i 2022. I praksis betyr dette at Melhus kommune har blitt en "billigere" kommune å forvalte siden 2022.

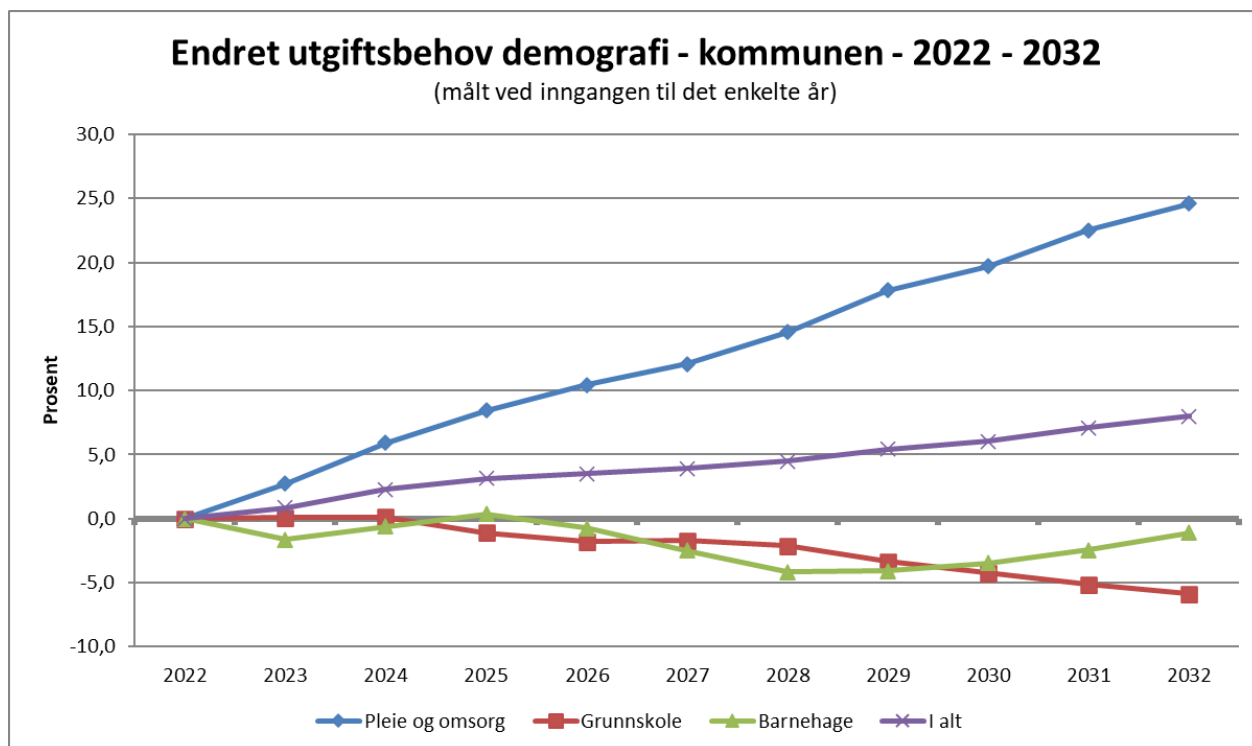
Rammetilskuddet utjevner til en viss grad kommunenes inntektsforskjeller og forskjellene i utgiftsbehov. Melhus kommune har et utgiftsnivå som er over landsgjennomsnittet og inntekter under landsgjennomsnittet. Dette betyr at vi må levere effektive tjenester og prioritere hva kommunens midler skal benyttes til. I kommunebarometeret for 2022, basert på 2021-tall, havner Melhus på en 44. plass av kommunene i landet på kostnadsnivå. Dette er en indikasjon på kommunen utøver kommunale med relativt lavt ressursforbruk.

Kommunesektoren vil i årene som kommer oppleve at den eldre befolkningen vokser, samtidig som vi ser synkende fødselsrater. Dette gjør det nødvendig å omprioritere kommunale ressurser.

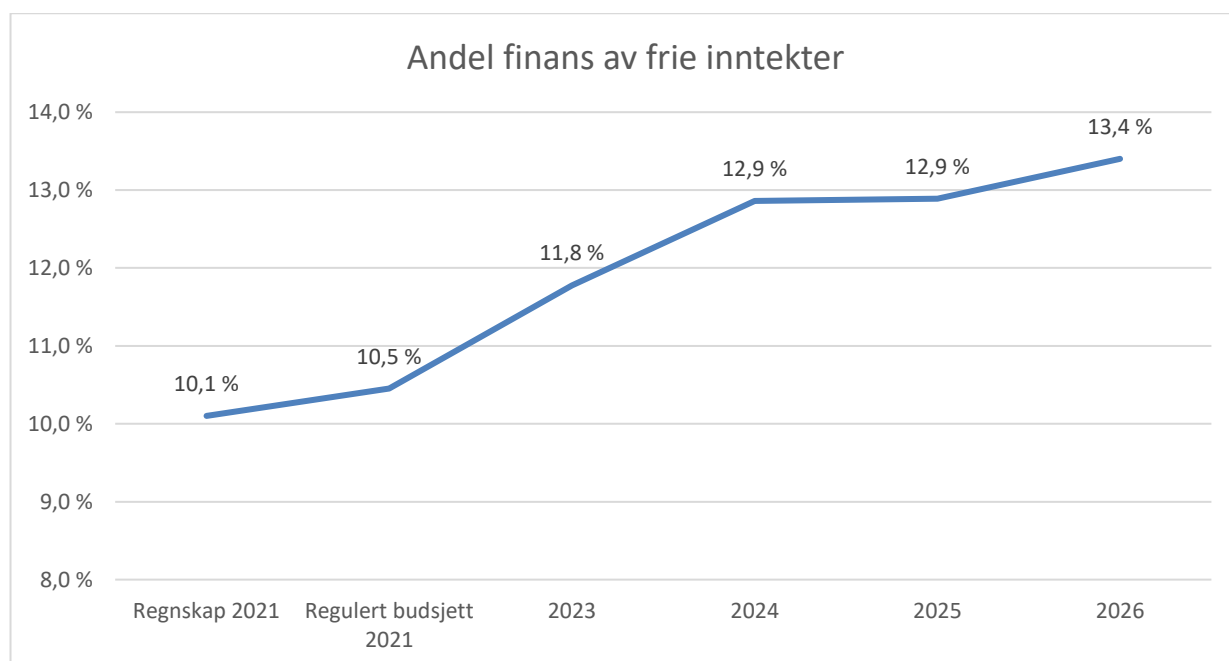
I planperioden viser befolkningsprognosene en betydelig økning i antall eldre. Dette krever økte ressurser både i hjemmetjeneste og institusjonsbaserte tjenester. I tillegg har kommunen fortsatt mange ressurskrevende brukere som gir oss høye utgifter. Grovt sett vil endringene være små når det gjelder de yngre aldersgruppene. Imidlertid ble dert født flere i tredje kvartal 2021 sammenlignet med tidligere utviklingen, som igjen betyr at flere begynner i barnehagen høsten 2023 sammenlignet med anslaget. Denne "lokale effekten" er hensyntatt i økonomi- og handlingsplan.

Antall 0-åringene vil holde seg stabilt fremover, men det anslås at det kan komme noe vekst fra 2030. For barnetrinnet vil det være noe nedgang i antall, før det stiger litt. For ungdomstrinnet er det liten eller ingen endring.

Samtidig som kommunen må tilpasse seg endringer i demografiske utgifter vil økte kapitalkostnader (renter og avdrag) øke som konsekvens av et høyt investeringsnivå i kommunen. Dette er utgifter som i stor grad må finansieres gjennom økning i rammetilskudd og skatteinntang. Figurene under viser hvor mye av kommunens frie inntekter (skatteinntang og rammetilskudd) som brukes til finansiere kommunens kapitalutgifter.

Rådmannen mener det er viktig at vi legger grunnlaget for en solid kommuneøkonomi, som gjør oss i stand til å tilby gode kommunale tjenester i mange år fremover - både for de innbyggerne som allerede bor her, men også for å kunne være attraktiv og et foretrukket valg for nye innbyggere. For å få til dette er det viktig å vurdere omfanget av store investeringer som binder opp driftsutgifter (kapitalutgifter og forvaltning-, drifts- og vedlikeholdsutgifter) fram i tid. De eventuelt økte bevilgningene vi får via rammetilskuddet dekker ikke kapitalutgifter, men kun prisøkning, demografiutgifter og pensjonsutgifter.

4.2 Driftsbudsjett 2023 og økonomiplan 2024-2026

I tabell 4.1 presenteres kommunestyrets vedtak til rammer for sektorene for perioden 2023-2026. Utviklingen i rammene har samme profil som i forrige økonomi- og handlingsplan, men med en noe sterkere økning innenfor Helse og velferd. Økningen innenfor sektoren helse og velferd skyldes i stor grad at rådmannen foreslår å åpne midlertidige avdeling for korttidsopphold i november 2021, som også får konsekvenser for de påfølgende årene i planperioden.

Tabell 4.1 Driftsbudsjett 2023 og økonomiplan 2024-2026. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	ØHP 2024	ØHP 2025	ØHP 2026
Sentraladministrasjonen	56 435	59 524	62 437	62 012	62 761	62 012
Oppvekst og kultur	397 628	400 394	424 697	423 647	422 558	422 558
Helse og velferd	382 565	393 161	410 175	416 182	416 199	416 215
Plan og utvikling	82 780	93 970	95 266	95 635	96 203	96 203
Virksomheter utenom kommunen	29 607	30 918	34 265	35 427	36 148	36 148
Overordnede inntekter og utgifter	57 392	26 125	3 881	-9 698	-27 800	-13 773
Sum brutto bevilgning	1 006 407	1 004 092	1 030 721	1 023 205	1 006 069	1 019 363
Avsetning til bundne fond	11 643	502	605	4 001	7 250	5 981
Bruk av bundne fond	-12 988	-8 127	-10 633	-5 440	-1 664	-1 410
Avsetning til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083
Bruk av disposisjonsfond	-20 677	-22 999	-16 337	-15 209	-30 010	-11 010
Andre generelle driftsinntekter	-47 620	-24 897	-41 537	-41 726	-41 408	-41 139
Sum bevilgninger netto	1 002 863	1 042 102	1 082 531	1 074 151	1 064 367	1 059 858

Regulert budsjett for 2022 representerer vedtatte rammer etter første tertial 2022 (også enkeltsaker etter første tertial med vedtak som får økonomiske konsekvenser for hele planperioden).

Følgende forhold er tatt inn i rammene:

- Lønnsvekst på 2,8 prosent i 2022. Midler til lønnsoppgjøret ligger sentralt, og blir fordelt til enhetene i løpet av 2023.
- Økte netto finansutgifter (renteutgifter og avdragsutgifter) i planperioden. I 2022 ble det budsjettet med avdragsutgifter på 82 millioner kroner, som nå antas å øke til 83,4 millioner kroner i 2023. I 2026 vil kommunens avdragsutgifter utgjøre 98,0 millioner kroner, som er en konsekvens av kommunens investeringsnivå. I tillegg øker renteutgiftene markant i planperioden, fra 39,7 millioner kroner i 2022 til 67,7 millioner kroner i 2023 og som vil øke ytterligere til 75,3 millioner kroner i 2024. Deler av renteøkningen kan også relateres til selvkostområdet.
- Økte avsetning til lønnsoppgjør i planperioden som følge av forventet lønnsoppgjør. Økning fra 23,5 millioner kroner i 2022 til 28,5 millioner kroner i 2026.
- I budsjett 2023 er det innarbeidet en rekke utgifter som følge av demografiske endringer. Budsjetttramma til sektoren helse og velferd øker med 17 millioner kroner i 2023 sammenlignet med regulerte budsjettet for 2022. Sammenlignet med regnskapet for 2021 er budsjettet økt med 27,6 millioner kroner. Sammenlignet med budsjettet for 2021 er den samlede budsjetttramma for sektoren økt med om lag 18,7 millioner kroner i økte demografiutgifter. I tillegg kommer pris og lønnsvekst samt vedtatte og foreslåtte tiltak innenfor områder som eksempelvis fastlegeordningen.
- I budsjett er det også innarbeidet demografieffekter innenfor sektoren oppvekst og kultur, som er innarbeidet i forslaget til budsjett. Vi ser en økning i antall barnehagebarn fra høsten 2023 som isolert sett gir en utgiftsøkning på 9,0 millioner kroner i 2023. I tillegg er det et markant utgiftsbehov innenfor skolefritidsordningen med tanke på å ivare en økning av barn med særskilte behov. Dette har isolert et utgiftsbehov på 4,2 millioner kroner i 2023, som er innarbeidet i forslaget til budsjett 2023.
- For sektoren plan og utvikling øker utgiftene som følge av økte utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold

(fdv) samt forventet betydelig høyere utgifter til drivstoff.

- Rådmannen har valgt å videreføre utgifter til innføring av Helseplattformen. Det er lagt til grunn samme kostnadsanslag som Trondheim kommune har lagt til grunn - 300 kroner per innbygger. Dette beløpet er også avklart med Helseplattformen AS. Det er forutsatt helårsvirkning fra 2024.

For å komme i balanse har rådmannen gjort flere grep:

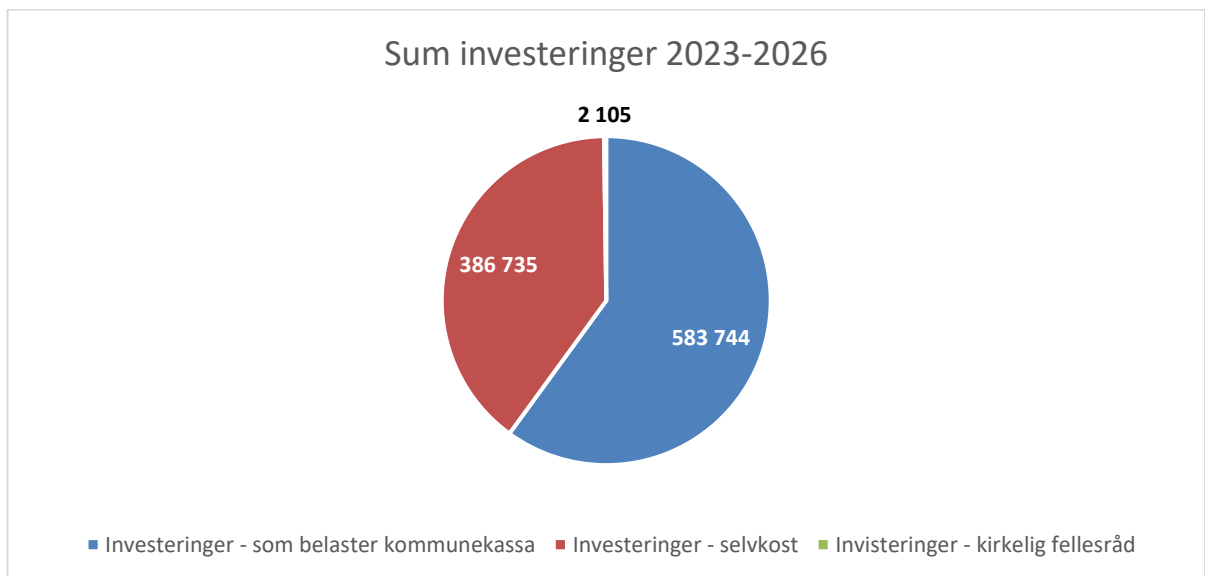
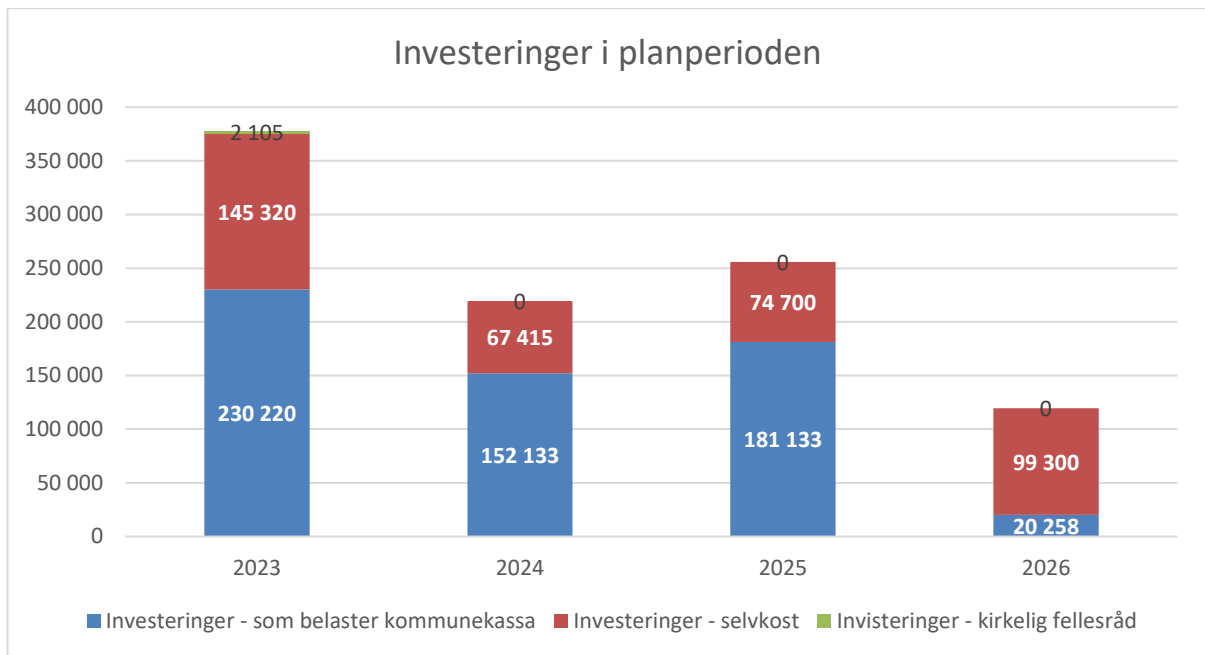
- Prisveksten er anslått til 1,6 prosent, i tråd med KS sitt anslag fra september. I statsbudsjettet er prisveksten anslått til ca. 3,0-3,2 prosent i 2023. Imidlertid har rådmannen foreslått å kompensere enheter for økte priser innenfor særlige områder, eksempelvis mat, drivstoff, medisiner, lisenser osv. I tillegg vil økte byggepriser gjenspeiles i det konsekvensjusterte investeringsbudsjettet for hele planperioden.
- Den tidligere vedtatte effektiviseringen på 0,25 prosent for perioden 2020-2023 er videreført ut 2023.
- Rådmannen foreslår å øke prisene på SFO for å tilnærme seg et Trondheimsnivå. Det vil si en økning på 3 % på helklass og 6 % på halvklass. Til sammenligning har Trondheim pris på kr 30 80 for helklass og kr 1 540 for halvklass. Melhus har priser på kr 2815 for helklass og kr 1 743 for halvklass. Nye priser blir da kr 2 903 for helklass og kr 1 849 for halvklass. Priser her på 2022-nivå. I forventning om inntektsøkning forutsettes uendret barnetall på de ulike tilbudene.
- Melhus kommune har et relativt høyt nivå med antall elever som har vedtak om spesialpedagogiske tiltak. I den forbindelse gjennomføres det et prosjekt for å redusere behovet for spesialpedagogiske tiltak. Rådmannen forventer en økonomisk effekt av dette på om lag 1 million kroner i 2023.
- Det er lagt til grunn et utbytte fra Trønderenergi på 200 millioner kroner. Det betyr at rådmannen opprettholder budsjetterte inntekter på 27,6 millioner kroner i 2023, men justert ned med ca. 1 million i årene 2024 til 2026. Imidlertid er det ikke avklart i hvilken grad ny grunnrentebeskatning vil slå ut med tanke på utbytteevnen til TrønderEnergi.
- I det konsekvensjusterte budsjettet ble det avsatt 16,5 millioner kroner til disposisjonsfond for hvert år i planperioden. I rådmannens forslag til budsjett er denne avsetningen økt med henholdsvis 0,5 millioner kroner i 2023, redusert med 9,0 millioner kroner i 2024, redusert med 10,2 millioner kroner i 2025 og redusert med 10,7 millioner kroner i 2026. Bakgrunnen er at budsjettert netto driftsresultat ikke fullt tillater en full avsetning.

I kommunestyrets vedtak til budsjett og økonomiplan er budsjettert netto driftsresultat lavere enn det finansielle måltallet i hele perioden. Dette skyldes blant annet en markant økning i de finansielle utgiftene. Over tid betyr dette at utgiftene er på et nivå som ikke kan opprettholdes over tid samtidig som dette representerer et begrenset økonomisk handlingsrom. Rådmannen ser med bekymring på utviklingen og mener det må være en prioritert oppgave i tiden som kommer å se på hva som kan gjøres med utgiftsnivået.

4.3 Investeringer

Investeringer

Kommunestyret vedtar å gjennomføre investeringer for 377,6 millioner kroner i 2023 når vi ser bort fra startlån. Investeringstallet inkluderer investeringer på selvkostområdet og investeringer til Melhus kirkelig fellesråd. I perioden 2023 til 2026 er det foreslått samlet investeringer på 973 millioner kroner. Figurene under synliggjør fordeling i planperioden.

De største prosjektene i planperioden er:

- Ny Flå barnehage, 79 millioner kroner, videreføring av vedtak
- Kjøp av kommunale boliger, 48 millioner kroner, videreføring av vedtak
- Infrastruktur Sjøberg, 22,5 millioner kroner, videreføring av vedtak
- Driftssentral 45,5 millioner kroner i 2022, videreføring av vedtak
- Gåsbakken skole - tilpasning av lokalet, 29,4 millioner kroner, nytt vedtak
- Gangbru over Gaula-miljøpakken, 139,5 millioner kroner, nytt vedtak
- Veganlegg Gimsøya, 43 millioner kroner, nytt vedtak

Tabell 4.2 Investeringsoversikt. Beløp i tusen kroner.

	2023	2024	2025	2026	SUM
Finansieringsbehov	377 645	219 548	255 833	119 558	972 584
herav selvkost	145 320	67 415	74 700	99 300	386 735
herav Melhus kirkelig fellesråd	2 105	0	0	0	2 105
Finansiert ved lån	-308 914	-163 015	-92 750	-110 350	-675 029
Finansiert ved en annen finansiering	-68 731	-56 533	-163 083	-9 208	-297 555

4.4 Finansielle måltall

Kommunestyret vedtok i sak 70/2019 økonomiske måltall, som følger av ny kommunelov, gjeldende fra 1.1.2020. De finansielle måltallene skal bidra til at Melhus kommune over tid opprettholder en robust kommuneøkonomi. Hensikten er at kommunen skal være i stand til å gi gode tjenestetilbud til innbyggerne også i fremtiden. Kommuneloven understreker behovet for å sikre at kommunen ivaretar eget økonomisk handlingsrom over tid. Melhus kommune har vedtatt seks måltall innenfor kategoriene resultat, gjeld og disposisjonsfond.

Netto driftsresultat

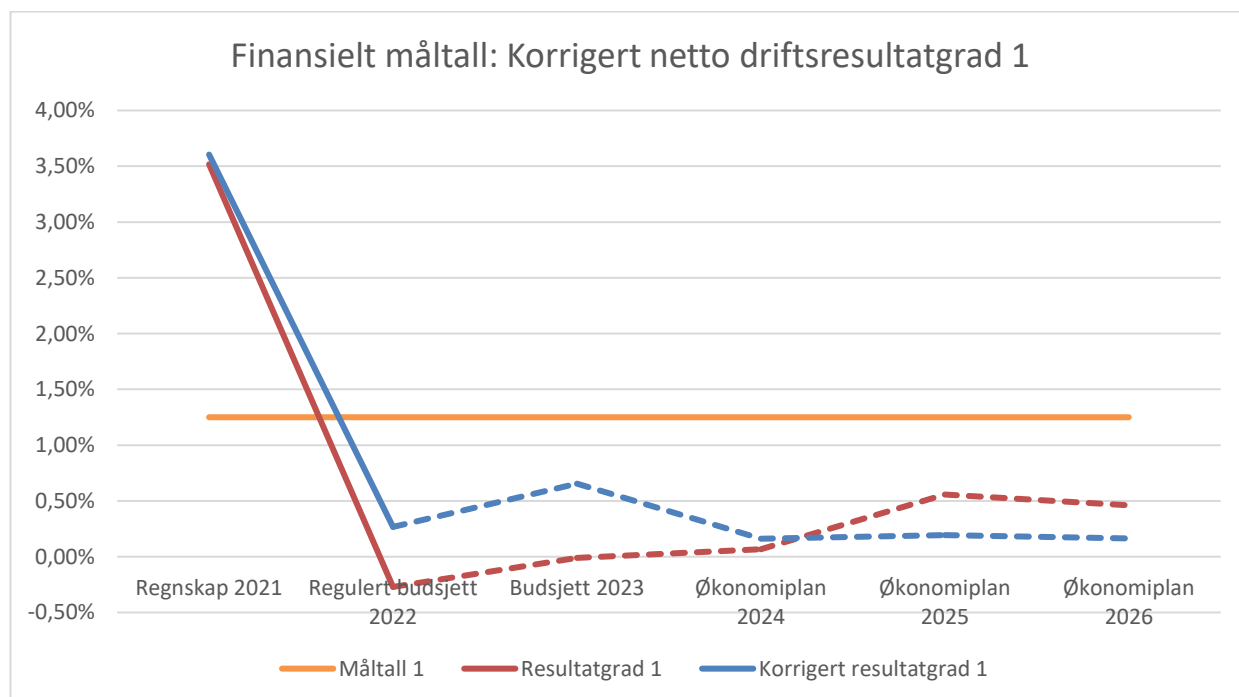
- Driftsgrad 1: netto driftsresultat skal over tid utgjøre minimum 1,25 prosent av brutto driftsinntekter
- Driftsgrad 2: netto driftsresultat før utbytte og finansinntekter skal over tid utgjøre minimum 0 prosent av brutto driftsinntekter

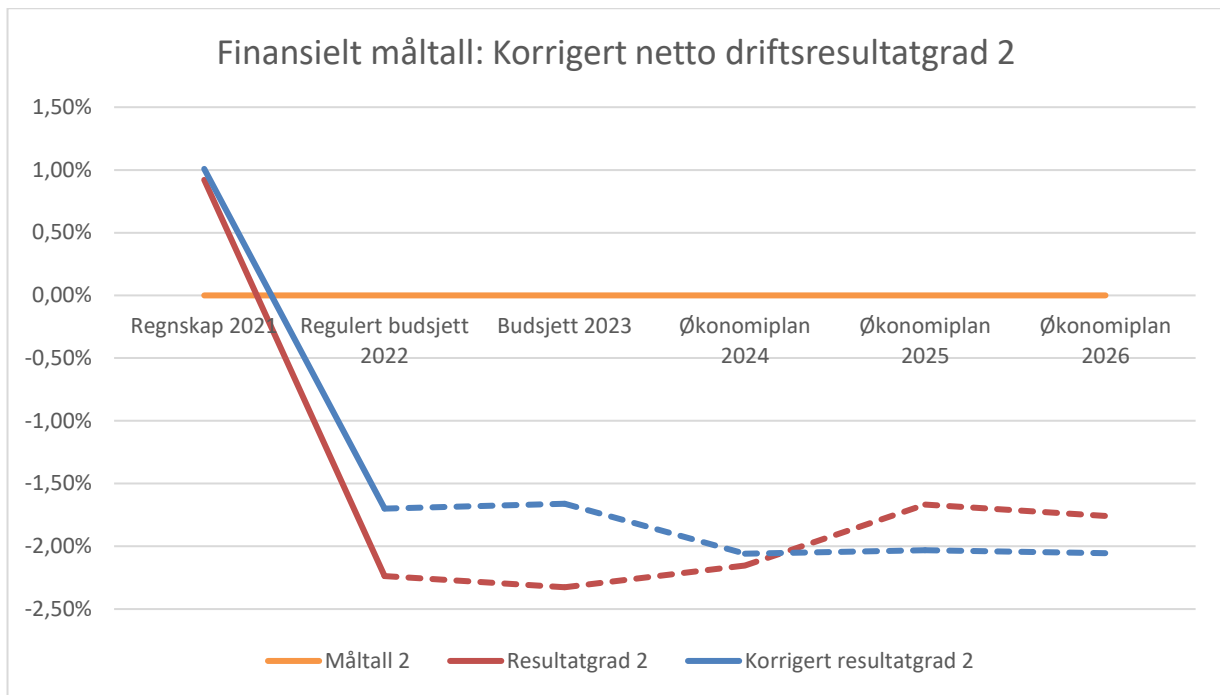
Kommunestyret vedtar å endre til følgende måltallene:

- Korrigert driftsgrad 1: netto driftsresultat korrigert for netto avsetning til bundne fond skal over tid utgjøre minimum 1,25 prosent av brutto driftsinntekter
- Korrigert driftsgrad 2: netto driftsresultat korrigert for netto avsetning til bundne fond før utbytte og finansinntekter skal over tid utgjøre minimum 0 prosent av brutto driftsinntekter

Rådmannens vurdering er at korrigert netto driftsresultat gir et mer riktig bilde av den underliggende driften fordi resultatet korrigeres for inntekter som finansierer øremerkede aktiviteter eller selvkostområder. I 2023 vil dette gi store utslag blant annet fordi selvkostrenta i løpet av ett år har steget markant. I forslaget til budsjett for 2023 budsjetteres det med å bruke om lag 8,9 millioner kroner av selvkostfondet for å finansiere selvkostområdet, som betyr at deler av utgiftene på selvkostområdet finansieres med fond og ikke gjennom økte kommunale avgifter. Avsetning og bruk av selvkostfond er regelstyrt, men samtidig vil det være fornuftig å bidra til å dempe en økning i kommunale avgifter som følge av den markante renteoppgangen.

For at kommunens verdier skal opprettholdes og videreføres til neste generasjon må kommunens formue vokse i takt med kommunens inntekter. Dette krever et positivt korrigert netto driftsresultat som kan benyttes til å bevare kommunens verdier - enten ved å sette midlene på disposisjonsfond eller å finansiere deler av investeringene med egenkapital. Figurene nedenfor beskriver både driftsgrad (dagens) og korrigert driftsgrad (ny).

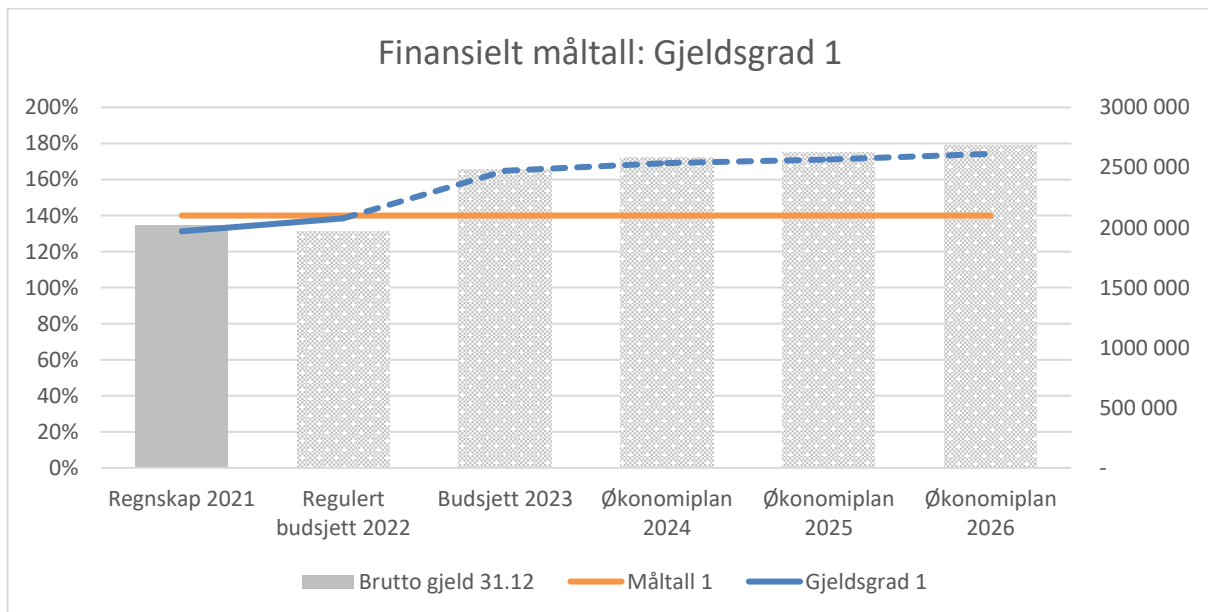

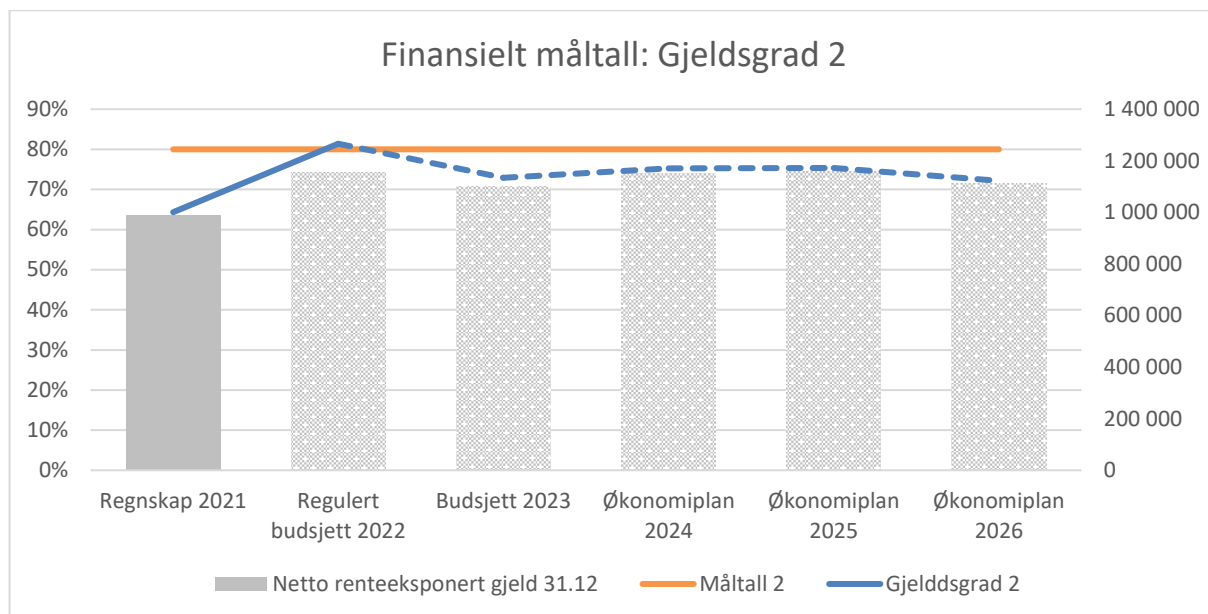
Netto driftsresultat budsjetteres lavt i perioden, og svakere enn målet på 1,25 prosent, som betyr at kommunen har et begrenset økonomisk handlingsrom i planperioden. For 2023 er det korrigert resultatgrad1 anslått til å bli 0,7 prosent og korrigert resultatgrad 2 anslått til å bli -1,7 prosent.

Gjeldsgrad

- Gjeldsgrad 1: Brutto gjeld skal over tid ikke utgjøre mer enn 140 prosent av brutto driftsinntekter
- Gjeldsgrad 2: Rentebærende gjeld skal over tid ikke utgjøre mer enn 80 prosent av brutto driftsinntekter

For å hindre at betjeningen av kommunens gjeld fortrenger tjenesteproduksjonen er det viktig å unngå at gjeldsnivået blir for høyt. Melhus har en relativt høy gjeld, og vi ser i dette forslaget til budsjetttrammer at kapitalutgiftene øker som gjør det mer krevende å opprettholde nivået på tjenesteproduksjonen.

Som figuren over viser stiger gjeldsgrad 1 betydelig fra 2021 og legger seg på et nytt nivå rundt 174 prosent i 2026. I årets økonomi- og handlingsplan ser vi allerede effekten av økte avdrag i driftsbudsjettet.

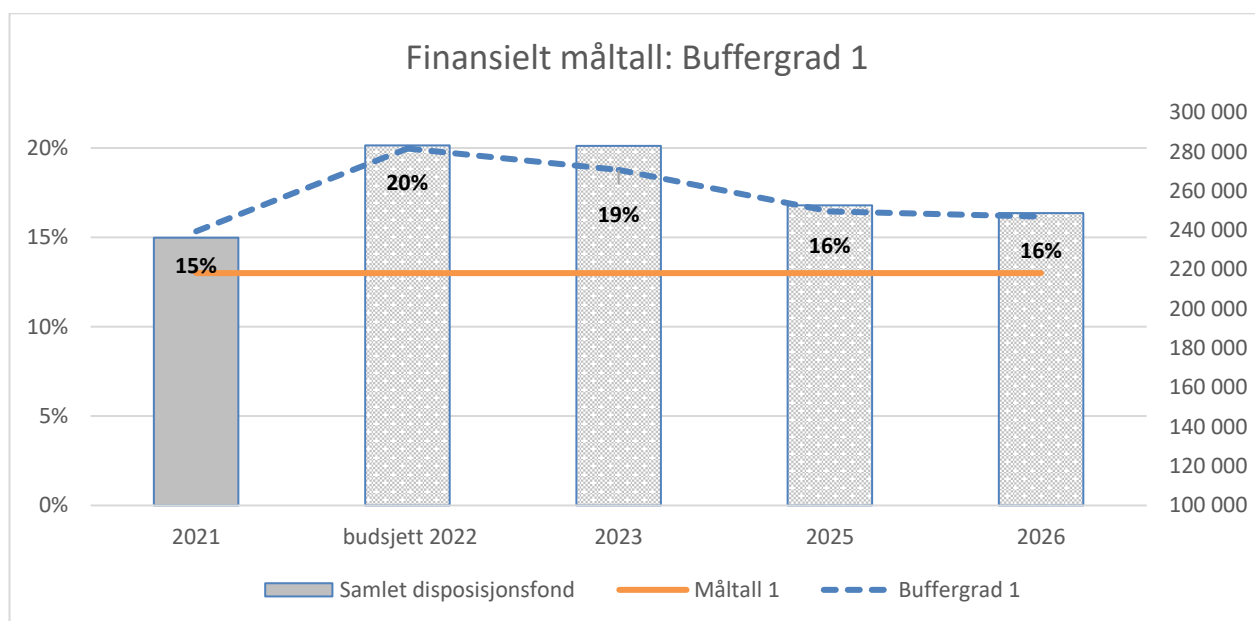
For gjeldsgrad 2 topper nivået ut på 75 prosent, som er lavere enn måltallet på 80 prosent. Bakgrunnen for at gjeldsgrad 2 reduseres samtidig som at gjeldsgrad 1 øker er at en større andel av fremtidig låneoptak kan relateres til startlånsordningen og investeringer innenfor selvkostområdet.

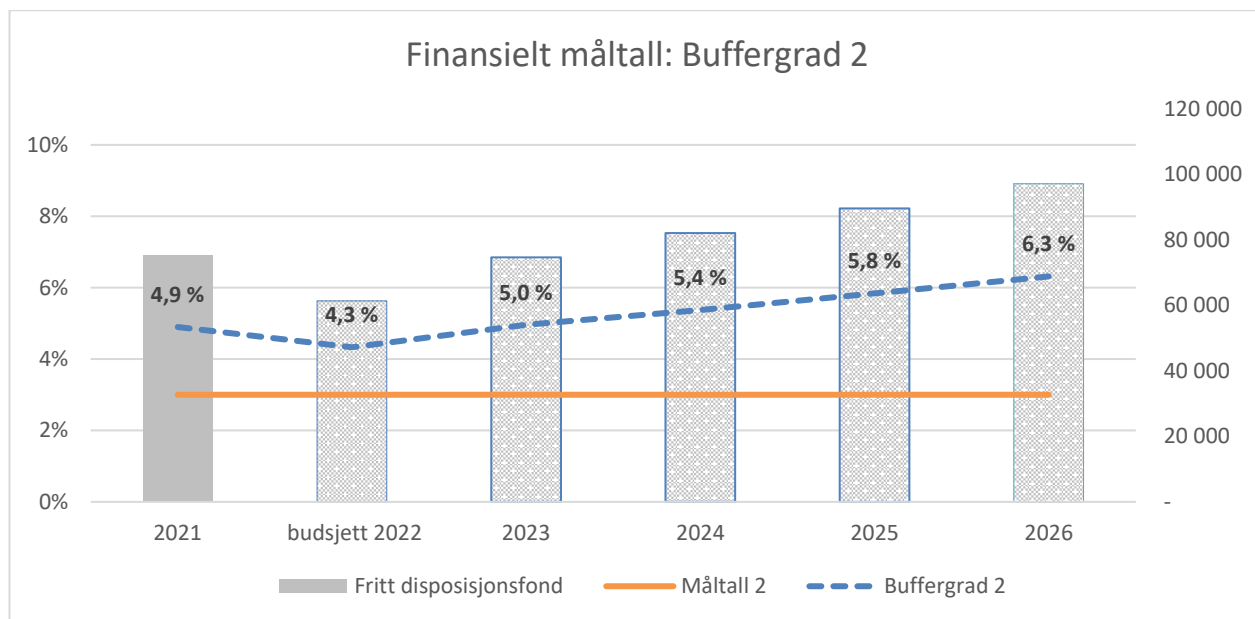
Disposisjonsfond

- Buffergrad 1: Disposisjonsfondet skal over tid minimum utgjøre 13 prosent av driftsinntektene
- Buffergrad 2: Udisponert andel av disposisjonsfondet skal over tid minimum utgjøre 3 prosent av driftsinntektene.

Kommunens disposisjonsfond er midler som kan benyttes dersom det oppstår uventede utgifter. Disposisjonsfondet er det eneste fondet som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet. Størrelsen på disposisjonsfondet er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er et uttrykk for økonomisk handlefrihet.

Nedenfor gis en vurdering av om disse målsettingene oppnås i planperioden.

Figuren over viser utviklingen i henholdsvis samlet disposisjonsfond (buffergrad 1) og det frie disposisjonsfondet (buffergrad 2).

Utviklingen viser et fall i samlet disposisjonsfond i økonomiplanperioden. Dette skyldes at flere investeringsprosjekter er forutsatt finansiert med fond. Dette er i hovedsak investeringer som belaster disposisjonsfondet. Imidlertid oppnås de vedtatte måltallene for både buffergrad 1 og buffergrad 2. Utviklingen i buffergrad 2 er basert på tabellen i kapittel 12. Det ligger inne årlige avsetninger til felles disposisjonsfond, med tanke på å bygge opp en økonomisk buffer.

5 Overordnede inntekter og utgifter

5.1 Rammetilskudd og skatt

Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Frie inntekter er midler kommunene kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn lover og regler. De øvrige inntektene består av øremerkede tilskudd, gebyrer og momskompensasjon.

Rammetilskuddet består i hovedsak av innbyggertilskudd, utgiftsutjevning, inntektsutjevning, tilskudd med særskilt fordeling, regionalpolitisk begrunnede tilskudd og andre mindre tilskuddsordninger.

Innbyggertilskuddet er en fast sats per innbygger. I 2023 er dette beløpet 28 077 kroner per innbygger før omfordeling. Kommunenes utgiftsbehov beregnes ut fra en kostnadsnøkkel hvor kriteriene sier noe om alderssammensetningen i kommunen, bosettingsmønster, levekår, sosioøkonomiske forhold med mer. Disse kriteriedata oppdateres årlig, og gir en beregning av utgiftsbehovet i Melhus sammenlignet med andre kommuner. Inntektsutjevningen er en mekanisme som jevner ut skatteinntektene (unntatt eiendomsskatt). Endringer i skatteinntekter, både lokalt og nasjonalt, vil dermed raskt påvirke nivået på rammetilskuddet gjennom inntektsutjevningen.

Anslaget på rammetilskudd for Melhus er i statsbudsjettet 612,9 millioner kroner, som også inkluderer en betydelig andel i utgiftsutjevning for kommunen. Utgiftsøkningen skal kompensere kommunens relative merutgifter sammenlignet med landet for øvrig. I 2023 er det anslått at utgiftsutjevningen vil utgjøre 15,9 millioner, som er nedgang fra 20,2 millioner kroner i 2022.

Skatteanslaget for Melhus er 501,0 millioner kroner inkludert skatteutjevning.

I skatteanslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2021, og deretter fremskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det er altså forutsatt en lik skattevekst per innbygger i hele landet, med samme fordeling som i 2021.

Regjeringen foreslår en inndragning av ekstraordinære inntekter fra konsesjonskraft i områdene med høyest strømpriser (NO1, NO2 og NO3) gjennom rammetilskuddet med 2,2 mrd. kroner i 2023. Regjeringen presiserer at ingen kommuner skal bli trukket for inntekter de ikke kan realisere som følge av juridisk bindende kontrakter inngått før forslaget ble kjent. Fordelingen av trekket vil i utgangspunktet bli basert på kommunenes andel av total mengde konsesjonskraft i de aktuelle prisområdene, verdsatt til markedspris. For å få en mer rimelig fordeling vil regjeringen fram til 1. desember gi kommunene mulighet til å rapportere hvordan konsesjonskraften er disponert. I og med at trekket for den enkelte kommune først blir kjent på et senere tidspunkt har følgelig heller ikke trekket kunne innarbeides i denne versjonen av prognosemodellen.

Regjeringen har foreslått at det innføres grunnrenteskatt på havbruk og landbasert vindkraft, og at anslåtte grunnrenteinntekter skal deles mellom staten og kommuner/fylkeskommuner. Kommunenes inntekter vil komme på flere måter, og i prognosemodellen er anslåtte effekter av inntekter som vedrører rammetilskuddet søkt innarbeidet fra og med 2024. Det gjelder:

- Naturressursskatt på landbasert vindkraft med 1,1 øre per kWh, med en anslått inntekt på 185 mill. kroner
- Naturressursskatt på havbruk med en anslått inntekt for kommunene på 656 mill. kroner
- Økte rammetilskudd slik at kommunesektorens andel av grunnrenteskatten blir 50 prosent.

Tabellen under viser hvordan kriteriedataene slår ut for Melhus. Samlet gir disse en utgiftsindeks på 1,0134. Melhus hadde et noe høyere utgiftsbehov i 2022. Endringene er størst for kriteriet "2-5 år" med isolert økning på 2,3 millioner kroner. Rådmannen vurderer at dette er i samsvar med den veksten som det leges opp til i barnehagesektoren.

Tabell 5.1 Kriterieindeks Melhus kommune			
Kriterium	Vekt	Kriterieindeks	
0-1 år	0,0057		1,1052
2-5 år	0,1361		1,0795
6-15 år	0,2645		1,0930
16-22 år	0,0236		1,0751
23-66 år	0,1049	0,9635	
67-79 år	0,0567	0,9695	
80-89 år	0,0767		1,0595
over 90 år	0,0385	0,9747	
Basistillegg	0,0159	0,7071	
Sone	0,0100		1,3050
Nabo	0,0100		1,1321
Landbrukskriterium	0,0021		1,8009
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0071	0,8798	
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0084	0,5111	
Dødlighet	0,0454	0,9101	
Barn 0-15 med enslige forsorgere	0,0188	0,8976	
Lavinntekt	0,0118	0,6670	
Uføre 18-49 år	0,0064		1,2015
Opphopningsindeks	0,0095	0,3906	
Aleneboende 30 - 66 år	0,0193	0,7182	
PU over 16 år	0,0486		1,1946
Ikke-gifte 67 år og over	0,0454	0,8928	
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0165		1,1155
Innbyggere med høyere utdanning	0,0181	0,6968	
SUM	1,0000		

5.2 Eiendomsskatt

Det er budsjettert med 10,4 millioner kroner i eiendomsskatt fra boliger og fritidsboliger og 12,2 millioner kroner i eiendomsskatt fra næringsseiendommer. For boliger og fritidsboliger skyldes økningen flere boliger. Til fradrag kommer 1,3 millioner kroner i lønnsutgifter og andre driftsutgifter. Dette gir budsjetterte inntekter på 21,3 millioner kroner.

Eiendomsskatten er beregnet ut fra 1 promille i skatt på bolig og fritidseiendommer og 3,7 promille på næringsseiendommer. Bunnfradraget er 170.000 kroner på bolig og fritid. Maksimal skattesats for eiendom og fritid er 4 promille.

Nytt takstgrunnlag og nye satser ble vedtatt i kommunestyret 25.2.2020 i sak 20/2020.

5.3 Konesjonskraft

Det forutsettes en bruttoutgift på 4,0 millioner kroner i 2023, som er en økning på 0,68 millioner kroner fra 2022.

Melhus kommune forvalter 14,86 GWh i konesjonskraft. For 2022 er det lagt til grunn at denne kraften selges til flytende spot pris. Det er forutsatt at konesjonskraften selges til en snitt pris på 34,0 øre pr kwh. et er lagt til grunn at konesjonskraften kjøpes til en pris på 11,57 øre pr kwh. Dette er den samme prisen som for 2022. Ny pris for 2023 blir kunngjort av NVE i desember 2022.

Kommunen har en intern ordning som innebærer at Bygg og Eiendom og Teknisk drift internt støttes med midler til strømkjøp for kommunale bygg og veilys fra dette ansvarsrådet.

5.4 Lønn og pensjon

Det er satt av 35,4 millioner kroner til lønn og pensjon i 2023.

Avsetningen til lønnsoppgjøret for 2023 er om lag 5,1 millioner kroner høyere enn i fjor. Det er satt av midler til et lønnsoppgjør på 4,2 prosent i 2023, i tråd med signalene i statsbudsjettet.

Pensjonskostnadene har flere elementer. Ordinær premiebetaling og utgifter til AFP belastes enhetene i form av en prosentsats av lønnsutgiftene. Denne prosentsatsen er endret i budsjettet for 2022. For KLP fellesordningen er satsen redusert fra 11,21 prosent til 10,98 prosent. For KLP Sykepleiere er satsen redusert fra 11,39 prosent til 11,16 prosent.

De resterende pensjonskostnadene er reguleringspremie, premieavvik og amortisert premieavvik. Reguleringspremie er en premieinnbetaling som følge av at pensjonsgrunnlaget må oppjusteres med forventet lønnsvekst. Premieavvik og amortisert premieavvik fremkommer som et resultat av at regnskapsførte pensjonsutgifter gjøres i tråd med en beregnet pensjonskostnad, som anslås ut fra forventet pensjonsutbetaling for medlemmene i fremtiden. Avviket mellom beregnet pensjonsutgift og premiebetaling fremkommer som et avvik mellom premiebetaling og beregnet pensjonskostnad. Dette premieavviket inntektsføres det året det oppstår og utgiftsføres deretter de neste syv årene, fordelt på 1/7 hvert år. Disse tre elementene regnskapsføres sentralt og er beregnet å utgjøre 10,8 millioner kroner i 2023.

5.5 Aksjeutbytte

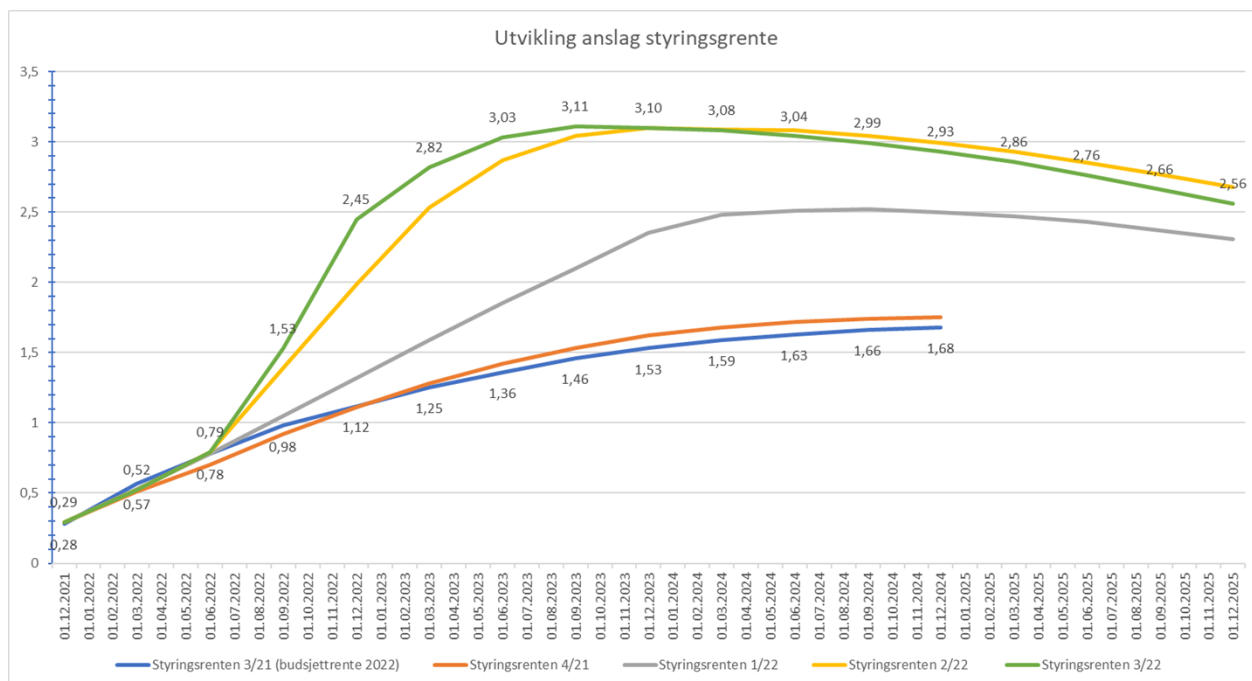
Melhus har en eierandel på 13,34 prosent i TrønderEnergi. Selskapet har vedtatt en utbyttepolitikk som legger opp til et utbytte på 200 millioner kroner. Rådmannen legger utbyttepolitikken til grunn og budsjetterer med en avkastning på 27,9 millioner kroner i 2023 og 26,7 millioner kroner i årene 2024-2026. Redusert utbytte i siste del av planperioden må sees i sammenheng med beregning av preferanseutbytte i 2023.

5.6 Renter og avdrag

Tabell 5.2 gir en oversikt over hva som inngår i budsjettposten renter og avdrag. Andre kolonne viser vedtatt budsjett etter første tertial. De påfølgende kolonnene viser budsjetterte størrelser for planperioden.

Renter og avdrag	Regulert budsjett 2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter	1 206	1 205	1 205	1 205	1 205
Renteutgifter investeringslån	35 089	58 903	65 564	60 728	62 502
Renteutgifter formidlingslån	4 584	8 781	9 513	9 648	10 519
Avdrag investeringslån	82 525	83 417	89 039	93 285	97 696
Interne renteutg. avløp og vann	342	560	274	150	271
Renter bankinnskudd	- 4 656	-9 413	-9 150	-8 400	-9 372
Renter formidlingslån	- 5 106	-10 492	-10 972	-11 105	-11 344
Gevinst på finansielle instrumenter	0	-7 011	-7 235	-7 467	-7 467
Sum renter og avdrag	113 984	125 950	138 238	138 044	144 010

De budsjetterte størrelsene over er basert på en forutsetning om beholdningsstørrelse og en gitt renteutvikling. For å finne forventet rentenivå er det lagt til grunn en renteprognose basert på Norges Banks referansebane fra Pengepolitisk rapport 3/22. Rådmannen tar utgangspunkt i sentralbankens referansebane for styringsrenten og anslag for påslag i norsk tremåneders pengemarkedsrente. Utover dette legger rådmannen til kredittmarginer basert på historisk utvikling. Renteutviklingen har vært formidabel siden høsten 2021. Figuren nedenfor viser utvikling i Norges Banks styringsrente. Norges Bank har i høsten lagt til grunn en styringsrente som er 1,67 prosentpoeng høyere i siste del av 2023 enn hva de la til grunn høsten 2021.

Budsjettert rente for kommunens bankinnskudd er basert på vilkårene i dagens bankavtale. Flytende og fast rente på investeringslån er budsjettert ut fra dagens lånemarginer for kommuner. Budsjettert rente for selvkostområdet er et anslag på 5-års swaprente (fastrente) tillagt en margin på 0,5 prosentpoeng, mens budsjettert rente på inntekter fra rentekompensasjonsordningene er et anslag på flytende Husbankrente.

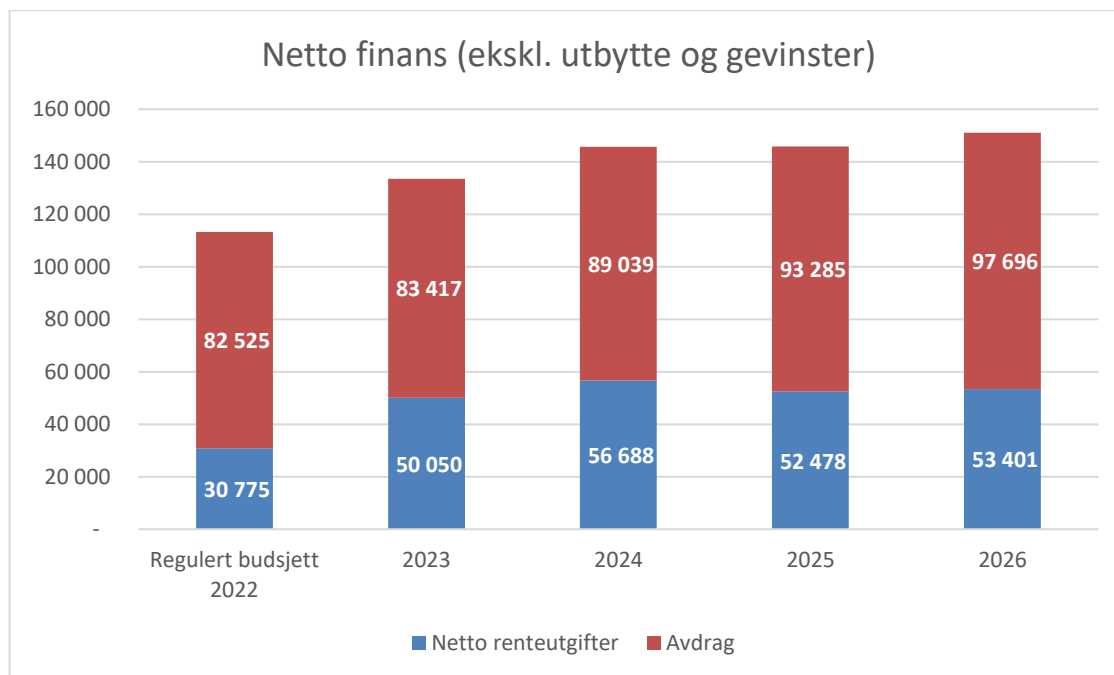
Tabell 5.3 viser rentenivået som er lagt til grunn:

Tabell 5.3 Budsjettert gjennomsnittlig rentenivå per år i økonomiplanperioden. Tall i prosent.				
	2023	2024	2025	2026
Budsjettert rente på bankinnskudd	3,77 %	3,66 %	3,36 %	3,36 %
Prognose, rente på eksisterende lån med flytende rente	3,99 %	3,81 %	3,75 %	3,64 %
Prognose, rente på eksisterende lån med fast rente	2,82 %	3,06 %	3,06 %	3,06 %
Budsjett, rente på nye lån med flytende rente	3,97 %	3,96 %	3,66 %	3,66 %
Budsjett, rente på nye sertifikater	3,47 %	3,46 %	3,16 %	3,16 %
Budsjett, rente på nye lån med fast rente	4,07 %	4,06 %	3,76 %	3,76 %
Budsjettert rente på VARFS-området	4,22 %	4,07 %	3,97 %	3,94 %
Budsjettert rentekompensasjon	2,72 %	2,71 %	2,41 %	2,41 %
Budsjettert rente startlån, flytende	3,22 %	3,21 %	2,91 %	2,91 %
Budsjettert rente startlån, fast	3,72 %	3,71 %	3,41 %	3,41 %

Renteutgifter investeringslån

Rentekostnader på investeringslån budsjetteres til 58,9 millioner kroner i 2023, som øker til 65,6 millioner kroner i 2024. Figuren nedenfor viser den samlede netto effekten på renter og avdrag (eksklusiv startlån).

Renteutgiftene finansieres dels av kommune-kassens midler og dels av gebyrer fra selvkostområdet, husleieinntekter og tilskudd fra rentekompensasjonsordningene. Sistnevnte ordning er statlige tilskudd til enkelte investeringer i skolebygg, sykehjem, omsorgsboliger og kirkebygg.

Renteutgifter formidlingslån (startlån)

Rådmannen foreslår at renteutgifter til startlån budsjetteres til 8,8 millioner kroner for 2023. Det er lagt til grunn et lånevolum på 285 millioner kroner ved inngangen til året og nytt låneopptak på 65 millioner kroner neste år. Renteutgiftene finansieres i stor grad med renteinntekter knyttet til ordningen.

Avdrag investeringslån

Avdragene for 2023 beregnes til 83,4 millioner kroner. Dette vil anslagsvis øke til 97,7 millioner kroner i 2026. Dette er beregnet ut fra en gjennomsnittlig avdragstid på 24,37 år.

Avdragsutgifter for nye investeringstiltak beregnes til 0,4 millioner kroner i 2023 og økende til 4,8 millioner kroner i 2026.

Interne renteutgifter avløp og vann

Dette er forventet renteutgift på selvkostfondene. Midlene står på bankkonto og det beregnes rente som tilføres fondene.

Renter bankinnskudd

Renteinntektene fra kommunens likviditet forventes å bli 7,5 millioner kroner i 2023, men at inntektene reduseres i takt med forventet lavere rente og usikkerhet med tanke på betingelser ved inngåelse av ny bankavtale.

Rådmannens prognose er basert på et gjennomsnittlig innskuddsvolum på 200 millioner kroner og 50 millioner kroner på skattetrekkskonto. Økningen i renteinntekter følger av at det er hensyntatt renteøkning i planperioden i tråd med Norges Banks vurderinger.

Renteinntekter formidlingslån

Renteinntektene fra startlånsordningen forventes å bli 10,4 millioner kroner i 2023. Samlede utlån er om lag 270 millioner kroner.

Gevinst finansielle instrumenter

Rådmannen foreslår å budsjettere med en avkastning på 70 millioner kroner i 2022, økende til 7,7 millioner kroner i 2026. Dette gir en avkastning på henholdsvis 3,2 prosent i planperioden.

5.7 Kalkulatoriske utgifter og inntekter

Det legges til grunn en netto inntekt på 46,7 millioner kroner i 2022, økende til 60,6 millioner kroner i 2026.

Dette er renter og avskrivninger på lån knyttet til selvkostområdene på henholdsvis 22,2 og 19,9 millioner kroner i 2023. I tillegg inntektsføres det på overordnet nivå en andel av fellesutgiftene etter revisorgodkjent nøkkel. Dette beløpet er for 2023 beregnet til 4,2 millioner kroner. Lånene er en del av kommunens investeringslån, som

finansieres av innbyggerne via kommunale avgifter. Lånene forventes å utgjøre 507 millioner kroner ved inngangen til 2023.

I selvkostregnskapet er det en tilsvarende utgiftspost som belastes innbyggerne i form av gebyrer.

5.8 Andre inntekter og utgifter

Generelle statstilskudd

Generelle statstilskudd representerer rente- og avdragskompensasjon for tilskuddsordninger innenfor skolebygg, sykehjemsplasser og omsorgsboliger samt kirkebygg. Dette er tidligere satsingsområder for regjeringen hvor kommunen har søkt og fått innvilget kompensasjon.

Rådmannen forventer å motta 2,9 millioner kroner i 2023. Ordningen trappes ned over tid, men som følge av at rentenivået forventes å stige er det lagt til grunn om lag samme beløp i hele planperioden.

Avsetning disposisjonsfond

I det konsekvensjusterte budsjettet ble det avsatt 16,5 millioner kroner til disposisjonsfond for hvert år i planperioden. I budsjettet er denne avsetningen redusert med henholdsvis 0,4 millioner kroner i 2023, redusert med 9,1 millioner kroner i 2024, redusert med 9,0 millioner kroner i 2025 og redusert med 9,4 millioner kroner i 2026. Bakgrunnen er at budsjettet netto driftsresultat ikke fullt tillater en full avsetning.

Overføring fra drift til kapital

Her ligger det to poster; innbetaling av egenkapitalinnskudd til KLP (2,6 millioner kroner) som føres opp som en eiendel i balansen samt overføring for å finansiere investeringsbudsjettet med bruk av fond. Rådmannen foreslår å finansiere investeringene i økonomiplanperioden med henholdsvis 7,5 millioner kroner (2023), 7,6 millioner kroner (2024), 22,8 millioner kroner (2025) og 3,8 millioner kroner (2026).

Boligtilskudd Husbanken

Det er foreslått å avsette 1,5 millioner kroner for tildeling som tilskudd for de som søker om startlån. Tidligere kom dette fra Husbanken og ble nullt i regnskapet, men nå er inntekten innbakt i rammetilskuddet, og utgiften føres på denne tjenesten.

6 Sentraladministrasjonen

6.1 Området omfatter

Sentraladministrasjonen omfatter områdene politikk, rådmannen, økonomi og lønn, personal og organisasjon og IT og digital samhandling. Det er etablert en strategisk ledergruppe, som i tillegg til sentraladministrasjonens ledere også omfatter kommunalsjefene for helse og velferd, oppvekst og kultur og plan og utvikling.

6.2 Ansvarsområde

Sentraladministrasjonen arbeider både internt og eksternt, overordnet og samordnende i tråd med overordnede planer og strategier. Enhetene innad i sentraladministrasjonen legger også til rette og bistår øvrige enheter i både drift og planlegging innenfor sektorens ansvarsområder.

Overordnede samfunnmessige utfordringer og oppgaver for rådmannen og stab fremgår i stor grad under kapittel 2 - Utfordringsbildet - status og utviklingstrekk. Her presenteres enkelte nasjonale føringer og satsninger, disse skal følges opp lokalt i Melhus kommune. Under Lokale trekk og vurderinger fremgår de viktigste overordnede oppgavene, som miljø, klima og energi, folkehelse, digitalisering, overordna planarbeid, personalforvaltning/kompetanse og rekruttering, IA-arbeid, nærvær mv.

Politikk-området:

Drift av de folkevalgte organer, med møtesekretariat, innkallinger, protokoller og møtegodtgjørelser.

Rådmannen:

Rådmann og stab (administrasjonen) er fellestjenester knyttet til rådmannens strategiske ledergruppe, bestående av rådmannen, kommunalsjefene på helse og velferd, oppvekst og kultur og plan og utvikling samt lederne for økonomi og lønn, personal og organisasjon og IT og digital samhandling. Rådmannen skal gjennom strategisk ledergruppe samordne aktivitetene på tvers av organisasjonen, og ha et overordnet, strategisk ansvar for drift og utvikling i Melhus kommune. Rådmannen har ansvar for fremleggelse av saker og overordnet oppfølging av saker behandlet i politiske organ.

Personal og organisasjon:

Utøver veiledning av enhetene i personalsaker, sykefraværsoppfølging, lønnsforhandlinger, rekruttering, annonsering og forestår all tilsetning i Melhus kommune. Enheten er ansvarlig for ordningene med lærlinger, tillitsvalgs- og verneombudsordningen, drift av administrasjonsutvalget og AMU.

Økonomi og lønn:

Enheten har sentrale oppgaver innen prosesser som omhandler budsjett- og økonomiplaner, økonomistyring, støttefunksjon overfor enhetsledere, utarbeidelse av årsberetning og årsmelding, eiendomsskatt, fellesutgifter sentraladministrasjon og innkjøp, rådgivning og opplæring. Vertskommunerollen for interkommunalt kemnerkontor for Melhus, Skaun og Midtre Gauldal ble overført Skatteetaten fra 01.11.20.

IT og digital samhandling:

Servicesenteret er ansvarlig for intern og ekstern informasjon, drift av kommunens hjemmeside, kundemottak, postmottak/dokumentsenter/arkivering.

Fra 01.01.2022 etablerte vi felles IT-samarbeid mellom Skaun kommune og Melhus kommune. Dette samarbeidet er under evaluering og etter planen vil det bli etablert et nytt samarbeid i tråd med ny kommunelov.

IT drifter, vedlikeholder og utvikler kommunal IKT- infrastruktur; servere, nettverk, felles programvare, telefoniløsninger og sikkerhetsløsninger. IT- avdelingen bistår systemansvarlige i forhold til vedlikehold og drift av fagprogrammer, og yter brukerstøtte til brukerne i forhold til bruk av IT- løsningene, samt bistår i arbeidet med digitalisering av tjenesteytingen i et samspill mellom organisasjon, prosesser og teknologi.

6.3 Mål for sektoren

6.3.1 Samfunn

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023	
Melhus kommune skal ha et levende lokaldemokrati	Innbyggerne og næringslivet opplever gjennom dialog og deltagelse at det er god kommunikasjon med kommunen	Antall møter i næringsrådet		0	2	
		Samlet indikator for demokrati i borgerundersøkelsen i forhold til landsnittet			43	
		Forbrukerrådets kommunetest - kommunal service				50
		Antall næringsbesøk		13	6	
		Åpenhetsbarometeret	8	11,5	15	
Melhus kommune skal føre en bærekraftig og langsiktig miljø-, klima- og energipolitikk	Redusere kommunens klimagassutslipp med 50% innen 2030 sammenlignet med 2009					
Melhus kommune skal ha tilfredsstillende samfunnssikkerhet og beredskap	Kommunen skal gjennom et helhetlig og systematisk arbeid, ROS-analyser og øvelser bidra til at samfunnssikkerhet og beredskap integreres i all kommunal virksomhet og planlegging	Antall enheter som har oppdaterte beredskapsplaner for samfunnssikkerhet og beredskap		2	3	
Melhus kommune skal ha en aktiv næringspolitikk	Sikre god samhandling mellom Melhus kommune og eksterne aktører innen næringsarbeidet	Antall møter i næringsrådet		0	2	
		Antall næringsbesøk		13	6	
	Bidra til å gjøre Melhus kommune til en aktiv næringslivskommune	Antall nyetablerte bedrifter som har blitt tildelt næringsstøtte	11	8	10	
		Antall personer som har fått etablererveiledning	21		20	
		Antall deltagere på etablererkurs			5	

6.3.2 Organisasjon

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus skal være en profesjonell og attraktiv arbeidsgiver	Kommunen skal som helhet ha et sykefravær på under 7%	Totalt fravær	6,1 %	6 %	4,5 %
		Totalt sykefravær i kommunen	8,5 %	8,3 %	7 %
	Utvikle en heltidskultur				
	Rekruttere ledere og medarbeidere med riktig kompetanse				
Melhus kommune skal ha en fleksibel og endringsdyktig organisasjon med motiverte, engasjerte og modige medarbeidere	HMS-utvalget skal være en aktiv bidragsyter i utvikling av arbeidsmiljø og tjenester	Antall møter i HMS-utvalget pr. år			4
	Medarbeiderundersøkelsen brukes aktivt i forbedringsarbeidet ved den enkelte enhet, hvor HMS-utvalget har en sentral rolle	Antall enheter som har utarbeidet tiltak i utviklingsplanen ut i fra medarbeiderundersøkelsen	-	2	4
	Høyne kvalitet og effektivisere introduksjon av nyansatte				

6.3.3 Tjenester

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal være tilgjengelig og brukerorientert	Digitalisere tjenester med utgangspunkt i brukernes behov				
	Følge opp digitaliseringsstrategien på overordnet nivå				
Melhus kommune skal ha gode, tilpassede tjenester til barn/unge, voksne og eldre	Brukerundersøkelser brukes aktivt i forbedringsarbeidet ved den enkelte enhet, hvor HMS-utvalget har en sentral rolle				
	Forbedre det kommunale tjenestetilbudet	Være blant de 100 beste kommunene i Kommunebarometer et, samlet plassering		80	100

6.3.4 Økonomi

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal ha en sunn kommuneøkonomi	Holde tildelt netto budsjett	Prosentvisavvik fra budsjett totalt	-5,5 %	-0,5 %	0 %
Melhus kommune skal gi effektive tjenester på rett nivå	Melhus skal ha effektive tjenester i forhold til andre sammenlignbare kommuner	Være blant de 100 beste kommunene for faktoren Kostnadsnivå i Kommunebarometer et	14	44	100

6.4 Budsjettall

Tabell 6.1 er en oppstilling over hvordan sektorens og enhetenes rammer er endret over tid.

Tabell 6.1 Budsjett fordelt per enheter under sektor sentraladministrasjon. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring fra 2022 til 2023	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/investering)
Rådmannen	3 729	4 579	4 824	245	200	076, 107
IT og digital samhandling	22 475	27 201	28 881	1 680	773	008, 029, 011
Økonomi og lønn	9 637	9 895	9 683	-212	-350	088
Personal og organisasjon	10 023	10 937	11 836	899	0	
Politikk	8 271	7 538	8 550	1 012	0	
Prosjekt	6 292	2 995	2 661	181	0	
Sum brutto bevilgning	56 435	59 523	62 436	2 913	623	
Avsetning til bundne driftsfond	578	-				
Bruk av bundne driftsfond	- 764	- 1 036	-1 036	-		
Avsetning til disposisjonsfond	-	-	-	-		
Bruk av disposisjonsfond	- 1 118	- 1 455	-2 213	-1 073		

Tabell 6.1 Budsjett fordelt per enheter under sektor sentraladministrasjon. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring fra 2022 til 2023	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/investering)
Andre generelle driftsinntekter	- 2 688	- 1 131	- 750	181		
Sum bevilgninger netto	60 427	63 145	66 435	3 805		

Budsjetter for 2023 inneholder justeringer som både kan klassifiseres som konsekvensjusteringer og nye tiltak. Følgende konsekvensjusteringer er lagt til grunn:

- 2023 er et valgår og budsjetttramma er justert tilsvarende
- Justert for lønnsoppgjør kap. 3 og 5 i 2023 samt delvis lønnsoppgjør i 2022.
- Konsekvensjustert budsjetttramme inneholder delvis priskompensasjon.
- Videreført prosjektstilling (digitalisering skole) med bruk av fondsmidler
- Opptrapping av Trøndelagsmodellen, som ble vedtatt i budsjettet for 2022, jf. tiltak 081 i ØHP 2022-2025.

Nye tiltak:

- Mange ulike IT-sikkerhetslogger. Rådmannen foreslår å innføre et IT-sikkerhetsverktøy som brukes til å samle og analysere ulike sikkerhetslogger
- Bredbåndstilgang til C-bygget
- Lokal medfinansiering bredbåndsutbygging, jf. k-sak 44/22
- Årlig næringsdag
- Satsning på turisme, næringsliv og lokalmat, tilskudd til deltagelse på festival
- Innsparing sentraladministrasjon

7 Oppvekst og kultur

7.1 Om sektoren

Sektoren dekker områdene grunnskole, skolefritidsordning, barnehage, PPT og kultur og fritid. Overordnet mål for Melhus kommune er at kommunen skal ha gode, tilpassede tjenester til barn/unge, voksne og eldre (økonomi- og handlingsplan 2021-2024), og herunder delmål som operasjonaliseres både på sektornivå og enhetsnivå.

7.2 Barnehage

Barnehageloven, rammeplanen og kommunale og lokale planer gir rammer for hva et godt barnehagetilbud skal være, og barnehagene skal til enhver tid drives etter gjeldende lov og avtaleverk.

7.2.1 Området omfatter

Vi har 11 kommunale barnehager og kjøper tjenester fra 3 private barnehager og 2 private familiebarnehager.

Vi hadde 929 barn i barnehagene i Melhus ved siste rapportering i Basil, desember 2021. Pr august 2022 har vi 949 barn i barnehagene, i tillegg til 7 flyktningbarn. En forventet nedgang i antall barn ble altså en oppgang.

Det er ca. 315 ansatte i barnehagene i Melhus, innregnet private og familiebarnehager.

7.2.2 Ansvarsområde

Drifte kommunale barnehager i henhold til lover og forskrifter. Sørge for internkontroll etter barnehageloven. Gi driftstilskudd til godkjente, private barnehager. Sørge for kompetansetiltak for barnehageansatte i kommunale og private barnehager. Tilby barnehageplass til alle som har rett på plass gjennom et samordnet opptak. Forvalte statlige øremerkede tilskudd.

I august 2022 inngikk Melhus kommune et samarbeid med Trondheim kommune om barnehagemyndighetsoppgaver, deriblant tilsyn, godkjenning og dispensasjoner.

7.2.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer og satsningsområder

Barnehagene i Melhus oppfyller både skjerpet pedagognorm og bemanningsnorm. Det kom endringer i barnehageloven pr 1. januar 2021 med et nytt kapittel om psykososialt barnehagemiljø, internkontroll i barnehagen og krav om likebehandling og uavhengighet mht kommunale og private barnehager. Udir skal føre tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager.

Fra 01.07.22 kunne statsforvalteren føre tilsyn med kravene til kommunens likebehandling og uavhengighet (at barnehagemyndighetsoppgaver er skilt fra oppgavene man har som barnehageeier). Udir kunne fra samme dato føre tilsyn med internkontrollen i barnehagen. Fra samme dato ble det innført forbud for private barnehager å ta opp lån på andre måter enn i finansforetak (bank).

Endringer i loven fra 01.01.23 er krav om selvstendig rettssubjekt og at barnehagens lokaler og uteareal skal være samlet. Det blir også forbud mot at barnehager eier eller driver annen virksomhet, samtidig som det blir meldeplikt for private barnehager om de legger ned, skifter eier eller gjør andre organisatoriske endringer.

Oppfølging av utsatte barn, unge og deres familier ble styrket ved en lovendring fra 01.08.22, og derav bestemmelser om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan.

Høsten 2022 kommer det en ny kompetansestrategi for barnehager.

Utdanningsdirektoratet har, i samarbeid med statsforvalteren igangsatt en regional ordning for kompetanseutvikling, REKOM. Denne ordningen skal bidra til at barnehagene utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling, og er et av flere virkemidler som skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Her satses det på pedagogisk ledelse og kompetanseheving for styrere og pedagogiske ledere og barnehagebasert kompetanseutvikling for alle ansatte. Melhus samarbeider med kommunene i Gauldalsregionen og DMMM om en felles kompetanseplan.

Lokale trekk og vurderinger

Rammer

Høsten 2020 ble ny ressurstilodelingsmodell for barnehagene tatt i bruk. Innføringen tas over en toårsperiode. Modellen baserer seg på antall barn, og gir en større forutsigbarhet for enhetene i årene framover.

Bemanning

Melhus kommune har en bemanningstetthet på 5,8 barn per ansatt, KG7 ligger på 5,7. Melhus kommune oppfyller både pedagognormen og bemanningsnormen.

Når det gjelder andelen menn i barnehagene, 11% i 2022, ligger kommunale barnehager i Melhus etter både Sør-Trøndelag og landet som helhet.

Kompetanseutvikling

I 2020- 2021 økte andel barne- og ungdomsarbeidere ved at det ble gjennomført kurs i Teori for Barne- og ungdomsarbeiderfaget, med påfølgende eksamen. Denne kompetansehevingen ble fullført med fagbrev i egen barnehage. Arbeidet er gjenopptatt høsten 2022.

Regional kompetanseutvikling blir ivaretatt gjennom samarbeidsnettverket i Gauldalsregionen, kalt REKOM. Satsningsområder i barnehagesektoren er barnehagen som pedagogisk virksomhet, et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning, språk og kommunikasjon og barnehagens verdigrunnlag. For Melhus har 2021-2022 omhandlet styrers stemme inn i utviklingsarbeid. DMMH er UH-leverandør knyttet til nettverket. Barnehagene i Melhus samarbeider om felles kompetanse under tema "Barnets stemme".

Tilsyn

Melhus kommune er både barnehageeier og tilsynsmyndighet for barnehagene. Det er inngått en samarbeidsavtale med Trondheim kommune, fagenhet for oppvekst og utdanning, som fra 01.08.22 overtok store deler av barnehagemyndighetsrollen i Melhus kommune. Det er arrangert innledende møter, og områder og ansvarsoppgaver er avklart.

Kapasitet

Melhus kommune har full barnehagedekning. I perioden 2019-2024 er vi inne i en svak nedgang, mens det etter 2024 forventes en økning i antall 0-åringer, noe som forplanter seg i antall barnehagebarn i årene framover. Høsten 2022 fikk vi en økning i antall barn i Melhus sør, noe som blir løst gjennom blant annet midlertidig areal på Lundamo. Melhus kommune har, ifølge prognosene og barnehagebruksplan, tilstrekkelig kapasitet for å dekke behovene fram til 2024. Ny barnehage- og skolebruksplan hensyntar behov for bygging av ny barnehage på Flå, erstatning av Strandveien barnehage og behovet for løsning knyttet til Sorenskrivergården etc.

Brukermedvirkning

Barnehagene i Melhus gjennomfører Foreldreundersøkelsen hvert andre år. Ny undersøkelse gjennomføres høsten 2023.

Minoritetsspråklige barn

Andelen minoritetsspråklige barn har økt noe de siste årene, og særskilt knyttet til Ukrainske flyktninger. Kommunal rapport viser at Melhus kommune har en lav andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage. Dette er noe kommunen ønsker å se nærmere på.

Spesialpedagogisk tilrettelegging

Vi ser at kommunen har ligget omtrent på landsgjennomsnittet når det gjelder andelen barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, 4,6% i 2021. Det er en stor økning i vedtak knyttet til nedsatt funksjonsevne. Her er vi i gang med Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderingsanalyse, samtidig som "Skreddersøm" - prosjektet også inkluderer barnehagen. Arbeidet handler om analyse, gjennomgang av praksis og kompetanseheving.

7.2.4 Behov

Det er flere områder barnehagene må sette søkelys på fremover:

Lovendringer krever en gjennomgang av rutiner, system og planer, som må revideres og iverksettes.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er i igangsatt, og vil gjøre at skoler og barnehager vil måtte prioritere tid og ressurser på gjennomføring og innarbeidelse.

«Strategi for tverrfaglig samarbeid» må forankres og implementeres.

Når det gjelder mottak av flyktninger må barnehagene alltid ha noen ledige plasser for å kunne ta imot nye barn, dette krever kompetanse og ressurser.

Vi må arbeide med å få opp andel minoritetsspråklige barn i barnehage. Her bør det settes av ressurser til tverrfaglig samarbeid og løsninger.

Vi må planlegge for økt etterspørsel av barnehageplasser i Melhus, sette av ressurser for utbygging/nybygging knyttet til behov i barnehagebruksplanen.

Ny barnehagestrategi krever økt pedagogtetthet frem mot 2025, noe som mest sannsynlig vil kreve økte ressurser.

Vi må også utvikle og styrke arbeidet med videreutdanning for barnehagelærere og utdanning av fagarbeidere i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Arbeidet med å få ned sykefraværet i barnehagen må fortsette, sammen med relevante andre.

7.3 Grunnskole

Opplæringsloven og kommunale og lokale planer gir rammer for hva et godt skoletilbud i Melhus skal være.

7.3.1 Området omfatter

Vi har 11 skoler, derav 6 oppvekstsentre og 3 ungdomsskoler: Eid skole og barnehage (1-10), Flå skole og barnehage, Gimse skole, Gimse ungdomsskole, Gåsbakken skole og barnehage, Hovin skole- og barnehage, Høyeggen skole, Lundamo skole og barnehage, Lundamo ungdomsskole, Rosmælen skole og barnehage (1-10) og Brekkåsen skole.

Alle barneskolene har et SFO-tilbud.

I skolen i Melhus er det 144 lærere, 46 assistenter og ca. 50 andre ansatte registrert i 2021 (GSI).

7.3.2 Ansvarsområde

Drifte grunnskole og skolefritidsordning i henhold til lover og forskrifter. Sørge for kompetansetiltak for ansatte etter nasjonale og kommunale føringer. Forvalte statlige øremerkede tilskudd.

7.3.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer og satsningsområder

Lærerløftet – På lag for kunnskapsskolen 2014.(kompetansekrav 2025)

Strategien satser på videreutdanning, det omfatter blant annet krav om at alle lærere skal ha fordypning for å undervise i engelsk, norsk og matematikk. Videre legges det vekt på skolebaserte utviklingstiltak og en pilot for å skape flere karriereveier i skolen. Lærerspesialistordningen blir faset ut i 2022. I september viste rapporteringen i GSI at 2,7% av lærerne ikke oppfyller nye kompetansekrav for tilsetting og 13% av engelsklærerne mangler nødvendige studiepoeng iht. kompetansekrav i 2025.

Nasjonalt om skolemiljø

Tiltakene er blant annet en oppfølging av utredningen fra Djupedalsutvalget (NOU 2015: 2 Å høre til). Det omfatter en innskjerping av §9A i Opplæringsloven, etablere rutiner og bygge kompetanse. Skoleeier i Melhus kommune har gjennom tilsyn sjekket at rutiner er på plass og at regelverk blir fulgt. Statsforvalteren har hatt tilsyn med en skole på skolemiljø i 2021, med meget godt resultat.

Kompetanseløft - spesialundervisning og inkluderende praksis

Rapporten fra ekspertutvalget for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging, ledet av Thomas Nordahl, våren 2018, er utgangspunkt for arbeidet. Arbeidet har til hensikt å bidra til at barn og unge som har behov for tilrettelagte tiltak, herunder spesialundervisning, får et pedagogisk og spesialpedagogisk tilbud av høy kvalitet og opplever økt inkludering i barnehage og skole. Rapporten ble etterfulgt at Stortingsmelding 6, Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO; Den varsler ny organisering, ny ansvarsfordeling og nytt innhold i spesialundervisningen i barnehage og skole. "Kompetanseløftet - spesialundervisning og inkluderende praksis i skole og barnehage" er nasjonalt oppfølgingstiltak.

Vedtatt om rett til spesialundervisning har steget jevnt i Melhuskolen siden 2014/15. I 2021 var det ca. 12% av elevene våre i grunnskolen som fikk spesialundervisning, mens nasjonalt snitt ligger på ca. 8%.

PPT er nå flyttet fra helse-sektoren til oppvekst og kultur. Arbeidet med å se på egen praksis i Melhus kommune startet høsten 2021. Det trengs en gjennomgang av kvalitet, rutiner, ressursbruk og behov for kompetanseheving. Ekstern gjennomgang av oppvekstsektoren (Agenda Kaupang våren 2022) gir et bilde på tilstanden i skole og barnehage (også spesialundervisning). Kompetansetiltak gjennom samarbeid i Gauldalsregionen DEKOM vil bli satt i gang i samsvar med behov.

I Melhus er vi i gang med Kompetanseløftet og inkluderingsanalyse gjennom "Skreddersøm" - et prosjekt som ser på spesialundervisningen fra starten med bekymring for en elev og hele veien til evaluering av spesialundervisning. Rapport om del 1 i prosjektet ble presentert for utvalg for helse, oppvekst og kultur i september 2022. Vi gjennomfører nå en pilot på Flå skole og barnehage som omhandler ny praksis. "Skreddersøm" omhandler også samarbeid med Nord Universitet og er også utgangspunkt for heving av kompetanse innenfor inkluderende praksis rettet mot alle ansatte i skoler og barnehager.

Fagfornyelsen

Læreplanene var gjeldende fra skoleåret 2020/2021. Skolene i Melhus er godt i gang med implementeringen. Som en del av Gauldalsregionen, DEKOM, satses det på fagfornyelse både innen tverrfaglige tema, dybdelæring, nettverklæring og enkeltfag. Forberedelsene ble noe amputert vinteren og våren 2021. Eksempler på gjennomførte og pågående prosjekter knyttet til fagfornyelsen er begynneropplæring, engelsk på barnetrinnet, svømming og livredning, skaperverksted og "Eleven som subjekt" - vårt lokale prosjekt som omhandler elever som er aktive i sin læring.

Digitalisering

Prosjekt digital enhet "en til en" er etablert og går fra prosjekt til drift høsten 2022.

Implementering av ny funksjonalitet, kompetanseheving og videreutvikling av skaperverksted preger arbeidet i sektoren.

Lærere og elever er i opplæringsfasen. Digital klasseromsledelse vektlegges videre. Videre legges det vekt på å gi elevene grunnleggende digitale ferdigheter og digital dømmekraft. Kommunikasjonsplattformen Vigilo har fått nye funksjoner med bla pedagogiske planer og arkivering. Skolen og barnehage skal fra høsten 2023 ta i bruk modulen tilrettelegging. Integrasjoner mellom systemene er på plass. Arbeidsflyter og rutiner knyttet til rapporter, distribusjon og arkivering skal oppdateres.

Office 365 er i bruk i oppvekstsektoren.

Forståelsen for koding og teknologi og kreative arbeidsformer skal inn i skolen allerede fra barneskolen. Melhuskolen har valgt å satse på skaperskolen (programmering) og kreative/utforskende arbeidsformer og skaperverksted som metode er under etablering. Oppstarten ble noe forsinket grunnet Covid19. Arbeidet fortsetter dette skoleåret med kompetanseheving for ressurspersoner innenfor profesjonsfaglig digital kompetanse (PfdK) og praktisk estetiske fag, samt utvikling på den enkelte skole. Utstyr er kjøpt inn i samsvar med fremdrift i tiltaket.

Etter planen skal Dekom-tiltaket DigLæring inn i Melhuskolen fra høsten 2023. Tiltaket kjøres etter tur i Gauldalsregionen.

Ansatte i skole og barnehage er migrert til nytt domene. PC-ene til ansatte er knyttet til et nytt styringssystem som skal forbedre og forenkle distribusjon av nødvendig programvare.

Skolon er et nytt system som forenkler administrasjon av digitale tjenester og gir brukerne en tydelig oversikt over de tilganger som er tilgjengelig.

Tidlig innsats - lærernorm

Kommunene er tildelt midler og har en lovpålagt oppgave med å sikre tidlig innsats i skolen. Midlene skal brukes til å gi intensiv opplæring til elever på 1. – 4. trinn som strever med lesing, skriving og regning.

Skoleåret 2019/2020 ble ny lærernorm, som også er en del av tidlig innsats, innført. Gruppestørrelse 2 (15 elever på 1-4. trinn og 20 på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn).er en indikator som viser antall elever per lærer i ordinær undervisning, hvor ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med. Skolene i Melhus har innført ny norm, men det er krevende å oppfylle kriteriene, da ny norm låser organiseringen på skolene noe. I tillegg er den høye ressursbruken knyttet til spesialpedagogikk en trussel for timetallet i den ordinære undervisningen.

Lokale trekk og vurderinger

Tilstanden i Melhuskolen for 2021 er vurdert og behandlet i kommunestyret i Melhus i juni 2022. Vedtaket beskriver følgende satsningsområder for grunnskolen i Melhus kommune:

Melhuskolen viderefører i skoleåret 2022-2023 sin satsing på godt og inkluderende skolemiljø. Dette gjøres gjennom deling av god praksis og systematisk oppfølging fra skoleeier. Ny nærværplan er tatt i bruk, og plan for systematisk tverrfaglig samarbeid tas i bruk høsten 2022.

Melhuskolen fortsetter arbeidet med utforskende pedagogisk praksis. Eleven som subjekt, samskaping og DIG-Læring står og vil stå sentralt i dette arbeidet. Samtidig viderefører vi trykket på grunnleggende ferdigheter.

Rammene til ordinær opplæring må sikres. Rammene bør følge elevtall, kompetansebehov og nasjonale og lokale føringer. Økonomi- og handlingsplan må gi rom for påfyll av disse. Ressursene til ordinær opplæring må styrkes. Ressursbruk og utbytte i spesialundervisningen følges opp gjennom prosjektet «Skreddersøm».

Videreutdanning

Oppfølgingen er i tråd med kompetansekrav. Innrapportering fra skolene (GSI) viser at det ennå er lærere som ikke har godkjent undervisningskompetanse etter ny forskrift. Faglig sett har vi størst utfordring innen engelsk, der 17 lærere underviser uten å tilfredsstille nye kompetansekrav.

Lærere i Melhus kommune har over lengre tid deltatt i videreutdanning i samsvar med strategien Kompetanse for kvalitet. Hvert år deltar ca. 20 lærere på videreutdanning, et spleiselag mellom stat og kommune.

Melhus kommune har deltatt i ordningen med lærerspesialister helst siden oppstarten 2013. De aktuelle skolene har høstet gode erfaringer med distribuert ledelse. De har styrket kompetanse og delingskultur gjennom aktiv bruk av lærerspesialister. Den statlige ordningen har nå opphørt.

Veiledning av nyutdannede lærere er et annet tiltak som Melhus kommune har iverksatt fra høsten 2019, med statlig midler. Nyutdannede lærere får veiledning både individuelt og i gruppe. Vi ønsker å skape tryggere lærere i oppstarten av karrieren gjennom god veiledning.

Vi viderefører skolebasert kompetanseutvikling, refleksjon over egen praksis og utforskende læring med "Eleven som subjekt" og samskaping. Fra våren 2022 i samarbeid med NTNU.

Læringsmiljø - skolemiljø

Skolene har i tråd med endringen i lovverket endret sine rutiner samt sørget for å informere elever og foresatte. Skoleeier har fulgt opp hver enkelt skole gjennom eget tilsyn og sjekket ut at skolene følger opp de nye kravene. Statsforvalteren hadde tilsyn av 1 skole i 2021, Gimse ungdomsskole. Resultatet var gledelig. Det er laget en del aktivitetsplaner knyttet til varsler om skolemiljøet i Melhus kommune, noe som tyder på at bekymring blir fulgt opp. Når det gjelder mobbing ligger Melhuskolene stort sett i underkant av det nasjonale snittet.

Faglig utbytte

Snittet for grunnskolepoeng i Melhus og Trøndelag har de siste årene ligget like under nasjonalt snitt. I og med at elevene ikke har hatt eksamen, er det vanskelig å legge stor vekt på disse tallene, men trenden er klar.

Resultatene for nasjonale prøver høsten 2022 blir klare ved årsskiftet.

Jentene presterer bedre enn guttene, som på nasjonalt nivå. Det er et behov for å se særskilt på hvordan skole og barnehage møter guttenes behov i Melhus kommune. Grupper av elever, som mister motivasjon underveis, mestrer dårlig hvis de ikke opplever undervisningen som relevant, eller for stillesittende. Mulighetene som ligger i fagfornyelsen, den digitale satsinga, lærende nettverk og utforskende pedagogisk praksis må utnyttes i denne sammenheng.

Rammebetingelser og skolebygg

Agenda Kaupangs rapport våren 2022 er tydelig på at det ikke brukes mye penger på ordinær undervisning i Melhus kommune. Ny ressursmodell for skolene ble innført i 2019, og den har hatt full virkning skoleåret 2020/21. Modellen er basert på elevtall og oppfyllelse av lærenorm. Ett av målene med modellen er å gi forutsigbarhet for enhetene framover. Når prognosene viser en nedgang i barnetall får dette direkte innvirkning på ressursbruken på skolene, selv om nedgangen i elevtall ikke alltid er det samme som nedgang i gruppeantall og bemanningsbehov. Vi ser nå at modellen er sparsom med ressurser til assistenter, noe som får følger for skoler med mange minoritetsspråklige elever eller mange elever med spespedvedtak.

Den beste indikatoren på ressursbruken i skolen er gruppestørrelse. KOSTRA-tallene viser at Melhus kommune oppfyller lærernormen, men har en gruppestørrelse som viser lav ressursbruk på ordinær undervisning.

Den viktigste kostnadsdriveren innenfor skole er endringer i elevtallet. Prognosene for elevtall i Melhus kommune viser en svak økning i elevtallet totalt sett i perioden 2020-2050 på ca. 40 elever. Den største veksten i elevtall vil komme på Eid og Gåsbakken seint i perioden. Prognosene vil imidlertid være avhengig av boligutbyggingen, både

med hensyn til omfang, lokasjon og når den kommer.

7.3.4 Behov

System og metoder for vurdering og videreutvikling

«Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen» vektlegger profesjonsfelleskap og skoleutvikling. Vi fortsetter med lokalt system for skolebasert vurdering, kalt "helhetlig skolevurdering". Dette vil utvikles i samsvar med tilrådingene fra Ekspertutvalget rapport "En skole for vår tid." Både tilsynsmyndighet og skoleledere gir gode tilbakemeldinger på at vi går i riktig retning.

Digitalisering

Skolene mangler god infrastruktur - Det er skoler som har for dårlig nettkapasitet.

Digitalt utstyr: Smartboardene som skolene fikk tildelt for flere år siden er modne for utskifting. En hurtig utskiftingsplan for å erstatte disse bør komme på plass. Skolene har ulike modelltyper på tilgjengelig digitalt utstyr. Tilkoblingsoverganger og nødvendig tilleggsutstyr fører til merkostnader.

Digitale læremidler: Pr i dag finnes det ikke midler til å drifte en felles digital grunnpakke med læremidler. Dette må sikres for å få til et likt og helhetlig tilbud i Melhuskolen. Store deler av denne pakken har hittil i prosjektet vært finansiert av ekstraordinære tilskudd fra Udir. Støtten varierer i størrelse fra år til år. Beløpet er totalt pr i dag på 960 000.- Tilskuddsordningen avsluttes i 2021 og vi er ikke kjent med nye ordninger. Fortsatt utvikling av skaperskolen krever også midler både i 2023 og 2024.

Fagfornyelsen

Det vil være behov for kompetanseheving og systematisk utviklingsarbeid i samsvar med fagfornyelsen.

Kompetanseutvikling - videreutdanning

Det er med utgangspunkt i rapporterte tall et stort behov for videreutdanning for å dekke lovkravet innen 2025, (engelsk, norsk, matematikk). Kostnadene er beregnet til om lag 1000 000,- hvert år fram mot 2025. Melhus kommune trenger styrket kompetanse i ytterligere flere fag, blant annet spesialundervisning, profesjonsfaglig digital kompetanse (PFDK). Midler til videreutdanning inngår i et spleiselag nasjonalt, hvor Udir finansierer store deler av utdanningen, såfremt kommunene stiller med egne midler.

Kompetanseutvikling - etterutdanning

Samarbeidet i Gauldalsregionen (DEKOM) er samtidig både inspirerende og krevende kapasitetsmessig. Vi har en flerårig satsing på "Samskaping og medvirkning" med NTNU. Neste store fellesprosjekt er DIG-Læring, etterutdanning og profesjonsfaglig digital kompetanse.

Læringsmiljø – skolemiljø

Endringen i lovverket medførte et behov for etablering av nye rutiner. Disse er utarbeidet ved skolene og fulgt opp av skoleeier. Det er fremdeles nødvendig å følge opp med kompetanseheving. Erfaringene fra læringsmiljøprosjektet som er kjørt ved alle skolene i Melhus viser behov for oppdatering innen klasseledelse og inkluderende opplæring.

Spesialundervisning

Det er nødvendig å arbeide videre med rutiner og kvalitet i spesialundervisningen. Dette må ses i sammenheng med behovet for tilpasset opplæring og utviklingen av god pedagogisk praksis. Det er imidlertid et økende press på timer til spesialundervisning. Kommunen har aldri brukt så mye ressurser på feltet som nå, trass i liten endring i elevtallet. Vi tror at en gjennomgang på feltet gjennom "Skreddersøm" vil føre til lavere ressursbruk, samtidig som en må regne med utgifter til kompetanseheving både for pedagoger og PP-ansatte.

Måltid i skolen

Pilotprosjektet på Lundamoskolene i samarbeid med MerSmak er finansiert, avsluttet og evaluert. Det er ikke rom for en videreføring av prosjektet innenfor ordinære rammer på sektoren.

7.4 Kultur og fritid

Kulturloven, lov om folkebibliotek og opplæringsloven (om kulturskolen) legger rammene for arbeidet.

7.4.1 Området omfatter

Ca 50 ansatte arbeider innenfor kultursektoren i Melhus kommune. Området omfatter allment kulturarbeid, bibliotek og kulturskole. Innunder nevnte hovedområder ligger bl.a. følgende tjenester:

- Tilskudsforvaltning.
- Arrangementer.
- Bygdetun og museer.
- Forebyggende tiltak barn og unge.
- Fritidsklubber.
- Frivilligsentralen.
- Idrett.
- Kino.
- Kunst- og kulturformidling.
- Kulturminnevern.
- Kulturtiltak til mennesker med spesielle behov.
- Den kulturelle skolesekken.
- Den kulturelle spaserstokken.

7.4.2 Ansvarsområde

Alle innbyggere skal få kultur- og fritidstilbud bygd på opplevelse, kvalitet, mangfold og egenutvikling. Til grunn for dette arbeidet ligger at lover, som til enhver tid gjelder for allment kulturarbeid, bibliotek og kulturskole, skal ivaretas.

7.4.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer og satsningsområder

Jfr. vedtaket i kommunestyret 12.12.17 (PS 100/17) så skal FNs bærekraftsmål brukes i arbeidet med kommende planer.

Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet har kommet med en felles satsing for å styrke norske bibliotek. I strategien Rom for demokrati og dannelse (2020-2023) legges det vekt på bibliotekenes viktige rolle som arena for kunnskap, dannelse og kritisk tenkning.

Meld. St. 18 (2020-2021)

Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge.

Hovedbudskapet i meldinga er at alle barn og unge skal få medvirke i kunst- og kulturpolitikken, at alle barn og unge skal få sjansen til å være med på kunst- og kulturtilbuda de er interesserte i, og at kunsten og kulturen som blir laga for barn og unge er av høy kvalitet.

Det er igangsatt et arbeid med å begrense bruken av gummigranulat i kunstgressbaner i Norge. Mye tyder på at det vil komme et forbud mot nye kunstgressbaner med gummigranulat og at det må legges en plan for utfasing av de banene som allerede finnes.

Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida Meld. St. 8 (2018–2019) Denne, sammen med barne- og ungdomsmeldinga og "Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019- 2022", vil ha betydning for vår egen kulturplan.

Begrepene "kommune 3.0" og samskapingskommunen vil være viktige for hvordan vi setter sammen våre tilbud og tjenester til innbyggerne fremover. For Kultur og fritid vil bl.a. en utstrakt bruk av medvirkning, og spesielt ungdomsmedvirkning, være viktig.

Lokale trekk og vurderinger

Selv om koronapandemien har lagt en meget stor demper på aktiviteten vår er det fremdeles en stor etterspørsel av kulturtilbud. I og med at planleggingshorisonten for en del kulturaktiviteter er så lang, vil vi også måtte regne med at ettervirkningene av pandemien også påvirker 2022. Det er mye aktivitet på Horg bygdatun, med mange besøkende og stor bruk av friluftsområdet. Kompetansen til våre ansatte i Kultur og fritid er etterspurt og blir brukt av mange i hele kommunen.

Kulturminneplanen, vedtatt i 2018, skal rulleres i 2022. Det bør settes av ressurser til oppfølging av tiltaksdelen i planen.

Kulturskolen har et godt omdømme, men lange ventelister på enkelte tilbud. Vi har startet opp et desentralisert tilbud innen visuelle kunsthøgskole som gir et tilbud til de som har stått lengst på venteliste.

Strategi for tverrfaglig samarbeid barn og unge vil trolig påvirke hvordan arbeidet med forebygging vil bli gjennomført. Strategien implementeres høsten 2022.

Melhus bibliotek har en god utvikling og har bl.a. gjennom prosjektmidler gjennomført flere formidlingstilbud på Horg Bygdatur.

Det er et ønske om flere visningsdager på Melhus kino. For å gi alle besøkende til kultursalen et bedre tilbud må det settes av areal til en kiosk i foajeen. Det ligger et stort potensiale i inntjening på et slikt tilbud.

Frivilligsentralen er en god lokal møteplass som knytter enkeltmennesker og organisasjoner sammen for å skape et godt frivillig miljø, gode aktivitetstilbud og et godt samarbeid med lokal offentlighet. Det er stor etterspørsel etter Fritidskontakter.

Melhus kommune har i 2022 ansatt egen rådgiver innen folkehelse, idrett og friluftsliv.

7.4.4 Behov

Det er behov for oppfølging innenfor følgende områder:

- Justere driftsbudsjettet i forhold til økningen av innbyggere
- Enheten har behov for et eget investeringsbudsjett. Dette gjelder til teknisk utstyr i kultursalen, større investeringer i instrumenter og istandsetting av bygninger på Horg Bygdatur
- Melhus kommune mangler egnede lokaler til å presentere forskjellige uttrykksformer

7.5 Mål for sektoren

7.5.1 Samfunn

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal ha et levende lokaldemokrati	Et aktivt ungdomsråd				
	Utvikle arenaer der ungdomsmedvirkning gjennomføres som en naturlig del av virksomheten				
Melhus kommune skal føre en bærekraftig og langsiktig miljø-, klima- og energipolitikk	Øke barn og unges miljøbevissthet				
Melhus kommune skal ha tilfredsstillende samfunnssikkerhet og beredskap	Kommunen skal gjennom et helhetlig og systematisk arbeid, ROS-analyser og øvelser bidra til at samfunnssikkerhet og beredskap integreres i all kommunal virksomhet og planlegging	Antall enheter som har oppdaterte beredskapsplaner for samfunnssikkerhet og beredskap	1	3	14
Melhus kommune skal være kjent som kulturkommune	Tilby attraktive kulturtilbud ut fra en langsiktig og strategisk plan for kulturarbeidet.	Besøk på Torsdagsklubben	468	856	1 100
		Besøk på ungdomskubbene og Ungdomstorget	4 319	2 763	3 800
		Antall billetterte arrangement i kultursalen	29	8	25
		Antall besøkende på Melhus kino	3 754	1 609	4 000
		Prosentvis andel av grunnskoleelever i Melhus som har plass i kulturskolen	27 %	27 %	29 %

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
		Antall kulturarrangement på biblioteket		19	25
		Antall skole- og barnehagearrangement på biblioteket		62	80
		Antall søkere som har stått mer en ett år på venteliste til kulturskolen		53	0
		Iverksette tiltak i kulturminneplanen			
		Rullere kulturminneplan			
		Kulturskolen skal være en naturlig samarbeidspartner i arbeidet med de estetiske fagene i grunnskolen			

Antall møter i i ungdomsrådet er i henhold til møteplanen. Arenaer for ungdomsmedvirkning i Melhus finnes i skolenes elevråd, ungdomsrådet og gjennom ulike satsninger som ABSOLUTT og Trygg og tydelig i Melhus. Barns og unges miljøbevissthet blir ivaretatt i skoler og barnehager. Alle enhetene har utviklingsplaner på dette området.

7.5.2 Organisasjon

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus skal være en profesjonell og attraktiv arbeidsgiver	Kommunen skal som helhet ha et sykefravær på under 7%	Totalt fravær	8,6 %	8,2 %	7 %
	Utvikle en heltidskultur	Andel heltidsansatte i barnehagen			55 %
	HMS-utvalget skal være en aktiv bidragsyter i utvikling av arbeidsmiljø og tjenester	Antall møter i HMS-utvalget pr. år	47	7	80
Melhus kommune skal ha en fleksibel og endringsdyktig organisasjon med motiverte, engasjerte og modige medarbeidere	Medarbeiderundersøkelsen brukes aktivt i forbedringsarbeidet ved den enkelte enhet, hvor HMS-utvalget har en sentral rolle	Antall enheter som har utarbeidet tiltak i utviklingsplanen ut i fra medarbeiderundersøkelsen	-	2	21

Antall møter i HMS-utvalg skal være minimum 4 pr år. Enhetene satser på HMS-utvalgene, og det siste året har møtevirksomheten tatt seg opp veldig. Alle enhetene har tiltak knyttet til medarbeiderundersøkelsen, men arbeidet har stått noe i ro under pandemiperioden.

7.5.3 Tjenester

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal være tilgjengelig og brukerorientert	Digitalisere tjenester med utgangspunkt i brukernes behov				
	Alle barn med lovfestet rett til barnehageplass skal få tilbud om plass	Andel barn med rett som fikk plass ved hovedopptaket	100 %	100 %	100 %
Melhus kommune skal ha gode, tilpassede tjenester til barn/unge, voksne og eldre	Brukerundersøkelser brukes aktivt i forbedringsarbeidet ved den enkelte enhet, hvor HMS-utvalget har en sentral rolle	Barns utvikling på foreldreundersøkelse n i barnehagen skal ligge på 4,8 eller høyere	4,7		4,8

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
		Barns trivsel på foreldreundersøkelsen i barnehagen skal ligge på 4,8 eller høyere	4,7		4,8
	Følge opp strategi for tverrfaglig samarbeid barn og unge				
	Øke andelen ansatte med formell kompetanse	Andel barne- og ungdomsarbeidere i barnehagen	33,6 %	32,6 %	50 %
		Andel barnehagelærere i barnehagen	45,4 %	43,4 %	45 %
		Andel faglærte totalt i barnehagen	84,4 %	82,5 %	80 %
		Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning i barnehagen	100 %	100 %	100 %
		Andel lærere uten godkjent undervisningskompetanse i skolen	0,6 %	2,6 %	0 %
	Øke andelen menn i barnehagene	Andel menn i barnehagen	15 %		15 %
	Sikre alle elever et godt og trygt skolemiljø som fremmer læring, mestring og trivsel	Gjennomsnitt opplevelse av mestring (elevundersøkelsen) skal være over nasjonalt snitt	4		
		Gjennomsnitt motivasjon (elevundersøkelsen) skal være over nasjonalt snitt	3,8		
		Gjennomsnitt opplevelse av variert opplæring (elevundersøkelsen) skal være over nasjonalt snitt	3,8		
		Andel elever som opplever mobbing 2 - 3 ganger i måneden eller mer (elevundersøkelsen) skal være under nasjonalt snitt	5,2		
		Sikre alle barn et godt og trygt barnehagemiljø som fremmer læring, mestring og trivsel			
	Sikre elevenes grunnleggende ferdigheter og faglige utvikling	Grunnskolepoeng skal være over nasjonalt snitt	42,4		
		Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver regning 9. trinn skal være under nasjonalt snitt	32,9		

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
		Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver lesing 9. trinn skal være under nasjonalt snitt	31,5		
		Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver regning 8. trinn skal være under nasjonalt snitt	30		
		Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver lesing 8. trinn skal være under nasjonalt snitt	32		
		Andel på mestringsnivåene 1 og 2 nasjonale prøver engelsk 8. trinn skal være under nasjonalt snitt	35,2		
		Andel på det laveste mestringsnivået nasjonale prøver regning 5. trinn skal være under nasjonalt snitt	23,8		
		Andel på det laveste mestringsnivået nasjonale prøver lesing 5. trinn skal være under nasjonalt snitt	22		
		Andel på det laveste mestringsnivået nasjonale prøver engelsk 5. trinn skal være under nasjonalt snitt	23,5		
	Utvikle fagfornyelsen med ekstra vekt på eleven som subjekt.	Antall skoler som har tiltak for utvikling av fagfornyelsen med vekt på eleven som subjekt i utviklingsplanen	 Ja	11	11
	Redusere elevfraværet ved å følge nærværplanen	Andel av elever med 10% eller høyere fravær	6,3 %	7,9 %	4 %
	Videreutvikle den skolebaserte vurderingen og skolen som lærende organisasjon				
Kvalitetssikre tilbudet til elever/barn med spesielle behov					
Arbeide med publikumsutvikling gjennom hele året					
Alle barn og unge opplever et godt, tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole (kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis)					

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
	PPT skal ha kompetanse på vanlige utfordringer, men også sammensatte og relativt komplekse utfordringer				

Strategisk plan for tverrfaglig samarbeid rundt barn og unge implementeres høsten 2022. Elevundersøkelsen og nasjonale prøver gjennomføres høsten 2022. Skreddersømprosjektet, som er en del av kompetanseløftet for tilpasset og inkluderende praksis, er inne i fase 2: En pilot gjennomføres på Flå skole og barnehage høsten 2022.

7.5.4 Folkehelse

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal være en foregangskommune innen folkehelsearbeid	Det skal være lett å være frivillig i Melhus kommune	Antall registrerte frivillige i Nyby	478	315	350
		Antall aktive frivillige i Nyby		120	110
Melhus kommune skal være blant de fremste på forebyggende arbeid	Forebygge utenforskap ved god tverrfaglig samhandling				
	Gjennomføre Ungdata hvert 2. år				
Melhus kommune skal legge til rette for at innbyggerne aktivt deltar i samskapingen av egne livsvilkår og lokalsamfunn	Kultur og fritid og Oppvekst skal skape møteplasser for alle i Melhus				

Ungdataundersøkelsen er ikke gjennomført i 2022.

7.5.5 Økonomi

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal ha en sunn kommuneøkonomi	Holde tildelt netto budsjett	Prosentvisavvik fra budsjett totalt	0 %	-5 %	0 %

7.6 Budsjettall

Tabell 7.1 Budsjettall for sektoren fordelt på enhetene. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring fra 2022 til 2023	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/investering)
Oppvekst og kultur kommunalsjef	63 761	67 595	71 327	3 732	1 492	038, 064, 072, 073
Brekås skole	17 740	18 460	18 339	-121	-83	066
Gimse skole	25 856	25 122	30 629	5 507	-108	066
Høyeggen skole	27 337	26 515	26 925	410	-90	066
Rosmælen skole og barnehage	26 445	26 259	29 975	3 716	66	066, 068
Flå skole og barnehage	23 775	22 722	24 089	1 367	94	066, 068
Lundamo skole og barnehage	25 772	24 502	29 361	4 859	126	066, 068
Hovin skole og barnehage	25 266	25 813	26 669	856	110	066, 068
Gåsbakken skole og barnehage	12 629	13 230	13 223	-7	58	066, 068

Tabell 7.1 Budsjettall for sektoren fordelt på enhetene. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring fra 2022 til 2023	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/investering)
Eid skole og barnehage	23 090	22 363	23 375	1 012	219	066, 068, 084
Gimse ungdomsskole	32 772	34 305	34 401	96	612	084
Lundamo ungdomsskole	16 658	16 047	18 108	2 061	323	084
Nedre Melhus barnehager	50 763	49 106	50 308	1 202	571	068
Kultur og fritid	34 850	31 546	27 444	-4 102	180	043, 044, 045
Pedagogisk og psykologisk tjeneste	7 292	7 854	7 848	-6	0	
Prosjekt	6 610	0	34	34	0	
Sum brutto bevilgning	397 628	400 395	424 698	23 902	3 570	
Avsetning til bundne driftsfond	792	- 342	-	342		
Bruk av bundne driftsfond	- 624	- 812	-184	628		
Avsetning til disposisjonsfond	-	-	0	-		
Bruk av disposisjonsfond	- 10 994	- 7 676	-2 131	5 545		
Andre generelle driftsinntekter	- 12 137	- 2 214	-5 042	-2 828		
Sum bevilgninger netto	420 591	411 439	432 055	20 215		

Budsjetter for 2023 inneholder justeringer som både kan klassifiseres som konsekvensjusteringer og nye tiltak. Konsekvensjusteringer er knyttet til den driften som følger av vedtak pr. 1. tertial 2022. Følgende justeringer er lagt til grunn:

Konsekvensjustert:

I konsekvensjustert budsjett er det er lagt inn prisstigning fra 2022 til 2023 på 3,1 prosent. Satsene på brukerbetaling er økt med 3,7 prosent med unntak av barnehage der makspris settes nasjonalt.

Følgende momenter er i tillegg innarbeidet i rammene:

- Lønnsoppgjør
- Videreføring av tidligere vedtatt innsparing på 0,25 prosent
- Demografiendringer barnehage
- Helårsvirkning gratis kjernetid SFO for 1 klassinger
- Økte kostnader til barn med særskilte behov i SFO
- Økt ramme base Rosmælen
- Økning i tilskudd til private barnehager
- Økte kostnader digitalisering skole
- Økte kostnader på økonomisk moderasjon SFO og barnehage
- Flere barnehagelærere. Mål om andel på 50% innen 2025.
- Ramme til Horg bygdatun er flyttet fra til bygg og eiendom
- Ramme til Fritidskonsulent er flyttet fra helse til oppvekst og kultur

Konsekvensjustert budsjett ramme har tatt utgangspunkt i ny skolemodell og barnehagemodell hvor hovedkriteriet for rammetildeling er antall elever/barn. Dette fører til noen forflytninger mellom enheter.

Nye tiltak:

- Lovfestet leirskoleopphold (0,570 mill)

- Forventet reduksjon i spespedtiltak (1 mill)
- Reduksjon i makspris barnehage (1,244 mill)
- Økt pris SFO (0,439 mill)
- Økning i tilskuddssatser private barnehager (1,922 mill)
- Hederskvelden
- Skilting av stier, minnesmerker og andre severdigheter
- Vedlikehold av bautaer/gravminner (0,05 mill)

7.7 Gebyrer

Kommentarer til endringer i gebyrregulativet. Betalingsbestemmelsene i sin helhet i eget gebyrregulativ.

Generell økning i priser er i tråd med anslått lønns- og prisvekst på 3,7%.

Barnehage

Maksimalpris for foreldrebetaling i barnehage fastsettes av staten. Rådmannen foreslår at prisen for en heltidsplass i barnehage settes lik statlig fastsatt maksimalpris. Melhus kommune følger nasjonale regler for søskenmoderasjon i barnehage, som er 30 prosent for barn nummer to og fra 2023 gratis fra og med barn nummer tre. Videre følger kommunen nasjonale regler for moderasjon på grunnlag av lav inntekt, og tilbud om gratis kjernetid på 20 timer per uke for familier med lav inntekt, med barn i alderen to til fem år.

Kjøp av enkelttimer er tatt bort.

Skolefritidsordning

Brukerbetaling for skolefritidsordningen (SFO) foreslås økt fra 2 815 kroner til 2 920 kroner per måned for heltidsplass og fra 1 743 kroner til 1 807 kroner per måned for halvtidsplass fra 1. januar 2023. Det er mulig å søke om moderasjon for familier med lav inntekt. Fra høsten 2022 ble det innført gratis halv plass for alle førsteklasinger.

Melhus kommunale kulturskole

Prisene på kulturskolen har blitt økt prosentvis i mange år, og nå begynner gapet mellom høy og lav pris å bli for stort. Derfor foreslås det at prisøkningen blir størst på gruppetilbudene med lav pris. Lav pris endres fra kr. 1020,- til kr. 1120,-. Høy pris endres fra kr. 1 625,- til kr. 1 660,-.

Det gis søskenmoderasjon fra barn nr. 2 (etter alder).

Flere dansetilbud inngår i makspris på lik linje med alle andre tilbud. Dette gjelder svært få elever.

Det er mulig å søke på fri plass for familier med lav inntekt.

8 Helse og velferd

8.1 Om sektoren

Sektor Helse og velferd har ansvar for forebyggende og oppfølgende tjenester til alle befolkningsgrupper, samt sosiale tjenester og integrering. Dette omfatter helse- og omsorgstjenester i sykehjem, i bofellesskap og til hjemmeboende, hjemmesykepleie, praktisk bistand og miljøarbeid, habilitering og rehabilitering og tjenester innen rus og psykisk helse. I tillegg innbefatter området helsestasjon –og skolehelsetjenester, sosiale tjenester i NAV, barneverntjenester, voksenopplæring og flyktningstjenester.

Felles mål for sektoren er "Levva livet - mestring av egen hverdag". Sektoren er inndelt i følgende seks enheter:

1. Flyktningstjenesten og voksenopplæring
2. Arbeid og helse
3. Familie, forebygging og mestring
4. Hjemmetjenesten
5. Bo og aktivitet
6. Institusjonstjenesten

I tillegg til disse enhetene har sektoren et Helse- og velferdskontor (HVK), som i praksis er "en dør inn" for alle henvendelser knyttet til kommunale helse- og velferdstjenester. HVK har ansvar for rådgivning og veiledning, samt saksbehandling og tildeling av vedtaksbaserte helse- og omsorgstjenester. Videre fungerer HVK som kommunens koordinerende enhet for brukere med sammensatte og langvarige behov og har ansvaret for hverdagsrehabilitering lagt til innsatsteam ved helse- og velferdskontoret.

Covid-19 pandemien har berørt de kommunale helse- og omsorgstjenestene i stort omfang de siste årene. Etter gjenåpningen av Norge våren 2022 er alle enheter nå i tilnærmet normal drift igjen, med forsterket beredskap i tilfellet nye tiltak er nødvendig på grunn av smittesituasjonen. Effekten av pandemien er imidlertid fortsatt synlig i sektoren. Under pandemien har tjenestetilbudet i noen tilfeller blitt redusert på grunn av smittevernstiltak eller fordi ansatte var omprioritert til andre (covid-19 relaterte) oppgaver. Mangel på aktivitets- og avlastningstilbud og sosial avstand har bidratt til funksjonstap for noen pasienter og brukere under pandemien. Dette har bidratt til lengre rehabiliteringsprosesser. Enhetene har også vært gjennom en del smittesituasjoner. Belastningen gjennom en lang pandemiperiode har ført til en del slitasje blant både ansatte, brukere og pårørende.

Hovedsatsingsområder for sektoren den kommende perioden er formulert med bakgrunn i utfordringene kommunen møter, samt mål og strategier nevnt i kommuneplanens samfunnsdel:

1. Realisering av visjonen, målene og vedtakene etter prosjektet Veivalg for helse og velferd

Etterspørsel etter kommunale helsetjenester i Melhus kommune (og andre kommuner i Norge) øker merkbart, og kapasiteten i de kommunale helse- og velferdstjenestene utfordres på grunn av dette. Utredninger som beskriver denne utfordringen, peker i stor grad på flere eldre og færre ressurser (ansatte) som årsaken. I tillegg utfordrer også innbyggernes økende forventninger til kommunale helse- og velferdstjenester kapasiteten.

Det er imidlertid ikke bare eldre som står bak en økt etterspørsel av kommunale helse- og velferdstjenester. Ungdataundersøkelser viser en betydelig økning i ungdommens rapportering av psykiske problemer, bekymringer og stress. Folkehelseprofilen for Melhus kommune viser i tillegg at livskvaliteten ofte er lavere blant dem som har psykiske plager enn blant dem som ikke har slike plager. Antall henvisninger relatert til psykisk helse i kommunen har økt betraktelig de siste årene. Dette gjelder både unge og voksne.

Helse og livskvalitet er viktig for innbyggerne som individ. Det å kunne bestemme over sin egen kropp og helse er en udiskutabel menneskerettighet. Denne menneskerettigheten medfører at det er innbyggeren selv som har ansvar for egen helse. Samtidig er også samfunnet som helhet tjent med en god folkehelse, og kommunen kan på mange måter bidra til en god folkehelse.

Kommunestyret har i møtet 22. mars 2022 vedtatt at helsefremmende og forebyggende arbeid innarbeides i alle deler av kommunal virksomhet, slik at den enkelte innbygger stimuleres til å ta økt ansvar for egen helse i tråd med hovedmålet for ambisjonen 100 år i eget hjem.

Kommunestyrevedtaket legger til rette for en kraftig satsing på forebygging og helsefremming, særlig for barn og unge. Denne satsingen vil nødvendigvis medføre en styrking av for eksempel helsestasjon og skolehelsetjenesten, samt en styrking av det tverrfaglige samarbeidet mellom barnehager, skoler og helsetjenestene. Råd og veiledning fra kommunale ansatte, frivillige organisasjoner og lag spiller en viktig rolle i kommunens lavterskeltilbud. Det ligger en forventning i kommunestyrevedtak om at kommunen tar en sterkere rolle i koordinering av og tilrettelegging for

dette lavterskeltilbudet.

Kommunestyret har i møtet 22. mars 2022 videre vedtatt at hjemmetjenesten skal styrkes for å sikre at målene for ambisjonen om 100 år i eget hjem skal nås. Dette gjelder både kompetanse og antall årsverk. Vedtaket sier også at oppgavene av helsepersonell i hjemmetjenesten skal rendyrkes og bare omfatte helserelaterte tjenester rettet mot person. I tillegg har kommunestyret vedtatt en økt satsing på mestringsboliger og heldøgns bemannede bofellesskap for flere brukergrupper i kommunen. Når det gjelder sykehjemsavdelingene har kommunestyret vedtatt at den tyngste pleien i institusjonstjenesten skal samles på Buen helse- og omsorgssenter.

2. Etablering av en heltidskultur

Selv om tallene ser mye bedre ut enn før, har de turnusbaserte helse- og omsorgstjenestene i pleie og omsorg fortsatt en betydelig andel ansatte i deltidstillinger. For å sikre nødvendig rekruttering og kvalitet på tjenestene som gis, er det helt avgjørende at vi de kommende årene fortsetter å jobbe for å øke andelen heltidsansatte i turnustjenestene i Melhus. Dette er et stort og krevende arbeid for en sektor som har hatt en utbredt bruk av deltid siden 70-tallet.

For å øke andelen heltidsansatte har Melhus kommune i flere år samarbeidet med Midtre Gauldal kommune og Skaun kommune i prosjektet "Sammen om fremtidens helsetjenester". Prosjektets mål er å få flere faste, hele stillinger i helse- og omsorg. Det er etablert en styringsgruppe, hvor politisk ledelse, fagforeningene, vernetjenesten og administrasjonen er representert. Prosjektet har blant annet resultert i en heltidserklæring. Det er søkt forskningsrådet om midler til et pilotprosjekt, og parallelt med dette arbeides det med kompetanseheving for lokale HMS-utvalg. Gjennom prosjektet vil det legges til rette for utprøving av nye arbeidstidsordninger, som skal gi en større andel heltidstillinger.

Pleie og omsorgstjenestene har et høyt, og økende sykefravær, og det er iverksatt flere tiltak knyttet til dette. Det antas at en gradvis økning av andelen heltidsansatte i pleie og omsorg vil kunne påvirke det høye sykefraværet i positiv retning. Det forutsetter imidlertid at arbeidsbelastningen står i forhold til arbeidskapasiteten. Flere forskere og tillitsvalgte har skrevet at en del ansatte i pleie- og omsorgssektoren velger redusert stilling for å ta vare på helsa si, og at deltidstillinger dermed kan skjule sykefravær som vi ville hatt dersom ansatte hadde stått i hel stilling.

3. Digitalisering

Gjennom omstillingsprosjektet "100 år i eget hjem" og deltakelse i Nasjonalt velferdsteknologiprogram har sektoren arbeidet målrettet med innføring av velferdsteknologi. Dette videreføres i kommunens digitaliseringsstrategi, og arbeidet med for eksempel å bytte ut pasientvarslingsanlegg på kommunens sykehjem, samt innføre digitale trygghetsalarmer for hjemmeboende og beboere i bofellesskap, er satt i gang.

Digitaliseringen medfører naturligvis kostnader forbundet med investering og drift av systemene. Denne investeringen er imidlertid høyst nødvendig for å kunne redusere personalbehovet i en tid hvor vi opplever store rekrutteringsutfordringer. Uten den planlagte digitaliseringen ville behovet for å øke bemanningen være enda større med bakgrunn i den demografiske veksten i kommunen. I tillegg vil digitaliseringen kunne bidra til reduksjon av avvik, for eksempel ved medisinhåndtering, og dermed økning av tjenestekvalitet.

Kommunen deltar i arbeidet med utvikling og innføring av Helseplattformen som ny, felles pasientjournal ved sykehus og kommuner i Midt-Norge. Journalen skal følge pasienten i alle møter med helsetjenesten og det er første gang det etableres en felles løsning for kommune- og spesialisthelsetjeneste, fastleger og avtalespesialister. Helseplattformen skal gi økt kvalitet i pasientbehandling, bedre pasientsikkerhet og mer brukervennlige systemer. Trondheim kommune gikk "live" med Helseplattformen i mai 2022. I november følger St. Olavs hospital og 6 kommuner sør i Trøndelag, mens 2 kommuner nord i Trøndelag går live i februar 2023. Melhus har planlagt å sette Helseplattformen i drift i starten av 2024. Dette medfører et innføringsprosjekt som starter desember 2022.

Etter innføringen i Trondheim kommune er det avdekket en del forbedringsområder i Helseplattformen. Blant disse er lege-delen i systemet, tilgangsstyring, fakturering og e-meldinger. Trondheim kommune, Helseplattformen AS og de øvrige kommuner som har startet innføringsløpet melder om god dialog med leverandøren av Helseplattformen (Epic) for å løse utfordringene, og det vises til at antall feilmeldinger har gått betydelig ned i løpet av de 5 måneder systemet har vært i drift. Den største utfordringen nå er arbeidsflaten for fastleger og legevakta. Med bakgrunn i dette utvikles det nå i samråd med fastlegene en hel ny modul for leger.

Helseplattformen medfører økte kostnader for kommunene. Dette vil få effekt i økonomi- og handlingsplanen fra og med 2024. Kostnader per innbygger vil fortsatt ligge under kr 300, som var en forutsetning da kommunestyret vedtok tilslutning til Helseplattformen for noen år tilbake.

4. Kontroll på økonomien i sektoren

I pandemien ble sektoren konfrontert med en god del ekstra kostnader, blant annet knyttet til bruk av vikarbyrå for å

fylle opp turnusene. Selv om pandemien er over, vil rekrutteringsutfordringene vi møter kunne bidra til økt kostnadsnivå i forbindelse med bruk av vikarer. I tillegg bidrar økte kostnader for energi, matvarer og medisiner til et økt kostnadsnivå. I en periode med strammere økonomiske rammer er det viktig å ha fokus på økonomisk kontroll, og balanse i budsjettet. Det er satt i gang en rekke med tiltak for å redusere kostnadene i sektoren, noe som vil følges opp tett i det kommende året også.

8.2 Kommnehelse

8.2.1 Området omfatter

Følgende tjenester er knyttet til kommnehelse-området:

- Legetjeneste
- Svangerskap og barselomsorg
- Helsestasjon- og skolehelsetjenesten
- Ergo- og fysioterapitjenester
- Psykisk helse og rustjenester

8.2.2 Ansvarsområde

I tråd med helse- og omsorgstjenesteloven skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.

Ansvarsområdet samt tjenester kommunen skal tilby under temaet kommnehelse reguleres i punktene 1, 2, 4 og 5 i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2.

8.2.3 Status og utviklingstrekk

På temaet "helse" havner Melhus kommune på 227. plass i 2022-utgaven av Kommunebarometeret fra Kommunal Rapport.

Selbu	-18 # 5
Skaun	-28 # 35
Midtre Gauldal	+75 # 93
Trondheim	# 208 +42
Melhus	# 227 -48
Orkland	# 309 -33

Analysen fra kommunebarometeret viser at årsakene for denne plasseringen stort sett ligger i:

- utfordringene med legesituasjonen i Melhus kommune de siste årene
- antall psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere
- andel fullførte helseundersøkelser innen 1. skoleår (utsatt pga. korona)
- andel fødte med hjemmebesøk innen 14. dager (utsatt pga. korona)
- lavere driftsutgifter til forebygging sammenlignet med andre kommuner

Legetjenester

Melhus har over lengre tid hatt problemer med å rekruttere fastleger til Gaula legesenter. I 2022 ble det etablert et

nytt legesenter (Midt legesenter) med 4 leger som har overtatt driften. Det er utlyst en 5. hjemmel ved senteret. Dermed ser fremtiden for legesituasjonen i Melhus kommune mye lysere ut og forventningen er at resultatet på kommunebarometeret blir mye bedre.

Ergo- og fysioterapitjenesten har blitt styrket de siste årene. Med bakgrunn i plan for habilitering og rehabilitering i 2019 har tjenesten hatt en gjennomgang på tilbud til voksne/eldre, der videreutvikling og kvalitetssikring av forebyggende gruppetreningstilbud sammen med frivillige/brukerorganisasjoner og andre kommunale tjenester, samt kartlegging av muligheter for å etablere frisklivssentral/lærings- og mestringstilbud i samarbeid med frivillige/brukerorganisasjoner og andre kommunale tjenester ble satt opp som tiltak i sluttrapporten. Videre opptrapping av rehabiliteringstilbud er utredet i veivalg-prosjektet.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten er blitt styrket gjennom flere år både gjennom økning i kommunens frie inntekter og tilskuddsordninger knyttet til tjenesten. Avtalte årsverk i helsestasjon- og skolehelsetjenesten ligger dermed høyt og over både sammenlikningskommunene, landet, fylket og kostragruppen. Helsestasjon - og skolehelsetjenesten skal sikre en god svangerskapsoppfølging, styrke foreldrerollen, styrke mestringsevnen, samt å avdekke og følge opp de gravide, barn og unges utvikling. I tillegg sikres barna vaksiner gjennom det nasjonale vaksinasjonsprogrammet fra spedbarnsalder og ut grunnskolen. De senere år har det kommet flere nasjonalfaglige retningslinjer knyttet til helsestasjon og skolehelsetjenesten, herunder svangerskapsomsorgen. I veivalg-prosjektet er det utredet en ytterligere opptrapping av skolehelsetjenesten.

Psykisk helse og rustjenester er et område som har blitt tilført ressurser over tid i Melhus kommune. Tjenestene er samorganisert i enhet Arbeid og helse (tidligere arbeid, psykisk helse og rus). Enheten består av avdelingene psykisk helse og rus, NAV og Idrettsveien bofellesskap. I tillegg er legetjenesten en del av enheten. Et av hovedmålene i organiseringen er samkjøring av tjenestetilbudene, samt utvikling av ambulerende tilbud til brukergruppen.

Hverdagsrehabilitering startet som eget prosjekt i Melhus kommune i 2017 og 2018, og dette ble lagt over i drift fra 2019. Det er etablert et eget innsatsteam, som også fungerer som kommunens hverdagsrehabiliteringsteam. Innsatsteamet er knyttet til helse- og velferdskontoret og består av ergoterapeut, fysioterapeut og sykepleier. Forebyggende hjemmebesøk er også en del av oppgavene til innsatsteamet. Fra og med 2022 gjennomføres dette i grupper.

8.2.4 Behov

Veivalg-prosjektet beskriver en opptrappingsplan for helseområdet i tråd med befolkningsveksten. Tabellen under viser denne opptrappingsplanen med akkumulerte tall. Dette betyr at tallene for 2030 også inneholder oppbyggingen fram til 2025, tallene for 2040 inneholder oppbyggingen fram til 2030, og tallene for 2050 også inneholder oppbyggingen fram til 2040.

	2025		2030		2040		2050	
	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye årsverk	Netto kostnad	Nye årsverk
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	4 410 000	6,0	4 943 610	6,7	6 070 753	8,3	6 902 446	9,4
Ergo- og fysioterapitjenesten	1 470 000	2,0	2 970 870	4,0	3 648 228	5,0	4 148 036	5,6
Frisklivssentralen	-	-	1 249 500	1,7	1 534 386	2,1	1 534 386	2,4
Avlastningstjenesten	-	-	-	-	735 000	1	835 695	1,1
Ergo- og fysioterapitjenesten, rehabilitering	-	-	6 909 000	9,4	8 484 252	11,5	9 646 595	13,1
Ergo- og fysioterapitjenesten, dagplasser	2 360 820	3,2	2 646 479	3,6	3 249 876	4,4	3 254 110	4,4
Hukommelsesteam	1 984 500	2,7	2 719 500	4	4 189 500	6	4 924 500	7
Innsatsteam	5 145 000	7,0	5 145 000	7	5 880 000	8	6 615 000	9
Bo og mesringstjenester	735 000	1	735 000	1	735 000	1	735 000	1
Legetjenester	1 470 000	2	1 470 000	2	1 470 000	2	1 470 000	2
Psykisk helse og rus	-	-	882 000	1	1 617 000	2	1 617 000	2
NAV	-	-	588 000	1	1 176 000	2	1 176 000	2
Idrettsveien	1 470 000	2	1 764 000	2	2 058 000	3	2 058 000	3
SUM akkumulert	19 045 320	25,9	32 022 959	44	40 847 996	56	44 916 767	61

Årstillene i tabellen er å anse som en milepæl. Selve oppbyggingen periodiseres over årene før det aktuelle milepælsåret. Kostnadene relatert til Idrettsveien bofellesskap hører egentlig til pleie- og omsorgsområdet, men er av praktiske årsaker tatt med i denne tabellen.

Opptrappingen vil skje innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammene.

8.3 Pleie og omsorg

8.3.1 Området omfatter

Følgende tjenester inngår under området pleie og omsorg:

- Hjemmesykepleie
- Personlig assistanse, herunder praktisk bistand, opplæring og støttekontakt
- Bofellesskap med heldøgns bemanning
- Dagtilbud i institusjon
- Korttids- og langtidsopphold i institusjon

8.3.2 Ansvarsområde

I tråd med helse- og omsorgstjenesteloven skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.

Ansvarsområdet samt tjenester kommunen skal til by under temaet pleie og omsorg reguleres i punkt 6 i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2.

8.3.3 Status og utviklingstrekk

Pleie- og omsorgstjenestene i Melhus kommune er fortsatt under press, selv om antall utskrivningsklare pasienter på sykehuset og hjemmeboende pasienter som venter på et kommunalt tilbud har gått betydelig ned. En av årsakene til nedgangen er effektivering av vedtakene fra veivalg-prosjektet og åpningen av Høllonda bofellesskap.

Kommunen mangler imidlertid fortsatt en viss grad ansatte med rett kompetanse, spesielt sykepleiere og i økende grad helsefagarbeidere. Rekruttering av sykepleiere til både hjemmetjenestene og sykehjem i Melhus kommune har blitt svært krevende de siste årene. Det er som tidligere beskrevet igangsatt et eget prosjekt for å øke rekruttering av sykepleiere, i samarbeid med nabokommunene Midtre Gauldal og Skaun.

På den positive siden ser det ut til at tiltakene for å dreie tjenestetilbudet fra institusjon til hjemmebaserte tjenester begynner å ha effekt. Andel innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenester er økende, og større i Melhus kommune enn i kostragruppen eller landet totalt sett. Andel innbyggere over 80 år i Melhus kommune som er beboere på sykehjem er litt lavere enn i landet for øvrig, men litt høyere enn i kostragruppen. Melhus kommune er også i toppskiktet når det gjelder bruk og effektivering av velferdsteknologi.

Statsforvalteren i Trøndelag har i 2022 analysert tallene fra kommunene i Trøndelag som er relatert til Leve hele livet reformen, og med bakgrunn i resultatene nominert Melhus kommune som Trøndelag sin kandidat for Leve hele livet prisen 2022. I slutten av september 2022 ble det kjent at Melhus kommune er en av tre finalekandidater til prisen.

Når det gjelder nettokostnader til tjenesteområdene per innbygger, ser vi at Melhus kommune stort sett ligger lavere enn gjennomsnitt av kommunene i Norge, men litt høyere enn kommunene i samme kostragruppen. Samtidig ser vi at kostnadene i de øvrige kommunene har steget, mens utviklingen i Melhus kommune flater ut (tallene hentet fra SSB):

Antall årsverk knyttet til omsorgstjenester i Melhus kommune holder seg mer eller mindre stabilt, mens det går opp i KOSTRA gruppen og landet for øvrig (tallene hentet fra SSB):

8.3.4 Behov

I veivalg-prosjektet er det foreslått en opptrappingsplan for pleie- og omsorgstjenester relatert til demografiutviklingen. Prosjektgruppens forslag til tiltak innebærer en opptrappingsplan for antall plasser og antall ansatte for årene framover. Tabellen under viser denne opptrappingsplanen med akkumulerte tall. Dette betyr at tallene for 2030 også inneholder oppbyggingen fram til 2025, tallene for 2040 inneholder oppbyggingen fram til 2030, og tallene for 2050 også inneholder oppbyggingen fram til 2040.

	Akkumulert 2025			Akkumulert 2030			Akkumulert 2040			Akkumulert 2050		
	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser
Institusjonsplasser Buen - langtid	4 944 802	11	15	6 640 539	15	20	10 243 981	23	31	12 575 620	28	38
Institusjonsplasser Buen - korttid	-	-	-	1 382 530	2	3	4 320 408	7	9	6 221 387	11	13
Institusjonsplasser Buen - FKP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institusjonsplasser Horg - langtid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institusjonsplasser Horg - Midttun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institusjonsplasser Horg - Hølanda	4 944 802	11	15	4 944 802	11	15	4 944 802	11	15	4 944 802	11	15
Omstilling 1:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omstilling 2:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUM akkumulert	-	-	-	3 078 268	6	8	9 619 587	19	25	13 852 205	27	36
	2025			2030			2040			2050		
	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser	Netto kostnad	Nye årsverk	Nye plasser
Hjemmetjenester Nedre Melhus	3 055 743	4	43	6 395 742	9	90	13 857 440	20	195	18 253 816	27	273
Hjemmetjenester Hølanda	1 511 332	2	11	2 610 482	4	19	4 580 830	7	37	6 003 860	10	50
Hjemmetjenester Horg/Flå	3 891 360	5	33	6 542 887	9	56	10 488 731	16	99	13 333 408	21	130
Bofellesskap nedre Melhus	825 000	1	-	19 711 951	27	52	22 033 869	31	60	24 065 548	34	67
Bofellesskap Horg/Flå	1 816 053	2	5	2 542 474	3	7	4 528 433	6	11	5 399 153	8	14
Bofellesskap Hølanda	5 448 159	7	15	7 990 633	11	22	9 441 832	13	27	10 602 791	15	31
Omstilling 1:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omstilling 2:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUM akkumulert	16 547 647	23	107	45 794 169	63	246	64 931 136	93	429	77 658 576	115	565
SUM institusjon og hjemmetjeneste	16 547 647	23	107	48 872 437	69	254	74 550 723	112	454	91 510 781	143	601

Årstillene er å anse som en milepæl. Det betyr at tallet som står i kolonnene «akkumulert 2025», «akkumulert 2030», «akkumulert 2040» og «akkumulert 2050» gjenspeiler oppbyggingen fram til de årene. Selve oppbyggingen kan skje i årene før.

En vridning fra institusjon til hjemmebaserte tjenester, samtidig med innføring av velferdsteknologi, vil kunne redusere behov for bemanning som er vanskelig å rekruttere. Tiltakene som prosjektgruppen har foreslått, vil bidra til at flere innbyggere kan motta tjenester tidsnok. Innbyggerne settes i stand til å bo hjemme så lenge det er mulig (enten om det er deres opprinnelige hjem, en mestringsbolig eller et bofellesskap med heldøgns bemanning) og vi kan unngå eller utsette innleggelse på institusjon. Utskrivningsklare pasienter vil kunne avklares raskere, og kan starte med rehabilitering eller andre kommunale tilbud tidligere.

Opptrappingen vil skje innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammene.

8.4 Velferdstjenester

8.4.1 Området omfatter

Følgende tjenester inngår under området velferdstjenester:

- Barneverntjenesten
- Sosialtjenester (NAV)
- Flyktningetjenesten og voksenopplæring

8.4.2 Ansvarsområde

Området velferdstjenester er berørt av følgende ansvarsområder:

- Lov om barneverntjenester
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven)
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

8.4.3 Status og utviklingstrekk

Barneverntjenesten i Melhus er organisert interkommunal med Skaunkommune, hvor Melhus kommune har rollen som vertskommune. Tjenesten er inndelt i to team, et mottak- og undersøkelsesteam og et tiltak- og omsorgsteam. Melhus deltar i interkommunal barnevernvakt med Trondheim som vertskommune. I dette samarbeidet inngår 28 kommuner.

Stortinget vedtok i 2017 en barnevernsreform som gir mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, og styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Reformen trådte i kraft i 2022. Med barnevernsreformen har kommunene fått økt finansieringsansvar for tiltak i barnevernet. De konkrete egenandelene for statlige tiltak vil fastsettes i forbindelse med statsbudsjettet. Nivået på og innretningen av egenandelene ble drøftet i Prop. 73 L (2016-2017) Endringer i barnevernsloven (Barnevernsreform). Kommunene blir kompensert for økt økonomisk ansvar for barnevernet gjennom en økning i rammetilskuddet. Kompensasjonen blir fordelt med

utgangspunkt i kostnadsnøkklene i inntektssystemet. Melhus kommune fikk gjennom ordningen et mindre økonomisk handlingsrom enn tidligere.

Melhus har fortsatt en høy andel plasserte barn sammenlignet med barn som mottar hjelpetiltak i eget hjem. Dette med bakgrunn i at Bufdir ikke finner nok fosterforeldre for barn som ikke kan bo hjemme lengre.

Barnevernstjenesten jobber målrettet for å vri tjenesten til å jobbe mer forebyggende, i tråd med den nasjonale kompetansestrategien i barnevernet. I 2021 økte trykket på tjenestene levert av barnevernet, muligens relatert til effektene av pandemien. Barnevernstjenesten fikk derfor i 2022 tilført ekstra ressurser.

Sosialtjenesten arbeider for å redusere antall sosialhjelpsmottakere. Gjennom NAV jobber kommunen med temaet "ledighetsfri sone". Ledighetsfri sone har en ambisjon for å forebygge utenforskap og fremme muligheten til arbeid, meningsfull aktivitet og økonomisk trygghet. Det er positivt at både NAV, Melhus Kommune og næringslivet i Melhus samarbeider om ambisjonen og vi ber rådmannen om å gå i dialog med avtalepartene for å bli fullverdig part i samarbeidsavtalen.

Nedenstående diagram viser at det over tid er lite endring i antall innbyggere i Melhus kommune som får sosialhjelp (tall hentet fra SSB):

Vekst Melhus er en arbeidsmarkedsbedrift heleid av Melhus kommune. Vekst Melhus ble opprettet med målsetting om å gi sysselsetting, arbeidstrening og opplæring til personer i randsonen av arbeidsmarkedet. Det er inngått et samarbeid med NAV og det foreligger en skriftlig samarbeidsavtale. Vekst Melhus har gått i dialog med kommunen for å utarbeide en strategiplan og en prosess for en annen organisasjonsform, som gir mer mulighet til synergi.

Flyktningetjenesten koordinerer de lovpålagte tilbudene til innvandrere med flyktningsstatus og er nesten selvfinansierende via de statlige midlene som følger den enkelte flyktning i fem år fra bosetting i kommunen. Det har fram til 2022 vært en betydelig nedgang i antall bosatte flyktninger i Melhus. Dette medførte at tjenestene som ble bygget opp under den store flyktningestrømmen til Europa i 2015 og 2016 ble bygget ned. I 2022 økte antallet flyktninger som bosettes i Melhus kommune voldsomt på grunn av krigen i Ukraina. I skrivende stund er mer enn 100 flyktninger bosatt og er ca. 20 flyktninger på veg til kommunen. I tillegg ble det åpnet et asylmottak for enslige mindreårige i kommunen, hvor det er plassert 28 personer.

Både Flyktningetjenesten og NAV jobber med mål om å få flest mulig over i jobb eller utdanning etter endt introduksjonsprogram.

8.4.4 Behov

Behovet for utvikling av barnevernet er beskrevet tidligere i rapporten.

Bemanningen på flyktningeområdet tilpasses kontinuerlig i tråd med antallet flyktninger som plasseres i kommunen. Dette gjelder både for selve flyktningetjenesten og for tilstøtende tjenester som for eksempel flyktningehelsetjenesten, voksenopplæring, og bygg og eiendom.

Tilpassing av bemanningen vil skje innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammene.

8.5 Mål for sektoren

8.5.1 Samfunn

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal ha tilfredsstillende samfunnssikkerhet og beredskap	Kommunen skal gjennom et helhetlig og systematisk arbeid, ROS-analyser og øvelser bidra til at samfunnssikkerhet og beredskap integreres i all kommunal virksomhet og planlegging	Antall enheter som har oppdaterte beredskapsplaner for samfunnssikkerhet og beredskap	1	3	2

8.5.2 Organisasjon

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
		Totalt fravær	9,5 %	10 %	7,5 %

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023	
Melhus skal være en profesjonell og attraktiv arbeidsgiver	Kommunen skal som helhet ha et sykefravær på under 7%	Antall gjennomførte sluttsamtaler				
	Utvikle en heltidskultur	Antall årsverk	488,4	334,1		
		Antall ansatte	689	517,5		
		Andel heltidsansatte som ikke jobber turnus				100 %
		Andel heltidsansatte i turnus				50 %
		Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i turnus				90 %
	Antall utlyste deltidsstillinger	0 %	31 %			
HMS-utvalget skal være en aktiv bidragsyter i utvikling av arbeidsmiljø og tjenester	Antall møter i HMS-utvalget pr. år	94	33	104		
Melhus kommune skal ha en fleksibel og endringsdyktig organisasjon med motiverte, engasjerte og modige medarbeidere	Medarbeiderundersøkelsen brukes aktivt i forbedringsarbeidet ved den enkelte enhet, hvor HMS-utvalget har en sentral rolle	Antall enheter som har utarbeidet tiltak i utviklingsplanen ut i fra medarbeiderundersøkelsen	-	2	16	

8.5.3 Tjenester

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023	
Melhus kommune skal være tilgjengelig og brukerorientert	Digitalisere tjenester med utgangspunkt i brukernes behov	Antall tjenester som det kan søkes på digitalt	2 %	2 %		
	Alle i Melhus skal ha tilgang på egen fastlege	Andel innbyggere som ikke har egen fastlege			0 %	
Melhus kommune skal ha gode, tilpassede tjenester til barn/unge, voksne og eldre	Brukerundersøkelser brukes aktivt i forbedringsarbeidet ved den enkelte enhet, hvor HMS-utvalget har en sentral rolle					
	Følge opp strategi for tverrfaglig samarbeid barn og unge					
	Sikre nødvendig faglig kompetanse	Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning (KOSTRA)			85 %	
	Redusere antall liggedøgn for utskrivningsklare pasienter	Gjennomsnitt antall liggedøgn på somatikk				2
		Pasienter med flest liggedøgn somatikk				7
God koordinering mellom enheter i Melhus kommune for å sikre bosetting av flyktninger						
Melhus kommune skal jobbe med hverdagsmestring/livsmestring i alle tjenester	Våre tjenester skal bidra aktivt til at den enkelte mestrer egen hverdag jfr. "Leve hele livet - mestring av egen hverdag"	Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten beløp per innbygger (KOSTRA)			925	

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
		Netto driftsutgifter til sosialsektoren samlet per innbygger (KOSTRA)			2 750
		Deltakere i introduksjonsprogram over i jobb eller utdanning	68 %	70 %	
		Netto driftsutgifter til diagnose, behandling, re-/habilitering beløp per innbygger (KOSTRA)			2 450
		Netto driftsutgifter til barnevern per innbygger (KOSTRA)			2 250
		Andel innbyggere 80 + som bruker hjemmetjeneste (KOSTRA)			33 %
		Antall brukere som benytter GPS		0	
		Antall brukere som benytter medisindispenser		10	
		Antall brukere som benytter digitalt tilsyn	0	5	

8.5.4 Folkehelse

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal være blant de fremste på forebyggende arbeid	Forebygge rus- og psykiske problemer blant barn og unge				
	Forebygge muskel og skjelettproblemer i befolkningen gjennom økt fysisk aktivitet og god psykisk helse				
	Forebygge utenforskap ved god tverrfaglig samhandling				
	Styrke aktivitetstilbudene ute i distriktene				
Melhus kommune skal legge til rette for at innbyggerne aktivt deltar i samskapingen av egne livsvilkår og lokalsamfunn					

8.5.5 Økonomi

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal ha en sunn kommuneøkonomi	Holde tildelt netto budsjett	Prosentvisavvik fra budsjett totalt			0 %
		Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon i kroner (KOSTRA)			4 400
	Veivalgsprosjekt - Øke andel av budsjettet til hjemmebaserte tjenester	Hjemmetjenestens (HJTJ) andel av kostnader innen pleie og omsorg (HJTJ+INST+BoA)	46,7 %		42 %

8.6 Budsjettall

Tabell 8.1 er en oppstilling over hvordan sektorens og enhetens rammer er endret over tid.

Tabell 8.1 Budsjett per enhetsområde innenfor sektor helse og velferd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring fra 2022 til 2023	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/investering)
Helse og velferd kommunalsjef	26 652	32 835	24 505	-8 330	0	
Bo og aktivitet	44 318	46 202	44 225	-1 977	0	
Familie, forebygging og mestring	69 565	79 709	87 944	8 235	0	
Hjemmebaserte tjenester	76 382	80 905	93 417	12 512	2 529	023, 020, 040
Institusjonstjenesten	96 854	86 729	89 270	2 541	2 041	013, 015, 016, 048, 049, 075
Flyktingetjenesten og voksenopplæring	14 582	16 656	26 709	10 053	0	
Arbeid, psykisk helse og rus	77 257	73 450	76 315	2 865	1 295	070, 071
Prosjekt	4 351	0	0	0	0	
Sum brutto bevilgning	382 564	393 160	410 174	17 014	5 865	
Avsetning til bundne driftsfond	2 868	-	-	-		
Bruk av bundne driftsfond	- 2 539	- 2 792	-	2 792		
Avsetning til disposisjonsfond	-	-	-	-		
Bruk av disposisjonsfond	- 409	- 2 293	-543	1 750		
Andre generelle driftsinntekter	- 27 317	- 18 241	-31 668	-13 427		
Sum bevilgninger netto	409 961	416 486	442 385	25 899		

Budsjetter for 2023 inneholder justeringer som både kan klassifiseres som konsekvensjusteringer og nye tiltak. Og foruten endring i pris, gebyr og lønnsvekst er følgende justeringer lagt til grunn:

Konsekvensjustert:

- Flere av enhetene har i 2022 hatt store merutgifter som følge av Covid-19, noe som ikke videreføres i budsjett 2023.
- Følgende enheter er flyttet internt i enheten, noe som påvirker sammenligningsgrunnlaget mellom årene:
 - Helse og Velferd Kommunalsjef
 - Legetjenester flyttet til Arbeid og Helse
 - BPA flyttet til Avlastningstjenesten under Familie, forebygging og mestring.
- Hjemmetjenesten - det er åpnet et nytt Bofellesskap for demente under Horg/Flå hjemmetjeneste.
- Institusjon - Tiltak 056 fra 2022. Midlertidig korttidsavdeling er tatt ned i 2023.
- Arbeid og Helse - Økte utgifter Helsenett og Legevakt utover KPI på 1,6% er tilført Legetjenester.
- Familie, forebygging og mestring - Nye stillinger Barnevernet.
- Flyktingetjenesten - budsjetterer med økte flyktingemidler grunnet mottak av flere flyktinger.
- Demografivekst i 2022 har bl.a gått til å styrke:
 - 2 nye stillinger Avlastningstjenesten
 - Leder nytt bofellesskap
 - I tillegg vil de dekke inn noe av merforbruket på Institusjon.

- Nye midler på 6,2 mill ligger inne for 2023.
- Helseplattformen er utsatt til 2024.

Nye tiltak:

- **013 multidose 2023 institusjon:** Mange, spesielt eldre, pasienter i institusjonstjenesten bruker flere legemidler som må tas til riktig tid hver dag. Dette kan være utfordrende, og fører til en del avvik i medisinbruk. Håndtering av medisinbruk krever derfor en del ressurser fra institusjonstjenesten. Med multidose blir det mye enklere å holde oversikt, og reduseres avvik i medisinbehandling. Dette bidrar til økt pasientsikkerhet. Kostnadene for pakking av multidose øker i 2023, noe som ikke er innarbeidet i det ordinære budsjettet. Å ikke ta i bruk multidose vil føre til økt bemanningsbehov i institusjonstjenesten og økt risiko for avvik i medisinbehandling.
- **015 medisinsk forbruksmateriell justering i forhold til ekstraordinær prisstigning:** Medisinsk forbruksmateriell brukes for eksempel ved inkontinens, diabetes, og stomi, men også for mange andre pasienter. For pasienter i institusjonstjenesten betales dette av kommunen. Prisene for medisinsk forbruksmateriell har steget betydelig mer enn 1,6 % som har vært utgangspunkt for budsjetteringen. For å unngå avvik i forhold til budsjettet, er det nødvendig med en økning av rammen på dette området.
- **016 pasientvarslingsanlegg Horg og Buen:** Pasientvarslingsanlegget ved institusjonsavdelingene i Buen og Horg ble installert i tråd med kommunens digitaliseringsstrategi. Anlegget bidrar til bedre tilsyn og raskere respons i tilfeller pasientene trenger hjelp, og dermed økt pasientsikkerhet. Det bidrar også til avlastning av bemanning, slik at ressursene kan fordeles bedre. Kostnadene for lisenser og drift av pasientvarslingsanlegget er ikke innarbeidet i budsjettet og legges derfor inn som tiltak for å unngå merforbruk i forhold til fastsatt budsjett.
- **020 brukerstyrt personlig assistanse (BPA):** Tjenesten brukerstyrt personlig assistanse (BPA) benyttes i økende grad, og prognosene viser en økning også for kommende perioden. Det er satt i gang tiltak for å redusere behovet, som for eksempel bruk av omsorgslønn i stedet for BPA. Det er likevel behov for en budsjettøkning på dette området for å unngå merforbruk i forhold til tildelt ramme.
- **023 Multidose 2023 hjemmetjenesten:** Mange, spesielt eldre, innbyggere bruker flere legemidler som må tas til riktig tid hver dag. Dette kan være utfordrende, og fører til en del avvik i medisinbruk. Håndtering av medisinbruk krever derfor en del ressurser fra hjemmetjenesten. Med multidose blir det mye enklere innbyggeren å holde oversikt, og reduseres avvik i medisinbehandling. Dette bidrar til økt pasientsikkerhet. Kostnadene for pakking av multidose øker i 2023, noe som ikke er innarbeidet i det ordinære budsjettet. Å ikke ta i bruk multidose vil føre til økt bemanningsbehov i hjemmetjenesten og økt risiko for avvik i medisinbehandling.
- **039 bilpark 2023:** Satsingen på mer hjemmebaserte tjenester som er vedtatt av kommunestyret gjennom prosjektene 100 år i eget hjem og Veivalg for helse og velferd, medfører mer hjemmebesøk fra hjemmetjenesten. Melhus kommune er geografisk sett en stor kommune, med stor spredning av innbyggere som trenger hjelp. For å kunne besøke alle som har behov for det hjemme, utvides bilparken til hjemmetjenesten med flere leasebiler. Dette fører til økte kostnader for leasekontrakter, forsikring og montering av elbil-ladere for 2024.
- **040 leasing velferdsteknologi:** Melhus kommune har en satsing på bruk av velferdsteknologi. Statistikk fra Statsforvalteren viser at vi lykkes svært godt med satsingen. Antall brukere av velferdsteknologi øker fortsatt, noe som gjør det nødvendig å øke budsjettet for leasing av velferdsteknologi. Alternativet er å øke budsjettet for bemanning. Dette vil føre til større kostnader enn ved å bruke velferdsteknologi, i tillegg til at vi opererer i en situasjon med rekrutteringsproblemer allerede. Med bruk av velferdsteknologi vil i større grad enn med økt bemanning kunne bidra til at innbyggerne kan bo hjemme så lenge som mulig.
- **048 realistisk medisinbudsjett:** Medisinforbruket i institusjonstjenesten belastes enheten. Koronaperioden 2020-2022 er en vanskelig periode å sammenligne budsjett og forbruk med, derfor bør det i budsjetteringen tas utgangspunkt i medisinforbruk for 2019 korrigert for prisstigningen. Budsjettet for medisiner er imidlertid noe underbudsjettet med tanke på endringer i medisinforbruk og andre typer sykdommer som behandles i institusjonstjenesten nå. Dette fører allerede nå til en prognose med merforbruk. Dette bør korrigeres gjennom tilføring av ekstra midler til rammen for institusjonstjenesten.
- **049 økt matvarepris over 1,6 % prisvekst:** I budsjettet for 2023 er det lagt inn en økning på 1,6 % for matvareprisene. I og med at råvareprisene har steget mer enn 10 % det siste året, og kostnadsnivået dermed vil være mye høyere enn det er budsjettet med, er det lagt inn et tiltak på en økning av egenandel for matombringning på ytterligere 5 %.

- **069 Statsbudsjett - barnevernsreformen, innlemmelse i rammetilskudd:** Ansvarsendringen som følger av barnevernsreformen gjelder fra 1. januar 2022 og gir økt faglig og økonomisk ansvar til kommunene. For å dekke kommunens merkostnader som følger av det økte finansielle ansvaret, ble rammetilskuddet økt i 2022. Kommunen kompenseres ytterligere over rammetilskuddet i 2023. Midlene plasseres på ramme 9 til senere prioritering av tiltak i samråd med barnevernstjenesten.
- **070 Statsbudsjett 2023 - økt basistilskudd fastleger:** For å legge bedre til rette for god oppfølging av innbyggerne med de største behovene for tjenester, og skape en mer rettferdig fordeling av basistilskuddet til fastleger, foreslår regjeringen å styrke og legge om basistilskuddet fra 1. mai i 2023. For bedre å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk ressurskrevende listeinnbyggere, foreslås det å avvikle knekkpunktet og innføre et risikobasert basistilskudd. Det risikjusterte basistilskuddet skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand. Omlagningen foreslås slik av regjeringen at svært få fastleger får lavere basistilskudd enn tidligere, mens leger med tyngre lister får økt tilskudd.
- **071 Statsbudsjett 2023 - redusert behov for økonomisk sosialhjelp:** Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det vedtatt endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. Endringene forventes å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp, og rammetilskuddet reduseres derfor med 100 mill. kroner.
- **075 Matombringning egenandel - økning på 5 % på grunn av matvareprisene:** I budsjettet for 2023 er det lagt inn en økning på 5 % for gebyrer for matombringning i forhold til gebyrer gjeldende i 2022. I og med at råvareprisene har steget mer enn 10 % det siste året, og kommunen dermed taper en del inntekter på en tjeneste som i utgangspunktet skal være kostnadsdekkende, er det lagt inn et tiltak på en økning av egenandel for matombringning på ytterligere 5 %.

En mer detaljert beskrivelse over tiltakene finnes i kap.14.1

8.7 Gebyrer

De fleste gebyrene som ikke er regulert i lov og forskrift blir regulert for en prisstigning på 3,7 % (avrundet til hele kroner oppover). Dette gjelder leie av sengetøy, trygghets- og sikkerhetsteknologi og dagsenteropphold.

Matombringning blir med bakgrunn i økte priser for råvarer regulert for en prisstigning på 5 %.

I tillegg er beløpsgrenser for trygghets- og sikkerhetsteknologi og praktisk bistand justert i tråd med endringer i folketrygdens beregninger.

9 Plan og utvikling

9.1 Om sektoren

Sektoren omfatter enhetene, Plan, Arealforvaltning, Bygg og eiendom og Teknisk drift.

9.2 Plan

9.2.1 Området omfatter

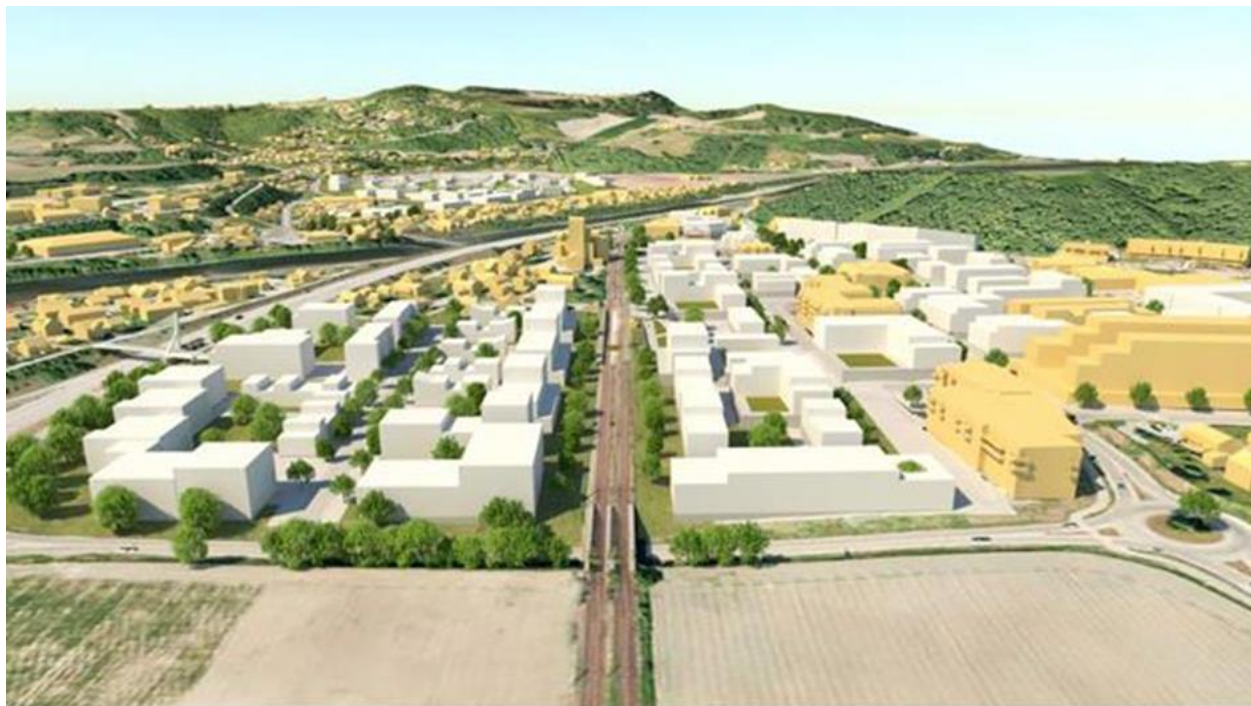

- Overordnet planlegging (planstrategi, kommuneplanens arealdel, områdeplaner og temaplaner mv)
- Oppfølging av områdene miljø og klima, folkehelse og næring
- Undersøkelser, analyse, styring og kvalitet, internkontroll
- Miljøtilsyn, naturoppsyn
- Risiko og sårbarhet, beredskap og informasjonssikkerhet,
- Internasjonalt samarbeid
- Juridisk bistand innenfor områdene teknisk, bygg og eiendom og arealforvaltning

9.2.2 Ansvarsområde

Det vises til ovennevnte punkt.

9.2.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer

Overordnet planlegging

For å fremme en bærekraftig utvikling skal regjeringen hvert fjerde år utarbeide nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette går frem av plan- og bygningsloven § 6-1. De nasjonale forventningene skal legges til grunn for kommunestyrets arbeid med planstrategi og planer. De nasjonale forventningene skal også legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen (Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging:<https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf>)

Kommunens planarbeid må også legge til grunn den Nasjonale jordvernstrategien (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-127-s-20142015/id2413930/sec14#VED4>)

Folkehelse

Mål og strategier for folkehelsearbeidet er hele kommunens ansvar og har betydning for å få til en helsefremmende lokalsamfunnsutvikling. Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven fastsette overordnede mål og strategier for kommunens folkehelsepolitikk. Utgangspunktet for utarbeidelse av mål og strategier skal være folkehelseutfordringer som kommunen har identifisert. Kommunens ansvar for arbeidet med mål og strategier presiseres ytterligere i merknader til folkehelseloven § 6 (regjeringen.no). Det vises forøvrig til "Veivisere i lokalt folkehelsearbeid" fra Helsedirektoratet (<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen>)

Folkehelsemeldingen "Mestring og muligheter" Folkehelsemeldingen – "Mestring og muligheter". Psykisk helse skal få en større plass i folkehelsearbeidet, arbeidet med å fremme en helsevennlig livsstil skal få en mer positiv vinkling og det skal utvikles en ny og moderne eldrepolitikk.

Klima og miljø - energi

Norges klimapolitikk er basert på forlik inngått i Stortinget i 2008 og 2012. Forlikene er et resultat av at det er bred politisk enighet om at Norge skal ta et ansvar for reduksjon i klimagassutslipp gjennom en aktiv nasjonal politikk. Avtalen inneholder mål for utslippsreduksjoner i 2020, herunder ambisjoner for nasjonale utslippsreduksjoner og et langsiktig mål om å omstille Norge til et lavutslippssamfunn.

Meld. St. 25 (2015–2016) "Kraft til endring — Energipolitikken mot 2030" legger til grunn en helhetlig energipolitikk, som samlet skal bidra til forsynings sikkerhet, næringsutvikling og mer effektiv og klimavennlig energibruk.

Politikkutformingen på alle disse områdene skal legge til rette for en fortsatt overgang fra fossil til fornybar energi.

Lokale trekk og vurderinger

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategi for 2020 -2023 ble vedtatt av kommunestyret 23.06.2020. Strategien er

meget omfattende. Den legger opp til rekke områdeplaner samt rullering av kommuneplanens samfunnsdel og areal del I tillegg kommer rullering av øvrig planverk.

Når det gjelder oppfølging av områdene miljø og klima, energi og folkehelse så vises dette punktet under "Lokale trekk og vurderinger" i kapittel 3.

Det er avgjørende for kommunen å ha oversikt over risiko og sårbarhet i alle sektorer for å kunne vurdere og iverksette tiltak for å redusere risikoen og sårbarheten. Eksisterende risiko og sårbarhetsanalyse må rulleres. Kommunen gjennomfører per idag årlige øvelser i regi av fylkesmannen, og månedlige varslingsøvelser lokalt. Videre fremover er det behov for å gjennomføre "fullskalaøvelser" for å trene på samordning mellom kommunens kriseledelse og nødetater. Som en følge personvernforordning (GDPR) er det fortsatt behov for kompetanseheving generelt i organisasjonen.

Internasjonalt samarbeid

Organiseringen av det internasjonale samarbeidet ble vedtatt i Kommunestyret i møte 28.10.08, sak 85/08. Det tyngste internasjonale samarbeidet er i dag knyttet opp mot vennskapskommunen Taveta i Taita Taveta County i Kenya, og til det nordiske barnekultursamarbeidet med Ockelbo i Sverige og Kurikka i Finland.

Vi har gjennomført et treårig samarbeid med Taveta innen primærhelsetjeneste, med finansiering fra NOREC (Fredskorpset). I perioden 2017-2020 har 12 sykepleiere/helsearbeidere deltatt i helårsutveksling innen områdene helsestasjon/skolehelsetjeneste, sykehjem/hjemmetjeneste og tjenester for psykisk funksjonshemmede, i Taveta og i Melhus. Det vil i 2022 bli gjennomført et digitalt prosjekt med Taveta som har som formål å evaluere status, og velge ut ett område innenfor helse for ny utveksling av arbeidstakere (med forbehold om finansiering fra NOREC).

Ungdomsrådet har et etablert, kontraktfestet samarbeid med Naimas barnehjem i Taveta, finansiert av Melhus kommune. Gåsbakken skole og barnehage, samt Flå skole, har et samarbeid med 2 skoler i Taveta via brevskrivning.

Høyeggen skole opprettholder det langvarige solidaritetssamarbeidet med Jagriti Vihara i India

9.2.4 Behov

Overordnet planlegging

Den vedtatte planstrategien er svært omfattende. Denne inneholder blant annet:

- Områdeplan for Brekkåsen
- Områdeplan for Lundamo
- Områdeplan for Hovin
- Områdeplan for Kvål
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel
- Kommuneplan pukk og grus
- Detaljplan for skoleområdet på Gimse
- Detaljplan for stasjonsområdet ved Skysstasjonen
- Plan for snøscooter

Det anbefales at det utarbeides en arealstrategi i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel. Dette vil effektivisere videre planarbeid, samt gi forutsigbarhet for utbyggere. I tillegg kommer vedtatt rullering/ oppdatering av temaplaner.

Det vil være nødvendig med konsulentbistand til gjennomføring av nødvendige analyser og utredninger. I snitt er det kalkulert med om lag 1,5 mill. kroner årlig i planperioden til dette formålet. Det kreves i tillegg at det er god koordinering mellom den overordnede planleggingen og arbeidet med den tekniske infrastrukturen (VA området). Det vil være nødvendig å ha tilstrekkelig kapasitet innen sistnevnte område.

Oppfølgingen vil bli rapportert i tertialrapporteringer og årsmelding.

Klima, miljø og energi

Kommunens reviderte klima- og energiplan gjelder for perioden 2021-2030, og er et kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for valgte strategier, delmål og tiltak. Følgende hovedstrategier er valgt for utslippsreduksjon, klimatilpasning og klimakommunikasjon:

1. Redusere kommunens totale klimagassutslipp, med særlig vekt hovedutslippskildene transport og landbruk
2. Redusere stasjonært energiforbruk og øke andelen fornybar energi
3. Øke lokal mat- og fôrproduksjon

4. Begrense tap av artsmangfold og øke opptaket av CO2 i jord og skog
5. Sørge for et klimarobust samfunn i møte med klimaendringene
6. Prioritere kunnskapsformidling for å skape et klimavennlig forbruk og samfunn

Rullering av plan for miljø vil gjennomføres i første halvdel av 2023.

Folkehelse

Det må sikres et systematisk og kunnskapsbasert arbeid. Her legges oversiktsdokumentet til grunn. Videre må det utarbeides tiltak som fremmer folkehelsen i kommunen.

Risiko og sårbarhet, beredskap og informasjonssikkerhet

Helhelhetlig ROS ferdigstilles i desember 2022. Det videre arbeidet med tiltak som følge av gjennomgangen vil en måtte komme tilbake til i løpet av 2023.

9.3 Arealforvaltning

9.3.1 Området omfatter

Enheten Arealforvaltning utfører tjenester innenfor områdene plan- og byggesaksbehandling, geodata, landbruk, viltforvaltning, friluftsliv og motorferdsel i utmark. Enheten er også forurensningsmyndighet etter forurensingsforskriften innenfor en del områder herunder kap 12 og 15 og har ansvar for tilsyn og oppfølging av bl.a spredt avløp og oljeutskillere. Enheten har 22 ansatte innenfor disse fagområdene.

9.3.2 Ansvarsområde

Enheten har ansvaret for å:

- Forvalte kommunens areal i tråd med politiske vedtak, lover, forskrifter og retningslinjer.
- Drive effektiv saksbehandling i tråd med gjeldende lovverk, vedtatte planer og vedtak.
- Sikre arealer til varig landbruksproduksjon og utvikle et mangfoldig og bærekraftig landbruk, og følge opp kommunens landbruksstrategi.

- Gjennomføre nødvendig drift, vedlikehold og utvikling av kommunens kartdatabaser.
- Drive nødvendig og lovpålagt tilsyn innenfor de områdene som hører til enhetenes ansvarsområde.
- Gjennomføre tiltak innenfor enhetens ansvarsområde i.h.t forvaltningsplan for vann for å redusere forurensning og følge opp kommunens ansvar i vannforskriften

9.3.3 Status og utviklingstrekk

Nasjonale føringer og satsingsområder:

- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (kgl.res 28.september 2018)
- St Melding 11(2016-2017) Endring og utvikling- En fremtidsrettet jordbruksproduksjon.
- Nasjonal Jordvernstrategi
- Vanddirektivet
- Satsing på forenkling og digitalisering av plan- og byggesaksprosesser.
- Grønt skifte- Klima og miljøvennlig omstilling.

Lokale trekk og vurderinger.

Utviklingen går mot mer og mer digital saksbehandling. Dette medfører at kommunen må anskaffe arbeidsverktøy som gjør dette mulig. E byggesak ble anskaffet i 2020.

Kommunen er ansvarlig- både i forhold til tilsynsansvaret etter forurensningsloven og i forholdet ansvaret for å sikre miljøltilstanden i vannforekomster etter vannforskriften- for å jobbe for å minske forurensningen fra private avløpsanlegg, enten gjennom en oppgradering av eldre anlegg eller gjennom funksjonskontroll av nyere anlegg. Det er også ønskelig å legge til rette for at flere kan koble seg til kommunale avløpsanlegg. dette er en jobb som må gjøres sammen med Teknisk Drift.

Arbeidet med reguleringsplaner for E6 vil fortsatt ta en del ressurser. Det gjenstår sluttbehandling på parsell Preststeigen- Gyllan og strekningen Gyllan- Kvål skal gjennomgås på nytt for bl.a optimalisering av veillinja.

Enheten bistår enhet plan med områdeplanarbeid og andre planarbeid som skal gjennomføres i h.h til planstrategien.

Etter at områdeplaner for Ler og Melhus sentrum er ferdig er det stort trykk på plan- og byggesaksavdelingen for å behandle påfølgende detaljplaner og byggesaker.

Vi jobber kontinuerlig med å øke brukertilfredsheten innenfor byggesak. Det gjennomføres kontinuerlig brukerundersøkelser for å måle dette.

Det er stort fokus på at vi i Norge må bygge ned mindre jordbruksareal. Melhus har tidligere ligget høyt i forhold til nedbygging, noe som blant annet har skyltes regulering av ny E6 opp gjennom dalen. Vi ønsker å ha ytterligere fokus på dette framover og unngå nedbygging av dyrkajord og i tillegg satse på nydyrking.

9.3.4 Behov

For å opprettholde selvkost innenfor området byggesak er det ikke nødvendig å øke gebyrene fra 2022 til 2023 til tross for en underliggende kostnadsvekst på 3,7 pst. fra 2022 til 2023. Dette skyldes i hovedsak den høye byggeaktiviteten i Melhus sentrum, med mange boligbyggesaker.

Innen plansaksbehandling er det behov for å øke gebyrene med 20 % fra 2022 til 2023. Den relativt høye økningen skyldes en underliggende kostnadsvekst på 3,7 pst. kombinert med at selvkostandelen knyttet til lønnsutgiftene innen sektoren er vedtatt økt fra 70 pst. til 80 pst. fra 2022 til 2023. Økningen omfatter ikke behandling av dispensasjonssaker.

Innen geodata er det nødvendig å øke gebyrene med 10 % fra 2022 til 2023. Økningen skyldes en kombinasjon av en underliggende kostnadsvekst på 3,7 pst og en nedgang i antall oppmålingsoppdrag.

En stor andel av enhetens budsjett er lønnsutgifter og enheten er skjært til beinet, slik at det ikke vil være mulig med ytterligere nedskjæringer innenfor området uten at det vil medføre at en må nedbemanne. En nedbemanning vil medføre at en ikke klarer å opprettholde en god kvalitet på tjenestene i form av rimelig saksbehandlingstid og god service til våre kunder.

9.4 Bygg og eiendom

9.4.1 Området omfatter

Bygg- og eiendom med tjenestene forvaltning, drift og vedlikehold samt nybygg

Ny barneskole på Gimse ferdigstilt våren 2022 - Under vises noen kvaliteter som er ivarettatt i prosjektet

9.4.2 Ansvarsområde

Tjenester: Drift og vedlikehold, renhold, boligforvaltning (inkludert egen gruppe for bosetting av flyktninger) bolig og bosettingsavdeling og nybygging.

Forvalte den kommunale bygg og eiendomsmassen på mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte. Påse at renhold utføres i henhold til moderne prinsipper for renhold og at "Innemiljøstandarden" legges til grunn. Boligmassen forvaltes på en god og effektiv måte.

Prosjekttere og gjennomføre nybygg og rehabilitering på en kostnadseffektiv måte og med god kvalitet og positiv miljøpåvirkning. Gjennomføre kommunens boligpolitikk gjennom den til enhver tids gjeldende handlingsplan.

9.4.3 Status og utviklingstrekk

Bygg og eiendom har i de tre siste årene gjennomført investeringer for over halv milliard kroner.

Ferdigstillelse av nye Gimse barneskole til 450 elever med tilhørende idrettshall, nytt parkeringshus med plass til 200 biler og ny idrettshall mellom Melhushallen og Bankhallen (Melhushallen Nord) representerer hovedtyngden av investeringene.

I kommende økonomiplanperiode vil det bli gjennomført investeringer på i størrelsesorden 150 til 200 mill. kroner dersom en ser bort fra kjøp/bygging av gjennomgangsboliger.

Bygg og eiendom har som mål være blant de fremste av kommunens virksomheter på forebyggende arbeid ved å tilrettelegge for praksisplasser, dette ved å tilby lærlingeplasser, sommerjobber for ungdom, arbeidsutprøving fra NAV eller flyktningetjenesten og andre organisasjoner som tilrettelegger for dette.

Lokale trekk og vurderinger

- Vise vedlikeholdsbehov og investeringsplaner for den eksisterende kommunale bygningsmassen inklusiv bygningstekniske avvik som følge av tilsyn som brann, mattilsyn, el tilsyn eller etter forskrift av miljørettet helsevern. Videreutvikle "IK-bygg" som verktøy for å synliggjøre byggenes tilstand og skaderisiko. IK-bygg er et internkontrollsystem utviklet av NKF (Norsk kommunalteknisk forening). Verktøyet benyttes i samarbeid med driftslederne og virksomhetene i forhold til oppfølging av tiltakene i gjennomføringsfasen av vedtatte tiltak, registrering av nye behov og tiltak samt som en løsning for bestilling av utførelse av behov i den daglige driften. Alle behov og tiltak registrert i systemet vil danne grunnlag for vedlikeholdsbehovet totalt sett.
- Gjøre Office 365 og Teams tilgjengelig for driftslederenheten for å håndtere løpende arbeidsoppgavene i avdelingen, dette er gode samhandlingsverktøy fører til bedre produktivitet og samarbeid og er en del av strategien i «Smartere Melhus». Mer effektive arbeidsprosesser, færre manuelle arbeidsprosesser og effektiv bruk av teknologi. Redusert transportbehov fordi digitale løsninger kan erstatte personlig oppmøte.

- Fortsette oppfølging av Klima- og energiplanen som er viktig for å nå målet om redusert energibruk i kommunale bygg. Ser på samarbeidsformer for å utnytte grunnvannet i Melhus sentrum som ble gjort gjennom prosjektet «Ormel». Forkortelsen står for «Optimal ressursutnyttelse av grunnvann til varme og kjøling i Melhus og Elverum». Melhus og Elverum har store grunnvannsressurser og er foregangskommuner for denne teknologien med bruk av varmpumper som har oppumpet grunnvann som varmekilde. Prosjektet et samarbeid mellom Instituttene Geovitenskap og petroleum (IGP - prosjektledelse) og Energi- og prosessteknikk (EPT) ved NTNU, Norges geologiske undersøkelse og konsultentselskapet Asplan Viak. Videreføring av dette er samarbeid med Trønderenergi om å utvikle et distribusjonsnett av varme for oppvarming basert på grunnvannsforekomsten

9.4.4 Behov

Vise vedlikeholdsbehov og investeringsplaner for den eksisterende kommunale bygningsmassen inklusiv bygningstekniske avvik som følge av tilsyn som brann, mattilsyn, el tilsyn eller etter forskrift av miljørettet helsevern. Benytte "IK-bygg" som verktøy for å synliggjøre byggenes tilstand og skaderisiko. IK-bygg er et internkontrollsystem utviklet av NKF (Norsk kommunalteknisk forening) og skal integreres mot vårt tidligere system "V-pro". Verktøyet skal benyttes i samarbeid med driftslederne og virksomhetene i forhold til oppfølging av tiltakene i gjennomføringsfasen av vedtatte tiltak, registrering av nye behov og tiltak samt som en løsning for bestilling av utførelse av behov i den daglige driften. Alle behov og tiltak registrert i systemet vil danne grunnlag for vedlikeholdsbehovet totalt sett.

- Levere renholdstjenester i Melhus kommune i henhold til «Innemiljøstandarden» og sikre økonomien i dette gjennom å jobbe aktivt med KOSTRA. Renholdsavdelingens største utfordring inn i framtida er rekruttering. For å vinne kampen om de beste folkene jobbes det med å skape et godt omdømme slik at vår avdeling blir attraktiv for de beste renholderne.

- Oppfølging av Klima- og energiplanen er viktig for å nå målet om redusert energibruk i kommunale bygg. Vi vil fortsette å følge opp energiforbruket ved å forlenge avtalen for videre samarbeid med AF-gruppen som gjennom tett oppfølging av driftspersonale i våre kommunale bygg overvåker dette. AF-gruppen er vår samarbeidspartner i EPC-avtaler (Energisparekontrakter).

Det jobbes løpende med alle forhold som kan bidra til å effektivisere både renhold og vedlikehold av dagens bygningsarealer og utearealer. Effekten av disse tiltakene vil løpende bli presentert i forbindelse med kommende planer.

Rådmannen har gjennom det siste halvåret jobbet med Ulike løsninger knyttet til det som blir det nye Melhustorget. Det legges opp til at det nye Melhustorget realiseres i løpet av 2024. Rådmannen har sett på tre ulike løsninger, under er det redegjort for disse med tilhørende skisse av tenkt utforming. Rådmannen har valgt å prioritere alternativ 3 i fremlegget til økonomiplan. Endelig sak rundt valget vil komme i løpet av 2023. Bakgrunnen for at rådmannen kommenterer tiltaket nå er at det har økonomisk effekt i økonomiplanen for 2023-26.

Melhus torg alt 1.

Dette tiltaket tilsvarer det som ligger inne i utbyggingsavtalene for Melhus sentrum, med andre ord en minimumsløsning. Tiltaket vil med stor sannsynlighet ikke kunne gjennomføres før i 2024. Melhus kommune må gå inn å forskuttere påløpte utgifter i påvente av at det kommer inn midler fra utbyggingsavtalene. Forskutteringen tas som låneopptak da kommunen eier grunnen. Forventet innbetaling fra utbyggingsavtalene utgjør 5,8 mill. kroner i 2019 priser. Prosjektkostnaden settes til 5,8 mill eks mva. Dette tilsvarer anslagsvis 6,5 mill. kroner ved inngangen til 2023. Skissen under viser en mulig arraondering av torget innenfor denne budsjetttrammen.

Melhus torg alt 2

Dette tiltaket forholder seg ikke til den økonomien som følger av utbyggingsavtalene som tilsvarer 6,5 mill. kroner i priser pr januar 2023. Tiltaket representerer en betydelig standardheving og vil bli redegjort for gjennom en egen presentasjon fra rådmannen i 2023. Rådmannen må balansere ut flere hensyn i denne saken. På den ene siden er kommunen i en utfordrende økonomisk situasjon og på den andre siden er det ikke ofte en legger til rette for ett nytt torgareal i Melhus sentrum som skal virke for innbyggerne i mange år fremover. Tiltaket representerer en økning i kostnadsrammen på 7,7 mill. kroner i forhold til minimumsløsningen. Tiltaket vil med stor sannsynlighet ikke kunne gjennomføres før i 2024.

Kostnadsramme på 16,2 mill eks mva. Finansieres via innbetalinger fra utbyggere, men forskutteres med bruk av lån, 5,8 mill eks mva. (2021 priser) I tillegg må det lånefinansieres 7,7 mill.

Melhus torg alt 3

Dette tiltaket forholder seg ikke til den økonomien som følger av utbyggingsavtalene som tilsvarer 6,5 mill. kroner i priser pr januar 2023. Tiltaket representerer en betydelig standardheving og vil bli redegjort for gjennom en egen presentasjon fra rådmannen i 2023. Rådmannen må balansere ut flere hensyn i denne saken. På den ene siden er kommunen i en utfordrende økonomisk situasjon og på den andre siden er det ikke ofte en legger til rette for ett nytt torgareal i Melhus sentrum som skal virke for innbyggerne i mange år fremover. Tiltaket representerer en økning i kostnadsrammen på 10,7 mill. kroner i forhold til minimumsløsningen. Tiltaket vil med stor sannsynlighet ikke kunne gjennomføres før i 2024.

Kostnadsramme på 15 mill eks mva. Finansieres via innbetalinger fra utbyggere, men forskutteres med bruk av lån, 5,8 mill eks mva. (2021 priser) I tillegg må det lånefinansieres 15 mill.

9.5 Teknisk drift

9.5.1 Området omfatter

Enheten Teknisk drift omfatter fagområdene vann, avløp, veg, naturskade og eiendomsskatt. Teknisk drift er inndelt i 4 avdelinger. Avdelingene er delt inn i drift veg, drift VA (vann og avløp), plan VVA (veg, vann og avløp) og prosjekt VVA (veg, vann og avløp).

På enheten jobbes det med langsiktige og strategiske planer for fagområdene, både når det gjelder oppfølging av drift, forvaltning og utbygging av nye anlegg. Dette gjelder hovedplaner for veg, vann og avløp. Enheten har også hovedansvaret for daglig drift av de kommunale veger, vann og avløp.

Overfor publikum behandler enheten Tekniske VVA-planer, fremmer politiske saker, håndhever lover, forskrifter og normer og sørger for innkreving av kommunale gebyrer og eiendomsskatt.

9.5.2 Ansvarsområde

Enhetens ansvar er å sørge for en framtidsrettet forvaltning og drift av kommunens infrastruktur på veg, vann og avløp. I tillegg har enheten et sektorovergripende ansvar på området naturfare, der vi har en funksjon både på beredskap og forebyggende planlegging. I enheten er det også plassert en funksjon på eiendomsskatt.

Det er viktig å ha fokus på en økonomisk forsvarlig forvaltning og planlegging, i tillegg til at det skal være i et godt

miljø- og klimaperspektiv.

9.5.3 Status og utviklingstrekk

Det er jobbet mye med hovedplaner på veg, vann og avløp. Hovedplan veg ble vedtatt i 2019, og arbeidet med revisjon skal gå fram til 2023. Hovedplan vann og avløp har en lengre historie. Disse slås nå sammen til en plan, som benevnes "vann i Melhus", og som skal omhandle både avløp, vannforsyning og overvann. Det tas sikte på å ferdigstille denne planen i løpet av 2022 med politisk behandling i første del av 2023.

Vann og avløp.

Melhus er en langstrakt kommune med 7 definerte tettsteder, der det er politisk vedtatt at det skal være vekst i samtlige tettsteder. Denne arealstrukturen i kommunen fører til at vi har mange meter ledning per betalende abonnent, og som en logisk følge av dette vil Melhus måtte forholde seg til at vann- og avløpsgebyret vil være høyt i forhold til gjennomsnittet i Norge.

Hovedutfordringer i Melhus er fortsatt at det lekker inn mye fremmedvann på avløpsnettet, høy andel utlekking fra vannledningsnettet, mange bekker små elver og bekker med forurensning og flere utdaterte renseanlegg. I tillegg har Melhus en relativt høy andel innbyggere som ikke er påkoblet kommunalt vann- og avløpsnett.

Det er generelt høy byggeaktivitet i Melhus, etter en byggestopp i noen år, har det hopet seg opp med prosjekt. Spesielt nevnes stor utbygging på Ler, stor utbygging i Melhus sentrum, bygging av ny Gimse skole og bygging av ny E6. Dette utløser også store investeringer på veg, vann og avløp, og det krever mye oppfølging av personell fra Teknisk drift. De store utbyggingene utført av eksterne, fører til at mye av våre «egne» prioriteringer blir skjøvet ut i tid. Vi ser at det er store utfordringer med å følge opp utbyggingsavtalene, da vi mangler personell spesielt på byggeledelse. Stor satsing på nye utbygginger over mange år har ført til at mindre ressurser er blitt brukt på drift og vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsnett, og vi sitter derfor med et stort etterslep på dette området. Framover vil bli lagt inn mer ressurser på FDV.

Et prosjekt som må prioriteres og vil kreve store investeringer framover, er etablering av overføringsledninger på vann og avløp fra Hovin til Kvål, kalt "VA-sør". Første etappe fra Kvål til Ler er påstartet. Det er planlagt at avløpsrenseanlegget på Ler, som lenge har vært overbelastet, skal saneres i slutten av 2023. Dette prosjektet vil føre til at vi får løst problemet med for lite kapasitet og dårlige arbeidsforhold på Hovin renseanlegg, i tillegg til at det vil rydde opp i mye spredt avløp på strekningen. Samtidig legges det nye hovedledninger for vannforsyning, slik at vi får sanert gamle asbestledninger.

Veg

Det jobbes det med ny G/S-bru over Gaula i Melhus sentrum. Dette er også et miljøpakkeprosjekt. Mulighetsstudie i dette prosjektet er gjennomført og rådmannen orienterer om hva studien har avdekket i oktober 2022. Videre fremdrift i prosjektet avklares gjennom politisk vedtak i desember 2022. Prosjektet er uhyre viktig med hensyn på å løse deler av fremtidige mobilitetsutfordringer mellom øst og vest siden av Gaula.

Når det gjelder eksisterende kommunale veger og G/S-veger, har vi flere strekninger med dårlig standard, som trenger oppgradering. Det jobbes kontinuerlig med dette, avhengig av budsjett som bevilges på veg.

Nasjonale føringer og satsningsområder

Utbygging av E6 sør for Trondheim berører fortsatt Melhus i stor grad. Teknisk drift vil være involvert i planfasen og utbyggingsfasen, og denne utbyggingen vil pågå over flere år.

FN's bærekraftsmål er inkludert i all planlegging og utbygging også i Melhus, og spesielt punktene om klimaendringer og tap av biologisk mangfold og natur, er noe som påvirker og våre fagområder. Dette fører til at vi må endre tankegangen når vi planlegger nye prosjekter og forvalter den infrastrukturen vi har. Nye krav og retningslinjer pålegger oss å endre lokale krav til blant annet dimensjonering av vår infrastruktur, spesielt overvann. En ser av nedbørmålingene at nedbøren allerede har økt i mengde, spesielt i intensitet. Dette kan medføre mer flom og ras, og det må i større grad finnes lokale fordrøynings- og påslippsløsninger for overvannsproblematikken. Det bør også vurderes om en skal se på bekkeåpninger og legge flomveger inn som tema i arealdelen i kommuneplanen. Det medfører også at vi må ha en gjennomgang av vedtatte normer og retningslinjer som Teknisk drift og utbyggerne skal forholde seg til.

Lokale trekk og vurderinger

Det er fortsatt et generelt høyt press på ansvarsområdene til Teknisk drift. Det er stor aktivitet i flere av kommunens tettsteder, spesielt i Melhus sentrum og i Ler sentrum. Etter en vedtatt sentrumsplan for Ler og Melhus, er det nå

høy aktivitet på utbyggingsfronten. Melhustunet, Skysstasjonen, Melhustorget i tillegg til GS-veg-forbindelse over Gaula er områder som bygges ut i sentrum av Melhus. Litjskjeet, Lerlykkja og Gråbakken Hageby samt nytt kollektivknutepunkt på Ler er med på å omforme tettstedet Ler.

Det bygges ny 4-felts E6 fra Melhus sentrum til sør for Kvål, og utbyggingen videre sørover forventes oppstartet fortløpende. Denne store utbyggingsaktiviteten legger føringer for Teknisk drifts prioriteringer framover. I tillegg skal tiltakene i hovedplan veg, vann og avløp følges opp.

I Melhus har de fleste små bekkene en dårlig biologisk tilstand, noe som skyldes både spredte avløpsanlegg og landbruksavrenning. Det er også på dette området nødvendig å se på ny kloakkering av områder i kommunen.

Aktivitetsnivået de kommende årene i forhold til de utfordringer det er å skaffe og beholde ressurser i enheten, er og vil være en oppgave som kan bli krevende.

9.5.4 Behov

VVA – Drift

Enhetens driftsavdelinger består av avdeling veg og trafikk, og avdeling vann og avløp (VVA).

Melhus kommune sitt vedtak om å være en profesjonell arbeidsgiver, gir forventninger om å ha et stort fokus på HMS i sin driftsorganisasjon. HMS-funksjonen på enheten er etter omorganiseringen administrert fra avdeling plan VVA, mens ledelsen fortsatt innehar ansvaret. Innenfor Teknisk drift er det fokus på sikkerhet og arbeidsmiljø på utestasjonene.

For mer rasjonell og effektiv drift, samt bedre arbeidsmiljø, er det nødvendig å samle den operasjonelle driften til ett oppmøtested. En driftssentral med nødvendige fasiliteter som dekker dagens krav til HMS. Videre ivareta nødvendige garasjebehov for transportmidler og utstyr samt et fungerende beredskapslager. Det er bevilget penger til etablering av ny driftssentral, og arbeidet med slutføring av ny driftssentral blir ferdig i 2023.

De investeringsprosjektene en legger opp til å jobbe med i økonomiplanen fremgår av investeringsoversikten.

9.6 Mål for sektoren

9.6.1 Samfunn

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal ha et levende lokaldemokrati	Innbyggerne og næringslivet opplever gjennom dialog og deltagelse at det er god kommunikasjon med kommunen	Antall møter i ressursgruppe folkehelse	2	0	2
		Samlet indikator for demokrati i borgerundersøkelsen i forhold til landsnittet			43
		Forbrukerrådets kommunetest - kommunal service			50
		Andel på ungdomstrinnet som er fornøyd med lokalmiljøet (Ungdata)			
Melhus kommune skal føre en bærekraftig og langsiktig miljø-, klima- og energipolitikk	Veksten i persontrafikken skal gjennomføres med kollektivtransport, sykkel og gange i tråd med nullvekstmålet i byveksttalen				
	Redusere kommunens klimagassutslipp med 50% innen 2030 sammenlignet med 2009				
	Melhus kommune skal sørge for robuste klimatilpasningstiltak for å sikre helse, natur, infrastruktur og materielle verdier				

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
	Opprydning i ikke godkjente spredte avløpsanlegg for å bedre tilstanden i vann og vassdrag	Antall boliger rehabilitert - privat avløpsanlegg (ferdigattest)	42	9	50
		Antall boliger påkoblet offentlig avløp fra gamle private anlegg	16	13	25
	Unngå forurensing fra oljeutskillere				
	Riktig energiforbruk i skolebygg				
	Utarbeide grunnlag for fremtidig miljøforvaltning i Melhus kommune gjennom å rullere kommunedelplan for miljø og naturmangfold				
Melhus kommune skal ha tilfredsstillende samfunnssikkerhet og beredskap	Kommunen skal gjennom et helhetlig og systematisk arbeid, ROS-analyser og øvelser bidra til at samfunnssikkerhet og beredskap integreres i all kommunal virksomhet og planlegging	Antall beredskapsøvelser	0	0	1
		Antall enheter som har oppdaterte beredskapsplaner for samfunnssikkerhet og beredskap			4
Melhus kommune skal legge til rette for utvikling og vekst i hele kommunen	Legge til rette for vekst i kommunens tettsteder	Antall behandlede reguleringsplaner	10	2	
		Antall planer vedtatt i henhold til gjeldende planstrategi	0	0	3
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Melhus sentrum	3,2 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Rosmælen	-0,4 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Flå	1,6 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Lundamo	1,1 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Hovin	-0,1 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Gåsbacken	0,8 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Eid	0,5 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Gimse	0,8 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Brekkåsen	1,4 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Høyeggen	2,7 %		1 %
		Prosentvis vekst i folketallet siste 4 år - Melhus kommune	1 %		4 %

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
	Utvikle kommunens kollektivknutepunkter	Antall planer vedtatt i henhold til gjeldende planstrategi	0	0	3
Melhus kommune skal ha et aktivt jordvern	Kommunen skal bidra til at det nasjonale jordvernmålet nås	Ant dekar omdisponert areal; jordlov (KOSTRA)	26,2	1	
		Ant dekar omdisponert plan- og bygningslov (KOSTRA)	32	11	
Melhus kommune skal ha en aktiv næringspolitikk	Bidra til økt matproduksjon som er trygg og bærekraftig og av god kvalitet	Antall dekar med tillatelse til nydyrking (Kostrå)	45	54,5	

9.6.2 Organisasjon

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus skal være en profesjonell og attraktiv arbeidsgiver	Kommunen skal som helhet ha et sykefravær på under 7%	Totalt fravær	7 %	5,3 %	
	HMS-utvalget skal være en aktiv bidragsyter i utvikling av arbeidsmiljø og tjenester	Antall møter i HMS-utvalget pr. år	8	2	16
Melhus kommune skal ha en fleksibel og endringsdyktig organisasjon med motiverte, engasjerte og modige medarbeidere	Medarbeiderundersøkelsen brukes aktivt i forbedringsarbeidet ved den enkelte enhet, hvor HMS-utvalget har en sentral rolle	Antall enheter som har utarbeidet tiltak i utviklingsplanen ut i fra medarbeiderundersøkelsen	-		4

9.6.3 Tjenester

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal være tilgjengelig og brukerorientert	Digitalisere tjenester med utgangspunkt i brukernes behov				
	All geografisk informasjon i kommunen skal være lett tilgjengelig				
Melhus kommune skal ha gode, tilpassede tjenester til barn/unge, voksne og eldre	Brukerundersøkelser brukes aktivt i forbedringsarbeidet ved den enkelte enhet, hvor HMS-utvalget har en sentral rolle	Resultat for brukere brukerundersøkelse byggesak	5		
	Forbedre den kommunale saksbehandlingen	Være blant de 150 beste kommunene innen Saksbehandling i Kommunebarometer et	187		150
		Andel byggesaker med overskredet frist		0,7 %	0 %
		Behandlingstid saker med 3 ukers frist	13	7	
		Behandlingstid saker med 12 ukers frist	17	10	
		Saksbehandlingstid fra sak klar for oppmåling til matrikkelført	55		

9.6.4 Folkehelse

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal være en foregangskommune innen folkehelsearbeid	Ivareta folkehelse i den kommunale planleggingen				
	Rent vann og sikker vannforsyning til kommunens abonnenter	Bedre Vann indikator – kvalitetsindeks for vannforsyning			3,6
	Reduksjon av utslipp fra kommunale avløpsanlegg til bekker og vassdrag	Bedre Vann indikator – kvalitetsindeks for avløpstjenesten			3,6
	Sørge for kunnskapsbasert folkehelsearbeid i organisasjonen				
Melhus kommune skal være blant de fremste på forebyggende arbeid	Forebygge rus- og psykiske problemer blant barn og unge	Andel elever på 8.trinn som har drukket alkohol (Ungdata)	10 %		10 %
		Andel elever på 9.trinn som har drukket alkohol (Ungdata)	19 %		20 %
		Andel elever på 10.trinn som har drukket alkohol (Ungdata)	37 %		40 %
	Forebygge muskel og skjelettproblemer i befolkningen gjennom økt fysisk aktivitet og god psykisk helse	Andel ungdom i aldersgruppen 17 år med fedme sammenlignet med landsgjennomsnittet (Folkehelseprofilen)	23 %		22 %
		Andel sykmeldte med muskel- og skjelettlidelser av totalt antall sykmeldte (NAV)			37 %
Melhus kommune skal legge til rette for at innbyggerne aktivt deltar i samskapingen av egne livsvilkår og lokalsamfunn	Benytte ressursgruppe folkehelse til å komme i dialog med befolkningen om lokale folkehelseutfordringer				
	Bruke frivilligsentralen som arena for innbyggerdialog og aktivitet overfor særskilte grupper				
	Skape arena for økt fysisk og sosial aktivitet i samarbeid med innbyggere og næringsliv				
	Alle skal ha gode muligheter for friluftsliv i Melhus				

9.6.5 Økonomi

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
Melhus kommune skal ha en sunn kommuneøkonomi	Holde tildelt netto budsjett	Prosentvis avvik fra budsjett totalt	2,7 %		0 %
	Økonomien innenfor selvkost i balanse				
	Renholdskostnader pr. kvadratmeter skal ligge på	Renholdskostnader pr. kvadratmeter - Skole	190,7		

Overordnet mål	Delmål	Måleindikator	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2023
	middels nivå i Holthe FDV nøkkelen	Renholdskostnader pr. kvadratmeter - Barnehage	373		
		Renholdskostnader pr. kvadratmeter - Sykehjem	107,9		

9.7 Budsjetall

Tabell 9.1 er en oppstilling over hvordan sektorens og enhetenes rammer er endret over tid.

Tabell 9.1 Budsjet per enhetsområde under sektoren plan og utvikling. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring fra 2022 til 2023	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/investering)
Plan og utvikling kommunalsjef	1 565	1 558	1 554	-4	0	
Bygg og eiendom	52 289	62 053	62 510	457	-750	087
Arealforvaltning	8 861	8 925	8 512	-413	0	
Teknisk drift	14 971	15 917	17 328	1 411	998	001, 007
Plan	6 114	8 450	8 713	263	300	031
Prosjekt	12 840	515	900	385	0	
Selvkostområdet	-3 834	3 237	8 865	5 628	-	
Sum brutto bevilgning	82 780	93 970	95 266	1 296	548	
Avsetning til bundne driftsfond	6 352	400	499	99		
Bruk av bundne driftsfond	- 7 817	- 3 381	-9 307	-5 926		
Avsetning til disposisjonsfond	-	-	-	-		
Bruk av disposisjonsfond	- 7 859	- 3 265	-3 484	-219		
Andre generelle driftsinntekter	- 702	- 439	-824	-385		
Sum bevilgninger netto	92 806	100 655	108 382	7 727		

Budsjetter for 2023 inneholder justeringer som både kan klassifiseres som konsekvensjusteringer og nye tiltak. Konsekvensjusteringer er knyttet til den driften som følger av vedtak pr. 1. tertial 2022. Følgende justeringer er lagt til grunn:

Konsekvensjustert:

Med unntak av en nedjustering av netto rammen til Arealforvaltning 0,3 mill. kroner grunnet redusert subsidiegrad på plansaksbehandlingen skyldes i det vesentlige alle endringer i netto rammen innen sektoren forhold knyttet til driften innen enhet bygg og eiendom. Disse hoved endringene kan oppsummeres slik:

Bygg- og eiendom endring fra 2022-2023:

1. Driftsrammen er økt med 0,731 mill. kroner knyttet til helårsvirkning av netto økte fdv utgifter som følge av utvidelse av areal ved ny barneskole og idrettshall på Gimse.
2. Driftsrammen er økt med 1,267 mill. kroner knyttet til helårsvirkning av netto økte fdv utgifter som følge av utvidelse av areal ved drettshall på Gimse (Melhushallen Nord).
3. Redusert driftsramme med 0,149 mill. kroner knyttet til åpning av Parkeringshus. Reduksjonen er ett produkt av økte fdv kostnader knyttet til hele parkeringshuset fratrukket leieinntekter på 75 plasser til Trøndelag fylkeskommune.

4. Nedskjæring på 0,133 mill. kroner knyttet politisk vedtak ifb. med øk.plan 2020-23. (Ostehøvel).
5. Reduksjon av driftsramme knyttet fjerning av leid brakkerigg ved Brekkåsen skole til svarende 0,325 mill. kroner. Ny brakkerigg som kommunen eier selv ble flyttet fra Gimse til Brekkåsen.
6. Reduksjon av driftsrammen knyttet til mindre utgifter til oljefyring, 0,4 mill. kroner.
7. Reduksjon i driftsrammen på 0,066 mill. kroner knyttet til at snøbrøyteutstyr som ble kjøpt inn til Melhus il fotball ble belastet Bygg- og eiendom i 2022 går ut i 2023.
8. Driftsrammen reduseres som følge av engangsutgifter i forbindelse med etablering av brakkerigg på Lundamo knyttet til økt arealbehov i barnehagen tilsvarende 2,055 mill. kroner.
9. Økning av driftsrammen med 1,4 mill. kroner som skyldes en økning av forventet kraftpris fra 2022 til 2023.
10. Driftsrammen økes med 1,0 mill. kroner som følge av langt høyere priser på renholdspapir.
11. Driftsrammen er redusert med 0,347 mill. kroner fra 2022 til 2023 som følge av økte fdv utgifter og økte leieinntekter etter kjøpet av Energiparken.
12. Driftsrammen økes med 0,6 mill. kroner som følge av at de kommunale avgiftene innen vann og avløp økes med hhv 5 % og 18 % fra 2022 til 2023

Arealforvaltning:

1. Driftsrammen til Arealforvaltning er redusert som følge lavere subsidieringsgrad innen plansaksbehandling som forøvrig er basert på et tidligere politisk vedtak. i 2023 er en nå kommet på at kommunen subsidierer 20 % av lønnsutgiftene knyttet tjenesten. Øvrig reduksjon er kun av teknisk karakter.

Teknisk drift:

1. Driftsrammen er økt som følge av en kraftig økning i drivstoffutgiftene. Økningen i forhold til opprinnelig budsjett for 2022 er på 0,6 millioner kroner. 0,5 mill. kroner av dette vil bli justert i 2. tertial 2022 da prisoppgangen allerede har inntruffet i 2022. Øvrig økning er av teknisk karakter og skyldes flytting av to stillinger internt innen Plan og utvikling.

9.8 Selvkostbudsjett

Historikk og resultater:

Avløp	2022	2023	2024	2025	2026
Utgifter	42 926 359	50 713 511	53 888 916	56 503 500	60 014 811
Inntekter	-39 122 591	-46 025 761	-57 285 145	-63 148 584	-63 409 387
Saldo mot fond	3 803 768	4 687 750	-3 396 230	-6 645 084	-3 394 576
IB Fond	8 473 024	4 669 256	-18 494	3 377 736	10 022 820
Avsetning fond					
Bruk av fond	3 803 768	4 687 750	-3 396 230	-6 645 084	-3 394 576
Saldo	4 669 256	-18 494	3 377 736	10 022 820	13 417 395
Avgiftsøkning	9 %	18 %	25 %	10 %	0 %

Vann	2022	2023	2024	2025	2026
Utgifter	23 286 853	30 233 057	32 821 705	32 601 348	35 204 832
Inntekter	-24 378 377	-25 697 438	-28 791 284	-32 346 646	-37 186 477
Saldo mot fond	-1 091 524	4 535 619	4 030 421	254 703	-1 981 646
IB Fond	7 815 024	8 906 548	4 370 930	340 509	85 806
Avsetning fond					
Bruk av fond	-1 091 524	4 535 619	4 030 421	254 703	-1 981 646
Saldo	8 906 548	4 370 930	340 509	85 806	2 067 452
Avgiftsøkning	3 %	5 %	13 %	13 %	15 %

Som en ser av oversikten over er det lagt opp til en økning i alle gebyrer innen vann med 5 pst. fra 2022 til 2023.

Tilsvarende økning innen avløp er på 18 pst. Det meste av denne avgiftsøkningen skyldes det sterkt økende rentenivået. Rentenivået (5 års swaprente) er økt fra 1,39 pst. i 2020 til 4,22 pst. i 2023.

Tabellen under gjenspeiler ambisjonsnivået til rådmannen i kommende økonomiplanperiode og den økonomiske konsekvensen av dette. Ambisjonsnivået vil bli ytterligere problematisert overfor politisk nivå når hovedplan for vann og avløp blir lagt ut på høring høsten 2022. En ser av oversikten under at avgiftsnivået frem mot 2026 kommer til å stige med 54 pst. innen sektoren vann og 62 pst. innen sektoren avløp. Det årlige investeringsvolumet i økonomiplanperioden for de to sektorene går frem av neste tabell. Tabellen viser også gjennomsnittlig årlig investering de 10 siste årene (2013-2022)

Tabellen under beskriver avgiftsendringer innen vann og avløp fremover.

År	2023	2024	2025	2026
Gebyr endring vann	5,0 %	13,0 %	13,0 %	15,0 %
Gebyr endring avløp	18,0 %	25,0 %	10,0 %	0,0 %
Endring i driftsutgifter vann	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Endring i driftsutgifter avløp	5,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Endring i kalk. avskrivning vann	21,2 %	12,3 %	9,3 %	12,6 %
Endring i kalk. avskrivning avløp	21,1 %	10,9 %	8,9 %	10,1 %
Endring i kalk. rente vann	53,0 %	15,3 %	8,1 %	10,5 %
Endring i kalk. rente avløp	52,1 %	10,9 %	4,3 %	7,9 %
Vannfond i pst. av omsetning	35,2 %	15,3 %	1,1 %	0,2 %
Avløpsfond i pst. av omsetning	10,2 %	0,0 %	5,4 %	15,9 %

Tabellen under beskriver investeringsvolum innen vann og avløp for perioden 2023-2026 og årlig gjennomsnitt for perioden 2013-2022. Tabell 9.81 Investeringsvolum innen vann og avløp for perioden 2023-2026 og årlig gjennomsnitt for perioden 2013-2022.

Inv. År /Tall i mill. kroner	Vann	Avløp
Snitt pr. år 2013-2022	11,7	22,8
2023	54,1	87,2
2024	34,9	34,3
2025	30,5	44,2
2026	45,0	54,3

9.9 Gebyrer

Kommentar til endring i gebyrregulativet. Betalingsbestemmelsene i sin helhet presenteres i eget gebyrregulativ.

10 Virksomheter utenom kommunen

Tabell 10.1 viser hvilke utgiftsområder som føres på rammeområde Virksomheter utenfor kommunen. De største utgiftspostene er Gauldal brann- og redning og Melhus kirkelige fellesråd. Disse omtales under.

Tabell 10.1 utgiftsområder som føres på rammeområde virksomheter utenom kommunen. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring fra 2022 til 2023	Herav tiltak i 2023	Tiltaksnr (drift/investering)
Revisjon Midt-Norge IKS	1 229	1 242	1 267	25	0	
Sekretariat for kontrollutvalget	340	349	359	10	0	
Melhus kirkelig fellesråd	9 482	10 019	10 330	311	0	
Driftstilskudd Prestgårdslånna	250	125	125	0	0	
Driftstilskudd Gamle Hovin	65	40	40	0	0	
Tilskudd til Gaula Natursenter	250	0	0	0	0	
Vertskommunesamarbeid, Rovdyr	31	30	30	0	0	
Vekst Melhus AS	1 107	966	966	0	0	
Galudal Brann og redning IKS	15 908	17 226	19 808	2 582	0	
Trondheimsregionen	506	502	755	253	0	
Tilskudd til 17. mai arrangement i Nedre Melhus	35	50	50	0	0	
Tilskudd til næringsforeningen i Trheim avd Melhus	150	160	165	5	0	
Vannområdesekretariatet for Gaula	40	60	125	65	0	
Regionrådet Trondheim Sør	212	100	155	55	0	
Jul i Melhus	0	50	50	0	0	
Andre religiøse formål	0	0	40	40	40	091
Sum brutto bevilgning	29 565	30 859	34 265	3 346	40	
Avsetning til bundne driftsfond	-	-	-	-	-	
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	-	-	
Avsetning til disposisjonsfond	-	-	-	-	-	
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-	-	
Andre generelle driftsinntekter	-	-	-	-	-	
Sum bevilgninger netto	29 565	30 859	34 265	3 346		

10.1 Gauldal brann og redning

Gauldal Brann og Redning IKS, GBR, eies av kommunene Midtre Gauldal og Melhus i fellesskap, hvor Melhus kommune eier 70 prosent. Selskapet ivaretar eierkommunenenes oppgaver og forpliktelser i henhold til brann- og eksplosjonsvernlovgivningen.

GBR er organisert i tre avdelinger; administrasjon, beredskapsavdeling og forebyggende avdeling. Administrasjonen er lokalisert ved Melhus brannstasjon, hvor brannsjef/daglig leder har kontor. Forebyggende avdeling ivaretar tilsyn med særskilte brannobjekter, behandling av saker i henhold til brannvernlovgivningen, utfører opplæring og brannverninformasjon, tilsyn med fyringsanlegg og feiing.

Rådmannen har mottatt forslag til budsjett fra Gauldal brann- og redningsvesen IKS. Dette gir en betydelig økning i 2023 (2,6 millioner kroner) sammenlignet med 2022. Budsjettet for 2023 er 19,8 millioner kroner mot 17,2 millioner kroner i 2022.

Den samlede økningen er på 15 prosent. Om lag 9 prosent er virkning av nye tiltak på grunn av revidert brannordning. Om lag 6 prosent har å gjøre med stor økning av pensjonskostnader, økning av husleiekostnader, økt kostnad til vaktordninger etter endringer i lokale og sentrale avtaler og ikke minst økt prisvekst i samfunnet.

Gebyrregulativ med satser for feiertjenesten ligger i kapittel 13.7.

10.2 Kirkelig fellesråd

Budsjettet for Kirkelig Fellesråd for 2023 er 10,3 millioner kroner, en økning på 0,3 millioner kroner fra 2022. Dette er beregnet utfra kommunal deflator med redusert i tråd med rådmannens tilsvarende prosentvise reduksjon for alle andre kommunale enheter.

Kirkelig Fellesråd har ikke søkt om midler til en investeringer.

10.3 Andre områder

For de andre områdene er det mindre endringer fra 2022. Forslaget til budsjett for Revisjon Midt-Norge og Kontrollutvalget er i tråd med sak 47/22 i Kontrollutvalget.

Budsjettet for Trondheimsregionen er økt fra 0,5 millioner til 0,76 millioner i tråd med vedtaket i kommunestyret, k-sak 85/2022.

Budsjettet for vannområdesekreteriatet for Gaula er foreslått økt fra 0,06 millioner kroner til 0,125 millioner kroner, som er i tråd med vedtak i kommunestyret, k-sak 86/22.

11 Investeringer, finansiering, gjeldsutvikling og rentekostnader

11.1 Investering og finansiering

Tabell 11.1 gir en oversikt over bevilgningsoversikt for investeringen i henhold til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-5. Denne viser en samlet oversikt over finansieringsbehovet og finansiering av investeringsregnskapet for 2023 og for hele planperioden. Kolonnen "nye prosjekter" samsvarer med kommunestyrets forslag til nye investeringstiltak som er "avkrysset" i vedlegget om investeringstiltak.

Tabell 11.1 Bevilgningsoversikt investering, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning §5-5. Beløp i tusen kroner						
	Igangsatt e prosjekter	Nye prosjekter	Budsjett 2023	2024	2025	2026
Sum investering i varige driftsmidler	300 956	67 855	374 999	216 903	253 188	116 913
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 645	0	2 645	2 645	2 645	2 645
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	303 601	67 855	377 644	219 548	255 833	119 558
Kompensasjon for mva	-28 785	-5 931	-35 953	-28 288	-31 138	-2 763
Tilskudd fra andre	-17 500	-1 900	-19 400	-18 000	-106 500	-
Salg av varige driftsmidler	0	0	-	-	-	-
Salg finansielle anleggsmidler	0	0	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	0	0	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	-	-	-	-
Bruk av lån	-246 514	-57 450	-308 914	-163 015	-92 750	-110 350
Sum investeringsinntekter	-292 799	-65 281	-364 267	-209 303	-230 388	-113 113
Videreutlån	0	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Bruk av lån til videreutlån	0	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Avdrag på lån til videreutlån	11 428	0	11 428	12 794	14 050	15 206
Mottatte avdrag videreutlån	-11 428	0	-11 428	-12 794	-14 050	-15 206
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-7 537	-2 574	-10 111	-10 245	-25 445	-6 445
Bruk av bundet inv fond	-266	0	-	-	-	-
Avsetning til bundet kapitalfond	0	0	-266	-	-	-
Bruk av ubundet investeringsfond	-3 000	0	-	-	-	-
Avsetning til ubundet kapitalfond	0	0	-3 000	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	-	-	-	-
Sum overføring fra drift netto avsetninger	-10 803	-2 574	-13 376	-10 245	-25 445	-6 445
Fremført til inndekning (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Tabell 11.2 spesifiserer bruken av lån per investeringsområde.

Tabell 11.2 Spesifikasjon av bruk av lån. Beløp i tusen kroner.						
Spesifisering, bruk av lån	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter	2023	2024	2025	2026
Melhus Kommunen ex selvkost	138 626	24 200	162 826	95 600	18 050	11 050
Startlån	0	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Melhus kirkelig fellesråd	768	0	768	0	0	0
Selvkost, vann	38 390	15 700	54 090	34 090	30 500	45 000
Selvkost, avløp	68 730	22 500	91 230	33 325	44 200	54 300
SUM bruk av lån	246 514	127 400	373 914	228 015	157 750	175 350

Tabell 11.3 spesifiserer utgiftsbehovet for hvert enkelt investeringsprosjekt for hhv Melhus kommune, Melhus kirkelige fellesråd og de ulike selvkost-områdene. Tabellen er inndelt i kolonner for igangsatte prosjekter som er bevilget tidligere og nye prosjekter som har behov for nye bevilgninger. De enkelte nye prosjekter er nærmere omtalt i vedlegg pkt. 14.2.

Tabell 11.3 Utgiftsbehovet kategorisert. Beløp i tusen kroner.						
	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter	2023	2024	2025	2026
Finansieringsbehov, Melhus kommune ex selvkost	191 732	35 843	227 575	149 488	178 488	17 613
Finansieringsbehov, Melhus kirkelig fellesråd	2 105		2 105			
Finansieringsbehov, selvkost-vann	38 390	15 700	54 090	34 090	30 500	45 000
Finansieringsbehov, selvkost-avløp	68 730	22 500	91 230	33 325	44 200	54 300
Finansieringsbehov, investering i aksjer og andeler, egenkapitalinnskudd KLP	2 645		2 645	2 645	2 645	2 645
Sum finansieringsbehov	303 601	74 043	377 645	219 548	255 833	119 558

De største nye prosjektene som pågår er ny Flå barnehage, kjøp av kommunale boliger, infrastruktur Søberg og bygging av ny driftssentral (dette er delt på 3 prosjekter for hhv kommune budsjett, og vann- og avløpsområdet.

Tabellene 11.4 til 11.7 gir en spesifikasjon for hvert område helt ned på prosjektnivå for kommunens samlede investeringer, fordelt på egne investeringer, selvkost og kirkelig fellesråd.

Tabell 11.4 Spesifikasjon av prosjekter eksklusiv selvkost og kirkelig fellesråd. Beløp i tusen kroner							
Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2023	2024	2025	2026
1228	GDPR og informasjonssikkerhet	806	0	806	0	0	-
1230	Ny ERP løsning	2 000	1 980	3 980	0	0	-
1231	Mobilitet-tilgjengeliggjøre digitale kommunale verktøy	125	0	125	0	0	-
1232	Innføre SvarUt og Svar Inn i alle fagsystemer	375	0	375	0	0	-
1236	Infrastruktur og dekning i skolene. Oppfølging av 1:1 satsning	125	0	125	0	0	-
1239	Kjøp av nettbrett til hjemmetjenesten	344	0	344	0	0	-
1232	Ny UPS batteribackup datarom	0	375	375	0	0	-
2397	Velferdsteknologi Buen sykehjem	275	0	275	0	0	-

Tabell 11.4 Spesifikasjon av prosjekter eksklusiv selvkost og kirkelig fellesråd. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2023	2024	2025	2026
2402	Nytt dørlåssystem Melhus Rådhus	500	0	500	0	0	-
2403	Nye bassenglys Buen bad	291	0	291	0	0	-
2407	Plakatmonter på utsiden av Rådhuset	200	0	200	0	0	-
2418	Utskiftning av heiser	8 750	0	8 750	0	0	-
2419	Eid skole, forprosjekt	313	0	313	0	0	-
2420	Sykehjem, etablering av trådløst nettverk	1 275	0	1 275	0	0	-
2423	Velferdsteknologi Hølanda sykehjem	6 125	0	6 125	0	0	-
2428	Brannalarmanlegg i kommunale bygg	1 250	0	1 250	0	0	-
2432	Tiltak mot granulat ved kunstgressbaner	250	0	250	0	0	-
2438	Gåsbakken skole, forprosjekt	527	0	527	0	0	-
2440	Kartlegging/flyfotografering	397	0	397	0	0	-
2446	Nødstrøm Buen sykehjem	3 000	0	3 000	0	0	-
2456	Strandvegen bhg - Vognbod, takoverbygg og asfalt	307	0	307	0	0	-
2458	Kulturhusutredning	125	0	125	0	0	-
2468	Utbedring av kjøkken og inngangsparti Kroa	210	0	210	0	0	-
2469	Svorksjøen Camping, nytt avløpsanlegg	2 500	0	2 500	0	0	-
2474	Diverse investering Bygg og Eiendom 2022	4 000	5 125	9 125	8 000	7 000	7 000
2475	Utfasing av oljekjeler	1 250	0	1 250	0	0	-
2476	Ungdomsklubb	500	0	500	0	0	-
2478	Trådløst nettverk i barnehagene	1 250	0	1 250	0	0	-
2479	Trådløst nettverk lokasjoner i helse og velferd	438	0	438	0	0	-
XXXX	Nytt saksbehandlersystem	0	1 238	1 238	0	0	-
2480	Ombygging av omsorgsboliger Nord ved Horg helse og omsorgssenter	125	0	125	0	0	-
2481	Uforutsette investeringer tilknyttet HMS/miljørettet helsevern	938	938	1 875	938	938	938
2484	Kjøp av kommunale boliger 2022	48 000	0	48 000	0	0	-
2485	Ny Flå barnehage	39 575	0	39 575	39 575	0	-
2485	Eid svømmehall oppgradering	0	5 500	5 500	0	0	-
XXXX	Kinoprojektor	0	0	0	0	1 250	-
XXXX	Gåsbakken skole - tilpasning av lokaler til læreplaner	0	625	625	28 750	0	-
XXXX	Lundamo ungdomsskole-fritidsklubb	0	5 000	5 000	5 000	0	-
6711	Snarvei Gimse skole - Gruva, miljøpakken	625	1 500	2 125	0	0	-

Tabell 11.4 Spesifikasjon av prosjekter eksklusiv selvkost og kirkelig fellesråd. Beløp i tusen kroner							
Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2023	2024	2025	2026
6712	Mindre trafikktekniske tiltak, miljøpakken	625	0	625	0	0	-
6714	Overvannsledning Møstadal	1 500	0	1 500	0	0	-
6825	Gatelys, energimåling	7 875	0	7 875	3 750	0	-
6827	Sanering og ny bru nr 016 - Fremo bru	0	5 000	5 000	0	0	-
6831	Driftssentral	17 500	0	17 500	0	0	-
6833	Erosjonssikring Stor-Trondsveg/Kroken	1 388	2 625	4 013	0	0	-
6834	Klimatilpasning	375	0	375	0	0	-
6840	Investeringsbehov maskinpark-teknisk drift	1 200	1 625	2 825	1 250	1 875	1 875
6842	Gangbru over Gaula, miljøpakken	1 125	875	2 000	12 500	125 000	-
6844	Infrastruktur Søberg vest	22 500	0	22 500	0	0	-
6850	GSV Martin Tranmæl-Gimsvegen, miljøpakken	1 250	0	1 250	5 000	0	-
6853	Høyeggen øvre, rehabilitering av veganlegg	125	0	125	0	0	-
6854	Høyeggen øvre, sikring av skråning	1 000	0	1 000	0	0	-
6856	Gammelbakkan-o_KV og o_F3	2 250	0	2 250	0	0	-
6857	Gammelbakkan-o_GS15	2 250	0	2 250	0	0	-
6858	Veganlegg, Gimsøya	0	625	625	10 600	31 800	5 300
6859	Hovedplan veg	1 250	0	1 250	2 500	2 500	2 500
6861	Skolebakken Ler, miljøpakken	500	0	500	3 750	0	-
6862	Furuvegen, etappe 1	2 250	0	2 250	375	0	-
1000	Skolebakken bru, Ler	0	1 000	1 000	7 500	0	-
1000	Etablering av rekkverk	0	625	625	0	0	-
1000	GSV Vollmarka, miljøpakken, forskuttering, prosjektering	0	0	0	1 250	0	-
1000	GSV Vollmarka, miljøpakken, forskuttering,bygging	0	0	0	0	8 125	-
1000	Melhus torg alternativ 3	0	0	0	18 750	0	-
xxx	Økte arenakrav Melhushallen nord	0	1 185	1 185	-	-	-
Xxx(*)	Gåsbakken skole – ny gymsal inkl. garderober	0	-	-	-	-	-
9603	Egenkapital innskudd KLP	2 645	0	2 645	2 645	2 645	2 645
	Sum investeringsbehov	194 377	35 841	230 219	152 133	181 133	20 258

(*) Jf. verbalvedtak 5: Gåsbakken skole- ny gymsal og garderober og 046; Gåsbakken skole- tilpasning av lokaler til læreplaner sees i sammenheng. Innleid arkitekt utarbeider forslag til begge løsningene for avsatt sum i 2023. Viser også til KST vedtak 54/22; «Skoleutbyggingsprosjekt Gåsbakken legges inn som tiltak i ØHP for perioden 23-26, og vurderes i sammenheng med kommunens øvrige behov i perioden». Legges frem for politisk behandling våren 2023.

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	Budsjett 2023	2024	2025	2026
1608	Horg kirkegård - støyskjerming	533	-	533	-	-	-
1619	Utvidelse gravplass Flå	472	-	472	-	-	-
1622	Melhus kirke - Varmestyringsanlegg m.m	500	-	500	-	-	-
1624	Melhus kirke - rehabilitering	500	-	500	-	-	-
1625	Flå kirkegård - navnet minnelund	50	-	50	-	-	-
1626	Hølonda kirkegård - navnet minnelund	50	-	50	-	-	-
	Sum investeringsbehov	2 105	-	2 105	-	-	-

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	2023	2024	2025	2026
6001	Bagøyvegen - vann	2 700	0	2 700	1 200	0	-
6003	Varmbo boligfelt - vann	5 000	0	5 000	0	0	-
6009	Lundamo høydebasseng	500	0	500	0	0	-
6010	Ler -Lundamo utskiftning av eternitledning	700	0	700	1 000	0	-
6015	Driftssentral teknisk drift - vann	14 000	0	14 000	0	0	-
6021	Sonevannmåling	200	0	200	90	0	-
6023	Eternitledning, Øye-Skanska	100	0	100	100	0	-
6027	Eternitledning, Gammelbakkan	3 000	0	3 000	0	0	-
6028	Vannledning Ler-Losen	1 000	0	1 000	0	0	-
6032	Vannkum Rye	1 400	0	1 400	0	0	-
6038	Vannforsyning, Losenkrysset-Hermanstad	1 000	0	1 000	0	0	-
6050	Rønningstrøa VPS	540	0	540	0	0	-
6055	Høyeggen øvre, rehabilitering av vannledning	100	0	100	0	0	-
6058	Trykkreduksjon i Melhus sentrum - overordnet plan	0	0	0	1 000	0	-
6063	Vannledninger, Gimsøya (sanering av eternitt Strandvegen)	0	2 500	2 500	3 500	0	-
6064	Nødstrømsaggregat VPS	0	0	0	300	0	-
6065	Rehabilitering av vannledninger langs Brekktrøa i forbindelse med vegarbeider	2 200	0	2 200	0	0	-
6067	Ledningsanlegg til Rønningstrøa HBS, bygging	4 000	0	4 000	1 000	0	-
6068	Vannforsyning, Hovin - Lundamo, prosjektering	300	0	300	900	0	-
6069	Utvidelse vannbehandling Benna	500	500	1 000	0	0	-
6071	Lyngenvegen-vann, forprosjekt	200	0	200	0	0	-
6072	Hovedvannledning Ler sentrum, prosjektering	150	0	150	0	0	-

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	2023	2024	2025	2026
6073	Vannledning Skolebakken, Ler, forprosjekt	400	0	400	0	0	-
6073	Vannledning, Kvammen-Rødde, forprosjekt	400	0	400	0	0	-
6074	Sanering Åkervegen, vann	0	400	400	0	0	-
6075	Sanering Leirtake, Lundamo, vannforsyning-forprosjekt	0	300	300	0	0	-
6076	Vannledning Ler sentrum, byggefase	0	6 000	6 000	2 000	0	-
6077	Rønningstrøa høydebasseng, byggefase	0	6 000	6 000	6 000	0	-
XXXX	Vannledning Skolebakken, Ler, prosjektering og byggefase	0	0	0	4 000	0	-
XXXX	Eternittledning, Øye-Skanska, byggefase	0	0	0	8 000	0	-
XXXX	Vannforsyning, Ler sentrum, byggefase	0	0	0	5 000	25 000	20 000
XXXX	Eternittledning, Ferjestaden-Udduvoll, prosjektering	0	0	0	0	500	-
XXXX	Vannforsyning, Hovin - Lundamo, byggefase	0	0	0	0	5 000	25 000
XXXX	Eternittledning, Ferjestad-Udduvoll, byggefase	0	0	0	0	0	-
	Sum investeringsbehov	38 390	15 700	54 090	34 090	30 500	45 000

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	2023	2024	2025	2026
6201	Bagøyvegen - avløp	2 700	-	2 700	1 500	-	-
6204	Varmbo boligfelt - avløp	6 000	5 000	11 000	1 000	-	-
6219	Bagøyvegen avløpspumpestasjon	-	-	-	3 000	-	-
6225	Avløpssanering Ler sentrum	280	-	280	-	-	-
6228	Driftssentral teknisk drift, avløp	14 000	-	14 000	-	-	-
6241	Avløpsledning Øysand-Klett	-	-	-	2 000	-	-
6245	Hovin RA, rehabilitering	200	-	200	-	-	-
6246	Saneringsplan, Løvset	-	-	-	-	-	300
6247	Saneringsplan, Kvål	-	-	-	-	200	-
6248	Saneringsplan, Øysand	250	-	250	275	-	-
6253	Spillvannsledning, Ler - Lundamo	280	-	280	-	-	-
6255	Saneringsplan Hovin	-	-	-	250	-	-
6257	Spillvannsledning Ler-Kvål	15 500	-	15 500	1 000	-	-
6262	Avløpsanlegg, Losenkrysset-Hermanstad	2 000	-	2 000	-	-	-
6263	Sanering Moavegen, Kvål	-	-	-	200	-	-
6270	Gåsbakken RA	2 000	-	2 000	-	-	-
6276	Avløpsanlegg, Løvset-Åsvegen	930	-	930	-	-	-

Tabell 11.7 Spesifikasjon av prosjekter selvkost avløp. Beløp i tusen kroner

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	2023	2024	2025	2026
6277	Avløpsanlegg, Litjlerlia	1 390	-	1 390	-	-	-
6279	Kvammen APS	100	-	100	-	-	-
6275	Litlerlia APS	1 950	-	1 950	-	-	-
6280	Avløpsplan Gåsbakken	-	-	-	500	-	-
6281	Avløpsplan Fremo	-	-	-	-	500	-
6283	Øysand APS	5 000	-	5 000	-	-	-
6288	Avløpssanering - Gammelbakkan	2 100	-	2 100	-	-	-
6289	Avløpsanlegg, Gimsøya	-	2 500	2 500	3 500	-	-
6293	Omlegging av deler av avløpsledninger langs Brekktrøa i forbindelse med vegarbeider	50	400	450	-	-	-
6294	Blekesmark APS	2 800	-	2 800	-	-	-
6295	Furuvegen, etappe 1	2 000	-	2 000	500	-	-
6296	Avløpsanlegg, Hovin - Lundamo, prosjektering	300	-	300	800	-	-
6297	Diverse investering avløp	300	-	300	300	-	-
6300	Tilstandsvurdering avløp Øysand	600	-	600	-	-	-
6301	Avløpspumpestasjoner Ler-Kvål	7 000	-	7 000	-	-	-
6302	Lyngenevegen avløp, forprosjekt	200	-	200	-	-	-
6303	Avløpsanlegg Skolebakken, Ler, forprosjekt	400	-	400	-	-	-
6305	Avløpsanlegg, Kvammen-Rødde, forprosjekt	400	-	400	-	-	-
6307	Utvidelse ledningsnett avløpssanering	-	200	200	-	-	-
6308	Sanering Åkervegen, Gimse, avløp	-	400	400	-	-	-
6309	Sanering Leirtaket, Lundamo, avløp - forprosjekt	-	500	500	-	-	-
6310	Ler avløpspumpestasjon	-	3 500	3 500	-	-	-
6312	Avløpsanlegg Ler sentrum, byggefase	-	10 000	10 000	2 000	-	-
XXXX	Avløpsanlegg Gresjmovegen, forprosjekt	-	-	-	500	-	-
XXXX	Sanering avløpsanlegg, Sagbakken-Lykkjvegen, prosjektering	-	-	-	500	-	-
XXXX	Riving av Ler renseanlegg	-	-	-	1 000	-	-
XXXX	Loddgårdstrøa sør, avløpspumpestasjon	-	-	-	3 000	-	-
XXXX	Avløpsanlegg Skolebakken, Ler, prosjektering og byggefase	-	-	-	4 000	-	-
XXXX	Avløpsledninger, Furuvegen og Eidsåsen, etappe 2	-	-	-	2 500	-	-
XXXX	Spillvannsledning, byggefase, Ler-Lundamo	-	-	-	5 000	25 000	20 000

Prosjekt	Prosjektnavn	Igangsatte prosjekter	Nye prosjekter/nye bevilgninger	2023	2024	2025	2026
XXXX	Ler-Lundamo, 5 stk APS	-	-	-	-	6 000	3 000
XXXX	Spillvannsledning, byggefase, Hovin -Lundamo	-	-	-	-	5 000	25 000
XXXX	Avvikling av Varmbo RA - forprosjekt	-	-	-	-	500	-
XXXX	Sanering avløpsanlegg, Sagbakken-Lykkjvegen, byggefase	-	-	-	-	7 000	-
XXXX	Avløpsledning, byggefase, Øysand-Klett	-	-	-	-	-	6 000
	Sum finansieringsbehov	68 730	22 500	91 230	33 325	44 200	54 300

11.2 Investeringslån - låneopptak og gjeldsutvikling

Låneopptak

Kapittel 11.1 viser en oversikt over løpende og nye investeringsprosjekter. Tabell 11.8 viser en spesifikasjon av bruk av lån for å finansiere investeringene.

Finansieringsbehovet i 2023 (ex startlån) er 371,4 millioner kroner. Av dette finansieres 303,9 millioner kroner med bruk av lån, hvor 246,5 millioner kroner er lån som er tatt opp tidligere.

Det legges til grunn et låneopptak på investeringslån på 284,0 millioner kroner (korrigert for bruk av ubrukte lånemidler) i 2023. I tillegg vedtas et låneopptak 65 millioner kroner fra Husbanken brukt til videreutlån (startlånsordningen) i 2023.

Gjeldsutvikling

Tabell 11.8 viser at lån til investeringsformål øker fra 1 947 394 millioner kroner ved inngangen til 2022 til 2 218 278 millioner kroner ved utgangen av 2026. Tallene er basert på rådmannens forslag til investeringer for planperioden.

	2023	2024	2025	2026
Gjeld til investeringsformål per 1.1	1 947 394	2 152 890	2 207 866	2 207 331
Låneopptak konsekvensjustert	284 714	103 465	74 700	99 300
Låneopptak nye investeringstiltak	24 200	60 550	18 050	11 050
Avdrag konsekvensjustert	-82 958	-86 835	-89 386	-93 136
Avdrag nye investeringstiltak	-459	-2 204	-3 899	-4 560
Bruk av ubrukte lånemidler	-20 000	-20 000	-	-
Sum gjeld til investeringsformål per 31.12	2 152 890	2 207 866	2 207 331	2 219 985

Lån til investeringsformål finansieres av kommuneekassen, selvkostområdet og rentekompensasjon fra Husbanken. Tabell 11.9 viser fordelingen mellom lån som finansieres av kommuneekassen og lån som finansieres av andre.

Definisjon av gjeld	2023	2024	2025	2026
Brutto gjeld (gjeldsgrad 1)	2 484 157	2 584 139	2 627 290	2 682 415
Startlån	-331 267	-376 273	-419 959	-462 430
Ubrukte lånemidler	-60 760	-40 760	-40 760	-40 760
Rentekompenserte lån	-70 391	-62 153	-53 915	-45 677
VA-lån	-632 250	-670 217	-676 812	-749 615
Lån til omsorgsboliger og sosialboliger	-244 359	-239 472	-234 683	-229 989

Tabell 11.9 Samlet oversikt gjeldsgrad. Beløp i tusen kroner.				
Lån til næringsbygg mm	-46 531	-45 368	-44 234	-43 128
Renteeksponert gjeld (gjeldsgrad 2)	1 098 599	1 149 896	1 156 928	1 110 817

11.3 Startlån - låneopptak og gjeldsutvikling

Om ordningen

Startlån er en behovsprøvd låneordning hvor kommunen tar opp lån i Husbanken og som benyttes til videre utlån til kommunens innbyggere. Startlån skal bidra til at personer med langvarig boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Låneordningen er regulert i «Forskrift om startlån fra Husbanken». I tillegg brukes «Husbankens veileder for saksbehandling av startlån i kommunene».

Melhus kommune har gjennom mange år tilbudt behovsprøvde lån og tilskudd til sine innbyggere, og mange har fått hjelp til å finansiere boligkjøp og boligtilpasninger gjennom disse ordningene. For mange vanskeligstilte er startlån og tilskudd det som skal til for å kunne skaffe egen bolig eller kunne beholde bolig. Kommunen jobber aktivt med de boligsosiale utfordringer, og for å øke gjennomstrømmingen i den kommunale boligmassen hvor det settes fokus på "fra leie til eie". Sentrale føringer er at barnefamilier og varig vanskeligstilte har høy prioritet for ordningen.

Søknadsinngangen og bruken av startlån i 2022 er noe lavere enn i 2021. Imidlertid er det antatt at behovet i 2023 vil stige som følge av lavere boligpriser og andelen innbyggere som vil kunne benytte startlånsordningen øker.

Låneopptak

Med bakgrunn i kommunens boligsosiale arbeid og etterspørsel etter startlån, foreslår rådmannen å ta opp 65 millioner kroner i lån fra Husbanken. Lånet benyttes til videreutlån til startlånsordningen.

Utvikling av lånesaldo

Dersom man forutsetter at det bevilges 65 millioner kroner til utlån hvert år i planperioden, vil lån i startlånsordningen øke fra om lag 285,7 millioner kroner ved inngangen til 2023 til 462 millioner kroner ved utgangen av 2026. Dette innebærer en kraftig utlånsvekst for kommunen. Det er grunn for å tro at innstramningen i bankenes adgang til å yte boliglån har medført økt etterspørsel etter startlån.

12 Disposisjonsfond – tiltak og utvikling

Tabell 12.1 under viser bruk og avsetning til kommunens felles disposisjonsfond. Første kolonne viser forventet bruk og avsetning i 2022, og deretter kommer budsjettert bruk og avsetning i planperioden.

Som tabellen viser utgjør felles disposisjonsfond er om lag 100,3 millioner kroner ved inngangen til 2022 og at det reduseres til 97,2 millioner kroner ved utgangen av 2026. Måltallet kommenteres i kapittel 4.4.

Tabell 12.1 Felles disposisjonsfond, tiltak og utvikling. Beløp i tusen kroner.						
		2022	2023	2024	2025	2026
2560001	IB - Disposisjonsfond - felles	100 393	61 406	75 671	83 413	89 413
K sak 112/19	Tiltak 37; Genrell bredbåndsutbygging	- 500	- 500			
ØHP 2022-2025	Tiltak 31. Digitaliseringsrådgiver skole	- 127	- 827	-		
ØHP 2022-2025	Tiltak 67. Skateboardbane ved Lundamo U.skole	- 100				
ØHP 2022-2025	Budsjettert avsetning til felles disposisjonsfond	16 500	16 500	16 500	16 500	16 500
ØHP 2022-2025	Kjøp av nettbrett til hjemmetjenesten	- 275				
K sak 7/22	Lokal medfinansiering NKOM søknad om bredbåndsutbygging	- 1 013				
K sak 10/22	Vurdering og avslutning av ulike disp fond	3 047				
K sak 27/22	NVE-plan 20898 Sikringstiltak mot erosjon og skred langs Gaula, Krogstadsanden-hastetiltak. Søkes om skjønnsmidler	- 315				
Interpellasjon 1/22	Støtte til Ukraina	- 25				
K sak 31/22	Sikring av skråning Eindridesveg/Innleggsvegen. Det søkes skjønnsmidler	- 2 500				
K sak 46/22 R saken	Bruk av felles disp fond til ulike spesifikke tiltak/fond	- 36 430				
K sak 46/22 R saken	Artic Race	- 100				
K sak 46/22 R saken	Tilbakeføring av mindreforbruk til enhetenes overskuddsfond	- 21 019				
K sak 46/22 R saken	Tilbakeføring av merforbruk fra enhetenes overskuddsfond	7 760				
K sak 46/22 R saken	Ung i jobb, økning i fht til det som ligger budsjettet	- 200				
K sak 46/22 R saken	Avsetning til å dekke lønnsoppgjør	- 2 670				
K sak 46/22 R saken	MerSmak	- 377				
K sak 62/22	Stabilisering av fastlegesituasjon	- 608				
K sak 87/22	TV-aksjon	- 35				
ØHP 2023-2026	Forprosjekt aktivitetspark		- 1 450			
ØHP 2023-2026	Redusert avsetning til disposisjonsfond - saldering		-408	-9 072	-8 966	-8 966
2560001	UB - disponibelt	61 406	74 720	82 148	89 682	97 216

13 Oversikt over nye tiltak

13.1 Prioriterte driftstiltak i økonomiplanperioden

Tiltak	038: Lovfestet leirskoleopphold				
Beskrivelse	Opplæringsloven § 13-7 b. Kommunen skal som en del av grunnskoleopplæringa tilby elevene leirskoleopphold eller annen skoletur med minst tre overnattinger i sammenheng. Gratisprinsippet med fullfinansiering skal gjelde, noe som innebærer at kommunene ikke lenger kan gi skolen og foreldrene finansieringsansvar. Dette bidrar til likebehandling. I rammene i dag til skolene ligger et beløp på kr 900 per elev. Kostnad pr elev i bemannet leirskole ligger i snitt på kr. 3500 pr elev. om lag 220 elever er hvert år på leirskole.				
Ansvar: Rådmannen ramme 2 (29999) Tjeneste: Grunnskole drift (2201)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.29999.2201.10190.202.0Interne lønnskostnader - flytting mellom ansvar	570 000	570 000	570 000	570 000	2 280 000
Sum utgifter	570 000	570 000	570 000	570 000	2 280 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	570 000	570 000	570 000	570 000	2 280 000
SUM NETTO TILTAK	570 000	570 000	570 000	570 000	2 280 000

Tiltak	064: Forventet reduksjon i spespedtiltak				
Beskrivelse	Forventet effekt i spesialpedagogiske tiltak, som følge av det igangsatte prosjektet med å utrede/vurdere tiltak innenfor området.				
Ansvar: Rådmannen ramme 2 (29999) Tjeneste: Grunnskole drift (2201)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.29999.2201.10195.202.0 Avsetning spes.ped (kun budsjett)	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-4 000 000
Sum utgifter	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-4 000 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-4 000 000
SUM NETTO TILTAK	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-4 000 000

Tiltak	068: Reduksjon i nedsatt makspris kommunale barnehager				
Beskrivelse	Statsbudsjettet: I Statsbudsjett for 2023 foreslår regjeringen å redusere maksimalprisen i barnehagen for alle barn i landet. Maksimalprisen blir redusert med kr 50 per måned, fra kr 3050 til kr 3000 pr måned. Forutsatt økning i priser med 3,1% som ble tatt ned i rammene til barnehagene må i tillegg tilføres barnehagen igjen.				
Ansvar: Rosmælen barnehage (20044) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20044.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	88 890	88 890	88 890	88 890	355 560
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	88 890	88 890	88 890	88 890	355 560
Sum netto	88 890	88 890	88 890	88 890	355 560
Ansvar: Flå barnehage (20054) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					

Tiltak	068: Reduksjon i nedsatt makspris kommunale barnehager				
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20054.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	117 655	117 655	117 655	117 655	470 620
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	117 655	117 655	117 655	117 655	470 620
Sum netto	117 655	117 655	117 655	117 655	470 620
Ansvar: Lundamo barnehage (20064) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20064.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	159 857	159 857	159 857	159 857	639 428
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	159 857	159 857	159 857	159 857	639 428
Sum netto	159 857	159 857	159 857	159 857	639 428
Ansvar: Hovin barnehage (20074) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20074.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	151 187	151 187	151 187	151 187	604 748
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	151 187	151 187	151 187	151 187	604 748
Sum netto	151 187	151 187	151 187	151 187	604 748
Ansvar: Gåsbakken barnehage (20084) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20084.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	66 684	66 684	66 684	66 684	266 736
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	66 684	66 684	66 684	66 684	266 736
Sum netto	66 684	66 684	66 684	66 684	266 736
Ansvar: Eid barnehage (20094) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20094.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	89 711	89 711	89 711	89 711	358 844
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	89 711	89 711	89 711	89 711	358 844
Sum netto	89 711	89 711	89 711	89 711	358 844
Ansvar: Kosekroken barnehage (20120) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20120.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	64 212	64 212	64 212	64 212	256 848
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	64 212	64 212	64 212	64 212	256 848

Tiltak	068: Reduksjon i nedsatt makspris kommunale barnehager				
Sum netto	64 212	64 212	64 212	64 212	256 848
Ansvar: Strandvegen barnehage (20130) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20130.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	106 660	106 660	106 660	106 660	426 640
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	106 660	106 660	106 660	106 660	426 640
Sum netto	106 660	106 660	106 660	106 660	426 640
Ansvar: Presttrøa barnehage (20140) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20140.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	156 752	156 752	156 752	156 752	627 008
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	156 752	156 752	156 752	156 752	627 008
Sum netto	156 752	156 752	156 752	156 752	627 008
Ansvar: Gimsøya barnehage (20150) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20150.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	101 220	101 220	101 220	101 220	404 880
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	101 220	101 220	101 220	101 220	404 880
Sum netto	101 220	101 220	101 220	101 220	404 880
Ansvar: Tambartun barnehage (20170) Tjeneste: Barnehagedrift (2301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20170.2301.16000.201.0 Brukerbetaling skole og barnehager	141 554	141 554	141 554	141 554	566 216
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	141 554	141 554	141 554	141 554	566 216
Sum netto	141 554	141 554	141 554	141 554	566 216
SUM NETTO TILTAK	1 244 382	1 244 382	1 244 382	1 244 382	4 977 528

Tiltak	066: Økt pris skolefritidsordning				
Beskrivelse	Økning av priser i SFO. Økning på 3% på helklass og 6% på halvpllass. Nye priser blir da kr 2903 for helklass og kr 1849 for halvpllass. Priser på 2022-nivå. I forventning om inntektsøkning forutsettes uendret barnetall på de ulike tilbudene. Konsumprisindeks på 3,7% kommer i tillegg.				
Ansvar: Brekkåsen skole (20010) Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20010.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-83 396	-83 396	-83 396	-83 396	-333 584
Sum utgifter	0	0	0	0	0

Tiltak	066: Økt pris skolefritidsordning				
Sum inntekter	-83 396	-83 396	-83 396	-83 396	-333 584
Sum netto	-83 396	-83 396	-83 396	-83 396	-333 584
Ansvar: Gimse skole (20020)					
Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20020.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-107 984	-107 984	-107 984	-107 984	-431 936
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-107 984	-107 984	-107 984	-107 984	-431 936
Sum netto	-107 984	-107 984	-107 984	-107 984	-431 936
Ansvar: Høyeggen skole (20030)					
Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20030.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-90 201	-90 201	-90 201	-90 201	-360 804
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-90 201	-90 201	-90 201	-90 201	-360 804
Sum netto	-90 201	-90 201	-90 201	-90 201	-360 804
Ansvar: Rosmælen skole (20040)					
Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20040.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-22 556	-22 556	-22 556	-22 556	-90 224
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-22 556	-22 556	-22 556	-22 556	-90 224
Sum netto	-22 556	-22 556	-22 556	-22 556	-90 224
Ansvar: Flå skole (20050)					
Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20050.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-23 668	-23 668	-23 668	-23 668	-94 672
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-23 668	-23 668	-23 668	-23 668	-94 672
Sum netto	-23 668	-23 668	-23 668	-23 668	-94 672
Ansvar: Lundamo skole (20060)					
Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20060.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-34 454	-34 454	-34 454	-34 454	-137 816
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-34 454	-34 454	-34 454	-34 454	-137 816
Sum netto	-34 454	-34 454	-34 454	-34 454	-137 816
Ansvar: Hovin skole (20070)					
Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt

Tiltak	066: Økt pris skolefritidsordning				
1.20070.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-40 660	-40 660	-40 660	-40 660	-162 640
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-40 660	-40 660	-40 660	-40 660	-162 640
Sum netto	-40 660	-40 660	-40 660	-40 660	-162 640
Ansvar: Gåsbakken skole (20080) Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20080.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-9 437	-9 437	-9 437	-9 437	-37 748
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-9 437	-9 437	-9 437	-9 437	-37 748
Sum netto	-9 437	-9 437	-9 437	-9 437	-37 748
Ansvar: Eid skole (20090) Tjeneste: Skolefritidsordning (2204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20090.2204.16000.215.0 Brukerbetaling skole og barnehager	-27 071	-27 071	-27 071	-27 071	-108 284
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-27 071	-27 071	-27 071	-27 071	-108 284
Sum netto	-27 071	-27 071	-27 071	-27 071	-108 284
SUM NETTO TILTAK	-439 427	-439 427	-439 427	-439 427	-1 757 708

Tiltak	073: Økte tilskuddssatser private barnehager				
Beskrivelse	Statsbudsjett: Økte tilskuddssatser til private barnehager. Økte kostnader, relativt høy kommunal deflator og redusert foreldrebetaling bidrar til de høyere satsene. Redusert pensjonssats er trukket fra.				
Ansvar: Barnehager (29995) Tjeneste: Private barnehager (2307)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.29995.2307.13702.201.0 Kommunalt tilskudd til private barnehager	1 922 000	1 922 000	1 922 000	1 922 000	7 688 000
Sum utgifter	1 922 000	1 922 000	1 922 000	1 922 000	7 688 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	1 922 000	1 922 000	1 922 000	1 922 000	7 688 000
SUM NETTO TILTAK	1 922 000	1 922 000	1 922 000	1 922 000	7 688 000

Tiltak	023: Multidose 2023 Hjemmetjenesten				
Beskrivelse	Nytt anbud på pakking av Multidose (MD). 180,- kr per måned per pasient x 291 MD = 628 560,- kr. Fordeles avdelingsvis- 92 (Horg), 55 (Hølonda) og 144 (Nedre Melhus).				
Ansvar: Hjemmebaserte tjenester, administrasjon (36100) Tjeneste: Administrasjon pleie- og omsorg (3209)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.36100.3209.11140.254.0 Medisiner	628 560	628 560	628 560	628 560	2 514 240

Sum utgifter	628 560	628 560	628 560	628 560	2 514 240
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	628 560	628 560	628 560	628 560	2 514 240
SUM NETTO TILTAK	628 560	628 560	628 560	628 560	2 514 240

Tiltak	013: Multidose 2023 Institusjon				
Beskrivelse	Pakkegebyr multidose fra 2023 60 kr per pasient per uke: 105 pasienter = 327 600 kr. Skal fordeles avdelingsvis.				
Sted	Ansvar: Buen sykehjem, korttidsavdelingen (37210) Tjeneste: Opphold i institusjon (3201)				
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.37210.3201.11140.253.0 Medisiner	327 600	327 600	327 600	327 600	1 310 400
Sum utgifter	327 600	327 600	327 600	327 600	1 310 400
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	327 600	327 600	327 600	327 600	1 310 400
SUM NETTO TILTAK	327 600	327 600	327 600	327 600	1 310 400

Tiltak	020: Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)				
Beskrivelse	FAFOM overtok ansvaret for BPA- ordningen fra 15.08.22. Prognosen viser at budsjetrammen er for liten i forhold til vedtak som er fattet, og det er behov for å øke rammen med kr. 1.000.000.				
	Ansvar: Brukerstyrt personlig assistent (36610) Tjeneste: Hjemmehjelp (3205)				
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.36610.3205.13700.254.0 Kjøp av tjenester fra private	1 000 000	1 016 000	1 032 256	1 048 772	4 097 028
Sum utgifter	1 000 000	1 016 000	1 032 256	1 048 772	4 097 028
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	1 000 000	1 016 000	1 032 256	1 048 772	4 097 028
SUM NETTO TILTAK	1 000 000	1 016 000	1 032 256	1 048 772	4 097 028

Tiltak	015: Medisinsk forbruksmaterieell justering i forhold til ekstraordinær prisstigning				
Beskrivelse	Forbruk 2019 og prisvekst 1,6% + ekstraordinær prisvekst gir et forventet forbruk på 2 169 500 kr.				
	Ansvar: Buen sykehjem, korttidsavdelingen (37210) Tjeneste: Opphold i institusjon (3201)				
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.37210.3201.11100.253.0 Medisinske forbruksvarer	495 000	495 000	495 000	495 000	1 980 000
Sum utgifter	495 000	495 000	495 000	495 000	1 980 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	495 000	495 000	495 000	495 000	1 980 000
SUM NETTO TILTAK	495 000	495 000	495 000	495 000	1 980 000

Tiltak	016: Pasientvarslingsanlegg Horg og Buen				
Beskrivelse	Det er ikke tilført rammen utgifter reele til Horg og Buen ihht Hepro og pasientvarslingsanlegg. Fordeles avdelingsvis: Adm: 94 440, Buen korttids; 174000, Buen langtidsavd 146 000 og Horg 120000 og Gimsebu Jarlsbu 130 000. Til sammen: 664 440 kr og prisvekst 10 631 kr = 675 071 kr				
Ansvar: Institusjonsbaserte tjenester administrasjon (37100) Tjeneste: Administrasjon pleie- og omsorg (3209)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.37100.3209.11999.253.0 Andre avgifter, gebyrer, lisenser m.v.	675 071	675 071	675 071	675 071	2 700 284
Sum utgifter	675 071	675 071	675 071	675 071	2 700 284
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	675 071	675 071	675 071	675 071	2 700 284
SUM NETTO TILTAK	675 071	675 071	675 071	675 071	2 700 284

Tiltak	040: Leasing velferdsteknologi				
Beskrivelse	Økning i antall brukere som benytter velferdsteknologi - art 12205.254. Kostnad per måned i leie stipulert til kr 600 000,- for 2023. Synliggjøring av økte driftskostnader.				
Ansvar: Hjemmebaserte tjenester, administrasjon (36100) Tjeneste: Administrasjon pleie- og omsorg (3209)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.36100.3209.12205.254.0 Leie/leasing av annet utstyr	900 000	900 000	900 000	900 000	3 600 000
Sum utgifter	900 000	900 000	900 000	900 000	3 600 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	900 000	900 000	900 000	900 000	3 600 000
SUM NETTO TILTAK	900 000	900 000	900 000	900 000	3 600 000

Tiltak	048: Realistisk medisinbudsjett				
Beskrivelse	Budsjett medisiner er underbudsjettet og anbefales legges likt forbruk 2019 og prisvekst. Dette er da inkl besparelse som forventes. Totalt 356 000 kr som fordeles avdelingsvis utover nåværende ramme.				
Ansvar: Buen sykehjem, korttidsavdelingen (37210) Tjeneste: Opphold i institusjon (3201)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.37210.3201.11140.253.0 Medisiner	356 000	356 000	356 000	356 000	1 424 000
Sum utgifter	356 000	356 000	356 000	356 000	1 424 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	356 000	356 000	356 000	356 000	1 424 000
SUM NETTO TILTAK	356 000	356 000	356 000	356 000	1 424 000

Tiltak	049: Økt matvarepris over 1,6% prisvekst				
Beskrivelse	Forventer økte matvarepriser utover prisvekst i ramme på 1,6%. Fordeles avdelingsvis. Utgjør ca. 653 000kr inkl økt 11299 på 100 000 kr				
Ansvar: Buen kjøkken (37310) Tjeneste: Kjøkkendrift (3203)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt

Tiltak	049: Økt matvarepris over 1,6% prisvekst				
1.37310.3203.11150.190.0 Matvarer	553 000	553 000	553 000	553 000	2 212 000
1.37310.3203.11299.253.0 Annet forbruksmateriell, råvarer og tjenester	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
Sum utgifter	653 000	653 000	653 000	653 000	2 612 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	653 000	653 000	653 000	653 000	2 612 000
SUM NETTO TILTAK	653 000	653 000	653 000	653 000	2 612 000

Tiltak	039: Bilpark - 2023				
Beskrivelse	Kostnader med leasinger, forsikring og drivstoff av bilparken i hjemmetjenesten. Beregnet økteutgifter i 2023 til totalt ca. kr. 1 650 900,-kr. Fordelt på avdelinger. (11711)				
Ansvar: Nedre Melhus hjemmetjeneste 1 (36210) Tjeneste: Hjemmesykepleie (3204)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.36210.3204.11711.254.0 Driftsutgifter transportmidler (Leaseplan)	0	1 650 900	1 650 900	1 650 900	4 952 700
Sum utgifter	0	1 650 900	1 650 900	1 650 900	4 952 700
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	0	1 650 900	1 650 900	1 650 900	4 952 700
SUM NETTO TILTAK	0	1 650 900	1 650 900	1 650 900	4 952 700

Tiltak	075: Matombringning egenandel - økning på 5 % pga matvareprisene				
Beskrivelse	I gebyrregulativet ligger det inne et forslag på 5 % økning for matombringning, pga høye matvarepriser.				
Ansvar: Buen kjøkken (37310) Tjeneste: Kjøkkendrift (3203)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.37310.3203.16213.234.0 Egenandel matombringning	-164 000	-164 000	-164 000	-164 000	-656 000
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-164 000	-164 000	-164 000	-164 000	-656 000
Sum netto	-164 000	-164 000	-164 000	-164 000	-656 000
Ansvar: Hørg kjøkken (37311) Tjeneste: Kjøkkendrift (3203)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.37311.3203.16213.234.0 Egenandel matombringning	-179 900	-179 900	-179 900	-179 900	-719 600
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-179 900	-179 900	-179 900	-179 900	-719 600
Sum netto	-179 900	-179 900	-179 900	-179 900	-719 600
Ansvar: Hølonda kjøkken (37312) Tjeneste: Kjøkkendrift (3203)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.37312.3203.16213.234.0 Egenandel matombringning	-122 510	-122 510	-122 510	-122 510	-490 040

Tiltak	075: Matombringning egenandel - økning på 5 % pga matvareprisene				
Sum utgifter	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-122 510	-122 510	-122 510	-122 510	-490 040
Sum netto	-122 510	-122 510	-122 510	-122 510	-490 040
SUM NETTO TILTAK	-466 410	-466 410	-466 410	-466 410	-1 865 640

Tiltak	070: Statsbudsjett 2023: Økt basistilskudd fastleger				
Beskrivelse	Det foreslås å styrke basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2023 med 480 mill. kroner, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. For bedre å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk ressurskrevende listeinnbyggere, foreslås det å avvikle knekkpunktet og innføre et risikostjustert basistilskudd. Det risikostjusterte basistilskuddet fra 1. mai 2023 skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand. Helårseffekten av forslaget er 720 mill. kroner.				
Ansvar: Kommuneoverlegen (30010)					
Tjeneste: Legetjenester (4010)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.30010.4010.13703.241.0 Legetjenester etter avtale	1 532 000	1 532 000	1 532 000	1 532 000	6 128 000
Sum utgifter	1 532 000	1 532 000	1 532 000	1 532 000	6 128 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	1 532 000	1 532 000	1 532 000	1 532 000	6 128 000
SUM NETTO TILTAK	1 532 000	1 532 000	1 532 000	1 532 000	6 128 000

Tiltak	071: Statsbudsjettet 2023: Redusert behov for økonomisk sosialhjelp				
Beskrivelse	Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det vedtatt endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. Endringene forventes å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp, og rammetilskuddet reduseres derfor med 100 mill. kroner.				
Ansvar: NAV (40115)					
Tjeneste: Økonomisk sosialhjelp og rådgiving (4015)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.40115.4015.14705.281.0 Bidrag til livsopphold	-237 000	-237 000	-237 000	-237 000	-948 000
Sum utgifter	-237 000	-237 000	-237 000	-237 000	-948 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-237 000	-237 000	-237 000	-237 000	-948 000
SUM NETTO TILTAK	-237 000	-237 000	-237 000	-237 000	-948 000

Tiltak	001: Naturskade, økt stillingsandel				
Beskrivelse	Stilling naturskade (50% stilling) finansieres gjennom bruk av følgende fond i 2023 og 2024, beløpene gjelder for hvert år.2560727 Sektor Plan og utvikling, kr 398 000,-2510676Tilskudd, Byvekstmidler oppfølging av byvekstavtale og klimavennlig arealutvikling, kr 200 000,-				
Ansvar: Naturfare (53008)					
Tjeneste: Naturskader (5407)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.53008.5407.10100.315.0 Lønn i faste stillinger	472 000	472 000	472 000	472 000	1 888 000
1.53008.5407.10900.315.0 Premie KLP	51 800	51 800	51 800	51 800	207 200
1.53008.5407.10990.315.0 Arbeidsgiveravgift	73 800	73 800	73 800	73 800	295 200

1.53008.5407.19400.315.0 Bruk av disp.fond	-598 900	-598 900	-200 000	-200 000	-1 597 800
Sum utgifter	597 600	597 600	597 600	597 600	2 390 400
Sum inntekter	-598 900	-598 900	-200 000	-200 000	-1 597 800
Sum netto	-1 300	-1 300	397 600	397 600	792 600
SUM NETTO TILTAK	-1 300	-1 300	397 600	397 600	792 600

Tiltak	007: Vedlikehold av bruer				
Beskrivelse	Vedlikehold av bruer i henhold til årlig tilstandsrapport. Vedlikehold av brukonstruksjoner er veldig viktig. Manglende drift og vedlikehold kan ha store konsekvenser for trafikksikkerheten, mobiliteten og økende kostnader ved at levetiden forkortes mer enn tiltenkt ved etablering av brua. Behov for bevilgning på kr. 400 000,- eks. mva. Det bevilges kun for 2023 i dette vedtaket. Det forventes også at andre bruer får behov for vedlikehold og som er synliggjort ved at vi ønsker en bevilgning i resten av perioden også. Forventes kostnadsfordeling: Budsjett 20232023202420252026400 000,-400 000,-200 000,-100 000,-100 000,-Beløp i ekskl. MVA				
Ansvar: Teknisk drift (53000) Tjeneste: Veg (5401)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.53000.5401.12300.332.0 Vedlikehold bygninger og uteareal	400 000	0	0	0	400 000
1.53000.5401.19400.332.0 Bruk av disp.fond	-400 000	0	0	0	-400 000
Sum utgifter	400 000	0	0	0	400 000
Sum inntekter	-400 000	0	0	0	-400 000
Sum netto	0	0	0	0	0
SUM NETTO TILTAK	0	0	0	0	0

Tiltak	031: Tiltak: utredning for restaurering av tilfluktsrom				
Beskrivelse	Det er behov for å leie inn konsulent for utarbeidelse av tilstandsrapport, med investeringskostnader, for tilfluktsrommene i Melhus kommune. Kostnadene ved tilstandsrapport vurderes til ca 300 000 kr. Med en slik tilstandsrapport kan kommunen planlegge arbeidene som må utføres, eventuelt prioritere hva som skal utbedres først. I forskrift om tilfluktsrom stilles det krav til vedlikehold av tilfluktsrommene (§10), samt at de skal kunne klargjøres for bruk på 72 timer (§36), flere av tilfluktsrommene i kommunen er ikke i en slik stand at disse kravene ikke møtes. Formålet er å få alle tilfluktsrommene operative på sikt. Basert på tilstandsrapporten vil det kunne bli betydelige kostnader knyttet til restaureringsarbeidet. Sistnevnte kostnader vil bli innarbeidet i kommende økonomi og handlingsplaner.				
Ansvar: Plan (56000) Tjeneste: Plan (5700)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.56000.5700.12700.120.0 Konsulenttjenester	300 000	0	0	0	300 000
Sum utgifter	300 000	0	0	0	300 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	300 000	0	0	0	300 000
SUM NETTO TILTAK	300 000	0	0	0	300 000

Tiltak	069: Statsbudsjett 2023: Barnevernsreformen, innlemmelse i rammetilskudd
Beskrivelse	For å dekke kommunenes merkostnader som følger av det økte finansielle ansvaret, ble rammetilskuddet til kommunene økt med 1,3 mrd. kroner i 2022. Rammetilskuddet økes med ytterligere 497,8 mill. kroner i 2023. Halvparten av midlene fordeles særskilt (tabell C) etter kommunenes tidligere bruk av statlige barnevernstiltak, og halvparten av midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern.

Ansvar: Rådmannen på overordnede inntekter og utgifter (90000)					
Tjeneste: Rammetilskudd (9102)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.90000.9102.11299.120.0 Annet forbruksmateriell, råvarer og tjenester	1 415 000	1 415 000	1 415 000	1 415 000	5 660 000
Sum utgifter	1 415 000	1 415 000	1 415 000	1 415 000	5 660 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	1 415 000	1 415 000	1 415 000	1 415 000	5 660 000
SUM NETTO TILTAK	1 415 000	1 415 000	1 415 000	1 415 000	5 660 000

Tiltak	072: Statsbudsjettet 2023: Økning i elevtall statlige og private skoler				
Beskrivelse	-I Som følge av økt antall elever i statlige og private skoler reduseres rammetilskuddet til kommunene med 106,3 millioner kroner. Dette utgjør om lag 0,37 millioner kroner for Melhus kommune.				
Ansvar: Rådmannen ramme 9					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.12999.120.0 Andre avgifter, gebyrer, lisenser m.v.	-365 000	-365 000	-365 000	-365 000	-1 460 000
Sum utgifter	-365 000	-365 000	-365 000	-365 000	-1 460 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-365 000	-365 000	-365 000	-365 000	-1 460 000
SUM NETTO TILTAK	-365 000	-365 000	-365 000	-365 000	-1 460 000

Tiltak	029: Bredbånd lokal medfinansiering NKOM K-sak 44/2022				
Beskrivelse	1. I henhold til §11-8 i kommuneloven (hastesaker) og delegasjonsreglementets pkt. 5 bevilges kr 362 500,- overdriftsbudsjettet for 2023 (innarbeides i ØHP 2023-2026) som kommunal medfinansiering for tilleggsområde i allerede omsøkt og bevilget område i tilskuddsordning fra NKOM 2021 (Nasjonal kommunikasjonsmyndighet).2. Bevilgning finansieres med bruk av disposisjonsfondet i 2023 (innarbeides i ØHP 2023-2026) samt deler av vedtatt bevilgning i k-sak 07/2022				
Ansvar: Bredbånd-mobildekning K sak 32-16, 43-17 (19982)					
Tjeneste: Informasjons- og kommunikasjonsteknologi IKT (1201)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.19982.1201.14300.285.0 Overføringer til fylkeskommuner	362 500	0	0	0	362 500
1.19982.1201.19400.285.0 Bruk av disp. fond	-362 500	0	0	0	-362 500
Sum utgifter	362 500	0	0	0	362 500
Sum inntekter	-362 500	0	0	0	-362 500
Sum netto	0	0	0	0	0
SUM NETTO TILTAK	0	0	0	0	0

Tiltak	008: Bredbånd/internettaksess Melhus Makers				
Beskrivelse	Melhus Makers har bedt om bredbåndstilgang i C-bygget knyttet til arrangementer mv. Av sikkerhetsmessige grunner må dette etableres som egen tjeneste/abonnement utenfor ITMidt.				
Ansvar: IT og digital samhandling (10015)					
Tjeneste: IT (1201)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt

Tiltak	008: Bredbånd/internettaksess Melhus Makers				
1.10015.1201.11304.120.0 Datakommunikasjon (eks sms trafikk, stormaskin)	50 000	24 000	24 000	24 000	122 000
Sum utgifter	50 000	24 000	24 000	24 000	122 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	50 000	24 000	24 000	24 000	122 000
SUM NETTO TILTAK	50 000	24 000	24 000	24 000	122 000

Tiltak	011: Sikkerhetstiltak - verktøy for loggsamling				
Beskrivelse	ITMidt har i dag flere forskjellige sikkerhets-løsninger og nettverks enheter, klienter (PCer), applikasjoner og brukeraktivitet (for eksempel Office 365), som hver for seg, gir oss mange logger. Disse loggene blir etter hvert mange, og nesten umulig å kunne gå gjennom manuelt. IBM Qradar er et produkt som bidrar til å konsolidere slike logger, samle de til én database, som igjen vil kunne detektere og varsle ved unormal/uønsket aktivitet/trussel i våre systemer. Dette kan være trusler som kommer fra utsiden av vårt nettverk (fra Internett), og det kan være aktivitet som foregår i vårt lokale nett. IBM QRadar overvåker logger i sanntid, og vil kunne varsle unormal/uønsket aktivitet på et tidlig stadie. Vi vil derfor være i stand til å oppdage, og stoppe, hendelser på kortest mulig tid, før hendelsen eskalerer. Ved en eventuell hendelse, vil også dette verktøyet være til stor hjelp for å kunne finne ut hva som er skjedd, når ting har skjedd, hvilke servere er berørt, hvilket nettverksutstyr er involvert.				
Ansvar: IT og digital samhandling (10015) Tjeneste: IT (1201)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.10015.1201.11961.202.0 Vedlikehold systemprogramvare (eks Citrix, brannmur)	360 000	360 000	360 000	360 000	1 440 000
Sum utgifter	360 000	360 000	360 000	360 000	1 440 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	360 000	360 000	360 000	360 000	1 440 000
SUM NETTO TILTAK	360 000	360 000	360 000	360 000	1 440 000

Tiltak	043: Hederskvelden				
Beskrivelse	Ønske fra politisk nivå om at kultur skal ha ansvaret for årlig gjennomføring av Hederskvelden. Basert på erfaringene fra 2022 og ønskene til forbedring av arrangementet trenger enheten en økt ramme på kr. 80000,-. (Ordførersens mottakelse, kunstnerisk innhold, teknikk, blomster og pynt, årets Hederspris etc).				
Ansvar: Kultur- og fritid (20300) Tjeneste: Tilskudd kultur og idrett (2605)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20300.2605.13700.385.0 Kjøp av tjenester fra private	80 000	80 000	80 000	80 000	320 000
Sum utgifter	80 000	80 000	80 000	80 000	320 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	80 000	80 000	80 000	80 000	320 000
SUM NETTO TILTAK	80 000	80 000	80 000	80 000	320 000

Tiltak	044: Skilting av stier, minnesmerker og andre severdigheter				
Beskrivelse	Melhus kommune har behov for å skilte stier, minnesmerker og andre severdigheter. Det har kommet inn forslag fra Melhus historielag om at vi bør komme i gang med dette arbeidet. Et slikt arbeid må gjøres i tett samarbeid med frivilligheten (idrettslag, historielag, trimforeninger, grunneierlag etc.) men kostnaden til skilt og stolper må det offentlige ta. Dette ligger inne som tiltak i kulturminneplanen, men det er ikke tidligere satt av midler til tiltaket. Det bør settes av kr 50.000 hvert år i 4 år til et skiltprosjekt. Utføres i samarbeid mellom Plan (ny konsulent), Kultur og fritid og Arealforvaltning				
Ansvar: Kultur- og fritid (20300) Tjeneste: Kulturtjeneste (2603)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20300.2603.13700.385.0 Kjøp av tjenester fra private	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Sum utgifter	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
SUM NETTO TILTAK	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000

Tiltak	045: Vedlikehold bautaeer/gravminner				
Beskrivelse	Istandsetting/vedlikehold av kommunens gravminner og bautaeer.				
Ansvar: Kultur- og fritid (20300) Tjeneste: Kulturtjeneste (2603)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20300.2603.13700.285.0 Kjøp av tjenester fra private	50 000	0	0	0	50 000
Sum utgifter	50 000	0	0	0	50 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	50 000	0	0	0	50 000
SUM NETTO TILTAK	50 000	0	0	0	50 000

Tiltak	084: 7-Gratis skolemat på ungdomsskoler				
Beskrivelse	<p>Vedtak i HOK 05.10.22:</p> <p>Utvalg for helse, oppvekst og kultur ber rådmannen om å legge inn tiltak i ØHP hvor gratis skolemat, etter modell fra Lundamo ungdomsskole, legges til grunn for alle trinn på alle ungdomsskolene i kommunen.</p> <p>Lundamo ungdomsskole har i skoleåret 2021/22 tilbudt elevene gratis skolemat hver dag. Elevene har fått servert brød og pålegg til lunsj. En miljøarbeider har brukt en time pr dag til organisering av tilbudet. Denne kostnaden har skolen dekket selv utenfor selve prosjektet.</p> <p>Se også 56/2022 Utvalg for helse, oppvekst og kultur for nærmere beskrivelse og evaluering av tilbudet.</p> <p>Legges til grunn 1 time miljøarbeider pr dag pr skole, 190 dager i året og 8 kr pr elev i matkostnad. Til sammen 605 elever.</p> <p>Evalueres etter 2024.</p>				
Ansvar: Eid skole (20090) Tjeneste: Grunnskole drift (2201)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20090.2201.10100.120.0 Lønn i faste stillinger	44 810	44 810	0	0	89 620

1.20090.2201.10900.120.0 Premie KLP	4 900	4 900	0	0	9 800
1.20090.2201.10990.120.0 Arbeidsgiveravgift	7 000	7 000	0	0	14 000
1.20090.2201.11150.202.0 Matvarer	98 800	98 800	0	0	197 600
Sum utgifter	155 510	155 510	0	0	311 020
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	155 510	155 510	0	0	311 020

Ansvar: Gimse ungdomsskole (20100)

Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)

	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.20100.2201.10100.202.0 Lønn i faste stillinger	44 810	44 810	0	0	89 620
1.20100.2201.10900.202.0 Premie KLP	4 900	4 900	0	0	9 800
1.20100.2201.10990.202.0 Arbeidsgiveravgift	7 000	7 000	0	0	14 000
1.20100.2201.11150.202.0 Matvarer	554 800	554 800	0	0	1 109 600
Sum utgifter	611 510	611 510	0	0	1 223 020
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	611 510	611 510	0	0	1 223 020

Ansvar: Lundamo ungdomsskole (20110)

Tjeneste: Grunnskoledrift (2201)

1.20110.2201.10100.202.0 Lønn i faste stillinger	44 810	44 810	0	0	89 620
1.20110.2201.10900.202.0 Premie KLP	4 900	4 900	0	0	9 800
1.20110.2201.10990.202.0 Arbeidsgiveravgift	7 000	7 000	0	0	14 000
1.20110.2201.11150.202.0 Matvarer	266 000	266 000	0	0	532 000
Sum utgifter	322 710	322 710	0	0	645 420
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	322 710	322 710	0	0	645 420
SUM NETTO TILTAK	1 089 730	1 089 730	0	0	2 179 460

Tiltak	087: 10-Innsparing egenregi
Beskrivelse	Etter opprettelse av snekkerteam, med både rørlegger og elektriker skal flere oppdrag gjøres i egenregi.
Ansvar: Bygg og Eiendom administrasjon (55500)	
Tjeneste: Administrasjon (5510)	

	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.55500.5510.10100.121.0 Lønn i faste stillinger	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-1 000 000
1.55500.5510.10900.121.0 Premie KLP	-27 400	-27 400	-27 400	-27 400	-109 600
1.55500.5510.10990.121.0 Arbeidsgiveravgift	-39 100	-39 100	-39 100	-39 100	-156 400
1.55500.5510.11299.121.0 Annet forbruksmateriell, råvarer og tjenester	-433 400	-433 400	-433 400	-433 400	-1 733 600
Sum utgifter	-749 900	-749 900	-749 900	-749 900	-2 999 600
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-749 900	-749 900	-749 900	-749 900	-2 999 600
SUM NETTO TILTAK	-749 900	-749 900	-749 900	-749 900	-2 999 600

Tiltak	076: Årlig næringsdag				
Beskrivelse	Årlig næringsdag (foredragsholdere, servering og filmer/presentasjon av bedrifter).				
Ansvar: Rådmannen (10000)					
Tjeneste: Næringstjeneste (1301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.10000.1301.14799.325.0 Andre overføringer til private	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
Sum utgifter	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
SUM NETTO TILTAK	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000

Tiltak	088: 11-Innsparing sentraladministrasjonen				
Beskrivelse	-				
Ansvar: Økonomi og lønn (12000)					
Tjeneste: Administrasjon (1101)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.10000.1101.12000.120.0 Inventar og utstyr	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-1 400 000
Sum utgifter	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-1 400 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-1 400 000
SUM NETTO TILTAK	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-1 400 000

Tiltak	107: 30 - Satsning på turisme, reiseliv og lokalmat, tilskudd til deltagelse på festival				
Beskrivelse	Satsing på turisme, reiseliv og lokalmat, tilskudd til deltagelse på festival - Smak og opplev Melhus				
Ansvar: Rådmannen (10000)					
Tjeneste: Næringstjeneste (1301)					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
1.10000.1301.14799.325.0 Andre overføringer til private	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
Sum utgifter	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
Sum inntekter	0	0	0	0	0
Sum netto	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
SUM NETTO TILTAK	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000

13.2 Vedtatte investeringstiltak i økonomiplanperioden

Tiltak	017: XXXX - It-støttet sakssystem			
Beskrivelse	Prosjektet skal erstatte dagens saks- og arkivsystem ESA. ESA ble implementert i 2004, år er moden for utskifting. Dette for å følge den teknologiske utviklingen, nye arbeidsprosesser og underliggende teknologi. Det er forventet at ESA på sikt, ikke lenger vil bli videreutviklet fra leverandør, og senere usupportert. Melhus kommunen (sammen med flere andre kommuner), er en opsjonskommune til Værnesregionens prosjekt for kontraktinngåelse med leverandør for IT støttet saksbehandling. Det ble i september 2021 valgt en leverandør, og det er forventet at utløsning av opsjonen vår i denne kontrakten er innen en 1-3 årsperiode. Gjennomføring av dette prosjektet kan vurderes samkjørt med Skaun kommune, hvor det kan dras fordeler på ressurser og reduserte implementeringskostnader.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	1 237 500	0	0	0
Sum overført fra drift	-990 000	0	0	0
Sum annet	-247 500	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Driftskonsekvenser				
Ansvar: IT og digital samhandling (10015)				
Tjeneste: IT (1201)				
1.10015.1201.12402.120.0IT-systemer driftsavtale	690 000	690 000	690 000	690 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	690 000	690 000	690 000	690 000

Tiltak	041: XXXX - Ny UPS batteribackup datarom			
Beskrivelse	Dagens UPS ble installert i 2008. Forventet levetid er 10-12 år, men strukket godt utover dette. En UPS består av en del mekaniske deler som kan betraktes som slitedeler. Dette er vifter og mekaniske reeler. Grunnet alderen på UPS, så kan det være problemer med å få tak i deler. Batteriene som er såkalte longlife batterier, har en levetid på 10 år. Batteriene er produsert 28.11.2011, de er derfor klare for utskifting. For å sikre en god sikkerhet med tanke på strømforsyningen til serverrommet, så er vi avhengig av å bytte denne.			

Tiltak	041: XXXX - Ny UPS batteribackup datarom			
-				
-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	375 000	0	0	0
Sum lån	-300 000	0	0	0
Sum annet	-75 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	6 454	10 680	10 175	9 670
Sum avdrag	6 818	13 636	13 636	13 636
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	13 272	24 316	23 811	23 306

Tiltak	018: 2481 - Uforutsette investeringer tilknyttet HMS/miljørettet helsevern 2023			
Beskrivelse	Pr. i dag foreligger det tjenesteytingsavtaler som tydeliggjør det økonomiske grensesnittet mellom Bygg- og eiendom og den enkelte enhet. I tillegg endres behovene hos enhetene som generer behov for endringer / tiltak i bygningsmasse eller uteområde. Dette er typisk behov som ikke fanges opp i bygningsmessige tilstandsvurderinger, men som følge av endret brukergruppe, HMS-tiltak, ulike brukerbehov, utstyr som må kasseres etc.1.Det settes av en økonomisk ramme på investeringssiden i økonomiplanen hvert år som skal ivareta uforutsette og ikke uforutsette investeringsbehov på enhetene på 0,75 mill. kroner eks. mva.2.Enhetene får en frist til å melde inn sitt behov til egen kommunalsjef for investeringer. Behovene må være tallfestet og begrunnet fra enhetene, Bygg og eiendom bistår med løsninger og kostnadsberegninger, og senere utførelse.4.Kommunalsjefene foretar så en prioritering av behovene ut fra begrunnelsene.5.Prioriteringene av investeringer gjøres endelig av SLG i forhold til nødvendige tidsfrister som følger av budsjettprosess og 1. tertial og 2. tertial prosesser.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	937 500	937 500	937 500	937 500
Sum lån	-750 000	-750 000	-750 000	-750 000
Sum annet	-187 500	-187 500	-187 500	-187 500
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	16 135	42 834	68 272	92 449
Sum avdrag	17 045	51 135	85 225	119 315
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	33 180	93 969	153 497	211 764

Tiltak	026: 1230 - Ny ERP løsning			
Beskrivelse	Melhus kommune har opsjon på å investere i nytt ERP-system. Dette innebærer en investeringskostnad i 2023 og driftskostnader i form av lisens og vedlikehold fra og med 2024. Driftskostnadene hensyntar bortfallskostnader innenfor en rekke systemer eksempelvis Stratsys, Agresso og Arena			
-				
-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	1 980 000	0	0	0
Sum overført fra drift	-1 584 000	0	0	0
Sum annet	-396 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Driftskostnader				
Ansvar: Økonomi og lønn (10020) Tjeneste: Økonomiforvaltning (1102)				
1.10020.1102.11960.120.0 Vedlikehold av programvare (eks ESA, EQS, Profil, HRM, Agresso)	0	350 000	350 000	350 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	350 000	350 000	350 000

Kapittel : Oppvekst og kultur				
Tiltak	044: XXXX - Kinoprojektor			
Beskrivelse	Kinoprojektoren er nå 11 år og klar for utskiftning. Kostnadene med vedlikehold stiger veldig og alderen på maskinen gjør at flere kritiske deler ikke er å få tak i lengre. For en projektor som kan brukes til alle formålene i salen (kino/konferanser) ligger investeringen på ca 1,2 mill inkl mva.			
-				
-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	0	0	1 250 000	0
Sum lån	0	0	-1 000 000	0
Sum annet	0	0	-250 000	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	0	21 513	35 598
Sum avdrag	0	0	22 727	45 454
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	44 240	81 052

Tiltak				
046: XXXX - Gåsbakken skole - tilpasning av lokaler til læreplaner				
Beskrivelse	Dette prosjektet arbeides det med av innleid arkitekt. Rådmannen kan på det nåværende tidspunkt ikke komme med ett konkret tall på hva dette prosjektet vil koste, da både omfang og priser er uklare. Rådmannen har imidlertid satt av midler til prosjektet basert på ett overslag og signaliserer samtidig at dagens lokaler ikke er tilfredsstillende i forhold til læreplan. Det settes av 500.000,- eks mva til forprosjekt i 2023, og 23 mill eks mva til bygging i 2024.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	625 000	28 750 000	0	0
Sum lån	-500 000	-23 000 000	0	0
Sum annet	-125 000	-5 750 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	10 757	512 605	835 723	796 200
Sum avdrag	11 363	545 453	1 068 180	1 068 180
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	22 120	1 058 058	1 903 903	1 864 380

Tiltak				
045: XXXX - Lundamo Ungdomsskole-fritidsklubb				
Beskrivelse	Planen er å etablere fritidsklubb i kjellerlokalene hvor ungdomsskolen i dag driver sløyd, kunst og håndverks undervisning. Det tenkes etablert nye arealer til sløyd, kunst og håndverk i ett nytt tilbygg på om lag 180 kvm. Tiltaket er under prosjektering og det ble bevilget kr 500 000,- til dette ifb. med budsjett 2022. Av hensyn til kommunens økonomiske situasjon legges det opp til at tiltaket gjennomføres i 2024.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	0	10 000 000	0	0
Sum lån	0	-8 000 000	0	0
Sum annet	0	-2 000 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	172 106	284 788	271 333
Sum avdrag	0	181 818	363 636	363 636
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	353 924	648 424	634 969

Kapittel : Plan og utvikling				
Tiltak	021: 6711 - Snarvei Gimse skole - Gruva, miljøpakken			
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023 - kr. 1 200 000,- eks. mva. Det er tidligere bevilget kr. 770 000,- eks. mva. i K-sak 60/22 tertial 1/2022. Tiltaket har som formål å gi tryggere skoleveger og nærmiljø. Bevilgningen er spilt inn i handlingsprogrammet for 2023-2026 i Miljøpakken. Prosjektet skal utbedre en snarvei som i hovedsak vil være aktuell for elever på Gimse barne- og ungdomsskole. I dag er stien en smal sti med bratt stigning, ingen belysning og uten muligheter for brøyting om vinteren. En utbedring vil gjøre snarveien bredere og slakere, ha belysning og fast dekke og det vil bli tilrettelagt for vintervedlikehold. Snarveien vil da fungere som en fullverdig skolevei hele året. Snarveien er regulert som offentlig turvei i områdeplan for Melhus sentrum.			
-				
-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	1 500 000	0	0	0
Sum tilskudd	-1 200 000	0	0	0
Sum annet	-300 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak				
022: 6827 - Sanering og ny Bru nr 016 - Fremo bru				
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023 - kr. 4 000 000,- eks mva. Det er tidligere bevilget kr. 376 000 eks. mva. i K-sak 118/16, Økonomi- og handlingsplan 2017-2020, og kr. 124 000 eks. mva. i K-sak 59/18, Tertialrapport 2/2018. Det er gjennomført en spesialinspeksjon i 2020 som konkluderer med at Fremo bru bør erstattes med en ny grunnnet skader som påvirker bæreevnen, og at dette gjøres innen 3 år. Spesialinspeksjonen anbefaler at det grunnnet bruas alder, skadenes omfang og karakter vil være økonomisk hensiktsmessig å vurdere ny bru med tilsvarende ytre dimensjoner fremfor rehabilitering av eksisterende. Det vil bli sett på mulighet for å etablere en kulvert i stedet for bru, da dette kan være mer økonomisk gunstig. Bevilgning vil gå til prosjektering og bygging av ny bru.			
-				
-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	5 000 000	0	0	0
Sum lån	-4 000 000	0	0	0
Sum annet	-1 000 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	86 053	142 393	135 667	128 939
Sum avdrag	90 909	181 818	181 818	181 818
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	176 962	324 211	317 485	310 757

Tiltak				
023: 6833 - Erosjonssikring Stor-Trondsveg/Kroken				
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023 kr. 2.100.000,- eks. mva. Det er tidligere bevilget kr. 1.600.000,- eks. mva. Det er gjennomført en innledende geoteknisk vurdering av erosjonsutsatte ravedaler på Leirtaket, Lundamo, hvor stabilitet, erosjon- og skredfare har blitt vurdert. Vurderingene er oppsummert i mottatt geoteknisk notat. Det er påvist pågående erosjon i flere av ravedalene og det er anbefalt at disse bør erosjonssikres for å sikre ytterligere erosjon. Oppstart av prosjektering av erosjonssikring er satt til høst 2022. Dette finansieres med allerede vedtatte bevilgninger. Utførelsen av erosjonssikringstiltakene er kostnadsberegnert til kr. 3.100.000,- eks. mva. Det er derfor behov for tilleggsbevilgning på kr. 2.100.000,- eks. mva. Utførelsen er planlagt i 2023.			
-				
-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	2 625 000	0	0	0
Sum lån	-2 100 000	0	0	0
Sum annet	-525 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	45 178	74 757	71 225	67 693

Tiltak	023: 6833 - Erosjonssikring Stor-Trondsveg/Kroken			
Sum avdrag	47 727	95 454	95 454	95 454
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	92 905	170 211	166 679	163 147

Tiltak	024: 6840 - Maskinpark Teknisk drift 2023			
Beskrivelse	Oppgradering og utskifting av maskinparken hos Teknisk drift i henhold til hovedplan veg. Behovene har endret seg siden vedtatt hovedplan i 2019, som har gjort til at vi er nødt til å endre prioritering for våre utskiftninger og innkjøp av maskiner og utstyr. Maskinparken har et kontinuerlig behov for fornyelse for å slippe store kostnader i enkelt år. Behov for bevilgning på kr. 1 000 000,-. Det bevilges kun for 2023 i dette vedtaket. Forventes kostnadsfordeling: Budsjett 20232023202420252026 500 000,-1 300 000,-1 000 000,-1 500 000,-1 500 000,-Beløp i ekskl. MVA.			
-				
-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	1 625 000	1 250 000	1 875 000	1 875 000
Sum lån	-1 300 000	-1 000 000	-1 500 000	-1 500 000
Sum annet	-325 000	-250 000	-375 000	-375 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	27 967	67 791	111 960	161 491
Sum avdrag	29 545	81 817	138 634	206 814
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	57 512	149 608	250 594	368 305

Tiltak	025: 6842 - Gangbru over Gaula					
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023 kr. 700 000,- eks. mva. Det er tidligere bevilget 1 000 000,- inkl. mva. i K-sak 112-19 ØHP 2020-2023 og 2 100 000,- inkl. mva. i K-sak 85-20 ØHP 2021-2024. Mulighetsstudie for valg av trase og type bru ferdigstilles i 2022. Videre bevilgning vil brukes til detaljreguleringsplan, prosjektering og geotekniske undersøkelser for ny bru. Prosjektet er tenkt som en del av byvekstavtalen og planlegges finansiert gjennom denne, og bidrag fra fond fra utbygging innenfor sentrumsplanen til Melhus sentrum. Finansiering for planperioden er forutsatt miljøpakken-vedtak, og innbetaling jf områdeplan.					
-						
-	-	2023	2024	2025	2026	
Sum investeringer		875 000	12 500 000	125 000 000	0	
Sum annet		-875 000	-12 500 000	-125 000 000	0	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		0	0	0	0	

Tiltak	016: 2474 - Diverse investeringer Bygg og Eiendom 2023					
Beskrivelse	Denne summen er en videreføring av den praksis som har vært de siste årene; at Bygg og Eiendom har en fireårsplan for oppgradering/påkostning av kommunens eiendomsmasse. Bevilgning/Kostnadsramme 2023 2024 20255.125.000,- 5.125.000 7.000.000 7.000.000 Dette finansieres med låneopptak på kr 4.100.000,- og merverdiavgiftskompensasjon på kr 1.025.000,-. Det bevilges kun for 2023 i dette vedtaket.					
-						
-	-	2023	2024	2025	2026	
Sum investeringer		5 125 000	8 000 000	7 000 000	7 000 000	
Sum lån		-4 100 000	-6 400 000	-5 600 000	-5 600 000	
Sum annet		-1 025 000	-1 600 000	-1 400 000	-1 400 000	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	

Tiltak	016: 2474 - Diverse investeringer Bygg og Eiendom 2023					
Sum renter		88 204	283 639	487 363	669 055	
Sum avdrag		93 181	331 816	604 542	859 086	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		181 385	615 455	1 091 905	1 528 141	

Tiltak	031: 6858 - Veganlegg, Gimsøya					
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023 kr. 500 000,- eks. mva. Det er tidligere bevilget kr. 200 000,- eks. mva. i K-sak 85/20 ØHP 2021-24 og kr. 200 000,- eks. mva. i K-sak 60/22 tertial 1/2022. Byggetrinn 1 i prosjektet omfatter bygging av ny Strandveg frem til rundkjøring på eksisterende Barnehagetomt, en ny strekning kommunal veg og en ny strekning Drammensveg for å koble sammen med eksisterende Varmbuveg. Tilleggsbevilgning gjelder detaljprosjektering for byggetrinn 1 i 2023 etter tidligere gjennomføring av forprosjekt. Bygging/utførelse av prosjektet planlegges i tidsrommet 2024-2026. Dette finansieres med bruk av lån for andelen i 2023. For perioden 2024-2026 er det lånefinansiert med den andelen som er kommunal og bruk av infrastrukturfond på den andelen som er fylkeskommunal.					
-						
-	-	2023	2024	2025	2026	
Sum investeringer		625 000	10 600 000	31 800 000	5 300 000	
Sum overført fra drift		0	-7 600 000	-22 800 000	-3 800 000	
Sum lån		-500 000	-2 400 000	-7 200 000	-1 200 000	
Sum annet		-125 000	-600 000	-1 800 000	-300 000	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	
Sum renter		10 757	69 432	257 289	379 641	
Sum avdrag		11 363	77 271	295 452	486 360	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		22 120	146 703	552 741	866 001	

Tiltak	029: XXXX - Skolebakken bru, Ler					
Beskrivelse	Bevilgning for 2023 kr. 800 000,- eks. mva. Konklusjon fra spesialinspeksjon i juli 2022, er at både Bruaplassen bru og Skolebakken bru på Ler har skader og mangler som påvirker bæreevne, trafiksikkerhet og vedlikeholdskostnader. Skolebakken bru oppsummeres med utrasing i fylling ved akse 1, manglende fjerning av begroing, riss/sprekk i landkar, avskalling og armeringskorrosjon på brudekke, punktvis avskalling på hovedbjelke og kantdrager, setning og sprekker i slitelag på landsider, svakt og mangelfullt rekkverk. Det er utført overslagsberegninger av flom som antyder at begge bruer har for liten kapasitet til å håndtere flom. Dette anses å kunne få konsekvenser for nærliggende bolighus ved en storflom (200 årsflom). Med bakgrunn i skadeomfang, flomvurdering og nødvendigheten av å ha to bruer tett inntil hverandre, er det i rapporten anbefalt å fjerne begge bruer for så å etablere én ny plasstøpt brukonstruksjon ved Skolebakken. Skolebakken er valgt som plassering da den ut fra kart framstår som mest hensiktsmessige brusted. Størrelse og form på ny brukonstruksjon er valgt slik at buss skal kunne svinge inn på brua fra fylkesvegen. For deler av brua med skadegrad 3 eller mer anbefales det ekstra oppmerksomhet og tilsyn med eventuelt utvikling frem til tiltak er utført. Sentrumsplan for Ler sentrum viser at begge bruene er tenkt å være i drift, slik at det tas utgangspunkt i at begge bruene må byttes ut. Kostnadene er beregnet i oversendt dokumentasjon fra spesialinspeksjon, som innbefatter både prosjektering og bygging (entreprensekostnad). Entreprensekostnaden ekskl. mva. er beregnet til 6 800 000,-. Dersom kommunen ønsker to bruer antas kostnadsestimatet å være lik for begge bruer og kostnad kan doubles. Planen er å igangsette prosjektene i 2023, der oppstart med prosjektering og geoteknisk undersøkelser i 2023, mens utlysning av anbud og bygging planlegges gjennomført i 2024.					
-						
-	-	2023	2024	2025	2026	
Sum investeringer		1 000 000	7 500 000	0	0	
Sum lån		-800 000	-6 000 000	0	0	
Sum annet		-200 000	-1 500 000	0	0	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	

Tiltak	029: XXXX - Skolebakken bru, Ler					
Sum renter		17 211	157 558	240 725	229 288	
Sum avdrag		18 181	172 725	309 088	309 088	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		35 392	330 283	549 813	538 376	

Tiltak	030: XXXX - Etablering av rekkverk					
Beskrivelse	Behov for å etablere 388 meter rekkverk i Kregnesvegen fordelt på to strekninger. Ved utforkjøring kan det få store konsekvenser da skråninger er særdeles bratt og vegen kan være utfordrende til tider. Det anbefales derfor avbøtende tiltak for å øke trafikksikkerheten langs strekningen. Behov for bevilgning på kr. 500 000,- eks. mva. Det bevilges kun for 2023 i dette vedtaket. Det er også andre strekninger som har behov for etablering av rekkverk og som er synliggjort ved at vi ønsker en bevilgning i 2024 også. Forventes kostnadsfordeling: Budsjett 20232023202420252026500 000,-500 000,- ---Beløp i ekskl. MVA					
-	-	2023	2024	2025	2026	
Sum investeringer		625 000	0	0	0	
Sum lån		-500 000	0	0	0	
Sum annet		-125 000	0	0	0	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	
Sum renter		10 757	17 800	16 958	16 117	
Sum avdrag		11 363	22 726	22 726	22 726	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		22 120	40 526	39 684	38 843	

Tiltak	042: XXXX - Eid svømmehall oppgradering					
Beskrivelse	I mars 2022 ble det oppdaget en betydelig vannlekkasje ved Eid skole. Det ble avdekket at lekkasjen stammer fra Svømmehallen. Bygningsmessige sakkyndige kan ikke si nøyaktig hvor i bassenget lekkasjen er og har også konkludert med at betongen er for dårlig til at flis rives, ny membran legges og ny flis monteres. Alternativ blir montering av stålbaseng. Byggetid 50 dager fordelt på 2 perioder. Tilsvarende løsning er nylig utført ved Rindalshuset. Bassenget er nå avstengt. Kostnad kr 5.500.000,- inkl mva. Dette tiltak er det mulighet for å søke om 1/3 i spillemidler på. Dette er ikke hensyn tatt i finansieringen. Av erfaring tar det litt tid før spillemidler blir utbetalt.					
-	-	2023	2024	2025	2026	
Sum investeringer		5 500 000	0	0	0	
Sum lån		-4 400 000	0	0	0	
Sum annet		-1 100 000	0	0	0	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	
Sum renter		94 658	156 634	149 233	141 833	
Sum avdrag		100 000	200 000	200 000	200 000	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		194 658	356 634	349 233	341 833	

Tiltak	037: XXXX - GSV Vollmarka, miljøpakken, bygging.					
Beskrivelse	Bygging av gang og sykkelveg i forlengelse av eksisterende gang og sykkelveg langs fylkesveg 708. Prosjektet inngår i handlingsprogrammet til Miljøpakken for perioden 2023-2026. Dette tiltaket er lagt inn med finansiering med tilskudd.					
-	-	2023	2024	2025	2026	

Tiltak	037: XXXX - GSV Vollmarka, miljøpakken, bygging.					
Sum investeringer		0	0	8 125 000	0	
Sum annet		0	0	-8 125 000	0	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		0	0	0	0	

Tiltak	038: XXXX - GSV Vollmarka, miljøpakken, prosjektering.					
Beskrivelse	Prosjektering av gang og sykkelveg i forlengelse av eksisterende gang og sykkelveg langs fylkesveg 708. Prosjektet inngår i handlingsprogrammet til Miljøpakken for perioden 2023-2026. Dette tiltaket er lagt inn med finansiering med tilskudd.					
-						
-	-	2023	2024	2025	2026	
Sum investeringer		0	1 250 000	0	0	
Sum annet		0	-1 250 000	0	0	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		0	0	0	0	

Tiltak	039: XXXX - Skolebakken Ler, miljøpakken					
Beskrivelse	-Bygging av gang og sykkelveg langs Kaldvella. Prosjektet inngår i handlingsprogrammet til Miljøpakken for perioden 2023-2026. Dette tiltaket er lagt inn med finansiering med tilskudd.					
-						
-	-	2023	2024	2025	2026	
Sum investeringer		0	3 750 000	0	0	
Sum annet		0	-3 750 000	0	0	
Netto finansiering nye tiltak		0	0	0	0	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER		0	0	0	0	

Tiltak	049: XXXX - Melhus torg alt 3				
Beskrivelse	Dette tiltaket forholder seg ikke til den økonomien som følger av utbyggingsavtalene som tilsvarer 6,5 mill. kroner i priser pr januar 2023. Tiltaket representerer en betydelig standardheving og vil bli redegjort for gjennom en egen presentasjon fra rådmannen. Rådmannen må balansere ut flere hensyn i denne saken. På den ene siden er kommunen i en utfordrende økonomisk situasjon og på den andre siden er det ikke ofte en legger til rette for ett nytt torgareal i Melhus sentrum som skal virke for innbyggerne i mange år fremover. Tiltaket representerer en økning i kostnadsrammen på 10,7 mill. kroner i forhold til minimumsløsningen. Tiltaket vil med stor sannsynlighet ikke kunne gjennomføres før i 2024. Kostnadsramme på 15 mill eks mva. Finansieres via innbetalinger fra utbyggere, men forskutteres med bruk av lån, 5,8 mill eks mva. (2021 priser) I tillegg må det lånefinansieres 15 mill.				
-					
--		2024	2025	2026	
Sum investeringer	0	18 700 000	0	0	
Sum lån	0	-15 000 000	0	0	
Sum annet	0	-3 700 000	0	0	
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0	
Sum renter	0	322 699	533 977	508 750	
Sum avdrag	0	340 909	681 818	681 818	

Tiltak	049: XXXX - Melhus torg alt 3				
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	663 608	1 215 795	1 190 568	

Tiltak	051: 6859 - Hovedplan veg alt 2				
Beskrivelse	Asfaltering og vedlikehold av kommunale veger i henhold til hovedplan veg 2019-2023. Vi ser utfordringer med ustabil klima og dårlige masser i veg. Dette medfører at vi opplever både to og tre teeløsninger i løpet av året, noe som forårsaker raskere nedbryting av vegnettet. Bakgrunnen for dette er følgende: Klimaendringer. Manglende grøfting/bortledning av vann. Dårlige masser i forsterkningslag og bærelag. Dårlig undergrunn.				
-					
-	-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Sum lån	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Sum annet	0	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0	0
Sum renter	0	43 027	114 224	182 057	
Sum avdrag	0	45 454	136 362	227 270	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	88 481	250 586	409 327	

Kapittel: Selvkost					
Tiltak	010: 6063 - Vannledninger Gimsvegen - øst				
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023-2024 - kr. 6 000 000,-. Det er tidligere bevilget kr. 1 000 000,- i K-sak 85/20. Ny vannledning Gimsøya, gammel eternitt ledning saneres samt at ny ledning får økt dimensjon. Gjennomføres ifbm. TOBB sin utbygging på Gimsøya. Det er tidligere bevilget kr. 1 000 000,- til planlegging og oppstart utførelse. Tilleggsbevilgningen gjelder gjennomføring/utførelse av prosjektet. VA-ledninger planlegges utført tidsrommet 2023 - 2024.				
-					
-	-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	2 500 000	3 500 000	0	0	
Netto finansiering nye tiltak	2 500 000	3 500 000	0	0	
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0	

Tiltak	011: 6069 - Utvidelse vannbehandling Benna				
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023 kr. 500 000,-. Det er tidligere bevilget kr. 1 000 000,- i K-sak 88/21 den 14.12.2021. Det er satt i gang et arbeid med utvidet vannbehandling på Benna VBA. I første omgang skal det dimensjoneres for en vannleveranse på 200 l/s, slik at Melhus og Trondheim vest kan forsynes med vann der hoppekrepser er fjernet. De har kostnadsberegnet dette til 15 mill.kr, der Melhus skal betale 10%. Resten av investeringen blir fakturert i 2023 (1 mill.kr.). For 2022 har vi behov for å bruke 500.000 kr av de avsatte midlene. 500.000 overføres til 2023 og det må da en tilleggsbevilgning i 2023 på 500.000 kr. Videre utvidelse til rensing av full forsyning til Trondheim vil komme i et senere prosjekt, og vil innebære større investeringer. Dette er ikke kostnadsberegnet ennå.				
-					
-	-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	500 000	0	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	500 000	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0	

Tiltak	012: 6074 - Sanering Åkervegen, vann			
Beskrivelse	Bevilgning for 2023 kr. 400 000,-.Behov for renovering av kommunens vann og avløpsnett i dette området (fra midten av 1970 tallet). Samtidig må private tilkoblinger kontrolleres. Det er i 2022 gjort en kartlegging, og den viser at det fra dette området har mest bidrag til at det kommer avløp i overvannet som har utslipp til Merradalen der bekken er åpnet og denne har videre utslipp til Gaula. Derfor er dette området prioritert for sanering. Bevilgningen skal benyttes til detaljprosjektering i 2023. Det vil komme kostnader for gjennomføring, men det er ikke estimert kostnader for dette. Utførelse bør prioriteres i 2024.			
-				
-	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	400 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	400 000	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	013: 6075 - Saneringsplan Leirtake, Lundamo, vannforsyning - forprosjekt			
Beskrivelse	Bevilgning for 2023 kr. 300 000,-.I forbindelse med erosjonssikring av vassdrag på Leirtaket, er det foruten de åpne ravinedalene, tre lukkede bekkedaler der det ligger et eldre eksisterende ledningsanlegg. Området ligger i en kvikkleiresone og geotekniker har i samråd med kommunen vurdert at tiltak er nødvendige. Ledningsanlegget er fra 1974 og har også et generelt behov for renovering, men hovedproblemet er at overvannsrørene har glidd fra hverandre. Derfor bør det utføres tiltak for å hindre at vann metter løsmassene, øker poretrykket og virker destabiliserende. Tiltak kan være alternative traséer, bekkeåpning eller reetablering av eksisterende rør. Bevilgning skal benyttes til forprosjektering for å avklare hvilke tiltak som må utføres. Det er ikke estimert en total kostnad for prosjektet, og det vil bli behov for bevilgning for gjennomføring senere.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	300 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	300 000	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	014: 6076 - Vannledning Ler sentrum, byggefase			
Beskrivelse	Bevilgning for 2023-24 kr. 8 000 000,-.Det er tidligere bevilget kr. 250 000,- til prosjektering av ledningsnett gjennom Ler sentrum (eget prosjektnummer). Forprosjekt er utført og valg av trasé og tekniske løsninger utredet. I forbindelse med prosjektet Avløpssanering Ler sentrum er det også behov for å legge ny vannledning, da dagens hovedledning igjennom Ler ligger dårlig til igjennom boligfelt. Den nye ledningen vil gå i samme trasé som spillvann og overvann, langs E6 i avsatt hensynssone i plankartet. Ledningen vil bli ny hovedvannledning sørover i kommunen. Det søkes om bevilgning for utbygging. Detaljprosjektering planlegges igangsatt høsten 2022 og med sikte på gjennomføring utførelse 2023 og 2024. Forventet total kostnad for prosjektet er kr. 20 000 000,- for vann, spillvann og overvann.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	6 000 000	2 000 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	6 000 000	2 000 000	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	002: 6289 - Avløpsanlegg Gimsøya			
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023-2024 - kr. 6 000 000,-. Det er tidligere bevilget kr. 1 000 000,- i K-sak 85/20.Ny avløpsledning Gimsøya, nødvendig oppgradering av dimensjon/kapasitet med ny ledning. Gjennomføres ifbm. TOBB sin utbygging på Gimsøya, og omlegging av hovedledninger i forbindelse med utfasing av Varmbo avløpsrenseanlegg. Det er tidligere bevilget kr. 1 000 000,- til planlegging og oppstart utførelse. Tilleggsbevilgning gjelder gjennomføring/utførelse av prosjektet. VA-ledninger planlegges utført tidsrommet 2023 - 2024.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	2 500 000	3 500 000	0	0

Tiltak	002: 6289 - Avløpsanlegg Gimsøya			
Netto finansiering nye tiltak	2 500 000	3 500 000	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	003: 6293 - Omlegging av deler av avløpsledninger langs Brekktrøa			
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023 - kr. 400 000,-. Det er tidligere bevilget kr. 125.000,- i K-sak 51/21 tertial 1/2021.I forbindelse med utbygging av Brekktrøa og Tambartun skal utbygger utbedre veg og etablere fortau. Spillvannsprosjektet skal dekke kostnaden med å få samlet spillvannet i samme grøft som vannledningen i sør. Planlegges slik at utbygger står for utførelsen og Melhus kommune dekker kostnaden gjennom et anleggsbidrag som avklares i utbyggingsavtalen. Tidligere bidrag vil benyttes til prosjektering av anlegget, mens denne bevilgningen er tenkt brukt i utførelsesfasen. Prosjektering av anlegget er igangsatt. Utførelsen er avhengig av utbyggers fremdrift.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	400 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	400 000	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	004: 6307 - Utvidelse ledningsnett avløpssanering			
Beskrivelse	Bevilgning for 2023 kr. 200 000,-. Det er et behov for en bevilgning til å prosjektere og bygge en utvidelse av offentlige ledninger fra hovedanleggene i retning til spredte boligklynger. Dette som en del av sanering av spredt avløp. Hensikten er å legge til rette for mindre boligklynger slik at de kan knytte seg til offentlig anlegg innenfor vedtatt kostnadsramme på 1,5 G. Enkelte områder er det behov for å gi bistand innenfor faget geoteknikk. Områder hvor slike avstikkere fra hovedledningen er aktuelt i 2023, er i området ved Kvammen.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	200 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	200 000	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	005: 6308 - Sanering Åkervegen, Gimse, avløp			
Beskrivelse	Bevilgning for 2023 kr. 400 000,-. Behov for renovering av kommunens vann og avløpsnett i dette området (fra midten av 1970 tallet). Samtidig må private tilkoblinger kontrolleres. Det er i 2022 gjort en kartlegging, og den viser at det fra dette området har mest bidrag til at det kommer avløp i overvannet som har utslipp til Merradalen der bekken er åpnet og denne har videre utslipp til Gaula. Derfor er dette området prioritert for sanering. Bevilgningen skal benyttes til detaljprosjektering i 2023. Det vil komme kostnader for gjennomføring med det er ikke estimert kostnader for dette. Utførelse bør prioriteres i 2024.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	400 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	400 000	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	006: 6309 - Sanering Leirtaket, Lundamo, avløp - forprosjekt			
Beskrivelse	Bevilgning for 2023 kr. 500 000,-.I forbindelse med erosjonssikring av vassdrag på Leirtaket, - er det foruten de åpne ravinedalene, tre lukkede bekkedaler der det ligger et eldre eksisterende ledningsanlegg. Området ligger i en kvikkleiresone og geoteknikker har i samråd med kommunen vurdert at tiltak er nødvendige. Ledningsanlegget er fra 1974 og har også et generelt behov for renovring, men hovedproblemet er at overvannsrørene har glidd fra hverandre. Derfor bør det utføres tiltak for å hindre at vann metter løsmassene, øker poretrykket og virker destabiliserende. Tiltak kan være alternative traséer, bekkeåpning eller reetablering av eksisterende rør. Bevilgning skal benyttes til forprosjektering for å avklare hvilke tiltak som må utføres. Forprosjekt planlegges igangsatt og gjennomført i løpet av 2023. Det er ikke estimert en total kostnad for prosjektet, og det vil bli behov for bevilgning for gjennomføring senere.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	500 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	500 000	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	007: 6310 - Ler avløpspumpestasjon			
Beskrivelse	Bevilgning for 2023 kr. 3 500 000,-.Som en del av overføring av spillvann til Kvål fra Ler, samt nytt hovedanlegg i Ler sentrum, er det valgt å bygge en ny spillvannpumpestasjon sør for Kaldvella. Denne skal erstatte eksisterende avløpspumpestasjon og renseanlegg nord for Kaldvella ved dagens E6. Plassering sør for Kaldvella vil redusere inngrep i elven, samt redusere behov for ytterligere to avløpspumpestasjoner i Ler sentrum. Den er tenkt bestilt og bygget i forbindelse med nytt avløpsanlegg Ler-Kvål. Det vil bli forsøkt med gjenbruk av eksisterende avløpspumpestasjoner ved Ler renseanlegg og dagens Ler sentrum. Planen er å benytte disse mellom Ler og Lundamo. Bevilgning forutsettes benyttet til levering og montering av ny spillvannpumpestasjon.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	3 500 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	3 500 000	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	009: 6312 - Avløpsanlegg Ler sentrum, byggefase			
Beskrivelse	Bevilgning for 2023-24 kr. 12 000 000,-.Det er tidligere bevilget kr. 910 000,- til prosjektering av ledningsanlegg gjennom Ler sentrum (eget prosjektnummer). Forprosjekt er nå utført og valg av trase og tekniske løsninger utredet. Det må legges ny spillvannsledning igjennom Ler sentrum for å ha kapasitet til fremtidig utbygging i Ler, og som en del av fremtidig overføring av spillvann nordover fra Lundamo og Hovin. Prosjektet gjøres nå i forbindelse med utbyggingen av Gråbakken Hageby. Det legges også ledninger for vann og overvann i samme trasé, langs E6. Det er i dag ikke et fungerende overvannssystem for Ler sentrum. Ny overvannsledning føres under jernbanen i eksisterende varerør sør for Kaldvella, og ut i Gaula. Det søkes om bevilgning for utbygging. Detaljprosjekteringen planlegges igangsatt høsten 2022 og med sikte på gjennomføring utførelse 2023-24. Forventet total kostnad for gjennomføringen er kr. 20 mill. totalt for vann, spillvann og overvann.			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	10 000 000	2 000 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	10 000 000	2 000 000	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	032: 6204 - Varmbo boligfelt - avløp			
Beskrivelse	Tilleggsbevilgning for 2023 - kr. 5 000 000,-.Det er tidligere bevilget kr. 500 000,- i K-sak 109/07 ØHP 2008-2011, kr. 4 000 000,- i K-sak 109/15 ØHP 2016-2019, kr. 4 300 000,- i K-sak 118/16 ØHP 2017-2020, kr. 1 800 000,- i K-sak 51/21 tertial 1/2021, kr. 3 600 000,- i 88/21 ØHP 2022-2025 og kr. 15 800 000,- i T1/22. Arbeidene for etappe 2 er så si ferdig. Hovedårsaken til merforbruket er utfordrende grunnforhold som har medført endring i valg av metode for utførelse på deler av traseene. Dette har videre medført større inngrep på private eiendommer enn først antatt. Utover dette er også deler av etappe 3 tatt inn i nåværende entrepris. Antatt total kostnad for hele tiltaket er beregnet til kr. 35 mill. eks. mva. Siste del av etappe 3 er planlagt utført 2023.			

Tiltak	032: 6204 - Varmbo boligfelt - avløp			
-				
--	2023	2024	2025	2026
Sum investeringer	5 000 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	5 000 000	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak	052: XXXX - Økte arenakrav Melhushallen nord				
Beskrivelse	<p>Det har i byggeprosessen med Melhushallen nord blitt ytret ønsker om økte brukertilpasninger jfr. økte arenakrav gjeldende ved håndballspill i de to øverste divisjonene. I tillegg ønskes et mer utstyrt styrkerom enn det er rom for økonomisk i vedtatte prosjekt, samt et tilpasset areal for kiosksalg i foajeområdet mellom ny og gammel hall. I vedtatt prosjekt ble det jfr. arenakrav for håndballspill besluttet takhøgde på 9 meter, ellers ble ikke disse kravene oppfylt. Det er nå ønskelig å få oppfylt økt krav til lydanlegg, og det er tilrettelagt for dette i allerede gjennomførte arbeider. Det som mangler å få løst er opplegg og montering av høyttalere i garderobene. Videre er det økte krav til sikkerhetsnett bak målene, samt økte krav til møblering av lagleder / innbyttersoner. Det monteres også kamera som gjør at kamper kan streames. Det nye styrkerommet som er bygd, er av en såpass størrelse at det er hensiktsmessig å legge all styrketrening dit for begge hallene. Dette har vært diskutert med idrettslagene og Melhus videregående skole og fremstilles av brukerne som en god løsning. Det forutsetter innkjøp av en del mer og bedre utstyr enn hva som finnes i dagens styrkerom i Melhushallen sør. Dette for å tilfredsstille alle brukerbehov samt at det forventes økt bruk. Det ligger også i denne løsningen at dagens avtale med Trøndelag fylkeskommune må reforhandles. Nedenfor vises kostnadene for de tiltakene som er beskrevet over: Tiltak Økt behov Kjøkken kiosk 185 000Oppgradert lydanlegg jfr. økte arenakrav 185 000Sikkerhetsnett 80 000EL arbeid kamera og sikkerhetsnett 200 000Innbyttestoler/benker, div utstyr 100 000Styrkerom 414 000Uforutsett / margin 200 000Sum totalt eks mva.950 000</p>				
-					
	2023	2024	2025	2026	Totalt
	1 187 500	0	0	0	1 187 500
Sum lån	-950 000	0	0	0	-950 000
Sum annet	-237 500	0	0	0	-237 500
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0	0
Sum renter	20 438	33 818	32 220	30 623	117 099
Sum avdrag	21 590	43 180	43 181	43 182	151 133
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	42 028	76 998	75 401	73 805	268 232
-					
-					

14 Bevilgningsoversikter og vesentlige forpliktelser

14.1 Bevilgningsoversikt drift

Kommunens overordnede oversikt over bevilgninger er beskrevet i tabell 14.1, jf. krav til oppsett i henhold til budsjett og regnskapsforskriften. I tabell 14.2 fremgår det hvordan budsjettmidlene er fordelt mellom de ulike budsjettområdene (sektorene).

Tabell 14.1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-567 051	-565 735	-612 903	-619 397	-617 298	-617 308
Innteks- og formuesskatt	-485 471	-509 999	-501 046	-501 046	-501 046	-501 046
Eiendomsskatt	-22 674	-22 189	-23 174	-23 174	-23 174	-23 174
Andre generelle driftsinntekter	-48 162	-24 858	-41 538	-41 727	-41 409	-41 140
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 123 358	-1 122 781	-1 178 661	-1 185 344	-1 182 927	-1 182 668
Sum bevilgninger drift, netto	1 002 860	1 042 062	1 082 531	1 074 151	1 064 367	1 059 858
Avskrivinger	89 086	0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 091 946	1 042 062	1 082 531	1 074 151	1 064 367	1 059 858
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-31 412	-80 719	-96 130	-111 193	-118 560	-122 810
Renteinntekter	-6 620	-9 762	-19 905	-20 122	-19 505	-20 716
Utbytter	-28 021	-27 879	-27 879	-26 687	-26 687	-26 687
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-11952	0	-7 011	-7 235	-7 467	-7 467
Renteutgifter	31 996	39 673	67 670	75 173	70 379	72 893
Avdrag på lån	80 945	82 525	83 417	89 039	93 285	97 696
NETTO FINANSUTGIFTER	66 348	84 557	96 292	110 168	110 005	115 719
Motpost avskrivinger	-89 086	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-54 150	3 838	162	-1 025	-8 555	-7 091
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering	2 987	9 275	10 111	10 245	25 445	6 445
Avsetninger til bundne driftsfond	11 644	502	604	4 000	7 249	5 980
Bruk av bundne driftsfond	- 12 989	-8 127	-10 633	-5 440	-1 664	-1 410
Avsetninger til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083
Bruk av disposisjonsfond	- 20 678	-22 999	-16 336	-15 208	-30 009	-11 009
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-	-

Tabell 14.1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 første ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
SUM DISPONERINGERELLE R DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	54 150	- 3 838	-162	1 025	8 555	7 091
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Tabell 14.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sentral administrasjonen						
Brutto ramme	56 435	59 523	62 437	62 012	62 761	62 012
Avsetninger til bundne fond	578	0	-	-	-	-
Bruk av bundne fond	-764	-1 036	-1 036	-1 036	-1 036	-1 036
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-1 118	-1 140	-2 213	-1 851	-1 851	-1 851
Andre generelle driftsinntekter	-2 688	-931	-750	-750	-750	-750
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	60 427	62 630	66 436	65 649	66 398	65 649
Oppvekst og kultur						
Brutto ramme	397 628	400 395	424 697	423 647	422 558	422 558
Avsetninger til bundne fond	792	-342	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-624	-812	-184	-184	-184	-184
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-10 994	-7 676	-2 131	-2 131	-2 131	-2 131
Andre generelle driftsinntekter	-12 137	-2 214	-5 042	-5 042	-5 042	-5 042
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	420 591	411 439	432 054	431 004	429 915	429 915
Helse og velferd						
Brutto ramme	382 564	393 160	410 175	416 182	416 199	416 215
Avsetninger til bundne fond	2 868	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-2 539	-2 792	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-409	-2 293	-543	-543	-543	-543

Tabell 14.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Andre generelle driftsinntekter	-27 317	-18 241	-31 668	-31 668	-31 668	-31 668
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	409 961	416 486	442 386	448 393	448 410	448 426
Plan og utvikling						
Brutto ramme	82 780	93 970	95 266	95 635	96 203	96 203
Avsetninger til bundne fond	6 352	400	499	3 895	7 144	5 875
Bruk av bundne fond	-7 817	-3 381	-9307	-4114	-338	-84
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-7 859	-3 265	-3 484	-3 084	-2 685	-2 685
Andre generelle driftsinntekter	-702	-439	-824	-824	-824	-824
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	92 806	100 655	108 382	99 762	92 906	93 921
Virksomheter utenom kommunen						
Brutto ramme	29 605	30 919	34 265	35 427	36 148	36 148
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	29 605	30 919	34 265	35 427	36 148	36 148
Overordnede inntekter og utgifter						
Brutto ramme	57 417	26 125	3 881	-9 698	-27 800	-13 773
Avsetninger til bundne fond	1 048	102	106	106	106	106
Bruk av bundne fond	-1 244	-106	-106	-106	-106	-106
Avsetninger til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083
Bruk av disposisjonsfond	-293	-8 282	-7 966	-7 600	-22 800	-3 800
Andre generelle driftsinntekter	-4 750	-3 072	-3 253	-3 442	-3 124	-2 855
Sum bevilgninger til Bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	62 460	37 479	-992	-6 084	-9 410	-14 201

Tabell 14.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-4 andre ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sum brutto bevilgning	1 006 429	1 004 092	1 030 721	1 023 205	1 006 069	1 019 363
Avsetninger til bundne fond	11 638	160	605	4 001	7 250	5 981
Bruk av bundne fond	-12 988	-8 127	-10 633	-5 440	-1 664	-1 410
Avsetninger til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083
Bruk av disposisjonsfond	-20 673	-22 656	-16 337	-15 209	-30 010	-11 010
Andre generelle driftsinntekter	-47 594	-24 897	-41 537	-41 726	-41 408	-41 139
Sum bevilgning netto	1 002 860	1 042 101	1 082 531	1 074 151	1 064 367	1 059 858

14.2 Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt for investeringene er beskrevet i tabell 14.3.

Tabell 14.3 Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investeringer i varige driftsmidler	335 041	302 819	374 999	216 903	253 188	116 913
Tilskudd til andres investeringer	1 567	545	-	-	-	-
Investeringer i aksjer og andeler i selskapet	2 694	2 851	2 645	2 645	2 645	2 645
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	1 600	1 186	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	340 902	307 401	377 644	219 548	255 833	119 558
Kompensasjon for merverdiavgift	- 53 208	-45 559	-35 953	-28 288	-31 138	-2 763
Tilskudd fra andre	- 23 107	-11 620	-19 400	-18 000	-106 500	-
Salg av varige driftsmidler	- 3 493	-2 420	-	-	-	-
Salg av finansielle anleggsmidler	-	0	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	0	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	0	-	-	-	-
Bruk av lån	- 259 224	-230 850	-308 914	-163 015	-92 750	-110 350
Sum investeringsinntekter	- 339 032	- 290 449	-364 267	-209 303	-230 388	-113 113
Videreutlån	59 200	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Bruk av lån til videreutlån	- 59 200	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Avdrag på lån til videreutlån	11 329	9 510	11 428	12 794	14 050	15 206
Mottatte avdrag på videreutlån	- 20 410	-8 010	-11 428	-12 794	-14 050	-15 206
Netto utgifter videreutlån	- 9 081	1 500	-	0	0	0
Overføring fra drift	- 2 987	-9 276	-10 111	-10 245	-25 445	-6 445
Avsetninger til bundne investeringsfond	8 954	0	-	-	-	-

Tabell 14.3 Bevilgningsoversikt investering jf budsjett og regnskapsforskriftens §5-5 første ledd. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Bruk av bundne investeringsfond		0	-266	-	-	-
Avsetninger til ubundne investeringsfond	1244	430	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond		-9 605	-3 000	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	-	-	-	-
Sum overføring fra drift netto avsetninger	7 212	- 18 452	-13 376	-10 245	-25 445	-6 445
Fremført til inndecking	0	0	0	0	0	0

14.3 Økonomisk oversikt etter art – drift

Bevilgningsoversikt fordelt på driftsarter fremkommer i tabell 14.4.

Tabell 14.4 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-567 051	-565 735	-612 903	-619 397	-617 298	-617 308
Innteks- og formuesskatt	-485 471	-509 999	-501 046	-501 046	-501 046	-501 046
Eiendomsskatt	-22 674	-22 189	-23 174	-23 174	-23 174	-23 174
Andre skatteinntekter	-544	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-47 618	-24 858	-41 538	-41 727	-41 409	-41 140
Overføringer og tilskudd fra andre	-223 579	-104 715	-120 218	-120 218	-120 218	-120 218
Brukerbetalinger	-57 163	-53 182	-53 495	-53 495	-53 495	-53 495
Salgs- og leieinntekter	-135 355	-137 247	-154 561	-169 009	-178 758	-183 308
SUM DRIFTSINTEKTER	-1 539 455	-1 417 925	-1 506 935	-1 528 066	-1 535 398	-1 539 689
Lønnsutgifter	787 642	754 244	832 430	831 276	831 495	831 142
Sosiale utgifter	193 753	200 666	209 450	209 401	209 415	209 365
Kjøp av varer og tjenester	326 021	307 185	299 997	306 469	305 480	305 924
Overføringer og tilskudd til andre	111 541	75 111	68 927	69 726	70 447	70 447
Avskrivninger	89086	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 508 043	1 337 206	1 410 804	1 416 872	1 416 837	1 416 878
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-31 412	-80 719	-96 131	-111 194	-118 561	-122 811
Renteinntekter	-6 620	-9 762	-19 905	-20 122	-19 505	-20 716
Utbytter	-28 021	-27 879	-27 879	-26 687	-26 687	-26 687
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-11952	0	-7 011	-7 235	-7 467	-7 467
Renteutgifter	31 996	39 673	67 670	75 173	70 379	72 893
Avdrag på lån	80 945	82 525	83 417	89 039	93 285	97 696
NETTO FINANSUTGIFTER	66 348	84 557	96 292	110 168	110 005	115 719

Tabell 14.4 Økonomisk oversikt etter budsjett- og regnskapsforskriften §5-6. Beløp i tusen kroner.						
	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Motpost avskrivninger	- 89 086	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-54 150	3 838	161	-1 026	-8 556	-7 092
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	2 987	9 275	10 111	10 245	25 445	6 445
Avsetninger til bundne driftsfond	11 644	502	604	4 000	7 249	5 980
Bruk av bundne driftsfond	- 12 989	-8 127	-10 633	-5 440	-1 664	-1 410
Avsetninger til disposisjonsfond	73 186	17 511	16 092	7 428	7 534	7 083
Bruk av disposisjonsfond	- 20 678	-22 999	-16 336	-15 208	-30 009	-11 009
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	54 150	- 3 838	-161	1 026	8 556	7 092
FREMFORT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

14.4 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

Forventet utvikling av investeringslån for planperioden er angitt i tabell 14.5.

Tabell 14.5 Forventet utvikling av investeringslån, basert på kommunestyrets vedtak i planperioden. Beløp i tusen kroner.				
	2023	2024	2025	2026
Gjeld til investeringsformål per 1.1	1 947 394	2 152 890	2 207 866	2 207 331
Låneopptak konsekvensjusterte lån	284 714	103 465	74 700	99 300
Låneopptak nye investeringstiltak	24 200	60 550	18 050	11 050
Avdrag konsekvensjusterte lån	-82 958	-86 835	-89 386	-93 136
Avdrag nye investeringstiltak	-459	-2 204	-3 899	-4 560
Bruk av ubrukte lånemidler	-20 000	-20 000	-	-
Sum gjeld til investeringsformål per 31.12	2 152 890	2 207 866	2 207 331	2 219 985

Forventet utvikling av startlån for planperioden er angitt i tabell 14.6.

Tabell 14.6 Forventet utvikling startlån, basert på kommunestyrets vedtak i planperioden. Beløp i tusen kroner.				
	2023	2024	2025	2026
Innlån knyttet til startlån per 1.1	285 695	331 267	376 273	419 959
Låneopptak	65 000	65 000	65 000	65 000
Avdrag	-19 428	-19 994	-21 314	-22 529
Sum innlån per 31.12	331 267	376 273	419 959	462 430

15 Utvalgte KOSTRA tall

15.1.1 Oppvekst og kultur

Barnehage – sammenligning årstall 2021

	Melhus	Skaun	Malvik	Kostragr 7
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	87.2	90.9	81.7	85.4
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	93.1	95.1	88.3	92.8
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (prosent)	97.0	97.4	92.1	97.3
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)	77.0	92.9	64.3	54.5
Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager (antall)	5.8	5.4	5.8	5.7
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent) ²	45.2	44.8	45.8	43.6
Andel barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	4.6	3.0	4.6	3.5
Andel barn i private barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	4.7	:	4.5	2.6
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	75.8	66.7	75.2	83.9
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr) ¹	78.9	80.1	72.5	81.3
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	64.2	66.1	60.8	65.6
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	16.3	18.2	16.8	15.0
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	174,358	191,193	162,281	174,754
Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser, alle barnehager (kr)	103,465	179,673	140,683	88,659
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager samlet (f201, f211, f221) per barn i kommunal barnehage (kr)	226,155	226,002	206,241	231,286
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehage (f201) per barn i kommunal barnehage (kr)	184,069	186,508	173,182	186,707
Korrigerte brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f211) per barn i kommunal barnehage (kr)	17,014	18,036	16,617	23,103
Korrigerte brutto driftsutgifter til lokaler og skyss (f221) per barn i kommunal barnehage (kr)	25,072	21,458	16,443	21,476
Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigert oppholdstime (kr)	66	76	67	59

Vi har full barnehagedekning og god pedagogdekning. Andel barn som får spesialpedagogisk hjelp ligger noe høyere enn sammenlignbare kommuner, mens kostnadsnivået der ligger mer på linje med de andre kommunene. Melhus kommune ligger noe høyere på driftsutgifter til lokaler noe som skyldes høye avskrivningskostnader da vi har relativt ny bygningsmasse. På ordinær barnehagedrift ligger vi ikke høyt, antall barn pr voksne ligger på 5,8 - KG7 ligger på 5,7. Barnehagene i Melhus driftes nøysomt.

Grunnskole – sammenligning årstall 2021

	Melhus	Skaun	Malvik	Kostragr 7
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	43.6	39.4	63.7	39.3
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	106.6	121.6	150.3	133.7
Elevener i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent) ¹	5.8	2.7	2.1	3.6

	Melhus	Skaun	Malvik	Kostragr 7
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	11.4	11.2	8.4	7.6
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	67.6	68.9	72.4	71.4
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	68.5	65	74.5	68.7
Gruppestørrelse 2 (antall)	16.5	16.3	17.3	15.8
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	42.7	45.6	43.7	42.6
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)	26.7	35	26.5	25.2
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)	127,813	146,797	114,000	124,594
Korrigerte brutto driftsutgifter per elev (kr):				
202 Grunnskole	107,130	116,546	103,023	107,471
215 Skolefritidstilbud	34,104	50,874	25,306	34,491
222 Skolelokaler	22,365	27,702	20,997	21,503
223 Skoleskyss (per elev som får skoleskyss)	14,766	11,074	7,775	10,251

Melhus kommune ligger lavt på årstimer spesialundervisning, men høyt når det gjelder antall elever som får spesialundervisning. Dette betyr at vi har mange elever med små vedtak. Når det gjelder skoleskyss bruker vi vesentlig mer ressurser enn KG7. Totalt ligger vi likt med KG7 når det gjelder område 202 grunnskole, sjøl om vi har en dyrere struktur og bruker mer på spesialundervisning enn de fleste. Gruppestørrelse 2 viser at vi bruker færre ressurser på ordinær undervisning enn KG7.

Kultur/ Barne- og ungdomstiltak – sammenligning årstall 2021

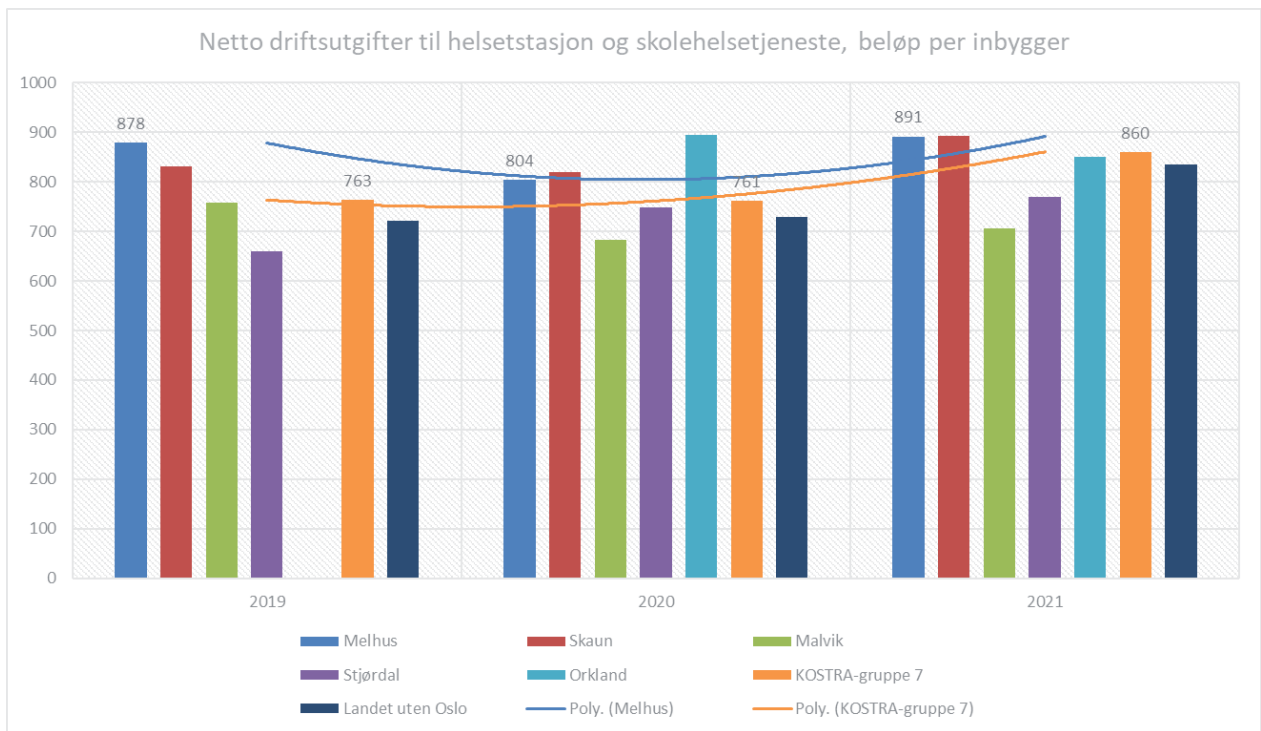
	Melhus	Skaun	Malvik	Kostragr 7
Netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	4.7	3	3.8	3.7
Netto driftsutgifter til idrett (f380+f381) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	2.1	0.8	1.3	1.3
Netto driftsutgifter til barn og unge (f231+f383) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	1.3	1	1.1	0.9
Netto driftsutgifter til kultursektoren per innbygger (kr)	2937	1991	2315	2321
Netto driftsutgifter til allmenn kultur (f370+f373+f375+f377+f385+f386) per innbygger (kr)	815	806	872	974
Brutto investeringsutgifter til kultursektoren per innbygger (kr)	2732	0	15	1232
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (kr)	197	300	268	288
Besøk i folkebibliotek per innbygger (antall)	3.8	2.4	2.7	3.3
Utlån per innbygger (antall)	2.3	2.3	2	2.5
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	24	17.8	12.3	13.8
Besøk per kinoforestilling (antall)	20.6	14	..	15.6

Vi har god dekning på kulturskolen med at 24 % av alle grunnskolebarn bruker et kulturskoletilbud. På driftsutgifter til kultursektoren ligger vi litt over KG7, noe som henger godt sammen med den store dekningen vi har.

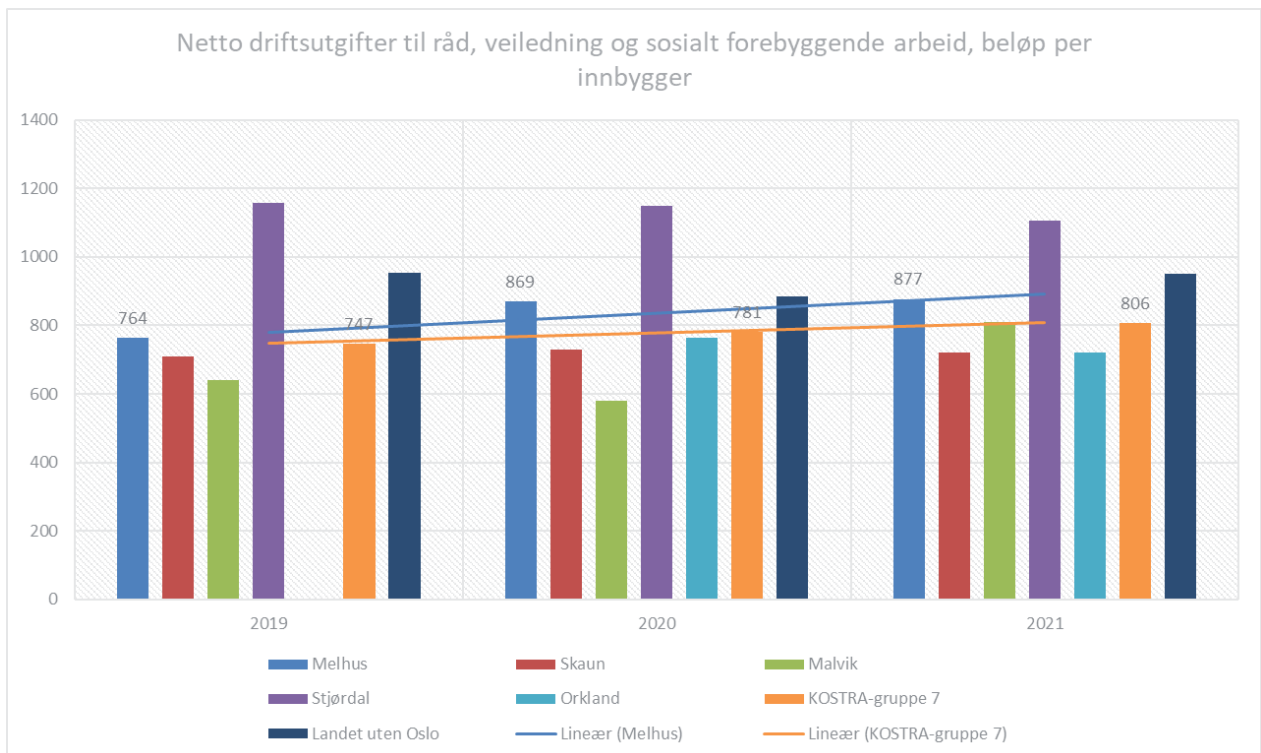
15.1.2 Helse og velferd

Kommunehelse

Nedenstående tabell viser netto driftsutgifter til helsestasjon og skolehelsetjenester med beløp per innbygger. Sammenligningen med nabokommunene og kommunene i KOSTRA-gruppe 7 viser at Melhus kommune har en høyere prioritering av disse tjenestene enn de øvrige kommunene. Dette er et resultat av en satsing på dette området over tid.

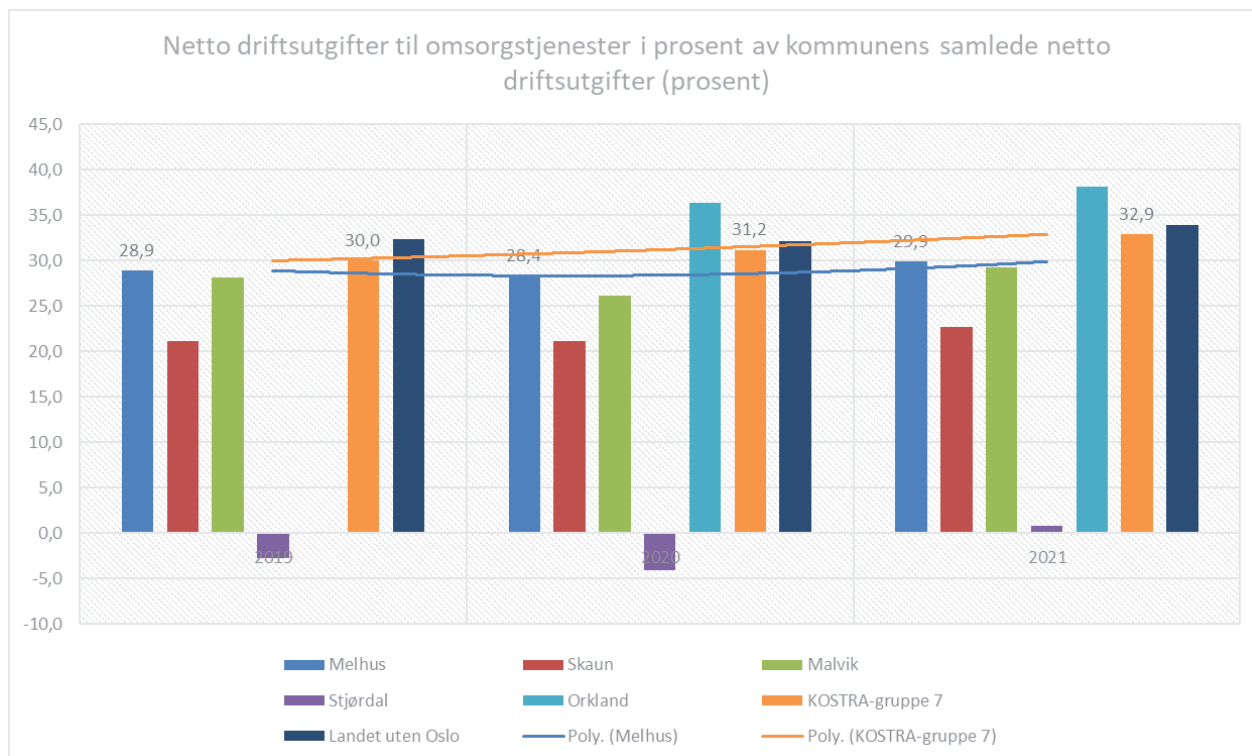
Driftsutgiftene til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid per innbygger viser en økende trend de siste årene. Melhus kommune ligger nå over KOSTRA-gruppe 7. Denne høyere prioriteringen er et resultat av en økt satsing på forebygging og hverdagsmestring som følge av blant annet 100 år i eget hjem og Leve hele livet reformen.

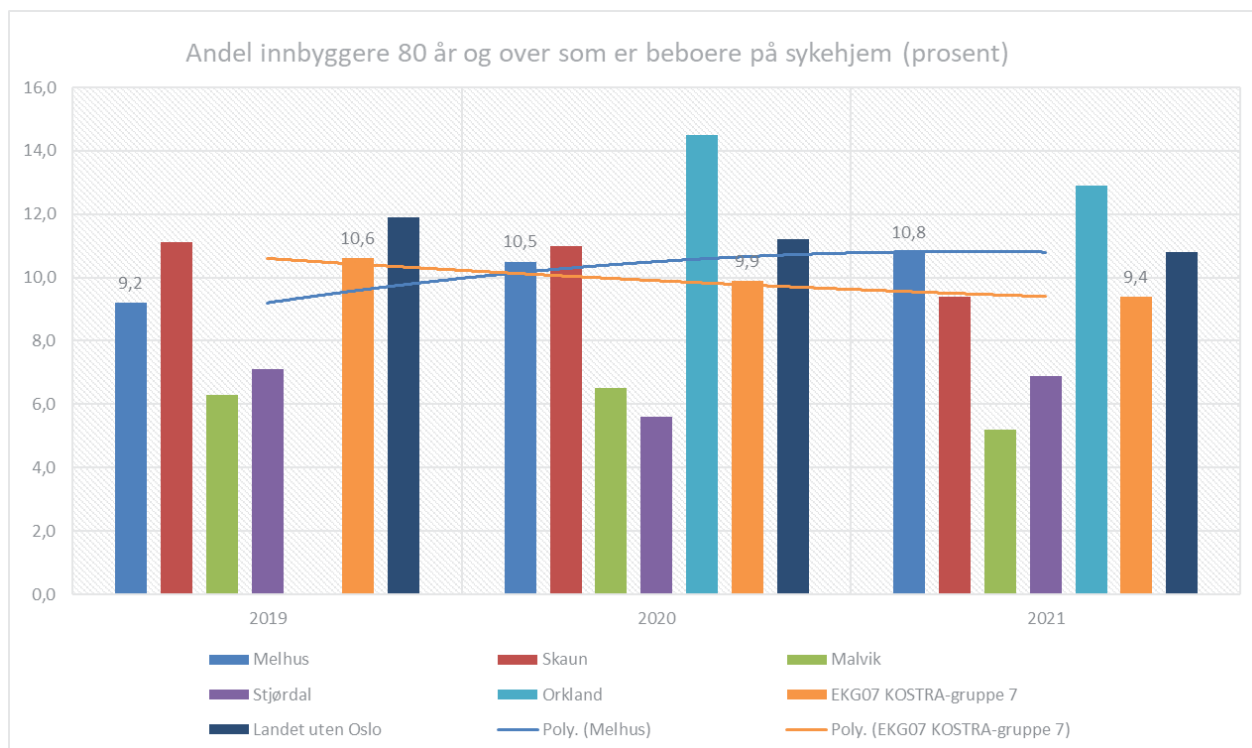
Pleie og omsorg

Oversikten over netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens netto driftsutgifter viser en betydelig lavere prioritering av disse tjenester i Melhus kommune enn i de fleste nabokommunene og KOSTRA-gruppen 7. Prioriteringen er antageligvis enda lavere enn grafen viser, fordi det er 3 SIO-kommuner med i KOSTRA-gruppen 7 (blant annet Stjørdal kommune). Disse kommunene har lave eller negative driftsutgifter og trekker gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 betydelig ned. Den lavere prioriteringen betyr i praksis at har færre årsverk disponibel for en sammenlignbar arbeidsmengde og tjenestetilbud, og kan være resultat av en underfinansiering

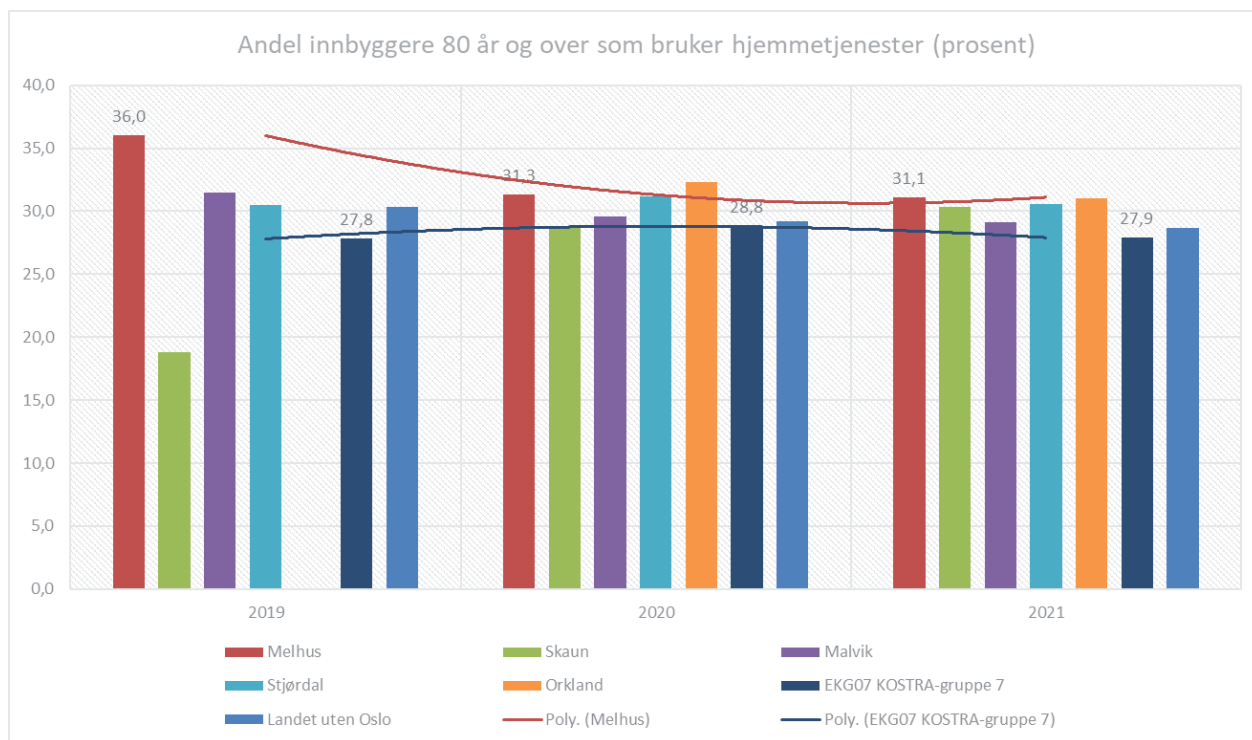
over tid.

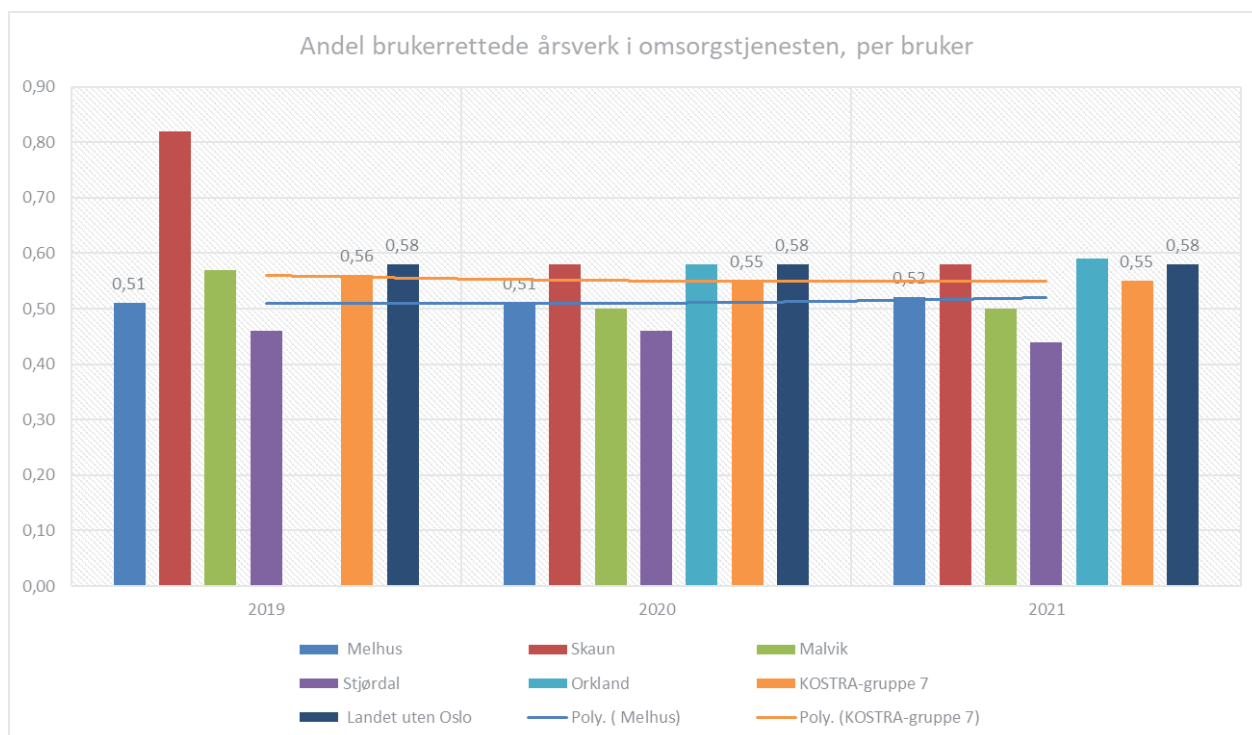
Nedenstående graf viser andel innbyggere over 80 år som er beboer på sykehjem. Jo høyere tallet er, jo mer sannsynlig det er at kommunen har lyktes med å dreie tjenestetilbud fra institusjonsbaserte tjenester til hjemmebaserte tjenester. I motsetning av de fleste andre kommuner i oversikten, viser grafen en økende trend for Melhus kommune. Dette forsterker inntrykket av at kommunen lykkes med målsetningene i 100 år i eget hjem og Leve hele livet reformen.

Melhus kommune har i tillegg en høyere andel innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenesten enn KOSTRA-gruppen 7. Dette er også en indikator for at kommunen lykkes med å dreie tjenester i retning av mer hjemmebaserte tjenester.

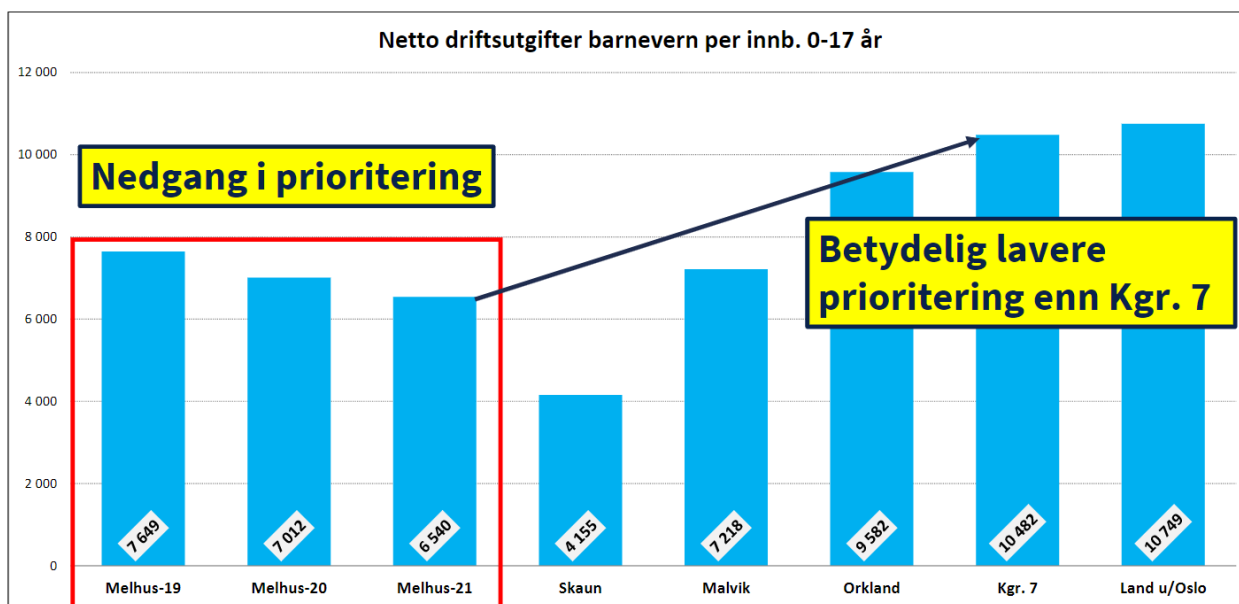

Den lavere prioritering av pleie- og omsorgstjenester i Melhus kommune i forhold til nabokommunene og kommunene i KOSTRA-gruppen 7 vises også i grafen over antall brukerrettede årsverk. Også her gjelder at tallene påvirkes av at det er 3 SIO-kommuner i KOSTRA-gruppen 7 (blant annet Stjørdal kommune), noe som gjør forskjellen sannsynligvis større enn det som vises i grafen.

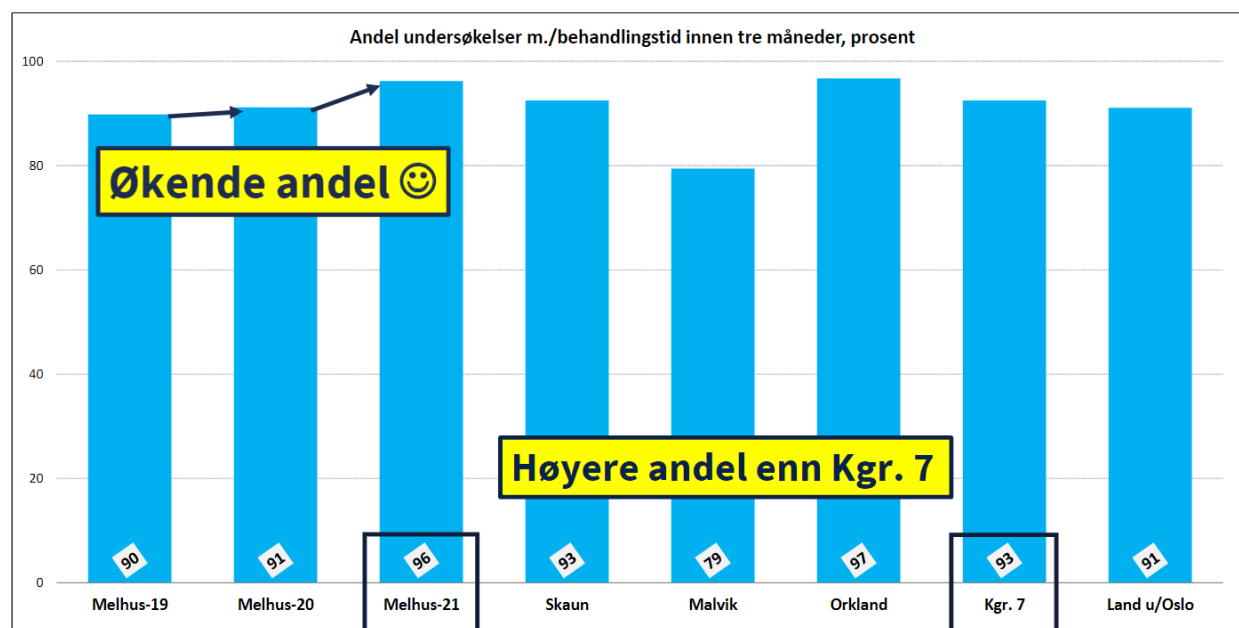

Velferdstjenester

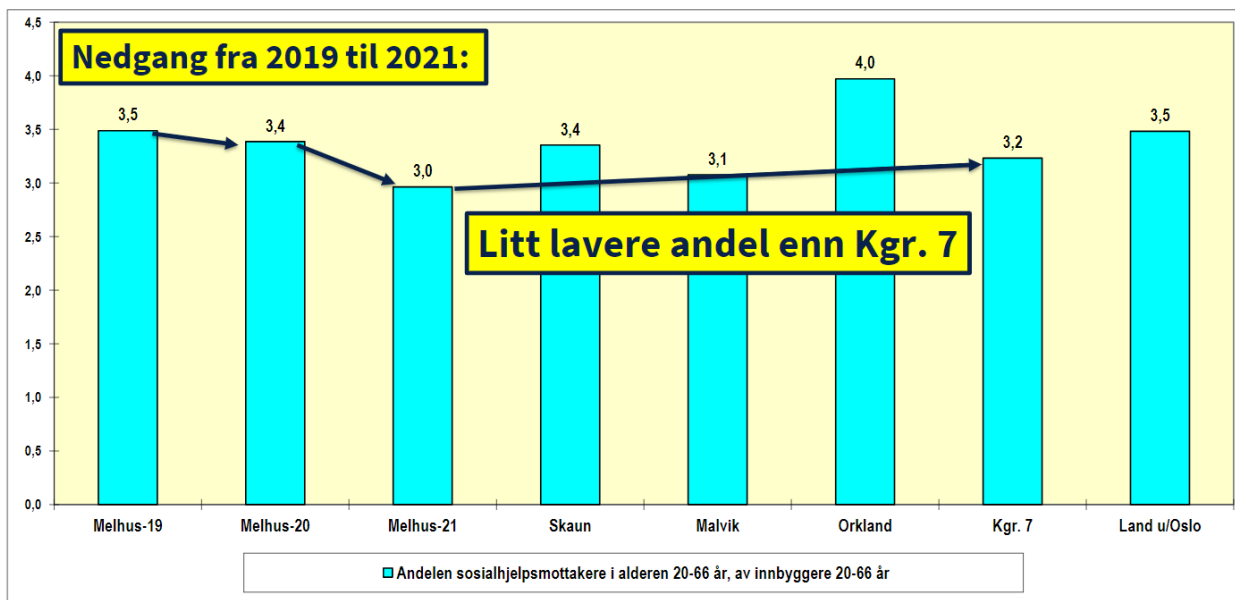
En oversikt over netto driftsutgifter til barnevern per innbygger mellom 0-17 år, viser en nedgang i prioritering fra 2019 til 2021. Prioriteringen er i tillegg betydelig lavere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppen 7. Dette ser sannsynligvis annerledes ut i 2022 etter at det ble tilført flere stillinger til barnevernet.

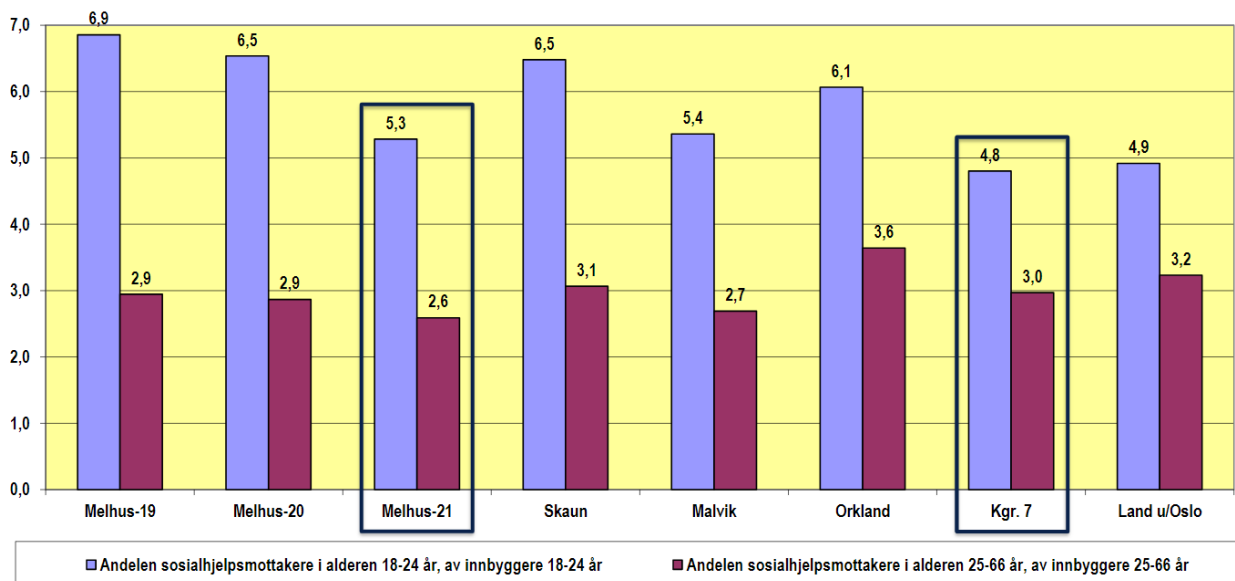
En undersøkelse i barnevernet skal normalt avsluttes innen 3 måneder. Andelen avsluttede undersøkelser i Melhus kommune er økende, og høyere enn i KOSTRA-gruppen 7.

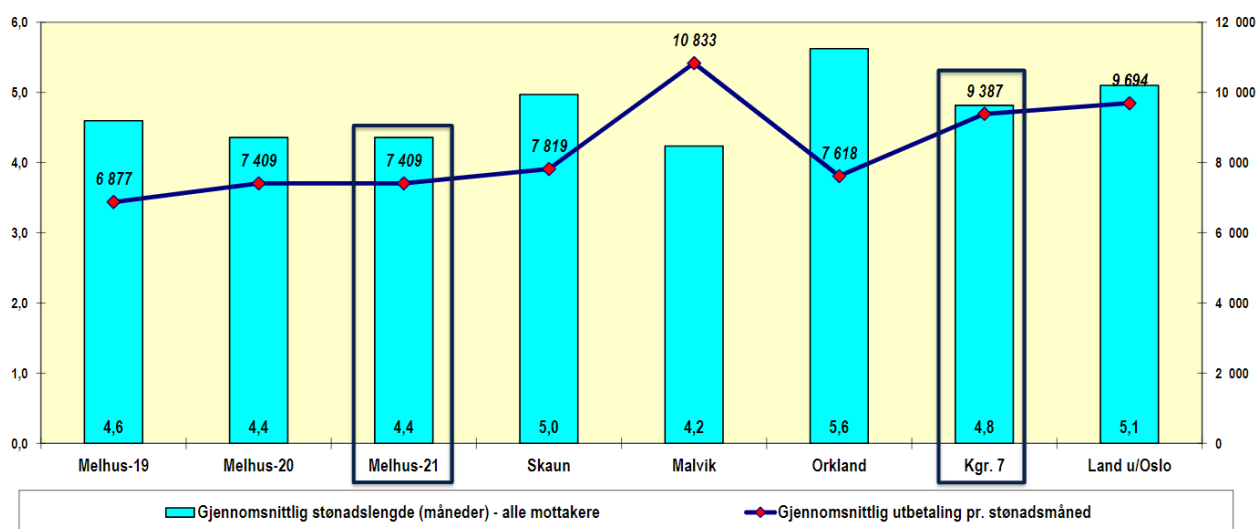
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år i Melhus kommune har gått ned de siste årene, og er litt lavere enn gjennomsnittstallet for KOSTRA-gruppen 7.

Størsteparten av sosialhjelpsmottakere er i alderen 18-24 år, selv om andelen har gått ned de siste årene. Andelen i denne aldersgruppen er høyere enn for KOSTRA-gruppen 7. I aldersgruppen 25-66 år er andelen i Melhus kommune litt lavere enn i KOSTRA-gruppen 7.

Melhus kommune har en kortere samlet stønadslengde og betydelig lavere gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7.

15.1.3 Plan og utvikling

Bolig – sammenligning årstall 2021

Nøkkeltall	Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)
5001 Trondheim	4191	20	17152
5028 Melhus	355	21	7058
5031 Malvik	150	10	6433
5035 Stjørdal	436	18	24149
EKG07 KOSTRA-gruppe 7	9 836	17	12119
EAKUO Landet uten Oslo	94898	20	10840

Eiendomsforvaltning – sammenligning årstall 2021

Nøkkeltall	5001 Trondheim	5028 Melhus	5031 Malvik	5035 Stjørdal	EKG07 KOSTRA-gruppe 7	EAKUO Landet uten Oslo
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	9,0	11,7	10,8	10,3	9,2	9,5
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	347	539	400	284	319	357
Areal på formålsbygg per innbygger (m ²)	3,89	5,68	4,39	6,52	4,90	5,19
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	194	93	197	43	89	109
Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter (kr)	578	639	719	504	629	536
Herav utgifter til renhold (kr)	185	172	215	142	185	172
Herav energikostnader per kvadratmeter (kr)	98	121	127	102	137	143

Plan, byggesak og miljø – sammenligning årstall 2021

Tall i 1000 kroner		Brutto driftsutgifter	Brutto dr.inntekter	Netto driftsutgifter
5001 Trondheim	301 Plansaksbehandling	58535	19224	42862
	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	62688	76743	-12691
	303 Kart og oppmåling	30824	20211	11899
5028 Melhus	301 Plansaksbehandling	5396	1572	3921
	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	4835	8134	-3173
	303 Kart og oppmåling	4900	2340	2752
5031 Malvik	301 Plansaksbehandling	3871	2160	2142
	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	6322	5451	983
	303 Kart og oppmåling	3471	2314	1263
5035 Stjørdal	301 Plansaksbehandling	7613	1572	6382
	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	5826	6795	-892
	303 Kart og oppmåling	6642	2273	4435
EKG07 KOSTRA-gruppe 7	301 Plansaksbehandling	183552	55482	139550
	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	211782	219077	4837
	303 Kart og oppmåling	135096	91124	51798
EAKUO Landet uten Oslo	301 Plansaksbehandling	1819440	551723	1406222
	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	1787737	1776356	104721
	303 Kart og oppmåling	1163373	770248	461956

Samferdsel – sammenligning årstall 2021

	Utgifter til vedlikehold av kommunale veier og gater av totale nto. dr.utg. til kommunale veier og gater (prosent)	Andel kommunale veier og gater uten fast dekke av alle kommunale veier og gater (prosent)	Brutto driftsutgifter til samferdsel per innbygger (kr)	Brutto driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei (kr)	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kr)	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)
5028 Melhus	18,5	23,3	1503	22045	1332	312548
5001 Trondheim	12,4	12,8	2457	44923	1188	415311
5031 Malvik	21,2	22,5	1560	21961	1468	264625
5035 Stjørdal	8,9	50,8	1816	31250	1394	191345
5059 Orkland	33,6	62,4	2223	13776	1624	112925
EKG07 KOSTRA-gruppe 7	21,9	30,8	1714	27273	1313	151805
EAKUO Landet uten Oslo	21,2	26,9	1976	25675	1366	166720

